

T.C.

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

TÜRK MÜZİĞİ ANABİLİM DALI

DOKTORA PROGRAMI

**DİJİTAL PLATFORMLARDAKİ ARANJMAN ESERLERİN ORTAOKUL
MÜZİK DERSLERİNDE KULLANILMASININ ÖĞRENCİLERİN
GELENEKSEL TÜRK MÜZİĞİ İLGİ DÜZEYLERİNE ETKİSİ**

DOKTORA TEZİ

Ayşenur ÜSTÜN

Danışman: Prof. Dr. Serpil UMUZDAŞ

TOKAT-2025

ETİK SÖZLEŞME

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü tez yazım kılavuzuna göre, Prof. Dr. Serpil UMUZDAŞ danışmanlığında hazırlamış olduğum “Dijital Platformlardaki Aranjman Eserlerin Ortaokul Müzik Derslerinde Kullanılmasının Öğrencilerin Geleneksel Türk Müziği İlgi Düzeylerine Etkisi” adlı Doktora tezinin bilimsel etik değerlere ve kurallara uygun, özgün bir çalışma olduğunu, aksinin tespit edilmesi halinde her türlü yasal yaptırımını kabul edeceğimi beyan ederim.

27/03/2025

Ayşenur ÜSTÜN

JÜRİ KABUL VE ONAY

Ayşenur ÜSTÜN tarafından hazırlanan “Dijital Platformlardaki Aranjman Eserlerin Ortaokul Müzik Derslerinde Kullanılmasının Öğrencilerin Geleneksel Türk Müziği İlgisi Düzeylerine Etkisi” adlı tez çalışmasının savunma sınavı 27.03.2025 tarihinde yapılmış olup aşağıda verilen Jüri tarafından Oy Birliği ile Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türk Müziği Anabilim Dalı’nda Doktora Tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri (Unvanı, Adı Soyadı)

İmzası

Üye (Başkan) :.....

.....

Üye :.....

.....

Üye :.....

.....

Üye :.....

.....

Üye :.....

.....

ONAY

...../...../.....

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü

Teşekkür Sayfası

Yaşamaktan gurur duyduğum bu güzel, kadim topraklarda, kadın olmak başlı başına zor iken özgürce eğitim hayatıma devam edebildiğim için başta büyük önderimiz Mustafa Kemal ATATÜRK'e,

Doktora eğitim sürecimde bana yeniden şekil veren, katkılar sunan, güvenini ve desteğini hep hissettiğim danışmanım Sayın Prof. Dr. Serpil UMUZDAŞ'a

Bu süreçte beni bilgileriyle aydınlatan ve çalışmama destek olan kıymetli hocalarım Sayın Prof. Dr. M. Serkan UMUZDAŞ, Sayın Prof. Dr. E. Erdem KAYA, Sayın Prof. Dr. M. Hilmi BULUT ve Sayın Doç. Dr. Gamze KÖPRÜLÜ YAZICI'ya,

Orkestrasında bulunmaktan mutluluk duyduğum, flüt ve udu bir araya getirmek için besteler yapan kıymetli hocam Sayın Doç. Dr. Tolga KARACA'ya,

Doktora eğitimim sırasında Bilim İnsanı Destek Programları, Genel Yurt İçi Doktora Burs Programı kapsamında araştırmama maddi destek sağlayan Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumuna (TÜBİTAK),

8 yıl aradan sonra bu yola ısrarla devam etmemi söyleyen motivasyon kaynaklarım canım ablam Pınar DAĞDEVİREN ve canım dostum R. Ezgi GÖKSEL'e,

Onun doktora sürecinde benim destek olduğumdan daha fazlasını yaparak her alanda katkı sağlayan, hayat arkadaşım, can yoldaşım Doç. Dr. Hamza ÜSTÜN'e

Tez döneminde yoğun çalıştığım ve ilgi göstermem için sabırla beni bekleyen, iyi ki dediklerim, canlarım, oğullarım Cem ve Yankı ÜSTÜN'e sonsuz teşekkürler.

27.03.2025

Ayşenur ÜSTÜN

ÖZET

DİJİTAL PLATFORMLARDAKİ ARANJMAN ESERLERİN ORTAOKUL MÜZİK DERSLERİNDE KULLANILMASININ ÖĞRENCİLERİN GELENEKSEL TÜRK MÜZİĞİ İLGİ DÜZEYLERİNE ETKİSİ

Üstün, Ayşenur

Doktora, Türk Müziği Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Serpil Umuzdaş

Mart 2025, xi + 195 sayfa

Global olarak teknoloji ve bilimde yaşanan hızlı değişimler; toplumların ve bireylerin yaşayışını, öğrenme süreçlerini dönüştürerek etkilemektedir. Bu çalışmadaki ana amaç, toplumsal kültürün önemli bir ögesi olan geleneksel müziklerin, çağcıl öğrenme dönüşümlerini deneyimlemektir. Araştırma, güncel gelişim ve dönüşümlere uygun tasarımlarla, yeni neslin geleneksel müziklerimize olan ilgisini artırmaya yönelik deneme süreçlerini içermektedir. Araştırmanın amacı, geleneksel Türk müziği aranjman eserlerin ortaokul müzik derslerinde kullanılmasının öğrenci ilgi düzeylerine etkisini incelemek ve geleneksel Türk müziğinin öğrencilere aktarımı bağlamında müzik öğretmenlerinin görüşlerine yer vermektir. Ortaokul öğrencilerinin geleneksel Türk müziğine olan ilgilerini belirlemeyi amaçlayan bu çalışmada, nicel ve nitel veriler birlikte kullanıldığı için karma yöntem benimsenmiştir. Araştırmada karma yöntem desenleri arasından yakınsak desen kullanılmıştır. Araştırmanın nicel kısmında öntest-sontest kontrol gruplu deneysel desen, nitel kısmında ise yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmış olup bu çalışmalar eş zamanlı yürütülmüştür. Araştırmanın deneysel kısmında yer alan çalışma grubunu, Tokat ili Merkez ilçede bulunan İbni Sina Ortaokulunda 2023-2024 eğitim-öğretim yılında öğrenim görmekte olan öğrenciler (n=154) oluşturmuştur. Nitel çalışma grubunu ise 2023-2024 eğitim öğretim yılında Tokat ili merkez ilçeye bağlı olarak görev yapan müzik öğretmenleri (n=55) oluşturmaktadır. Araştırmada nicel veri toplama amacıyla, öntest ve sontestte kullanılmak üzere araştırmacı tarafından hazırlanan “Geleneksel Türk Müziği İlgi Anketi”, süreci yakından takip etmek ve öğrencileri her an gözlemlemek için ise “Türk Müziğine İlgi Öğrenci Gözlem Formu” oluşturulmuştur. Araştırmanın ilk üç alt problemi bu araçlarla incelenmiştir. Araştırmanın son alt problemi

olan öğretmen görüşlerinde ise nitel veriler için araştırmacı tarafından geliştirilen “Türk Müziği Aktarımıyla İlgili Görüşme Soruları” kullanılmıştır. Ayrıca kullanılan ölçme araçlarının tümünde ve eser havuzu oluşturulurken uzman görüşleri alınmış, seçilen eserlere göre ders planları hazırlanmış ve tekrar uzman görüşüne başvurulmuştur. Bu çalışma sonucunda, öğrencilerin müzik derslerinde, geleneksel Türk müziği aranjman eserlerini dinlediklerinde ilgi düzeylerinin arttığı görülmüş, geleneksel müziklerin aktarımında teknolojinin kullanılmasının, aranjman eserlerin müzik derslerinde yer almasının öneminden bahsedilmiştir. Ayrıca öğretmen görüşlerine göre öğrencilerin geleneksel Türk müziğine olan ilgileri oldukça düşük düzeydedir. Bu ilgisizliğin sebepleri olarak da yaş, çevre, sosyal medya, popüler kültür gibi etkenler belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Geleneksel Türk Müziği, İlgi, Aranjman, Müzik Eğitimi, Dijital Platform.

ABSTRACT

THE EFFECT OF THE USE OF ARRANGEMENT MUSICS ON DIGITAL
PLATFORMS IN SECONDARY SCHOOL MUSIC LESSONS ON STUDENTS'
INTEREST LEVELS IN TRADITIONAL TURKISH MUSIC

Üstün, Ayşenur

Doctoral Thesis, Turkish Music Department

Advisor: Prof. Dr. Serpil Umuzdaş

March 2025, xi + 195 pages

The rapid changes experienced in technology and science globally affect the lives and learning processes of societies and individuals by transforming them. The main purpose of this study is to experience the contemporary learning transformations of traditional music, which is an important element of social culture. The research includes trial processes aimed at increasing the interest of the new generation in our traditional music with designs suitable for current developments and transformations. The aim of the research is to examine the effect of using traditional Turkish music arrangements in secondary school music lessons on student interest levels and to include the opinions of music teachers in the context of transferring traditional Turkish music to students. In this research, which aims to determine the interest of secondary school students in traditional Turkish music, a mixed method was adopted since quantitative and qualitative data were used together. Convergent design was used among mixed method designs in the research. In the quantitative part of the research, a pretest-posttest control group experimental design was used, and in the qualitative part, a semi-structured interview technique was used, and these studies were conducted simultaneously. The study group in the experimental part of the research consisted of students (n=154) studying at İbni Sina Secondary School located in the central district of Tokat province in the 2023-2024 academic year. The qualitative study group consisted of music teachers (n=55) working in the central district of Tokat province in the 2023-2024 academic year. In the study, for the purpose of collecting quantitative data, a “Traditional Turkish Music Interest Survey” was prepared by the researcher to be used in the pretest and posttest, and a “Student Observation Form for Interest in Turkish Music” was created to closely follow the process

and observe the students at all times. The first three sub-problems of the study were examined with these tools. In the last sub-problem of the study, which is the teacher opinions, “Interview Questions Related to Turkish Music Transmission” developed by the researcher for qualitative data were used. In addition, expert opinions were obtained for all the measurement tools used and while creating the work pool, lesson plans were prepared according to the selected works and expert opinions were sought again. As a result of this study, it was observed that the students' interest levels increased when they listened to traditional Turkish music arrangements in music lessons, and the importance of using technology in the transmission of traditional music and including arranged works in music lessons was mentioned. In addition, according to the teachers' opinions, the students' interest in traditional Turkish music is quite low. Factors such as age, environment, social media and popular culture were stated as the reasons for this lack of interest.

Keywords: Traditional Turkish Music, Interest, Arrangement, Music Education, Digital Platform.

İÇİNDEKİLER

Teşekkür Sayfası.....	i
ÖZET	ii
ABSTRACT.....	iv
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar LİSTESİ	ix
ŞEKİLLER LİSTESİ	x
KISALTMALAR	xi
 BÖLÜM I.....	 1
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Cümlesi.....	4
1.2. Alt Problemler	4
1.3. Araştırmanın Amacı	5
1.4. Araştırmanın Önemi.....	5
1.5. Sınırlılıklar.....	5
 BÖLÜM II	 6
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE	6
2.1. Türk Müziğinde Geleneksellik ve Modernizm Kavramları.....	6
2.2. Müzik Öğretim Programı ve Müzik Eğitimi	18
2.3. Müzik Dersi İçinde Geleneksel Türk Müziği.....	24
2.4. Müziğe İlgi ve Maruz Kalma Etkisi	27
2.5. Müzik Derslerinde Kullanılan Dijital Araçlar	29
 BÖLÜM III.....	 36
3. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	36
3.1. Ulusal Araştırmalar	36
3.2. Uluslararası Araştırmalar	41

BÖLÜM IV	47
4. YÖNTEM	47
4.1. Araştırmanın Modeli	47
4.2. Araştırma Süreci Aşamaları	49
4.3. Çalışma Grubu	50
4.4. Veri Toplama Araçları	51
4.4.1. Geleneksel Türk Müziği İlgı Anketi (GTMİA)	52
4.4.2. Türk Müziğine İlgı Öğrenci Gözlem Formu (TMİÖGF).....	54
4.4.3. Türk Müziği Aktarımıyla İlgili Görüşme Soruları (TMAİGS).....	56
4.5. Materyaller	56
4.5.1. Deneyde Kullanılan Eserlerin Belirlenmesi	56
4.5.2. Çalışma Grubu Ders Planlarının Oluşturulması	58
4.6. Verileri Toplama Süreci	58
4.6.1. Deney	58
4.6.2. Gözlem	60
4.6.3. Görüşme.....	60
4.7. Verilerin Analizi	60
 BÖLÜM V	 62
5. BULGULAR VE YORUMLAR.....	62
5.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	62
5.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	62
5.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	63
5.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	64
5.4.1. Öğrenciler Geleneksel Türk Müziğine İlgı Duyuyorlar Mı?	64
5.4.2. Öğrencilerin Geleneksel Türk Müziğine Olan İlgisizlikleri Neden Kaynaklanıyor?	65
5.4.3. Öğrencilerin Geleneksel Türk Müziğine İlgı Duymaları İçin Neler Yapılabilir?	69
 BÖLÜM VI.....	 75
6. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	75
6.1. Sonuçlar	75

6.1.1.	Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	75
6.1.2.	İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	75
6.1.3.	Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	76
6.1.4.	Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	77
6.2.	Tartışma	78
6.3.	Öneriler	87
KAYNAKÇA		89
EKLER		112
Ek:1	Etik Kurul Kararı	112
EK:2	Ölçme Araçları	113
Ek:3	Müzik Kitaplarında Yer Alan Eserler	116
Ek:4	Dijital Platformlarda Yer Alan Örnek Eserler ve Karekodları	123
Ek:5	Deney Grubu Ders Planları.....	131
ÖZGEÇMİŞ		195

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo No.....	Sayfa
Tablo 1.1. Öntest- Sontest Kontrol Gruplu Desen.....	48
Tablo 1.2. Nicel Çalışma Grubu	50
Tablo 1.3. Nitel Çalışma Grubu.....	51
Tablo 1.4. Lawshe İçerik Endeksi	55
Tablo 1.5. Sınıf Seviyelerine Göre Belirlenmiş Eserler	57
Tablo 1.6. Öntest Sonuçları	58
Tablo 1.7. Çalışma Takvimi	59
Tablo 1.8. Sontest Sonuçları	62
Tablo 1.9. Öntest-Sontest Fark Ortalamaları Sonuçları.....	63
Tablo 1.10. Gözlem Sonuçları	63

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil No.....	Sayfa
Şekil 1.1. Müzik Eğitiminin Basamakları.....	22
Şekil 1.2. Araştırma Süreci Akış Seması.....	49
Şekil 1.3. Lawshe Formülü	54
Şekil 1.4. Öğrenciler Geleneksel Türk Müziğine İlgi Duyma Durumlarına İlişkin Grafik	64
Şekil 1.5. Geleneksel Türk Müziği İlgisizlik Nedenleri Kelime Bulutu	65
Şekil 1.6. Geleneksel Türk Müziğine Olan İlgisizlik Nedenleri Temasına Ait Kod Modeli	66
Şekil 1.7. Geleneksel Müziğe İlgi Duymak İçin Neler Yapılabilir Kelime Bulutu.....	70
Şekil 1.8. Maruziyet İçin Araç Kullanma Temasına Ait Alt Kod Modeli.....	71

KISALTMALAR

AYSE	Araştırma, Yarışma ve Sosyal Etkinlik
EBA	Eğitim Bilişim Ağı
FATİH	Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi
GTHM	Geleneksel Türk Halk Müziği
GTMİA	Geleneksel Türk Müziği İlgi Anketi
GTMİÖ	Geleneksel Türk Müziğine İlgi Ölçeği
GTSM	Geleneksel Türk Sanat Müziği
MEB	Millî Eğitim Bakanlığı
ÖSKGDD	Öntest-Sontest Kontrol Gruplu Deneyisel Desen
TC	Türkiye Cumhuriyeti
TDK	Türk Dil Kurumu
THM	Türk Halk Müziği
TMAİGS	Türk Müziği Aktarımıyla İlgili Görüşme Soruları
TMİÖGF	Türk Müziğine İlgi Öğrenci Gözlem Formu
TSM	Türk Sanat Müziği
YZ	Yapay Zekâ

BÖLÜM I

1. GİRİŞ

Ulusal müzik öğretim sisteminin inşasında, Türk milli eğitim sistemi önemli bir yer tutmaktadır. Bu sebeple Türkiye’de ilköğretimden yüksek öğretime kadar her kademedede müzik eğitimi verilmektedir. Türkiye yüzyılı maarif modelinde sanatsal yeteneklerini bilen ve kullanan, kendi sanatsal becerilerinin farkında olan, sanat eserleri üretme veya sanatsal ifadelerde bulunma konusunda istekli olan öğrenciler yetiştirmek hedeflenir (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB] , 2024a, s. 9). Özellikle müzik, bu farkındalığı oluştururken, küçük yaşlardan itibaren kültürel kimliğin oluşmasında ve yaşamın hemen her aşamasında etkili bir olgudur. Müzik dersi öğretim programını dikkate alarak, müzik dersleri ilkokullarda sınıf öğretmeninin sorumluluğunda iken, ortaokul ve liselerde müzik öğretmeni tarafından yürütülmektedir. Öğretmenler, eğitim öğretim sürecinin içerdiği tüm etkinlikleri MEB tarafından yayımlanan güncel öğretim programı çerçevesinde yürütmektedir.

MEB ders kitapları, oluşum ve gelişim sürecinde değişiklik göstermiştir. 1924'teki eğitim reformlarıyla başlayan modernleşme çabaları, 1930 ve 1940'lı yıllarda müfredatın geliştirilmesiyle devam etmiş, 1950'lerden itibaren özel yayınevleriyle iş birliği yapılmaya başlarken, 1980'lerle birlikte MEB, ders kitaplarını kendi bünyesinde üretmeye yönelmiştir (Gündüz, 2023, s. 279-285). MEB ders kitapları, Türkiye'deki milli eğitim müfredatına uygun olarak hazırlanmış öğretim materyalleridir. Okul öncesi eğitimden itibaren ilkokul, ortaokul ve liseye kadar farklı seviyelerde hemen her ders için kitaplar mevcuttur. Bu kitaplar, öğretmenler ve öğrenciler için rehber niteliğindedir. Öğretim programının bütün öğelerini içermesi nedeniyle ders kitapları sıklıkla başvurulanan ders aracıdır (Büyükalın Filiz, 2003, s. 102). Müzik dersinde de en önemli kaynak olan ders kitabı, kazanımlara ulaşmada gerekli bir araçtır (Umuzdaş ve Levent, 2012). Müzik ders kitapları türküler, şarkılar, tekerlemeler, ilahiler, yabancı müzikler, oyun havaları gibi çeşitli eserleri içermektedir. Ortaokul müzik dersi öğretim programında yapılan ar-ge çalışmaları ile (Albuz ve Demirci, 2018; Çelik, Özaydın ve Barışeri Ahmethan, 2023;

Keçeci, 2017; Köksal ve Çiftci, 2020; Özer ve Onuray Eğilmez, 2022), içerikte yer alan Türk müziği bilgilerine ağırlık verilmiştir (Kendüzler, 2020). Bu gelişme, öğrencilerin bilgi dağarını geliştirmeye yönelik bir ihtiyacın olduğuna dair ar-ge bulgularından hareketle gerçekleşmiştir.

Ortaokul müzik dersi öğretim programında belirlenen Türk müziği içeriğinin, duyuşsal ve psikomotor alanlar için de işlev sahibi olması; büyük ölçüde, öğrencilerin Türk müziğine olan ilgilerine bağlıdır. Biliş, duyuş ve davranış alanlarının tümünde, bütün olarak sağlanabilen bir müzik eğitimi anlayışı, öğrencilerin kimliklerini oluşturdukları bu yaşlar için oldukça önemli görülmektedir. Eğitimin üstlendiği önemli görevlerden biri toplumsal kültürün genç kuşaklara aktarılması diğeri ise toplumsal gelişmeye ve değişmeye yardımcı olmaktır (Öztürk, 1993, s. 28).

Birtakım değerlerin yeni kuşaklara aktarılmasından ziyade geleneğin devamlılığını sağlayan asıl şey, yeni neslin bu gelenekleri devralmaya değer bulmasıdır, geleneğin var olma sebebi geçmişi korumak veya saklamak değil, bugünü devam ettirmektir (Ayas, 2019, s. 271). Geleneksel Türk müziğini bugün de devam ettirebilmek için yeni neslin beğeni ve ilgisine oldukça ihtiyaç duyulmaktadır. Müziksel beğeni, bireylerin rastgele duydukları bir müziği duygularıyla bütünleştirmesi ve o müzikle ilgili pozitif tutumlar edinmesi şeklinde açıklanabilir, ayrıca müziksel beğeniler, bireyin müzik tercihlerini de etkilemektedir (Akçay ve Erden, 2020). Birey bir şarkıyı sevebilir ya da hoşuna gitmediği için dinlemeyebilir. Anlık hisler gibi gözükse de bunun altyapısında deneyimler veya kültürel birikim yer alabilir. Aile, çevre, sosyal medya, arkadaşlıklar, okulda edinilen müzikal birikim gibi farklı etkenler söz konusudur.

Gündelik hayatta bireyler beğeni ve tercihlerin çoğunlukla kendiliğinden geliştiğini düşünebilirler. Bireyin müzik beğenisi ve tercihlerini, kültürel olanaklar, toplumsal şartlar (Say, 2001, s. 19), ruhsal durum, ekonomik şartlar, eğitim düzeyi gibi etkenler belirleyebilir ve müzik tercihleri hakkında iyi ya da kötü şeklinde karar vermesinde etkili olabilir (Doğan, 2020). Müzik her insanda farklı duygular yaratabilir. Bireyler bir şeye ne kadar ilgi duyacağına, ona verdiği öznel değere göre karar verir. Bu işlem için kişi, farkında olarak ya da olmayarak bir takım ölçme ve değerlendirmeler yapar. Burada yaptığı seçimlerde “bu benim için işlevli mi?” sorusuna güdüsel bir şekilde cevap verir. Ardından kısa ya da uzun bir süre için o şeye ilgi duymaya başlar. Müzik

tercihi yaparken de bireyler farkında olarak ya da olmayarak bir kıyaslama ve seçim yaparlar. “Hangi müzik benim için değerli ve işlevlidir?” sorusunun yanıtı duruma göre değişebilse de birey, kendini ait hissettiği, kendini bulduğu müzik türü ya da türlerine ilgi duymayı seçer.

İlgi, tutumun bir ögesidir. Tutumların oluşumunda veya geliştirilmesinde 12 ile 30 yaş aralığı, son derece önemli bir dönem olarak kabul edilmektedir (Morgan, 2009, s. 375). Yine, erken oluşan görüşlerin sağlamlığı ve bunların sonra da değişiminin güç olduğu bilinmektedir (Kağıtçıbaşı ve Cemalcılar, 2014, s. 146). Ergenlik döneminde olan ortaokul öğrencilerinin müziğe ilişkin tutumları, müzik eğitimi yoluyla geliştirilebilmesi bakımından önem kazanmakta ve bu yaşlarda oluşan müziğe ilişkin tutumlar ilk yetişkinlik devresinden sonra da kolay kolay değişmemektedir (Kocabaş, 1997). Geleneksel müziğe yönelik etkinlikler düzenlemenin nispeten zorluklar barındırmasının (Wanli, 2020) yanı sıra, okul öncesinde dahi ilgi ve tutum oluşturmada yaşı avantajından faydalanmak mümkündür. Denac (2008) kullanılan müzik içeriklerinin özenli ve bilinçli seçimi, yaşa uygunluk ve ilgi uyandırma bakımından sorumluluğun büyük ölçüde öğretmene düştüğüne dikkat çekmektedir.

Günümüzde geleneksel müziklerin yok olma tehlikesi olduğu iddia edilse de bilişim teknolojileri ve yüksek eğitimin yaygınlaşması ile köklü müzik gelenekleri yeniden keşfedilebilmektedir (Ayas, 2019, s.278). 21. yüzyılda canlı performanslarla olduğu kadar dijital platformlarda da varlığını sürdürmekte olan geleneksel Türk müziği, sanatçılar tarafından modern enstrümantasyon ve prodüksiyon teknikleri ile yeniden yorumlanabilmektedir. Bunun amacı, dinleyicilere yeni bir deneyim sunarak, geleneksel müziği daha geniş kitlelere ulaştırmaktır.

Geleneksel motifler, dünya müziği ve pop gibi farklı türlerden esinlenerek yeni aranjmanlar ortaya çıkmaktadır. Aranjman, farklı enstrüman ve stiller kullanılarak müziğin zenginleşmesini sağlar. Aranjman eserler, geleneksel müziklere yeni ve yenilikçi yaklaşım yolları sunarak müzik türleri arasında bir köprü vazifesi görürler. Genellikle farklı kültürlerin müzik unsurlarının bir araya gelmesiyle yapılan aranjmanlar, kültürel etkileşimi artırabilir ve müziği daha çekici hale getirebilir. Bu aranjmanlar, kültürel zenginlik yaratarak, geleneksel müziğin dinamik bir şekilde tanınmasına katkıda bulunabilir, geleneksel müziğin modern platformlara entegre edilmesi, gençlerin

geleneksel müziği yeniden keşfetmesini sağlayabilir (Azman ve Kamaruzaman, 2016). Ayrıca sosyal medya ve müzik akış servisleri gibi dijital platformlar, geleneksel Türk müziğini geniş kitlelere ulaştırabilir, eğitim sisteminde kullanılabilir, gençlerin bu müzikle organik bir bağ kurmasını sağlayabilir (Akdağoğlu, 2024). Bu durum, müziğin erişilebilirliğini göstermektedir. Geleneksel Türk müziği, bu sayede sadece geçmişin bir yansıması olmaktan çıkıp, modern yaşamın dinamikleriyle iç içe geçmiş, çok yönlü bir sanat dalı haline gelmiştir.

Dijital platformlar (Spotify, YouTube, Apple Music vb.) aracılığıyla geleneksel Türk müziği eserlerine erişebilmek daha kolay hale gelmiştir. Öğrenciler, ilgi duydukları müzikleri istedikleri zaman dinleyebilmektedirler. Dijital platformların ve sosyal medyanın gücü, geleneksel müziğin daha geniş kitlelere ulaşmasını sağlayabilir ve genç neslin bu kültürel mirasa daha yakın hissetmesine katkıda bulunabilir. Araştırmanın, bilim ve teknolojinin hızla ilerlediği bu çağa uygun olması ve yeni neslin teknolojiyi hemen her alanda kullanması sebebiyle, çalışmada dijital platformlardan yararlanılmıştır. Bu nedenle araştırma; müzik derslerinde geleneksel Türk müziğine ait aranjman (düzenleme) eserlerin kullanılmasıyla orijinal yani geleneksel eserlerin kullanılmasının karşılaştırılmasını içermektedir. Geleneksel müziklerin aslı korunarak gelecek kuşaklara aktarılması oldukça önem taşımaktadır.

1.1. Problem Cümlesi

Araştırmanın problem cümlesi “Geleneksel Türk müziği aranjman eserlerin ortaokul müzik derslerinde kullanılmasının öğrenci ilgi düzeylerine etkisi nedir?” olarak belirlenmiş olup aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1.2. Alt Problemler

1. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin geleneksel Türk müziği ilgi düzeylerine ait son test puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
2. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin ön test-son test fark ortalama puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
3. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin gözlem formlarıyla elde edilen puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
4. Geleneksel Türk müziğinin öğrencilere aktarımı hakkındaki öğretmen görüşleri nelerdir?

1.3. Araştırmanın Amacı

Global olarak teknoloji ve bilimde yaşanan hızlı değişimler; toplumların ve bireylerin yaşayışını, öğrenme süreçlerini dönüştürerek etkilemektedir. Bu çalışmadaki ana amaç, toplumsal kültürün önemli bir ögesi olan geleneksel müziklerin, çağcıl öğrenme dönüşümlerini deneyimlemektir. Araştırma, güncel gelişim ve dönüşümlere uygun tasarımlarla, yeni neslin geleneksel müziklerimize olan ilgisini artırmaya yönelik deneme süreçlerini içermektedir.

Araştırmanın amacı, geleneksel Türk müziği aranjman eserlerin ortaokul müzik derslerinde kullanılmasının öğrenci ilgi düzeylerine etkisini incelemek ve geleneksel Türk müziğinin öğrencilere aktarımı bağlamında müzik öğretmenlerinin görüşlerine yer vermektir.

1.4. Araştırmanın Önemi

Ortaokul öğrencilerinin geleneksel Türk müziğine olan ilgi durumları, kültürel aktarım bakımından merak uyandırmaktadır. Böylece geleneksel Türk müziğinin, gençlerin yaşamlarındaki yerini anlama ihtiyacı, bir araştırma konusu olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca müzik öğretmenleriyle görüşülmesi, öğretmen gözlemlerine göre ortaya çıkan ilgi değişkenlerine yönelik modellerin denenmesi ve programların güncellenmesini sağlayabilir. Bu çalışmada öğrencilerin dikkatini çekecek, öğrencilerin yaş ve düzeylerine uygun etkinlikler planlanmıştır. Ayrıca deneyin doğal öğrenme ortamında gerçekleşmesi, araştırmanın güçlü yanıdır.

1.5. Sınırlılıklar

Araştırma;

- Tokat ili Merkez İbni Sina Ortaokulu'nda öğrenim görmekte olan öğrencilerin geleneksel Türk müziği ilgi anketlerine verdikleri yanıtlarla,
- Deneyde kullanılan eserler, halihazırda MEB'in 2023- 2024 yıllarında kullanılan ortaokul müzik dersine ait kitaplarda bulunan geleneksel Türk müziği eserleriyle,
- 10 haftalık (5 Şubat 2024- 12 Nisan 2024) deney süreciyle,
- Tokat ili merkez ilçeye bağlı okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin görüşleriyle sınırlıdır.

BÖLÜM II

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Türk Müziğinde Geleneksellik ve Modernizm Kavramları

Gelenek, bir toplumun veya kültürün kuşaklar boyunca sürdürdüğü değerler, belirli bir sürekliliğe sahip olan inançlar, uygulama ve alışkanlıkların tümüdür. Bu anlamda gelenek, toplumsal kimliğin, dayanışmanın ve sürekliliğin sağlanmasında kritik bir rol oynar. Gelenek, kökleri geçmiş, gövdesi günümüzü, yaprakları ve meyveleri ile geleceğimizi yansıtan bir ağaca benzetilir (Uçan, 2005a, s. 309), yani kökleri geçmişte olan bir gelecektir (Ertürk, 2014, s. 52) bahsedilir. Gelenek, yalnızca biçimle sınırlı olmayan, aynı zamanda bu biçimlerin içsel anlamlarla şekillendiği (Tatar, 2000), kültürel mirasın toplamı olan bir süreçtir. Gelenekler bir toplumun kültürel kimliğinin oluşmasında, toplumsal ahlak ve değerlerin şekillenmesinde, bayramlar ve ibadet türleri gibi dini uygulamalarda, aile yapısının ve sosyal ilişkilerin biçimlenmesinde, belirli zanaat ve el sanatlarının aktarımında, edebi eserlerde, müzikte, resimde ve diğer sanatsal alanlarda kendine yer bulur.

Geleneksel sözcüğü “Bir toplumda, bir toplulukta eskiden kalmış olmaları dolayısıyla saygın tutulup kuşaktan kuşağa iletilen, yaptırım gücü olan kültürel kalıntılar, alışkanlıklar, bilgi, töre ve davranışlar; anane, örf, tradisyon” olarak tanımlanır (Türk Dil Kurumu [TDK], 2024). Geleneksellik, toplumun ve bireylerin geleneklerine olan bağlılığını ve bu gelenekleri yaşatma veya sürdürme eğilimini ifade ederken, bireylerin kültürel geçmişlerine, sosyal normlarına ve toplumsal pratiklerine duyduğu saygı ve bağlılıkla da ilişkilendirilebilir.

Gelenekselliğin bireyler ve toplumlar üzerindeki etkileri oldukça tartışmalı bir konudur. Geleneksel kültürden etkilenen gelenek, kendini sürekli oluşturduğu için, kültür olarak değişikliklerin olduğu geniş coğrafyalarda, geleneklerde de birtakım değişiklikler yaşanabilir (Uğurlu, 2010). Kimileri gelenekleri korumanın önemini vurgularken, kimileri ise yenilikçi yaklaşımlar ve değişime açık olmanın gerekliliğine işaret eder. Toplumlar kimliklerini koruyabilmek, devam ettirebilmek için kendi kültürünü korur, gelecek nesillere aktarımı için de yeni koşullara uyum sağlayarak kültürel bellek oluştururlar (Akın, 2018). Geleneklerin sonraki nesillere aktarımı, topluluğun kültürel kimliğinin

korunmasını sağlar. Bu aktarım, ritüeller, bayramlar, edebiyat, sanat ve müzik gibi unsurları içerir.

Müzik alanında geleneksellik, belirli bir kültür veya topluluk içinde nesiller boyunca süregelen müzikal yapıların korunması ve aktarılması anlamına gelir. Geleneksel müzik, bir ulusun derin tarihi bilgeliğini, kültürel izlerini kapsar ve halkının kalıcı mirası içerisinde paha biçilmez bir varlığı temsil eder (Imiti ve Liu, 2024). Geleneksel müzikler, toplumlar tarafından üretilmiş, asırlar boyunca yaşatılmış ve günümüze dek ulaşan, genellikle yerel kültürlerin, tarihlerin ve toplumun kimliğinin bir parçasını yansıtan müziklerdir.

Müzik, topluluğun geçmişini, değerlerini ve inançlarını ifade eden bir araç olarak hizmet eder. Müzik, topluma ait kültürel kimliğin içinde anlamlandırılmış ve aynı toplum içinde kuvvetli bir sosyokültürel iletişim aracına dönüşmüş bir sanat dalıdır (Akın, 2018). Birçok toplumda müzik, çeşitli ritüellerde ve kutlamalarda da önemli bir rol oynar. Doğum, düğün, ölüm, savaş gibi durumlarda müzik, belirli müzikal türler ve enstrümanlarla zenginleştirilir. Böylece müzik, geleneklerin sürdürülmesi, topluluk bağlarının güçlendirilmesinde (Seeger, 1986), kültürel bellek ve toplumsal bilinçte yer alan değerlerin taşıyıcısı olarak, kültürel kimliğin oluşumunda, korunmasında ve gelecek nesillere aktarılmasında (Keçeci, 2017) kritik bir öneme sahiptir.

Etnomüzikolojide, Batı müziği dışındaki müzik geleneklerini ifade edebilmek için “geleneksel müzik” kavramı kullanılmaktadır (Ayas, 2019, s. 268). Geçmişten günümüze değin devam eden, kuşaktan kuşağa aktarılan, saygın tutulan geleneksel müzikler, müzik kültürünün ana kaynağıdır. Geleneksel müziklerin ve kültürlerinin korunabilmesi, gelecek nesillere tanıtılabilmesi, gençler tarafından anlaşılabilmesi için kültürel kimliğin korunması gerekir. Popülerlik kaygısı taşımadan sanat için üretilen gelenekselleşmiş müzikler için de aidiyet ve toplumsal bağların güçlü tutulması gereklidir (Ege, 2019). Bu özellikler onların sanat olarak var olmalarına sebep olmuştur.

Geleneksel Türk müziği, zengin kültürel geçmişi ve farklı coğrafyalardan etkilenen yapısıyla derin köklere sahiptir. Bu müziğin kökleri, Orta Asya'dan itibaren şekillenen Türk halkının tarihi, dini ve sosyal yaşamlarıyla doğrudan bağlantılıdır. Anadolu'da yani bu topraklarda yerleşik yaşantıya geçmeden önce Türklerin müzik kültürleri, oldukça eski çağlara dayanmakta ancak bu döneme ilişkin bilgi ve belgelerin

eksikliği sebebiyle müzik yaşamlarının niteliği kesin olarak bilinmemektedir (Uçan, 2005b, s. 18).

Geleneksel Türk müziği tarihi, Orta Asya'dan Anadolu'ya uzanan geniş bir coğrafyada oluşmuş, Türklerin göçleri esnasında, müzik gelenekleri de değişim ve gelişim göstermiştir (Akgün, 2024). Türklerin kökeni Orta Asya olduğu için, orada gelişen müzik kültürü, bireysel ve toplumsal yaşamın bir parçası olarak önemli bir rol oynamıştır. Bu dönemde şarkılar, destanlar ve hikâye anlatımı geleneksel müziğin temel unsurlarıdır. Türkler, bu göçebe yaşamları sırasında Fars, Çin, Moğolistan ve Hindistan'ın müzikleriyle karşılaşmış, İslam'ın kabulü sonrası Araplar ve Farislerle birlikte birçok yeni müzik türü meydana getirmiş ve göçleri yoluyla Ortadoğu müzik kültürüne güçlü bir Asya etkisi bırakmışlardır (Can ve Levendoğlu, 2002).

Sürekli göç eden Türkler, kendilerine ait birtakım müzik geleneği ve uygulamasını da beraberinde getirmiş, genellikle doğa, yolculuk ve gelip geçici hayatın zorlukları gibi konuları içeren melodilerle kendilerini yansıtmışlardır (Taşpınar ve Winter, 2024). Bu durum, müziğin toplumsal hafızadaki yerini pekiştirmiş olabilir. Kültürel bellek aracılığıyla geleneksel müzik, toplumsal kimliğin yeniden inşasında aidiyet duygusunu pekiştirerek toplumların birlik içinde yaşamasını sağlarken, büyük felaketler veya savaşlar sonrasında ulusal marşlar ve destansı şarkılar gibi unsurlar, milli kültür birliğinin yeniden oluşmasında önemli bir yer tutar (Akın, 2018). Aşıklar yani halk şairleri ve ozanlar, sözlü kültürü taşımış ve müziği derin bir ifade biçimi olarak kullanmışlardır. Bu gelenek, geleneksel müzikler aracılığıyla günlük yaşamı, aşkı, kahramanlıkları ve sosyal olayları anlatmıştır. Ayrıca geçmişten günümüze icracı, üretici, derleyen, aşık, ozan, kayıt edenler, müzik kültürünün aktarımında önemli role sahip olmuştur.

Türklerin Batı'ya göçleriyle birlikte, Anadolu'ya yerleşmeleri ve burada farklı kültürlerle etkileşimleri müziğin zenginleşmesine neden olmuştur. Anadolu'da Selçuklu'nun kurulması (1038-1194) ile başlayan bu kültürel etkileşimler, özellikle 1071'de Malazgirt Zaferi'nden sonra Türkmen göçlerinin Anadolu'ya ilerlemesiyle başlamış ve ikinci büyük göç dalgası Moğol istilası (1221-1260) ile devam etmiştir (Bazancir, 2023). Bu göç dalgalarıyla, Türklerin binlerce yıllık kültürel geçmişi ve müziği de beraberinde gelmiş, bu topraklarda aktarıma ve gelişime devam etmiştir. Türklerin yerleşik hayata geçmesiyle birlikte Anadolu'nun çeşitli bölgelerinde farklı müzik türleri

ve enstrümanlar geliştirilmiştir. Türklerin Anadolu'da yerleşik hayata geçmelerinden sonra, Selçuklular zamanında etraftaki müzikal etkileşimler sürdürülmüş ve Osmanlı'da ise Balkanlar'dan yoğun müzik etkileşimleri gerçekleşmiştir (Can ve Levendoğlu, 2002).

Osmanlı Dönemi'nde ise müzik, Türk devletinin, toplumunun vazgeçilmez bir kültür ögesi idi (Uçan, 2005b, s. 46), müzik hem sarayda hem de halk arasında gelişmişti. Osmanlı Devleti, çok sayıda padişahın müzikle doğrudan ilgilenmesi, saz çalması ve besteler yapması sayesinde müzik sanatı sürekli bir gelişim göstermiştir. Devletin her seviyeden yöneticiler müziğe önem vermiş, müzik ustalarını destekleyerek onların bilgi ve deneyimlerinden yararlanmışlardır (Öner, 2011). Türk müziği bu dönemlerde, kentlerde, konaklarda ve saray çevrelerinde icra edilen müzik olmakla birlikte ozanlık âşıklık geleneği de halk müziği alanında gelişim göstermiştir. Bu dönemde müzik alanında yapılan yenilikler, devletin siyasi bakış açısıyla doğru orantılı olup padişahların müziğe olan alakaları ve beğenileri devletin de müzik politikalarını oluşturmuştur (Yücel, 2022).

Osmanlı'nın müzik kültürüne ve toplum hayatına bakıldığında mehterin çokça önemli olduğu, savaş zamanlarında dahi toplumsal birçok etkinlikte mehter müziğinin yer aldığı bilinmektedir (Dökmeci, 2021). Osmanlı'nın hemen her kalesinde bulunan mehterhanenin, orduyu cesaretlendirdiğine inanılır, savaş öncesi ve sonrasında mehter duası (Gülbank) okunarak inançsal görenek yerine getirilmiştir. Mehter takımı, savaş ve yürüyüş müzikleri icra eden bir askeri topluluk olmakla birlikte (Erol, 1994) spor müsabakalarında sporcuların motivasyonunu sağlamak, izleyenleri heyecanlandırmak, düğünlerde eğlenceyi arttırmak için de müzik yapmışlardır (Kuloğlu ve Gülmemed, 2009). Ayrıca mehterhane, çok sayıda çalgı grubunu içinde barındırdığı için çalgı bakım-onarım zanaatın gelişmesine de imkân sunmuştur.

Osmanlı Devleti'nin birçok devletle bulunduğu diplomatik ilişki içerisinde mehter takımı da etkileşimde bulunmuştur (Erol, 1994). Köklü bir müzik geçmişine sahip olan mehter, Avrupa'da tanınarak yurtdışındaki ordu birliklerini ve müzisyenleri olumlu yönde etkilemiştir. Avrupa müziğinin kaynağı olarak düşünülen Avusturya'da, mehterin yaptığı gösteri ve dinletiler Avrupalı bestecilerin dikkatini çekmiş ve bestelerinde mehterden duyulan ritimleri ve motifleri kullanmışlardır. Gluck, Haendel, Beethoven ve Mozart gibi müzik tarihine önemli eserler bırakan besteciler, Türk motiflerini eserlerinde

kullanmış ve “Alla Turca (Türk usulü)” kavramını müzik literatürüne eklemişlerdir (Çağlak ve Filiz, 2018).

18. yüzyılda askeri teknoloji, sanat ve bilimsel gelişmelerde Avrupa’ya göre çağın gerisinde kalan Osmanlı Devleti bu döneme ayak uydurabilmek için yenilikler yapmıştır (Karagül, 2019). 1839 yılında Sultan Abdülmecid tarafından Tanzimat Fermanı açıklanmasıyla Osmanlı İmparatorluğu’nun modernleşme sürecinde birtakım gelişmeler yaşanmıştır (Yazıcıoğlu, 2023). Bu yeniliklerden ve gelişmelerden biri de devletin en köklü kurumlarından biri olan Yeniçeri Ocağı’nın kapatılmasıdır. Bununla beraber mehter takımının faaliyetleri de son bulmuştur (Demirçe Altıntaş, 2022).

II. Mahmud, halkı haraca bağlayan, uzun süredir orduyu aksatıp esnaflıkla uğraşan Yeniçeri Ocağı’nı kaldırmış, yerine batılı tarzda ordu kurmaya karar vermiş (Erol, 1994), klasik Batı müziğini geleneksel Türk müziği ile birleştirmeyi hedefleyen Muzika-i Hümayun adlı müzik okulunu kurmuştur (Tuğlacı, 1986, s. 21). Doğu-Batı ilişkisinde cephe değiştiren Osmanlı, Yeniçeri Ocağı’nın kapatırken bir daha geri dönmek üzere Mehter geleneğini ve repertuvarını yok etmek istemiştir (Ayas, 2020, s. 41). Kapatılan kurumun yerine Muzika-i Hümayun’un kurulması, ilerleyen süreçte aynı kurumun Batı müziği eğitimi veren bir kuruma dönüşmesi, müzik alanında Batı’ya yönelmenin ilk göstergeleri olabilir.

Yeni açılmış olan Muzika-i Hümayun, Osmanlı Devleti’nin ilk müzik okuludur. Bu okulda hem Batı müziği hem de Türk müziği eğitimi verilmektedir. Muzika-i Hümayun’un kurulması, bando müziğinin bu kültüre dahil olmasına yol açmış, Osmanlı’da Batı ezgilerinin daha fazla duyulmasını sağlamıştır. Açık havada çalınan valsler, marşlar, mazurkalar, polkalarla beraber ülkede Batı müziği yaygınlaşmaya başlamıştır. Bununla birlikte Türk müziğinde yepyeni arayışlar bu okul ile başlamış, geleneksel Türk müziği çalgıları ile Batı çalgılarını bir araya getiren repertuar yine bu süreçte oluşmuştur (Kaya, 2012a). Bando takımı devletin ve padişahın sembolü olarak sultan nereye giderse orada bulunmuş, elçilik davetlerinde, şenliklerde, düğünlerde dinleti yapmış (Erol, 1994), böylece halk yabancı olduğu Batı müziğini günlük hayatında dinlemeye başlamıştır. Sonuç olarak geleneksel müzikler, devletin tek resmi müzik kurumu içinde ikinci plana düşmüştür (Ayas, 2020, s. 86).

Batı müziğinin uygulanabilmesi için birçok resmî kurumda yapısal farklılıklar yapılmış ve Tanzimat’la birlikte meydana gelen batılılaşma hareketi müzikte de kendini göstermiş, yöneticilerin Batı müziğine olan ilgileri nedeniyle çoksesliliğin temeli atılmıştır (Yücel, 2022). Osmanlı’nın Batı ile etkileşiminden sonra bando müziği Osmanlı sarayına da girmiştir. Muzika-i Hümayun’un kurulmasından sonra Osmanlı sarayında bazı padişahlara Batı müziği teori ve Batı müziği çalgıları eğitimi verilmiştir. Hatta padişahların aileleri de bu eğitime dahil edilerek, Osmanlı sarayında klasik müzik dinletileri düzenlemeye başlamışlardır (Dökmeci, 2021). Tanzimat ile birlikte İstanbul’da yapılan tiyatro binaları, opera, operet, tiyatro gibi sahne gösterilerinin saray ve elçilik dışında başka bir yerde gerçekleşmesine imkân tanımış (Erol, 1994), böylece Batı müziği yaşama dahil edilerek halka açık alanlarda da icra edilmiştir.

Batılılaşma olarak kendini gösteren yeni müzik anlayışı, geleneksel olan tek sesli müziği, Batı müziği formları ile birleştirerek Batı müziğinin tonal yönünü, Türk müziği makamları ile yakınlaştırmış, bu tarzda bestelenen eserler çoksesliliğe doğru ilerlemiştir (Aydar, 2012). Bu müzik anlayışı, Muzika-i Hümayun adlı saray konservatuarının yapılmasında ön plana çıkmıştır. Giuseppe Donizetti’nin bu kurumun başına getirilmesiyle çoksesli müziğin Türk topraklarına ilk kez girmesi, onun bestesi olan “Mahmudiye Marşı” ile çoksesli Türk müziğinin başlangıcı kabul edilmektedir (Uçan, 2005b, s.51). Aynı zamanda bu marş, Osmanlı’nın milli marşı olarak on bir sene boyunca seslendirilmiştir (Baydar, 2011).

Osmanlı’nın Batı müziğini içselleştirmesi ve saray çevrelerinde öğrenilmesi, Donizetti Paşa’nın kaynağını oluşturduğu yenilik hareketleriyle gerçekleşmiştir (Karagül, 2019). Giuseppe Donizetti göreve başladığında öncelikle Batı müziği teori eğitimi vermiş ve Türkçe perde adlarına karşılık gelen Batı müziği sistemindeki terimleri aktarmıştır (Gazimihal, 2019, s. 10). Donizetti Paşa, Batı müziği ses siteminin başlangıçta zor olacağını düşündüğü için kolay eserlerle başlamayı uygun bulmuştur. Bandoda kullanılması gereken yeni çalgılar alınmış ve bu çalgıların eğitimi için yurtdışından eğitimciler getirtilmiştir. Muzika-i Hümayun’u kurmakla görevli Giuseppe Donizetti’den sonra onun görevine getirilen Callisto Guatelli öğrencilerini, Türk müziğinin aralık ve özelliklerini dikkate alarak, Batı tekniğiyle marşlar bestelemeye cesaretlendirmiştir (Spatar, 1994, s. 531).

1908’de Meşrutiyet’in ilanıyla beraber bando ve orkestralar yeniden düzenlenmiş, operet, kumpanya gibi batıyla etkileşim içinde olan sahnesel türler sergilenmiştir (Erol, 1994). Osmanlı Devleti’nde batılılaşma, sonu gelmekte olan bir imparatorluğun kendi bütünlüğünü korumak için yaptığı son gayretler olarak değerlendirilebilir. Batılılaşma geleneği yok saymak değil, onunla beraber hareket etmek olarak düşünülebilir.

Osmanlı’nın son zamanlarında, dünyaya ayak uydurabilmek için kültürel anlamda yapılan değişiklikler, Cumhuriyet döneminde yapılan reform hareketleriyle daha kalıcı ve anlamlı bir hale dönüşmüştür (Kaya, 2012b). Muzika-i Hümayun’un saraya ve geleneksel Türk müziğine kattığı yenilikçi ve kuralcı yapı, Cumhuriyet döneminin genel müzik politikasını belirlemiş ve yine Türk müziğin değişiminde temel olan çoksesliliği ve sentezi kurumsallaştırmıştır (Aydar, 2010). Tanzimat döneminden Cumhuriyet’e dek geleneksel müzik yok sayılmamış, Batı müziğiyle beraber varlığını sürdürmüştür (Ayas, 2020, s. 84-85).

Geleneksel müziğin yanında modernleşme çalışmaları da bu dönemde yerini almıştır. Geleneksellik ve modernizm, toplumların kültürel, sanatsal ve sosyal dinamiklerini anlamada ana kavramlardır. Geleneksellik ve modernlik dikotomi olarak görülse de modernleşme paradigmasında gelenek edilgendir ve geçmişte kalmak durumundadır (Ayas, 2019, s. 269). Bu kavramlar genellikle birbirine zıt gibi algılansa da birbiriyle iç içe geçebilen ya da farklı bağlamlarda birbirini tamamlayan yönleri sahiptir. Somut geleneklerle ilgili gerçekler, bir geleneğin değişimi sayesinde varlığını devam ettirebilir.

Gelenek yerini modernliğe bırakmak durumundadır (Ayas, 2020, s. 275). Modernleşmenin getirdiği yeni teknik olanaklar geleneğin korunması, aktarılması, daha geniş sosyal tabana yayılmasını sağlar. Müzikte modernleşmenin batılılaşma olduğu, bunun için de geleneksel müziklerin kullanılmaması gerektiğini iddia edenler ve buna karşı direnç gösterip Türk müziğini koruyanlar da bu dönemde yer alır (Ayas, 2020, s. 35). Modernlik, geleneği zayıflatmaz (Gusfield, 1967) aksine geleneğin devamı için gereklidir. Zaman, mekân fark etmeksizin sosyal çevre içinde devam edecek her gelenek güncellenir (Ekici, 2008) ve değişmeyen gelenekler de yok olur (Ayas, 2019, s. 269).

Modernizm, 19. yüzyılın sonlarına doğru başlayan ve 20. yüzyılın ilk zamanlarında etkisini artıran kültürel, sanatsal ve entelektüel akımdır. Modernizm,

geleneksel değerlerin, normların ve sanat anlayışlarının sorgulanması ve yenilikçi, bireysel ve deneysel bir yaklaşımın benimsenmesi ile karakterize edilir. Bu akım, edebiyat, felsefe, resim, mimari, müzik ve birçok sanat dalında yeni biçimler, yapılar ve ifade tarzları geliştirmiştir. Modernlik ve gelenek birlikte yaşayabilir, birbirine eklenebilir hatta geleneğin güçlenmesini, yaygınlaşmasını modernlik sağlayabilir (Ayas, 2020, s. 276-277). Modernizm, zaman içerisinde çeşitli eleştirilere maruz bırakılmış, gelenekselle modernin birbirini reddetmesi yerine, karşılıklı ilişki içerisinde, bir arada da var olabilecekleri doğrultusunda yeni oluşumlar geliştirilmiştir (Öztürk, 2005).

Müzik kültüründe modernleşme çabaları 19. yüzyıla dayanır. O dönemde ülkemizde sanat müziği ve halk müziği gibi geleneksel müzikler yer almaktadır. Modernleşmenin müziğe yansımaları, Osmanlı sarayında görülen müzik anlayışındaki değişimle beraber geleneksel müzikler de farklı bir boyut kazanmıştır. Osmanlı Sarayı'na getirilen ve devlet tarafından benimsenen Batı müziği ile beraber, müzikte modernleşmenin kökleri atılmıştır. Hatta ülkemizde alaturka-alafranga sözcükleri o dönemde ortaya çıkmıştır (Uçan, 2005c). “Alla Turca” sözcüğü Avrupa’da ilk kez kullanıldığında müzik yönünden Batı üzerindeki Türk etkisini anlatmış ancak ilerleyen süreçte bu sözcük, padişah tarafından Batılı müzisyenlerin Osmanlı’ya gelmesiyle anlamını yitirmiş, Türk müziğinin kendisini ifade etmeye başlamıştır (Ayas, 2018). “Alafranga” Batı’yı tanımlarken, “alaturka” ise Türklüğün, Osmanlılığın istenmeyen yanlarını ifade eder (Ayas, 2020, s. 89).

Müzikte alaturka-alafranga çatışmasının yaşandığı 1920’li yıllar, Milli Musiki İnkılâbı ile teorilerin pratiğe dönüştüğü dönemin başlangıcı olan yıllar olmuştur. Alaturka, geçmişle doğu kültürünü yansıtırken; alafranga, ilerici, açık fikirli, modern bir düşünce yapısı ve bilimsel anlayış ile ilişkilendirilmiştir (Ayas, 2018). Kültür ve sanat reformlarıyla Batı’ya önem verilen bu dönemde müzik alanında yapılan çalışmalar, hala günümüzde de var olan tartışmaların başlangıç noktası (Şanlıer, 2011) sayılabilir. Tercihe göre bakıldığında Batı müziğinin akılla, geleneksel müziğin ise duygularla ilişkilendirildiği ve modernin yani batının ön plana çıktığı, eskinin yani gelenekselin itibar kaybettiği bir dönem olmuştur (Ayas, 2020, s. 86).

Türk müziğinde modernleşme, Batı müziğiyle etkileşim sonucu yeni formların, icra yöntemlerinin ve anlayışların gelişmesi anlamına gelir. Mustafa Kemal Atatürk

liderliğinde kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk dönemlerinde de Batı müziği çalışmaları resmi eğitim kurumlarında, uygulamalı biçimde devam etmiştir. Cumhuriyet'in ilanından sonra müzik reformu gerçekleşirken Batı'dan müzik tekniği alınmış; çağdaş ve ulusal bir müzik türünün oluşması amaçlanmıştır. Böylece Türk müziği ile Batı müziğinin sentezlenmesi sonucunda yeni bir müzik türü oluşarak, erken Cumhuriyet döneminin müzik politikalarının da temel amacı olmuştur (Camgöz, 2019).

Cumhuriyet'in ilk yıllarında, Atatürk ve dönemin ileri gelenleri Türk müzik kültürü için çağdaş ve yenilikçi bir yaklaşım oluşturmaya çalışmıştır (Kaya, 2011). Türk müziğinde modernizm, bu dönemle birlikte farklı şekillerde etkisini göstermiştir. Bu süreç, geleneksel Türk müziği ile Batı müziğinin tını ve tekniklerini bir araya getiren yenilikçi yaklaşımların gelişmesine olanak sağlamıştır. Cumhuriyet döneminde müzik alanında yapılan mühim gelişmelerden biri de Carl Ebert, Bela Bartok gibi kişilerin Türkiye'ye davet edilmesidir. Atatürk, Türk besteciler ile yabancı müzisyenleri, öz müziğimizi araştırmak ve yerinde görmek, dinlemek ve derlemek için Anadolu'ya göndermiştir. Bu müzisyenler arasında Mahmut Ragıp Gazimihal, Muzaffer Sarısözen, Nida Tüfekçi, Béla Bartók ve Zoltán Kodály gibi isimler bulunmaktadır (Aytüre, 2017). Özellikle Béla Bartók, Türkiye'de müzikoloji alanında büyük bir boşluğu doldurmaya çalışmış, ülkemizde bulunduğu süreçte derleme gezileri yapmış, konferanslar vermiştir (Yücel, 2022).

Atatürk, 1925 ve 1929 yılları arasında genç ve yetenekli müzisyenleri müzik eğitimi almaları için yurtdışına göndermiştir. Bu müzisyenler, Ahmed Adnan Saygun, Ulvi Cemal Erkin, Cemal Reşit Rey, Hasan Ferit Alnar ve Necil Kazım Akses'tir (Aytüre, 2017). Batı müziğini Fransa, Almanya, Budapeşte ve Çekoslovakya gibi ülkelerde öğrenen bu yetenekli müzisyenler, 1932 yılında Türkiye'ye geri dönerek "Türk Beşleri" adını almışlardır. Türk Beşleri'ni oluşturan müzisyen ve besteciler, geleneksel Türk müziği ile Batı müziğini bir araya getirerek önemli eserler ortaya çıkarmışlardır.

Türk Beşleri, Halil Bedi Yönetken, Ekrem Zeki Ün gibi besteciler ve müzisyenler, geleneksel Türk müziği öğelerini Batı müziği ile sentezlemeye çalışmış, Türk müziğinde çoksesliliğin temeli oluşmaya başlamıştır. Avrupa'da müzik eğitimi alan bu besteciler ve müzisyenler Türkiye'ye geldiklerinde, hararetli bir tartışmaya neden olmuşlardır. O süreçte ortaya çıkardıkları kuramlar ve eserler, politika ve müzik çevrelerinde çokça

tartışılmış, bununla kalmayıp tartışma müzik eğitimi veren kurumlara da ulaşmış, seneler boyunca yoğun olarak devam etmiştir (Öner, 2011).

Dönemin ünlü düşünürlerinden olan Ziya Gökalp, yeni cumhuriyet için ideolojik temelleri sağlayan ve bir dereceye kadar Türk fikirlerinin Batı'nın fikirleriyle kaynaştırılması için bir kılavuz olan (Tekelioğlu, 2001) 1923'te yayınladığı “Türkçülüğün Esasları” adlı eserinde, geleneksel Türk müziğinin modern yaşama uygun olmadığını, bu yüzden geleneksel melodilerin çokseslendirilmesi gerektiğini söylemiştir (Say, 2000, s. 502). Ziya Gökalp'in düşünceleriyle şekillenen Cumhuriyet dönemi müzik politikaları, evrensel ölçütlere dayalı Batı müziğini temel olarak kabul ederek geleneksel Türk müziğinin özgün yönlerini korumaya çalışmış, halk müziğinin kendine has çok sesliliği ve ezgi yapısını Batı müziği ile harmanlayarak yeniden yaratma amacı gütmüştür (Akkol, 2018). Batı müziğinin geleneksel Türk müziği ile sentezi ve Batı tarzıyla bestelenen Türk müziği eserleri, orkestrasyon düzenine getirilmiş, peşrev ve saz semaisi gibi makamsal ezgiler batılı tarzda bestelenmiş, orkestrada Türk müziği çalgılarına Batı müziği çalgıları entegre edilmiş ve böylece halk arasında çokseslilik sevmeye başlamıştır. Ayrıca Türk senfonik müzik bestecileri eserlerinde tamamen tampere sistemi kullansalardı, Türk müziği motiflerine ve çalgılarına yer vermeselerdi, bugün bu tınılar duyulmayabilirdi (Ayas, 2020, s. 233). Bu gelişmeler geleneksel Türk müziğinin sonraki kuşaklara aktarımı açısından oldukça işe yaramıştır.

Osmanlı'da büyük öneme sahip olan Muzika-i Hümayun kurumu, Cumhuriyet'in ilanıyla beraber İstanbul'dan Ankara'ya taşınmış, Cumhurbaşkanlığı'na bağlanmış ve 1924 yılında çalışmalarına Riyaset-i Cumhur Musiki Heyeti adıyla devam etmiştir (İlyasoğlu, 1998, s. 74). Dünyanın en köklü orkestraları arasında yerini alan bu heyet, halen günümüzde Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası adıyla çalışmalarına Ankara'da devam etmektedir.

Milli kültür içerisinde istenilen geleneksel öğeler sürece eklenirken, istenmeyen öğeler dışlanabilir. Mesela, 1926'da Dar'ül-elhan'ın yani Türkiye'nin ilk modern konservatuvarının “alaturka” bölümü kapatılmış, derleme çalışmaları yapan Tasnif ve Tespit Heyeti'nin müzik öğretimiyle ilgilenmesi yasaklanmıştır (Ayas, 2019, s. 290). 1927'de kamu ve özel okullarda tek sesli müzik eğitimi (yani Türk müziği) tamamen yasaklanmış (Tekelioğlu, 2001), yerine Batı müziği eğitimi getirilmiştir. Bu gelişmelerin

yanı sıra çokseslilik çalışmaları başlatılmış, koro ve orkestralar kurulmuş, opera ve bale için sanatçı yetiştirilmiş, Batı müziği daha da ön plana çıkmıştır. Ancak Türk müzik dinleyicilerinin büyük bir kısmı, Türk besteciler tarafından bestelenen çoksesli müziğe, ücretsiz konserlerde çalınan veya radyoda yayınlanan Batı müziğine pek ilgi göstermemiştir (Tekelioğlu, 2001). Musiki inkılabı dahilinde beklenen sonuç alınamamış ve toplum, geleneksel Türk müziği için pasif bir direniş göstermiş, bu kültür politikasını benimsemediğini belirtmiştir (Ayas, 2020, s. 131).

Modernleşme Türk müziğinde olduğu gibi Türk dilini de etkilemiş, farklılıkları ortadan kaldırmak için Güneş Dil Teorisi ortaya atılmıştır. Dünya dillerinin Türkçe'ye dayandığı iddia edilen ve güneş kadar eski olduğu için Güneş Dil Teorisi adı verilen bu teori 1936 yılında ortaya konmuş (Balkılıç, 2009, s. 45), ancak bilimsel açıdan kabul görmemiş ve günümüzde daha çok bir ideolojik yaklaşım olarak değerlendirilmiştir.

Halka ulaşılabilirliği ve teknolojinin gelişimiyle birlikte radyo, geleneksel Türk müziğin yayılmasında en etkili araç olmuştur. 1927 yılında ilk programlı yayınına İstanbul Radyosu ile başlanmış, 1937 yılında da türlü süreçlerden geçerek yayınlarına Ankara Radyosu'yla devam etmiştir (Aydar, 2010). Bu yayınlar, 1960'lı yıllara kadar devam etmiş, geleneksel Türk müziğini halka ulaştırmış ve müziği genç kuşaklara aktarabilmiştir.

Batı müziğinin etkileri, son iki asırdır geleneksel Türk müziği bestecilerini de etkisi altına almış, Refik Talat Alpman, Tanburi Cemil Bey, Hammamizade İsmail Dede Efendi, Şerif Muhiddin Targan, Reşat Aysu, Münir Nurettin Selçuk gibi müzisyenler, bu etkileri bestelerinde de yansıtmış, arpej, akor, çift sesli ezgiler, kromatik geçiş de geleneksel Türk müziğinde yerini almıştır (Levendoğlu, 2005).

Türkiye'de modernleşme süreci, sosyal, kültürel ve ekonomik alanlarda önemli dönüşümlere yol açmıştır. Bu değişim, geleneksel yapıların dışına çıkılarak yeni kültürel alışkanlıkların ve davranış tarzlarının ortaya çıkmasıyla birlikte, Anadolu yerel müziklerinin "milli musiki" idealine entegre edilmesine zemin hazırlamıştır. Yerel müzik derlemeleri süreci, radyo yayınları ve piyasa koşulları ile kitleselleşmiş ve 1980 sonrası dönemde daha da popülerleşmiştir; bu durum, yerel unsurların uluslararası müzik dünyasında tanınmasını sağlamıştır (Öztürk, 2002). Doğum, ölüm, düğün, barış, savaş, eğlence gibi yaşamın tüm yönlerini saran Türk müzik geleneği, toplumu derinden

etkilemiş ve popüler kültürle etkileşime girse dahi merkezde kalmayı sürdürmüştür (Ayas, 2020, s. 38).

Dünyada 1950'lerden sonra teknoloji ve iletişimin yaygınlaşmasıyla beraber popüler müzikler daha da ön plana çıkmıştır. Türk pop müziğinin ilk çalışmaları 1960'larda geleneksel motiflerin de yer aldığı aranjman eserlerle başlamıştır. Elvis Presley, The Beatles gibi dünyada popülerliği sağlamış şarkıcı ve grupların ürettiği eserler, Türkiye'de bulunan müzik gruplarının sahnesinde de söylenmeye ve çalınmaya başlamıştır. O dönemde aranjman olarak isimlendirilen müzik türü, 1970'li yıllarla beraber kendine özgü ve geleneksel bir tarza dönüşmüş ve Anadolu pop akımının (Erdoğan, 2019) oluşmasını sağlamıştır. Bu yıllardan itibaren Türk pop müziği de modernizm etkisi altında şekillenmiştir. Tanju Okan, Barış Manço gibi sanatçılar, geleneksel melodileri modern enstrümanlar ve yapı teknikleriyle birleştirerek yeni bir müzikal yapı oluşturmuşlardır. Bu gelişmelerin en önemli nedenleri ses teknolojilerinin gelişmesi, pikap ve radyo gibi cihazlardır. Seslerin kayıt altına alınmaya başlanması, çoğaltma araçlarının gelişmesi ve radyo yayınlarının yaygınlaşması sayesinde müzik, dünyanın her yerine ulaşabilmiştir. Bu durum, dinleyicinin müzik konusunda yenilikçi bir bakış açısı benimsemesini sağlayarak sanatçıları yeni arayışlara sürüklemiştir.

Çağın getirdiği teknolojik gelişmeler doğrultusunda insanların teknolojiyle ürettikleri seslere diğer bir deyişle popüler müziklere aşina bir kulağa sahip olması, geleneksel müziklerin yeniden yapılanmasına imkân tanımış ve bununla birlikte geleneksel eserlerin temel melodi yapıları korunarak altyapının popüler müzik çalgıları, armonisi ve ritmiyle uyumlanması neticesinde farklılaştığı bilinmektedir (Camgöz, 2019).

20. yüzyılın sonlarına doğru bazı müzisyenler ve müzik grupları, Türk müziğinde modernizmi daha radikal bir şekilde ele almışlardır. Bu gruplar, geleneksel ezgileri elektronik müzik ile birleştirerek yeni tarzda müzikler üretmişlerdir. 2000'li yıllar popüler müziğe olan yargılayıcı tutumların etkisiz kaldığı yıllardır (Ayas, 2019, s. 323). Sonuç olarak, Türk müziğinde modernizm, geleneksel unsurlarla çağdaş değerlerin birleşimini sağlayarak, oldukça zengin bir müzik kültürü yaratmıştır. Bu süreç hem bireysel sanatçıların katkılarıyla hem de toplumsal ve kültürel değişimlerin etkisiyle şekillenmiştir.

Geleneksel müziği savunanlar, modernleşme sürecinde makam müziğinin ve halk ezgilerinin yozlaşabileceğini düşünmüşler, modernleşmeyi savunanlar ise geleneksel müzik formlarını çağdaş dünyaya adapte etmenin önemini vurgulamışlardır. Geleneksel Türk müziğini Batı'nın çoksesli anlayışıyla birleştirerek yeni eserler sunulmuştur. Türk müziği, modern orkestrasyonlarla dünya müziği sahnesine taşınmış hem geleneksel zenginliğini korumuş hem de modernleşmenin gerekliliklerini benimseyen çok yönlü bir yapıya kavuşmuştur. Bu gelişim, Türk müziğinin hem yerel hem de evrensel bir kimlik kazanmasını sağlamıştır.

2.2. Müzik Öğretim Programı ve Müzik Eğitimi

Müzik öğretim programı, müzik öğretiminin gerçekleşebilmesi için öncesinde ayrıntılı ve planlı olarak tasarlanmış hem okul dışında hem de okulda müzik öğretmenleri tarafından etkinliklerin gerçekleşebilmesi amacıyla kullanılan bir yol haritasıdır (Tarman, 2006, s. 6; Uçan, 2005a, s. 62). MEB müzik dersi öğretim programında yer alan temel yaklaşım, öğrenme alanlarıdır. Ortaokul düzeyinde müzik dersleri için her sınıf seviyesinde dört öğrenme alanına yer verilmiştir;

- Dinleme-söyleme,
- Müziksel algı ve bilgilenme,
- Müziksel yaratıcılık
- Müzik kültürü (MEB, 2018, s. 10).

Müzik öğretmeni, öğrencilerin derse ve etkinliklere aktif olarak katılmasını sağlamak için anlatım, soru-cevap, araştırma-inceleme, oyun, drama, yaparak yaşayarak öğrenme, üretme, görev paylaşımı, sergileme gibi çeşitli öğretim yöntemlerini kullanmanın yanında, özel müzik öğretim yöntemlerinden de dinleme, söyleme, doğaçlama yapma, ritimleme, toplu söyleme gibi yöntemleri de sürece dahil eder (MEB, 2018, s. 10).

Türkiye’de Temel Eğitim Kanunu ile 30.03.2012’de kabul edilen 12 yıllık zorunlu kademeli eğitim sistemi, 2012-2013 eğitim-öğretim yılında uygulamaya geçmiştir. Uygulamaya geçilen bu değişiklikte birlikte ilkokul, ortaokul ve lise eğitim süreci dörder sene olmuş, seçmeli dersler çeşitlendirilmiş ve ders saatleri artırılmıştır (Durmuşçelebi ve Mertoğlu, 2018). 4+4+4 adı verilen yeni eğitim sisteminde, beş yıl süren ilkokul süreci

dört yıla düşürülmüş, üç yıl olan ortaokul süreci dört yıla çıkarılmıştır. Yani 5. sınıflar artık ortaokul grubuna dahil olmuştur. Örgün eğitim veren bu kurumlarda müzik dersi, ilk sekiz yıl zorunlu, ortaöğretim kademesinde yani lise evresinde ise seçmeli ders olarak yer almaktadır.

Değişen eğitim sistemiyle beraber, dersler ve ders saatleri de değişiklik göstermiş, zorunlu derslerin yanında öğrenci gelişimini destekleyen seçmeli dersler yer almıştır. Ortaokullarda müzik dersleri, haftada bir ders saati (40 dakika) zorunlu ders olarak işlenmektedir. Yeni eğitim sistemiyle ortaokullarda zorunlu dersler dışında, seçmeli dersler de yer almaktadır. Bu öğretim kademesinde haftalık ders saatinin %17,1'ini seçmeli dersler oluşturmaktadır. Seçmeli dersler içerisinde müzik alanında isteğe göre, iki ya da dört saat seçmeli ders işlenebilmektedir. Seçmeli derslerin öğretim programı modüler bir yapıda olduğu için, sınıf düzeyleri farklı olup seçtikleri ders aynı düzeyde olan öğrenciler bir araya getirilerek seçmeli ders grubu oluşturulabilir (MEB-TTKB, 2023).

Okullarda öğretmen eksikliği, okulların fiziksel donanımın yetersizliği, öğrenci talebinin az oluşu gibi sebepler, MEB tarafından hazırlanan seçmeli ders öğretim programında yer almasına rağmen, birçok seçmeli ders açılmamaktadır (Durmuşçelebi ve Mertoğlu, 2018). İlgili araştırmalar seçmeli derslerin belirtilen nedenlerden dolayı ya açılmadığı, açılanların ise öğrencinin ilgi ve yeteneklerine göre değil, velilerin isteklerine göre seçildiği belirtilmiştir. Okullardaki derslik sayısının yetersizliği sebebiyle tüm derslerin seçilemediği, okulun genel fiziki yapısındaki eksiklikler sebebiyle, şubeler bazında toplu olarak seçmeli derslerin okullarda zorunlu olarak seçtirildiği anlaşılmaktadır (Pamuk ve Kiraz, 2016).

Seçmeli derslerin yanı sıra öğretim programında, müzik dersine özgü temel bilgiler, beceriler ve yeterlilikler yer almaktadır. Müzik dersinde bireyin kazanması gereken belli başlı özellikler; müziği tanıyabilmesi, beden ve müzik uyumu yakalayabilmesi, kendini müzik yoluyla ifade edebilmesi, bireysel veya toplu icra edebilmesi, tarih, estetik ve kültür arasında ilişki kurabilmesi gibi özellikler yer alır (MEB, 2018, s. 10).

Öğrenme ile ilgili zihinsel donanımlarla dünyaya gelen insan, eğitim sürecinde bu zihinsel donanım ve sonsuz öğrenme kapasitesinin ne kadarını kullanabileceğini belirler

(Bloom, 2012, s. 86). Bireye uygun öğrenme koşulları sağlandığında hemen her şeyi öğrenebilir. Öğrencilerin bilinçli veya bilinçsizce etkileşimde bulunarak yaşantılar neticesinde öğrenmenin gerçekleştiği ve bu gerçekleşen öğrenme sonucunda bilişsel, duyuşsal ve devinişsel farklılıkların kazanıldığı bilinmektedir (Keleş ve Çepni, 2006).

Düşünmeye dayalı eğitsel amaçları içerisine alan bilişsel alan Bloom Taksonomisi'nin sınıflandırma yöntemlerinden biridir. Yenilenmiş Bloom Taksonomisi (Krathwohl, 2002) ise sıralı olarak hatırlama, anlama, uygulama, analiz etme, değerlendirme ve yaratma basamaklarından oluşmaktadır (Demiral ve Yenilmez, 2023). Duyuşsal alanda bireylerin ilgileri, tutumları, akademik özgüveni, güdüler; korku, hayranlık duyma, değer verme, sevgi, beğenme, takdir etme gibi duygusal yönlerinin ağırlıkta olduğu alandır. Duyuşsal alan da bilişsel alan gibi kendi arasında kademeli olarak sınıflandırılabilir. Alma, tepkide bulunma, değer verme, örgütleme, kişilik haline getirme basamaklarında oluşmaktadır (Akarsu, 2017). Psikomotor alanda ise zihin-kas koordinasyonunu gerektiren etkinliklerle ilgili özellikleri içerir. Psikomotor alan uyarılma, kılavuzla yapma, beceri haline getirme, duruma uydurma, yaratma gibi beş kademedeki sınıflandırılabilir (Güllü, Arslan, Uğraş ve Görgüt, 2011).

Bloom taksonomisinin bilişsel alanında her bir bilginin öğrenilebilmesi için öğrencinin hazırbulunuşluk düzeyinden özgün fikirler yaratma aşamasına kadar olan yani en alt düzeyden en üst düzeye kadar gerçekleşen öğrenme sürecini içermektedir. Öğrenilen bilgilerin bir üst düzeye aktarılması için her bir basamağın koşullarını tamamlamak gerekir. Bilişsel, duyuşsal ve psikomotor öğrenme alanlarının hepsi birbiriyle ilişkilidir (Akdağ, 2021). Yenilenmiş taksonomideki basamaklar, müzik öğretimi içinde kullanılmaya elverişlidir. Yenilenmiş Bloom taksonomisiyle ilgili müzik öğretimine yönelik önermelerde bulunan ve öğretim seti geliştiren çalışmalar da bulunmaktadır (Bulut, 2020).

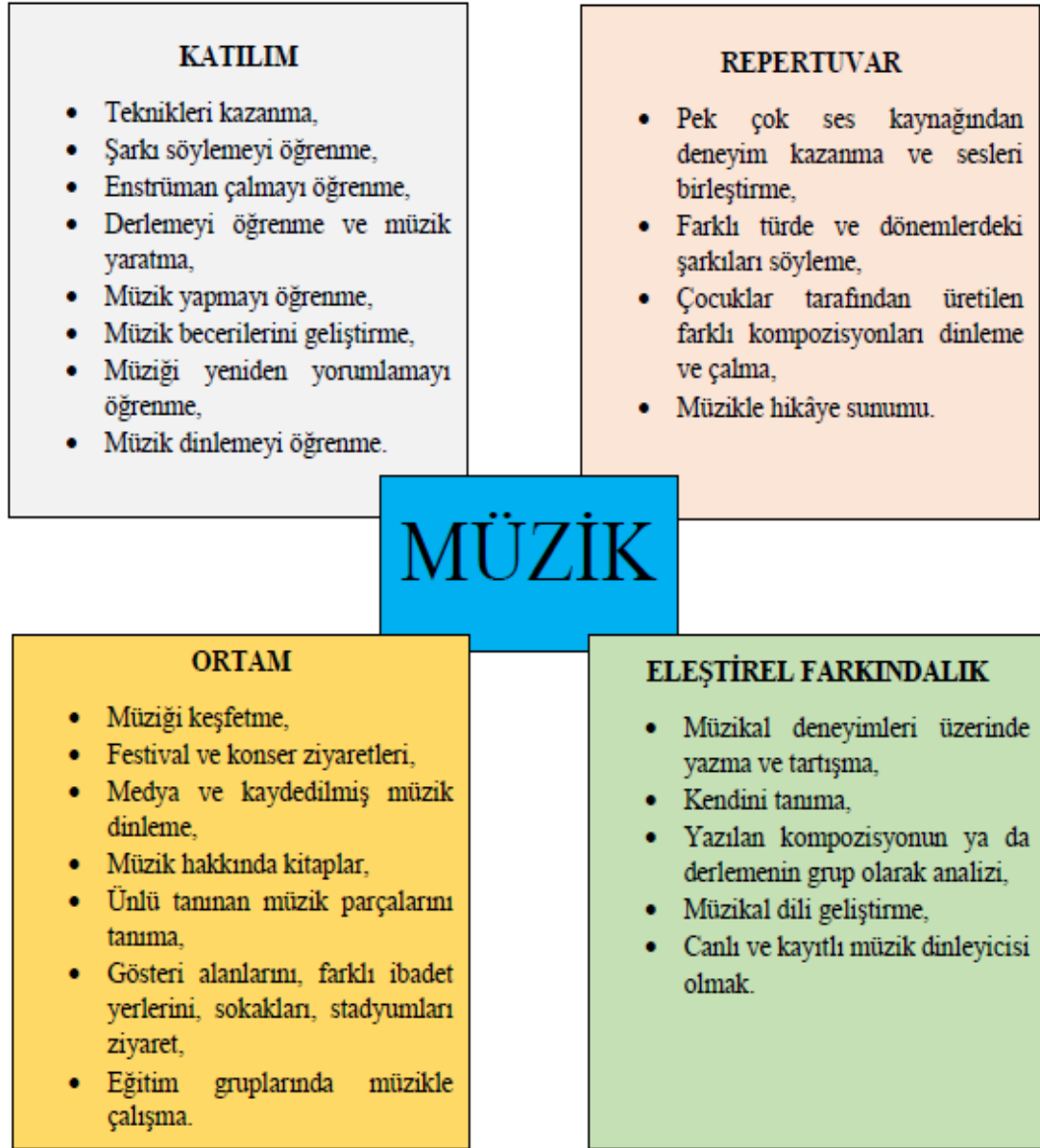
Yenilenmiş taksonominin bilişsel alanı, müzik öğrenimiyle uyumlu psikomotor ve duygusal öğrenme arasındaki ilişkiyi ele alır (Hanna, 2007). Ayrıca Hanna (2007) yenilenmiş Bloom taksonomisinin hem beceri gelişimini hem de bilişsel ve motor beceri inşası arasındaki yoğun etkileşimi içeren belirli müzik performans faktörlerinin olduğunu belirtir. Taksonominin bilişsel alanıyla desteklenen standartlara dayalı eğitim, bu süreci

aktif düşünme olarak ele alabilir ve geleneksel müzik eğitimi deneyiminin ötesine uzanan çeşitli öğrenme hedefleri sağlayabilir (Coleman, 2013).

Müzik, içindeki derin duygu ve entelektüel içerikle birlikte, diğer sanat dallarını destekleme ve zenginleştirme kapasitesine sahiptir. Müzik, işitsel dünyayı anlama yeteneğini geliştirirken düşünce iletişimini de güçlendirir. Ayrıca, anlam ifade eden seslerin ustaca işlenmesiyle dinleyiciyi etkileyerek ruh halini, duygusal durumunu ve hayal gücünü değiştirme potansiyeline sahiptir. Bu yönleriyle müzik, sanatsal deneyimlerin derinleşmesine katkı sağlar ve bireylerin duygusal ifadelerini zenginleştirir.

Müzik eğitimi, öğrencilerin ahlaki gelişimini destekleyebilir, fiziksel ve ruhsal sağlığını teşvik edebilir, estetik zevkini artırabilir ve kaliteli eğitimin arka planında yer alabilir (Xu, 2017). Müzik eğitimi, ilkokuldan başlayarak tüm eğitim kademelerinde, çocukların müzikal yetenek ve becerilerini, müzik bilgilerini geliştirmenin yanı sıra, kendilerini müzikal olarak ifade etmelerini, genel algılama becerilerini, sözel iletişim yeteneklerini, motor becerilerini ve sosyal davranışlarını da desteklemelidir (Denac, 2008).

Bloomfield ve Childs (2000, s. 1), müzik eğitiminde katılım, repertuvar, ortam, eleştirel farkındalık, şarkı söylemeyi öğrenmek, müzikle hikâye sunumu gibi farklı basamakların temel alınmasıyla müzik öğrenimi ve öğretiminden bahseder. Buna göre müzik eğitiminin temel basamakları Şekil 1.1'deki gibidir.

Şekil 1.1. Müzik Eğitiminin Basamakları (Bloomfield ve Childs, 2000, s. 136)

Müzik eğitiminin en önemli özelliği tek aşamalı bir eğitim olmamasıdır. Öğrenciler şarkıyı söylemeyi öğrenirken bir yandan da müzik dinlemeyi öğrenir. Müzik festivaline ya da konserine gittiğinde müziği keşfedebilir. Farklı ses kaynaklarından sesleri ve müziği deneyimleyebilir. Bir konserde türkü söyleyen bir sanatçıyı izlemek ya da bir konserin paydaşı olmak öğrencinin müzikal gelişimine olumlu katkılar sağlar. Çok yönlü etkileşim halinde gerçekleşen müzik eğitimi başarıyı da beraberinde getirebilir. İlkokul müzik derslerinde, öğrencilere yaratıcılık, müzikal farkındalık gibi temel

oluşturmak oldukça önemlidir. Müzik eğitimi, insanların kapsamlı kültürünü ve sanatsal başarısını geliştirmenin ve müzik gelişimini teşvik etmenin önemli bir yoludur (Hou, Ma ve Xue, 2023).

Müzik, evrensel bir dil olarak, dünya genelindeki insanlar tarafından anlaşılabilen mesajlar taşır. Bu dilin yapı taşları, küresel dinleyiciye ulaşarak farklı kültürler arasında köprüler kurar. Müzik, drama, dans ve bale gibi diğer sanatsal aktivitelerin anlamını derinleştirir ve deneyimini zenginleştirir (Bloomfield ve Childs, 2000, s. 10). Müzik eğitimi, öğrencilere müzik bilgisi ve becerilerinin öğretilmesi yoluyla, estetik düzeylerini ve duygularını geliştirmek ve ufuklarını genişletmek için öğrencilere verilen kapsamlı bir eğitimidir (Xu, 2017). Ayrıca müzik eğitimi, öğrenmeyi daha zevkli, ilginç ve eğlenceli hale getirme potansiyeline sahiptir; bu da eğitimde olumlu katkılar sağlayabilir. Müzik aracılığıyla yaratılan bu etkileşim, bireylerin duygusal ve sosyal gelişimlerine de önemli ölçüde destek olur.

Müzik eğitiminin amacı, yüksek kalitede ve yenilikçi ruha sahip yetenekleri geliştirmek, öğrencilerin hayal gücünü harekete geçirmeleri sağlamak, estetik algı düzeylerini geliştirmek ve nihayetinde öğrencilerin genel kültür ve sanat kalitesini iyileştirmeleri için ilham vermektir (Xu, 2017). Çocuğun gelişimi açısından bütünsel bakıldığında, temel müzik eğitiminin ilkokulda sağlam bir şekilde verilmesi gerekmektedir. İlkokul kademesi yaş itibarıyla müzik eğitimi yönünden oldukça elverişli olmasına karşın bu durum ülkemizde yeterince ilgi görememekte ve müzik dersleri göstermelik olarak işlenmeye devam etmektedir (Say, 2001, s. 128).

İlkokul düzeyinde geleneksel müzikler ya da müzikal temeller açısından değerlendirilememiş olsa dahi ortaokulda müzik öğretmeninin uzmanlığı ve repertuarıyla daha etkili bir müzikal aktarım gerçekleşebilir. Ortaokul müzik kitaplarında bulunan eserler ve etkinlikler; müziksel yaratıcılık, müziksel algı ve bilgilenme, dinleme-söyleme ve müzik kültürü olan öğrenme alanlarına uygun yazılmıştır. Daha önceki öğretim programlarında çalma boyutu da öğretim programında yer alırken 2018 yılı itibarıyla çalma boyutu öğretim programından çıkarılmıştır.

Ortaokul kademesinde müzik eğitimi, öğrencilerin müzikle tanışmalarını ve bu alanda beceriler geliştirmelerini sağlamak amacıyla düzenlenen önemli bir süreçtir. Bu eğitim, genellikle 11-14 yaş aralığındaki gençlerin estetik, duygusal ve sosyal

gelişimlerine katkıda bulunur. Ortaokul düzeyinde etkili bir müzik öğretim programı; öğrenmeyi keyifli hale getirirken aynı zamanda öğrencinin kendini ifade etmesine olanak tanıyan yaratıcı bir ortam sağlamalıdır. Müzik eğitiminin yalnızca sanatla sınırlı kalmayıp sosyal becerileri de geliştirdiği unutulmamalıdır; grup çalışması, öz disiplin ve eleştirel düşünme gibi yetenekler de bu eğitim sürecinde şekillenir.

Müzik dersi öğretim programıyla ilgili araştırmalar; 2006 yılı müzik öğretim programı kazanımlarını Bloom taksonomisine göre bilişsel, duyuşsal ve devinişsel açıdan incelemiş (Akarsu, 2017), ilkokul ve ortaokul düzeyinde 2006 ile 2018 yılları müzik öğretim programlarını karşılaştırmış (Albuz ve Demirci, 2018), ortaöğretim düzeyinde 2018 müzik dersi öğretim programını kazanımları Bloom Taksonomisi'ne göre yorumlamış (Doğanyigit ve Afacan, 2020), müzik öğretim programını müzik öğretmen görüşleriyle değerlendirmiş (Gök ve Tufan, 2016; Güven ve Çelenk, 2020; Nacakçı, 2010), geleneksel müziğin aktarımı açısından ele almış (Keçeci, 2017), 2005-2006 eğitim- öğretim yılında ilkokul ve ortaokullarda yenilenen öğretim programının kazanımları, değerlendirme kurguları, eğitim durumları ve içerik açısından incelemiştir (Kırmızıbayrak, 2009).

2.3. Müzik Dersi İçinde Geleneksel Türk Müziği

Türk müziği, kendine has ses sistemine, seslendiriliş biçimine, ritmik özelliklere ve formlara sahip bir müzik türü olarak (Tura, 1988, s. 31) tanımlanır. Müziğin, kültürü ve toplumu kökten etkilemesi okullarda verilen müzik eğitimi yoluyla gerçekleşebilir. Müzik eğitimi ise; bireye müziksel bir davranış kazandırma, değişiklikler oluşturma ya da davranış geliştirme sürecidir. Bu süreçte birey kendi müziksel yaşantısını baz alarak belli başlı amaçlar doğrultusunda planlı, programlı yollar izleyerek hedeflerine ulaşır (Uçan, 2005a, s. 30). Müzik eğitimi, toplum yaşamının asırlara uzanan, ortak görüş, anlayış ve duygu birliğinin ürünü olan kültürü taşıma ve geleceğe aktarma vazifesini edinmiştir. Türk müzik eğitimi, sadece bir disiplin olarak değil, bununla beraber kültürel bir üretimin aktarımı olarak da önem taşır ve ulusal kimlik bilincini geliştirirken sanatsal becerileri de geliştirebilir. Bu nedenle ortaokul düzeyinde verimli bir müzik eğitim planlaması oldukça önemlidir.

Geleneksel müzikler genel müzik eğitimi çerçevesinde, öğrencilerin farklı kazanımlar edinmesine fırsat tanır. Öğrenciye okulda kazandırılan müzik kültürü, müzik

anlayışı ve beğenisi, giderek aileye ve oradan da topluma yerleşerek sürdürülebilir duruma gelir (Sun, 1969, s. 197). Müzik derslerinin önemli bir parçasını oluşturan geleneksel müzikler, topluma ait yüksek sanatsal değerler taşır. Geleneksel müziklerin müzik derslerinde kullanılmasında bireyler, yaşadıkları toplumun inanç, anlayış ve değerini öğrenebilir, bu kültürün sonraki nesillere aktarılmasında etkili rol alabilirler. Her toplumun, kendine özgü tarih, dil, inanç, edebiyat ve değerleri ile beraber oluşturduğu sanat eserleri vardır. Bu eserler kendi kültürünün unsurlarıdır. Eğer toplum bu kültür unsurlarını sonraki nesillere taşıyamaz veya bu unsurlar gelecek nesiller tarafından içselleştirilmezse toplum varlığını kaybedebilir (Türkmen, 2024, s. 158).

Müzik eğitiminde sınıfta herkeste var olan ve aynı anda kullanılabilecek materyal, ders kitaplarıdır. Ders kitapları, eğitim sisteminin planlı, programlı bir şekilde ilerlemesini amaçlayan dinamik pusulalardır. Bu sebeple ders kitapları dikkatle, özenle, çağın ihtiyaçlarına uygun olarak ve yapılandırmacı eğitim yaklaşımı çerçevesinde hazırlanır (Çelik, Özaydın ve Barışeri Ahmethan, 2023). Ortaokul müzik ders kitaplarında geleneksel ezgilerden okul şarkılarına, şarkılardan ilahilere birçok eser yer almaktadır. Müzik kitaplarında yer alan geleneksel müzikler; Türk Sanat Müziği (TSM), Türk Halk Müziği (THM), mehter müziği, dini müzikleri içermektedir. Müzik ders kitaplarında içerik olarak daha önceki yıllara göre Türk müziği eserlerinin sayısının artırıldığı bilinmekte ve gözlemlenmektedir.

Müzik öğretim programı incelendiğinde ilkökul düzeyinde bulunan sınıflarda (1., 2., 3. ve 4. sınıf) genellikle İstiklal Marşı, öğrenmesi ve söylemesi kolay çocuk şarkıları öğretimi, sınıf düzeyi arttıkça geleneksel Türk müzik kültürünü yansıtan şarkı, ilahi, türkü, marş gibi örnekler yer almaktadır (Adar, 2021). İlkokul düzeyinde Türk müziği ile ilgili uygulamalar, şarkılara uygun ritimsel eşlikler yapmak, türkü söylemek, Türk müziğine ait çalgıları tanımak, halay, bar, zeybek, kaşık, karşılama, horon, teke ve hora gibi halk oyunlarımıza ait müzikleri keşfetmek gibi konular yer alır (Üstün ve Albuz, 2020).

Ortaokul düzeyinde bulunan sınıflarda (5., 6., 7. ve 8. sınıf) Türk müziğine ağırlık verilmiştir. Türk müziği usulleri, makam bilgileri ve örnekleri, türkülerin yaşanmış öyküleri, Türk müziğinin tarihsel gelişimi, mahalli sanatçılar ve müzik kültürüne ses getirenler gibi konularla Türk müziği uygulamaları bulunmaktadır. Ortaokul müzik

öğretim programında yoğun makam bilgisi, her sınıf seviyesi için farklı özellikte bilgilerle verilmiştir. Beşinci sınıf düzeyinde Hüseyini ve Rast makamları, altıncı sınıf düzeyinde Nikriz ve Nihavent makamları, yedinci sınıf düzeyinde Segâh ve Hüzam makamları ve sekizinci sınıf düzeyinde ise Kürdi, Acemkürdi ve Muhayyerkürdi makamları tanıtılıp ders kitaplarında bulunan örneklerle zenginleştirilmiştir.

Lise düzeyi sınıflarda (9., 10., 11. ve 12. sınıf) ise müzik dersi içeriği incelendiğinde, geleneksel Türk müziğine ait usuller ve makamlar, müzik tarihi, ülkemizde ve dünyada müzik türleri gibi konular bulunmaktadır (Adar, 2021). Türk müziği uygulamaları açısından bakıldığında ise makamlar, geleneksel Türk müziği türleri, türkülerin yaşanmış öyküleri, Türk halk müziğini derleyenler, aşıklar, ozanlar, Türk müziği çalgıları ve çoksesli Türk müziği gibi başlıklarda toplanan konular sınıf seviyelerine göre gittikçe daha fazla eklenerek, öğretim programında yer almaktadır (MEB, 2018).

MEB Türkiye yüzyılı maarif modelinde (MEB, 2024a, s. 9) köklerden geleceğe bakış açısı mevcuttur. Müzik öğretim programının amaçları içerisinde öğrencilerin uluslararası ve ulusal müzik türlerini tanıyarak çeşitli kültürlerle ait öğeleri zenginlik olarak algılamasını sağlamak, müzik aracılığıyla toplumsal ve bireysel ilişkilerini geliştirmek, müzikle ilgili çalışmalarda bilişim teknolojilerinden faydalanmalarını sağlamak, zihinsel becerilerinin gelişimini müzik aracılığıyla desteklemek, 21. yüzyıl becerilerinden toplu söyleme etkinliklerine katılımlarını sağlamak, millî birlik ve beraberliği pekiştirerek, globalleşen dünyayla uyumlu bir müzik birikimi ve kültürü edinmelerini sağlamak yer almaktadır. Bu amaçlar doğrultusunda eğitim sistemimizi inşa eden MEB'in asıl hedefi tüm derslerin gerçek hayatla iç içe olmasıdır. Eğitim sistemi içerisinde bulunan müzik eğitimi, kültürümüzün parçası olan geleneksel Türk müziğini fark ettirmeye, benimsetmeye çalışır.

Ortaokul müzik derslerinde geleneksel Türk müziği unsurlarının yer alması, öğrencilerin kültürel kimliklerini geliştirmeye, geleneksel müziğe olan ilgilerini artırmaya ve müziksel becerilerini geliştirmeye yardımcı olabilir. Bu eğitim sürecinde öğrenciler, geleneksel Türk müzik tarihi hakkında bilgiler edinir, Türk halk müziği, Türk sanat müziği, dini müzik, mehter müziği gibi müzik türlerini öğrenebilirler. Türk müziğinde kullanılan geleneksel çalgıları (bağlama, kanun, ud, ney vb.) tanıyabilir, bu

çalgıların özellikleri ve nasıl çalındıkları hakkında bilgiler edinirler. Geleneksel Türk müziğine ait halk türküleri, şarkılar gibi eserleri seslendirebilir, birlikte müzik yapma becerilerini geliştirip koro halinde repertuvar oluşturabilirler. Müzik derslerinde gerçekleşen geleneksel Türk müziği eğitimi, öğrencilerin hem müzikal hem de kültürel açıdan zengin bir deneyim yaşamalarını sağlar.

2.4. Müziğe İlgil ve Maruz Kalma Etkisi

Belirli bir etkinlik ya da olaya yakınlık duyma, ona öncelik tanıma, ondan hoşlanma olarak tanımlanan (TDK, 2024) ilgi, hayata yön veren, yapılan seçimleri belirleyen önemli bir faktördür. Bireyler ilgi duyduğu konulara, olaylara göre tercihlerini yapar, ne istediklerine ilgileri doğrultusunda karar verirler. İlgi duyulan konularda daha başarılı olunduğu, keyif alarak gereklerini yerine getirildiği (Şimşek ve Nuhoglu, 2009) düşünülebilir.

Bireylerin kişisel ihtiyaç ve ilgileri hesaba katılarak bulunduğu çağa uygun eğitim almalarını sağlamak eğitimin en temel amaçlarından biri olmalıdır (Korkmaz ve Şahin, 2019). Müziğe olan ilgi, bireylerin müziğe karşı duyduğu merak, dikkat ve tutku anlamına gelebilir. Bu ilgi, çeşitli şekillerde olabilir. Farklı müzik türlerine ilgi duyma, yeni şarkıları, sanatçıları keşfetme veya belirli bir müzik türünü tercih etme, bir enstrüman çalma, sevdiği sanatçıların konserlerine katılma gibi farklı müziksel ilgiler olabilir. Müziksel ilginin gelişimi, bireyin kültürel alt yapısına, çevresel faktörlere ve kişisel deneyimlere bağlı olarak değişebilir. Müzik eğitimi alan veya müziğe maruz kalan bireylerin müziğe olan ilgileri genellikle daha yüksektir. Okul müzik programları veya özel dersler, bu ilgiyi artırabilir. Dijital müzik platformları ve sosyal medya, birçok insanın farklı müzik türlerine ve sanatçılara erişimini kolaylaştırdığı için müziğe ilginin artmasına sebep olmuştur. Müziğe ilgi, bireyin yaşamında önemli bir yer tutabilir; müzik dinlemek, çalmak veya beste yapmak gibi çeşitli yollarla kendini ifade etme imkânı sunar.

Bireyin müzik tercihi sorulduğunda sabit bir şeyden bahsettiğimiz anlaşılabilsede bireyin müzik tercihi sabit değildir ve çeşitli durumlara göre farklılık gösterebilir (Şenel, 2014). Bireylerin müzik tercihleri, kişisel özellikler ve dışsal faktörler tarafından etkilenebilir. Psikolojik durum, kişilik, yaş ve cinsiyet gibi bireysel etkenler önemli rol oynarken, sosyal sınıf, sosyal medya, aile ve kültürel arka plan gibi etkenler de müzik seçimlerinde belirleyici olabilir.

Araştırmalar, müzik tercihlerinin belli kişilik özellikleriyle sıkı bir bağlantı içinde olduğunu ortaya koymaktadır. Örneğin, içe dönük kişiler genellikle daha sakin ve melankolik müzikleri tercih ederken, dışa dönük bireyler daha enerjik ve hareketli müzikleri seçme eğilimindedir. Rentfrow, McDonald ve Oldmeadow (2009)'a göre punk ve rock müzik gibi yoğun uyarana sahip müzik türleri heyecan arayışı içindeki kişilerin, rap ve rock gibi daha isyankâr türleri antisosyal erkeklerin, klasik ve caz gibi karmaşık ve entelektüel türleri kendilerini daha yaratıcı gören kişilerin tercih ettiklerini belirtmişlerdir (Rentfrow ve diğerleri, 2009, s. 330).

İnsanların dönem dönem müziklere olan ilgileri ve müzik tercihleri farklılık gösterebilir. Çocukluk, gençlik, yetişkinlik gibi farklı dönemlerinde müzik beğenisi olduğu gibi insanların belli dönemlerinde müzik zevkinin değişmesi de normaldir (Şenel, 2014). Genellikle ruh hallerine uygun müzik dinlemeyi tercih ederler; örneğin, stresli zamanlarda rahatlatıcı müzik dinlemek isteyebilirler. Gençler genellikle pop ve hiphop dinlerken, daha yaşlı bireyler rock, caz veya klasik müzik gibi türlere yönelebilir.

Kültürel kimlik de müzik tercihlerini etkileyen önemli bir faktördür. Bireyin yetiştiği aile ve toplum, hangi müzik türlerinin beğenileceğini şekillendirir. Aile, televizyon, radyo, sosyal medya ve müzik akış hizmetleri gibi medya kaynakları, müzik tercihlerini şekillendiren önemli araçlardır. Trendler ve popüler sanatçılar, dinleyicilerin müziğe olan ilgisini etkileyebilir. Dijital platformların artmasıyla birlikte bireyler daha önce hiç dinlemedikleri eserlerle tanışma fırsatı bulurlar; bu da yeni tercihler geliştirmelerine olanak tanır. Müzik, bireyin kimliğinin oluşmasında önemli bir parçadır ve insanların kendilerini ifade etmeleri için güçlü bir araçtır. Bu nedenle her bireyin müzik tercihi benzersizdir ve zamanla değişebilir. Tüm bu faktörler, bireylerin müziğe olan yaklaşımını ve tercihlerini şekillendiren dinamik bir etkileşim içinde yer alır.

Maruz kalma etkisi ise, bireylerin belirli bir uyarana (örneğin; müzik türü, medya içeriği) sürekli olarak maruz kaldıklarında bu uyarana yönelik tutumlarının zamanla değişmesi veya güçlenmesidir. Maruz kalma etkisi, bireyin bir uyarıcıya tekrar tekrar maruz kalmasının, o uyarıcıya yönelik tutumunu olumlu yönde artırabileceğini öne sürmektedir. Zajonc (1968)'un yaptığı araştırmalara göre, bir bireyin belirli bir yüz resmi ile olan maruziyet sayısı arttıkça, bu yüzlere olan tercihleri de artmaktadır. Yani, bir şeye daha fazla maruz kalmak, ona karşı olumlu bir tutum geliştirmeyi teşvik eder. Maruz

kalma etkisinin çeşitli örnekleri günlük hayatta sıkça gözlemlenebilir. Örneğin yeni tanışılan birini birkaç kez daha gördükten sonra aşına olup dostça hissedebilir, olumlu duygular beslenebilir. Reklamlarda bir ürün sık sık görüldüğünde, bu ürüne daha farklı ve sıcak bakmaya başlanabilir. Sürekli olarak görünür olan markalar, tüketicide güven ve aşinalık hissi yaratabilir.

Bazı insanlar başlangıçta sevmedikleri bir şarkıyı, maruz kalma etkisiyle sevmeye başlayabilir (Peretz, Gaudreau ve Bonnel, 1998). Rastgele radyoda, reklamlarda veya dizilerde sıkça çalan bir şarkı, ilk başta hoş gelmese de sonrasında favoriler listesinde yerini alabilir. Bu örnekler, maruz kalma etkisinin insanların tutumları ve tercihlerindeki rolünü gösterir (Zajonc, 1968). Bir asırlık deneysel gözlemlerle (Meyer, 1903) uyumlu olarak, maruz kalma nedeniyle müziksel beğenideki artış, maruz kalma etkisinin güvenilir ve sağlam bir olgu olduğunu belirtir (Peretz ve diğerleri, 1998). Aşinalık, genellikle olumlu duygular ve olumlu tutumlar geliştirmeye ilişkilendirilir. Bireylerin çevreyle etkileşimini anlamak için alan teorisi önemli bir araç sunar. Alan teorisi, bireyi çevresi içinde anlamaya çalışırken, bireyin davranışlarını ve düşüncelerini etkileyen çeşitli faktörleri (sosyal, ekonomik, kültürel) dikkate alır (Ergün, 1994, s. 167). Bu perspektifte, bireyler dinamik bir sistem içinde çevreyle etkileşiminden etkilenecek ilgilerine yön verebilirler.

Maruz kelimesi sık karşılaşmak olarak ifade edilebilir. Bireyin olumlu bir şeye maruz kalması onu sevmesi, benimsemesi, alışması hatta ilgi duymasını getirir. Kültürel çevre, çocukların müziğe olan ilgisi üzerinde oldukça etkilidir (Cvitković Kalanjoš ve Ružić, 2021) Öğrencilere uygun kültürel çevreyi oluşturmada, formal bir yapı olarak müzik dersi etkinlikleri oldukça önemlidir. Geleneksel müzikler popülaritesini kaybetmiş gibi gözükse de aslında okullarda gerçekleşen müzik derslerinde geleneksel müziklere maruz kalan öğrencilerin müziğe olan ilgi düzeylerinde artış görülebilir. Çünkü öğrenciler ilgi duyduğu derslerde, daha başarılı ve kalıcı bir öğrenme sağlayabilirler.

2.5. Müzik Derslerinde Kullanılan Dijital Araçlar

Sürekli değişen ve gelişen teknoloji, günümüzde eğitim ve öğretim sürecinde kendine yer bulmakta, bu süreçle birlikte öğrenci ve öğretmenlerin eğitim ve öğretimdeki konumlarına dair farklı bakış açılarını da beraberinde getirmektedir. Teknolojinin eğitimdeki başarısı, hızla yayılmasını ve tıp, mühendislik, mimarlık gibi sektörlerde

kullanılmasını sağlamıştır. Günümüzde bu tür eğitim yazılımlarının kullanımı akla gelebilecek her eğitim sektöründe mevcuttur. Bilgisayar ve iletişim teknolojisiyle desteklenen etkileşimli yazılımları ve çevrimiçi ders yöntemlerini sürekli güncelleyerek verimliliği artırır (Başuğur, 2009).

Eğitimde teknoloji kullanımı, eğitim süreçlerini daha etkili, erişilebilir ve etkileşimli hale getiren çeşitli araçlar ve uygulamaları içerir. Eğitim teknolojileri, öğretim yöntemlerini geliştirmek ve öğrenme deneyimini zenginleştirmek için kullanılabilir. Öğretme ve öğrenme sürecinin en önemli iki ögesi olan “teknoloji ve öğretmen” öğrenmenin gerçekleşmesinde en büyük role sahiptir (Alpar, Batdal ve Avcı, 2007). Öğrenme ortamının öğrencilerin istek ve ihtiyaçlarına göre zenginleştirilmesi için eğitimde teknoloji kullanılmalıdır (Tosun, 2006). Bundan dolayı eğitimde kalitenin artırılması için, çeşitli materyallerin kullanımı ve bunların günümüz teknolojisine uygunluğu, eğitim verimliliği açısından önemli unsurlardır (Sağlıker, 2009).

Küreselleşen dünyada, hızla değişen koşullarla birlikte toplumun ihtiyaçları da hızla değişmektedir. Buna göre eğitim sistemi kendini yenilemek, yeni döneme uyum sağlamak ve teknolojik gelişmeleri izlemek durumundadır. Eğitim ortamlarının ve öğretim programlarının sürekli güncel olması, yeni teknolojik gelişmelere açık olması ve gelişmişlik düzeyinin yükselmesi için bu bir zorunluluktur (İşman, 2011, s. 58). Eğitimde teknolojinin kullanımı denildiğinde akla ilk gelen bilgisayarlar ve akıllı tahtalardır. Bilgisayarlar uzun süredir okullarda öğretme-öğrenme aracı olarak kullanılmakta, simülasyonlar, özel eğitimler, alıştırmalar, oyunlar, slaytlarla öğrenme süreci desteklenmektedir. Bu durum öğrencilerin eğitim faaliyetlerini daha verimli bir şekilde gerçekleştirmelerine olanak sağlamaktadır (Şimşek, 2011, s. 35). Ortaokul müzik öğretimi sürecinde, günümüzde bilim ve teknolojinin sürekli güncellenmesi ve teknolojinin hızla gelişmesiyle, geleneksel müzik eğitimi modern çağın gelişimine uyum sağlamalı ve yenilikçi olmalıdır (Hou, Ma ve Xue, 2023).

Türk milli eğitim sisteminde 1980'li yıllardan itibaren bilgisayarın eğitime entegre edilmesi, dünya ülkelerinde olduğu gibi ülkemizde de hükümetler tarafından desteklenmekte ve teşvik edilmektedir (Akkoyunlu, 1995). MEB ve Ulaştırma Bakanlığı iş birliği ile gerçekleştirilen FATİH (Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi) projesi kapsamında okullarda akıllı tahtalar bulunmaktadır. Hemen her sınıfta

bulunan bu akıllı tahtalar müzik derslerinde video gösterimi ve müzik dinletimi imkânı sunar. FATİH Projesi eğitim- öğretimde okullarda bulunan teknolojiyi iyileştirmek ve fırsat eşitliğini sağlamak sebebiyle, bilişim teknolojileri araçlarının derslerde etkili kullanımı için, 2011 yılı itibarıyla uygulamaya geçilmiştir (MEB, 2024b). FATİH isimli projenin parçalarından biri olan Eğitim Bilişim Ağı (EBA), Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen çevrimiçi bir sosyal eğitim platformudur. MEB tarafından hazırlanmış sosyal eğitim platformu olan EBA, tüm öğrencilere ücretsiz olarak ders vererek eğitime büyük destek sağlamaktadır. EBA’da, EBA canlı ders, kayıtlı ders, haber, video, görsel, ses, kitap, dergi, oyun, yarışma, e-kurs, uzaktan eğitim ve hayat boyu öğrenme gibi bölümleri bulunmaktadır (EBA, 2024). Bunun gibi daha birçok eğitim hizmetinin yer aldığı EBA, ilkokul, ortaokul ve lise öğrencileri tarafından sıklıkla kullanılmaktadır (Aktay ve Keskin, 2016).

Günümüz gençliği teknolojik yenilikleri benimsemekte ve teknolojiyle tam uyumlu bir şekilde etkileşime girmektedir. Eğitimde kullanılan teknolojiler, epeyce fazladır ve bu teknolojiler eğer dikkatli bir şekilde ve doğru zamanda kullanılırsa eğitimin etkililiği artacaktır (Akkoyunlu, 1995). Teknoloji ve müzik pek çok açıdan iç içe geçmiş durumdadır. Teknoloji, bireylerin müzikal anlamda gelişmelerine yardımcı olmaktadır. Öyleyse okullarda, öğrencilerin öğrenimini desteklemek için teknolojiden yararlanması ve müzik eğitimcilerinin uygun teknolojileri müzik pedagojisine dahil etmesi gerekmektedir (Bauer, 2020, s. 5).

Teknoloji, öğrencilerin hayatında fazlasıyla yer almakta ve öğretmenlerin de bu gelişime hazır olmaları gerekmektedir. Geleneksel müzik öğretim yöntemlerini değiştiren multimedya teknolojisi, müzik öğretiminde de yaygın olarak kullanılmakta, müzik kültürünün gelişimini etkilemekte ve her yeni medya teknolojisi müzik kültüründe bir değişikliğe neden olmaktadır (Jia, 2019). Birtakım araştırmalar sonucunda, müzik eğitiminde kullanılan teknolojik uygulamalarla müzik derslerinin öğrenciler üzerinde daha ilgi çekici olduğu, öğrencinin öz güvenini kazanmasına destek olduğu, çok daha etkili ve verimli bir öğrenmenin gerçekleştiği, eleştirel düşünme ve problem çözme pozitif yönde etkilediği, müzik derslerine aktif katılarak öğrencinin daha çok keyif aldığı gözlenmiştir (Arapgırlıoğlu, 2003). Son teknolojik gelişmelerle birlikte gençler, teknolojinin kullanılarak üretildiği ya da icra edildiği müzikleri dinlemeyi tercih edebilmektedirler.

İçinde yaşadığımız ve dijital çağ olarak nitelendirilen 21. yüzyılda teknolojik gelişmeler büyük bir ivmeyle devam etmektedir. İnsanlar dijital araçlarla ihtiyaç duyduğu her bilgiye çok hızlı bir şekilde ulaşabilir (Balcı ve Ayhan 2007), dünyada yaşanan her türlü gelişmelerden anında haberdar olabilir, alışveriş yapabilir, arkadaşlarıyla sohbet edebilir, müzik dinleyebilir, oyun oynayabilir, ailesiyle görüntülü konuşabilir, bankacılık işlemlerini yerine getirebilir. İnternetin en mühim özelliği, kullanıcılar arasında etkileşimli iletişim kurabilmesidir (Morris ve Ogan, 2004). Hatta yanımızda bulunan dijital araçlardan her an müzik dinleyebilmek de mümkün olmuştur.

Bireylerin, ihtiyaçlarını farklı yollarla gidermek amacıyla kitle iletişim araçlarını kullanmaları düşüncesi, genellikle kullanımlar ve doyumlar yaklaşımı olarak (Balcı ve Ayhan, 2007) tanımlanır. Kullanımlar ve doyumlar perspektifi, bireylerin ihtiyaç ve arzularına göre ürün ve hizmetleri değerlendirmelerini sağlar. Bu yaklaşımın kökeninde, izleyen veya dinleyen kişilerin kendileri için en doyurucu olan kitle iletişim içeriklerini aktif biçimde arayarak, kendilerine ait olan karmaşık ihtiyaçların sosyal medyadan giderilmesi düşüncesi (Sucu, 2019) bulunmaktadır. Kullanımlar ve doyumlar yaklaşımına göre, insanlar bu ihtiyaçlarını karşılamak ve doyuma ulaşmak amacıyla bu kitle iletişim araçlarından yararlanmaktadır. Kitle iletişim araçlarıyla ihtiyaçlarını karşılamayı tercih eden kişiler, yaptıklarının sonucunda gereksinimlerini karşılamakta ve yaşadıkları gerginlikler eksilmektedir (Erdoğan ve Alemdar, 2002, s. 161).

Kullanımlar ve doyumlar yaklaşımının müzikle ilişkisi, bireylerin müziği nasıl kullandıklarını ve müziğin onlara sağladığı doyumları inceleyen teorik bir çerçevedir. Bu yaklaşıma göre insanlar, ihtiyaçlarını karşılamak için kültürel ürünleri kullanırlar. Müzik, dinleyicilere duygusal doyum, sosyal etkileşim, kimlik geliştirme gibi farklı doyumlar sağlayabilir. Bireyler, müziği kişisel zevklerine ve yaşam durumlarına göre farklı amaçlarla dinleyebilirler. Bu bağlamda, müzik dinleme deneyimleri, bireylerin psikolojik ve sosyal ihtiyaçlarıyla doğrudan ilişkilidir (Şenel, 2014).

İnsanoğlunun yetiştirilmesinde önemli bir etken olan eğitim ve teknolojinin amacı, bireylerin gelişimine olumlu katkı sağlayabilmektir. Bu olumlu katkı, kalıcı ve etkili öğrenmenin oluşmasında daha da artmaktadır (Levendoğlu, 2004). Geçmişten günümüze kadar birçok teknolojik gelişme olmuş ve olmaya da devam etmektedir. Bunların çoğu insanlara faydalı olmak ve hayatı kolaylaştırmak için tasarlanmıştır. Bu

gelişmeler her alanda olduğu gibi müzik eğitiminde de karşımıza çeşitli şekillerde çıkmaktadır.

Eğitim teknolojisi müzik eğitimi alanında da önemli bir yer tutmaktadır. Dijital teknolojilerin müzik eğitime entegrasyonu, öğrenme sonuçlarını iyileştirmek için yeni fırsatlar sunmaktadır. Öğrenme ve yaratıcılık için yeni ufuklar açan bu teknolojiler, müzik öğrencileri ve öğretmenleri için benzersiz fırsatlar yaratabilir (Rexhepi, Breznica ve Rexhepi, 2024). Müzik eğitiminde teknolojiden faydalanarak öğrencilerin derse aktif katılımı sağlanabilmektedir (Ayhan ve Aydınli Gürler, 2023). Teknoloji destekli bu imkanlar müzik eğitiminde verimliliği artırmaya yarayabilmektedir. Bununla beraber geleneksel müzikleri ve kültürü canlı tutmanın yolu onları uygun koşullarda güncellemektir. Geleneksel teknik ve yöntemler, genellikle bireyin işitme ve görme duyularını içine alan bir süreçtir. Teknolojinin öğrenme ortamında kullanımı, görme ve işitme duyularıyla birlikte yaparak yaşayarak öğrenme gibi üst düzey becerileri (Sönmez, 2019) de içine alır ve öğrenciyi aktif rol almaya teşvik eder.

Toplumlar, eğitim sistemleri ile ilgili birikimlerini sürekli güncel tutmalı hem çağın gerektirdiği gelişmeleri hem de toplumun ihtiyaçları hesaba katılmalıdır. Bu nedenlerle toplumların gelişmesinde, geleneksel müziklerle ilgili kültürel unsurların korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması için müzik eğitimi oldukça önemlidir. Geleneksel müzikler sözleri, ezgisi ve ritmik yönüyle geçmişi yansıtan ve geleceği aydınlatan kültürel bir mirastır. Bu kültürel mirası koruyup zenginleştirerek gelecek kuşaklara aktarmak müzik eğitiminin en önemli görevlerinden biridir. Kültürü yaygınlaştırmak ve canlı tutmak için zaman zaman güncel olanaklardan faydalanarak tanıtmaya devam etmek gerekir. Bu güncel imkanlardan biri de aranjman eserlerdir.

Aranjman ve cover kelimeleri ülkemizde sıkça karıştırılmakta ve hatta birbiri yerine de kullanılmaktadır. Aslında cover kelime anlamı olarak kılıf, kapak, örtü, sığınak (Tureng, 2024) demektir. Aranjman ise kelime anlamı olarak düzenleme demektir (TDK, 2024). Cover, orijinal eserin aynı yapıda ve melodiyle başka bir sanatçı tarafından seslendirilmesi anlamını taşıırken aranjman ise melodiye ve müzikal yapıya daha fazla değişiklik yapılması anlamındadır. Kısaca cover yeniden yorumlama iken aranjman yeniden düzenlemedir. Coverda orijinal eseri olduğu gibi yansıtmak gerektiği için sadece yorumda farklılık olabilir. Aranjmanda ise eserin ruhunu koruyarak yeni bir bakış açısı

kazanmayı hedefler. Aranjman orijinal eserin ele alınıp yeniden düzenlenmesini gerektirir. Aranjman eserler, orijinal şarkılardan farklı bir tarz ve tını yaratırken, melodileri, sözleri ve armonik yapılarını değiştirerek farklı dinleyici gruplarının ilgisini çekebilir (Babacan, 2016).

Ortaokul müzik ders kitaplarında yer alan müzikler hem ulusal hem de uluslararası kültürlerle aittir. Bu kapsamda öğrenilen farklı ezgiler, öğrencilerin müzik kültürünün oluşmasını sağlar. FATİH Projesi'yle sınıflarda bulunan imkân dahilinde, kitaptaki hemen her esere ulaşılabilmektedir. Müzik öğretmenleri derslerinde çeşitli uygulamalardan/web sitelerinden (Youtube, Spotify, Repertükül vb.) yararlanarak derslerde öğrencilere kitaptaki ezgileri dinletebilir, çalgıları izletebilir, birlikte söyleyerek eşlik edebilirler. İnternet ve müzik uygulamaları sayesinde eserlerin orijinal veya aranjan hallerini kolayca ulaşarak dinleyebilirler. Ayrıca mobil uygulamalar, müzik yayın platformları ve sosyal medya, daha geniş kitlelere ulaşmada oldukça önemli bir role sahiptir. Gençlerin teknolojiye hızla adapte olması dijital platformların etkin kullanılmasını sağlamakta ve geleneksel Türk müziğinin popülerleşmesinde önem taşımaktadır (Akdağoglu, 2024). Yeni icracılar tarafından yeni çalgı ve orkestralarla geleneksel Türk müziği eserlerinin seslendirilmesi, gençlerin bu eserlere aşina olmalarını ve bu müzik türünü tercih etmelerini sağlayabilir (Göçer, 2018).

Türkiye’de aranjan eserler, yabancı şarkılara Türkçe sözler yazılmasıyla ortaya çıkmıştır. 1961 yılında “Once Upon a Time” şarkısına Türkçe sözler yazılarak “Bak bir varmış bir yokmuş” şarkısı ilk aranjan eser olmuştur (Pesen, 2010). Aranjan ve cover, Türk müziğinde farklı dönemlerde ve bağlamlarda önemli rol oynayan iki müzik unsurudur. Her ikisi de Batı müziği etkisiyle ortaya çıkan, ancak Türk kültürü ve müziğiyle harmanlanan yaklaşımlardır. Bu iki terim, özellikle 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Türk popüler müziğinde öne çıkmıştır.

Aranjan eserler, geçmişte veya günümüzde belirli sayıda dinleyiciye ulaşmış ve bu sayede popüler hale gelmiş, sıkça karşılaşılan şarkılardır. Bir müzik parçasını yeniden düzenlemenin nedenleri, sanatçının müziksel kaygıları ve beğenileri, parçayı farklı bir yorumla seslendirme, farklı ses veya tarzda çalma isteği olabilir (Babacan, 2016).

Küresel müzik trendlerinin etkisi ve teknolojinin gelişmesi, aranjan ve cover yaklaşımlarını daha da çeşitlendirmiştir. Geleneksel müzik eserlerinde yerel ritimlere ve

algılara rastlamak mümkündür. Aranjanman süreçleri sırasında bu unsurlar modern enstrümanlar, yeni düzenlemeler ve farklı stil etkileriyle harmanlanabilir. Örneğin, geleneksel müzikleri, pop ya da rock gibi modern tarzlarla birleştirilerek yeni yorumlar oluşturulabilir ya da solo enstrüman performanslarını orkestra ile zenginleştirerek geleneksel eserlerin daha geniş kitlelere ulaşmasını sağlamak mümkündür. Hatta bazen geleneksel ezgilerin elektronik altyapılarla harmanlanması, genç dinleyicilere hitap edebilmektedir. Aranjanmanın başarılı olması için eserin ruhunu korumak önemlidir. Böylece hem gelenekten beslenen hem de yenilikçi yaklaşımlarla zenginleşen eserler ortaya çıkabilir. Türk halk müziği örneklerinde olduğu gibi birçok sanatçı bu yolla hem geçmişe saygı duruşunda bulunmakta hem de geleceğe yönelik yeni kapılar açmaktadır.

BÖLÜM III

3. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

3.1. Ulusal Araştırmalar

Coşkuner (2025), konservatuvarda öğrenim gören lise grubu öğrencilerle yaptığı çalışmada, müzik dinlemenin müzik eğitimin önemli bir parçası olduğundan bahsetmiştir. Bu grubun sıklıkla klasik batı müziği dinlediği bulgulanmıştır. Öğrencilerin Türk müziğini sıklıkla dinlememe sebebi ise mesleki anlamda Klasik Batı Müziği eğitimi alıyor olmaları ve öğrencilerin Türk müzik türünü anlamlandıramamalarıdır. Mesleki müzik eğitimi alan bu öğrencilerin işledikleri müziğe daha fazla ilgi göstermeleri ve arkadaş çevresinin de etkilediği söylenebilir.

Akdağoglu (2024), geleneksel Türk müziği aktarımı ve günümüz teknolojileriyle ilgili çalışmasında, geleneksel Türk müziği ve makamların korunması, yaşatılması için kuşaktan kuşağa aktarılmasının büyük önem taşıdığından bahsetmektedir. Dijital teknolojilerin ve yeni medya platformlarının, geleneksel Türk müziğini daha geniş kitlelere ulaştırmada etkili olduğunu, kendi öz müziğimizin modern dünyada var olabileceğini ve eğitim sisteminde geleneksel müziğe daha fazla yer verilmesi gerektiğini aktarmıştır. Gençlerin geleneksel müzikle organik bir bağ kurmasını önermiş, teknoloji alanındaki gelişmelerin geleneksel Türk müziğinin aktarılması ve korunmasında etkin olduğunu söylemiştir.

İlhan ve Erol (2024), müzik dersi güncel öğretim programını Türk müziği içerikleri açısından incelemiş ve bu içeriklerin öğretmen görüşleri doğrultusunda uygulanabilirliğini araştırmıştır. Elde edilen veriler ışığında, öğrencilerin geleneksel Türk müziğine ilgisiz olduğu, müzik dersi hazırbulunuşluk düzeylerinin oldukça yetersiz olduğu, müzik öğretmenlerinin ise geleneksel Türk müziği bilgilerinin yetersiz olmadığı, Türk müziği ile ilgili konuları anlatırken zorlandıkları sonuçlarına ulaşılmıştır. Ayrıca müzik öğretmenleri popüler kültürün ve sosyal medyanın geleneksel Türk müziğini olumsuz etkilediğinden, öğrencilerin sıklıkla pop müzik dinlemeyi tercih etmesi ve

böylelikle kendi müzik kültürümüzden uzaklaşmasından, müziğe olan ilgilerinin azalmasından bahsetmiştir.

Arslan (2023)'ın çalışması Akdağoglu (2024)'nün çalışmasındaki gibi geleneksel müziğin aktarımını konu almış, Türk halk müziğinde düzenlemelerin müzikal yapıları, kültürel süreklilik ve yozlaşmaya etkisi konularında müzik öğretmenleri ve Türk halk müziği sanatçılarının görüşlerini incelemiştir. Elde edilen veriler, türkülerin düzenlenmiş versiyonları ile yeniden yorumlanmasına yönelik olumlu bir yaklaşımın bulunduğunu, bu durumun geleneğin devamı için gerekli olduğunu, ünlü sanatçıların türkülerini seslendirmesiyle türkülerin ve bestecilerinin tanındığını göstermiştir.

Ayhan ve Aydınli Gürler (2023), müzik eğitiminde teknolojik araçların önemini ve derslerde kullanımını konu edinmiştir. Teknolojinin eğitimde kullanılması, internet tabanlı çevrim içi düzenlenen eğitimler, müzik yazılımları gibi konuları incelemiş, öğrenci ve öğretmene zamandan tasarruf ederken, öğrencinin öğrenme hızını ve motivasyonunu artırdığından bahsetmiştir. Müzik öğretmenlerinin müzik derslerinde teknolojik materyalleri kullanma durumlarını saptamak için müzik öğretmenleriyle görüşme yapmıştır. Araştırma sonucunda çalışma grubunun, müzik derslerinde teknolojinin kullanılmasına yönelik bilgilerinin yetersiz olduğu, müzik dersinde kullanılan materyallere kolay ulaşamadıklarını bildirmişlerdir.

Özdemir (2023), ortaokul müzik derslerinde yer alan geleneksel Türk müziği eserlerinin cover versiyonlarını incelendiği çalışmasında müzik öğretmenlerine iki farklı anket uygulanmıştır. Anketlerin sonucunda, ders işleyiş süreçlerinde müzik öğretmenlerinin şarkı öğretiminde farklı teknikler ve materyaller kullandıklarını, şarkıların farklı versiyonlarını (cover gibi) kullandıklarını ve müzik derslerinde en çok Youtube uygulamasını kullanmayı tercih ettiklerini belirtmişlerdir.

Budak ve Dinç Altun (2022), geleneksel Türk müziğine ilgiyle ilgili olan çalışmasında, geleneksel Türk müziğiyle ilgili kazanımların çoğunlukla amacına uygun aktarılmadığı ve ihmal edildiği bulgulanmıştır. Müzik öğretmenlerinin kazanımları ve öğretim programını ihmal etme sebeplerinin, öğrencilerin yaş ve sınıf düzeyine uygun olmayan kazanımlar olduğunu, bu kazanımların da genellikle Türk müziğine yönelik teorik içerikli konulardan oluştuğunu, sınıfların kalabalık ve ders saatinin yetersiz olduğu gibi problemlerden kaynaklandığını ifade etmişlerdir. Bu duruma sebep olan etmenlerin

ise, öğrencilerin Türk müziğine karşı ilgisizliği ve popüler müziğin geleneksel müzik karşısında daha fazla dinlenir olması olarak belirtilmiştir.

Keleş ve Demir (2022), geleneksel müziklerin farklı türde icra edilmesini inceleyen çalışmada geleneksellik ve popüler kültürden bahsetmiştir. Gelişen teknolojiyle popüler kültürün hızla yayılmasından ve bununla birlikte farklı tarzlarda müziklerin oluştuğunu anlatır. Bu çalışmada, “Yürüyorum dikenlerin üstünde” adlı şarkının farklı tarzlarda eser seslendiren sanatçıların icrası farklılıkları saptanmıştır. Halk müziği, özgün müzik ve arabesk olarak icra edilmesinin analizi yapılmış ve her icra sırasında eserin özellikleri ve farklılıkları detaylı bir biçimde incelenmiştir. Geleneksel Türk müziğinin farklı müzik türleri ile icra edilmesinin, geleneksel müziğin aktarımı ve müzik kültürünün değerinin korunmasının önemli olduğundan bahsedilmiştir.

Perdakçıoğlu ve İnanıcı (2021), öğrencilerin geleneksel Türk müziği biçimlerini tanıma durumlarını incelediği çalışmada, öğrencilerin geleneksel Türk müziği biçimlerini orta düzeyde tanıdıkları ortaya çıkmıştır. Ayrıca öğrencilerin geleneksel Türk müziğine olan ilgisizliğinden, bu müzik türünün öğretiminde karşılaştıkları sorunlardan bahsetmiştir. Repertuvarda olan eserlerin yaş gruplarına uygun olmaması, Türk müziği biçimlerini sadece eğlence müziği olarak düşünmeleri bunlardan birkaçıdır.

Baydağ (2020)’ın çalışmasında Perdakçıoğlu ve İnanıcı (2021)’nın çalışmasında olduğu gibi, öğrencilerin müziğe olan ilgi düzeylerini incelemiştir. Araştırma sonucunda, kızların erkek öğrencilere göre müziğe ilgi düzeylerinin daha fazla olduğu, üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri bölümlere göre müziğe yönelik ilgi düzeyleri arasında farklılık olduğu, bu anlamlı farklılığın Tıp ve Makina Mühendisliği bölümünde, Türk Dili ve Edebiyatı bölümüne göre daha fazla olduğu bulgulanmıştır.

Adar (2019), geleneksel Türk müziğinin ilköğretim ve ortaöğretimde kullanımına yönelik araştırmasında öğretmen görüşlerine başvurmuştur. Öğretmenlerin birçoğu müzik öğretim programını yetersiz bulmaları sebebiyle müfredat dışına çıktıklarını, geleneksel Türk müziği eserlerinin öğretilmesini doğru bulduklarını, kimileri şarkılara piyanoyla eşlik ederken kimileri ise geleneksel çalgılarla eşlik ettiklerini, geleneksel Türk müziği eserlerinden güncel ve söylemesi kolay şarkı ve türküler seçtiklerini belirtmişlerdir.

Angı ve Şendurur (2019), lise öğrencilerinin demografik özellikleri ile dinledikleri müzik türleri arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Çalışma grubunda yer alan lise öğrencileri, sıklıkla pop müzik dinlemeyi tercih ettiklerini belirtmiş ve okulların eğitim verdikleri alana göre öğrencilerin dinlemeyi tercih ettikleri müzik türünü de etkilediği bulgulanmıştır. Araştırmada 15 yaşındaki öğrencilerin hiphop/rap, pop ve rock/metal müzik; 17 yaş grubunda olan öğrencilerin blues/caz, klasik müzik ve TSM; 18 yaşındaki öğrencilerin ise tasavvuf müziği ve THM dinlemeyi daha fazla tercih ettikleri bulgulanmıştır. Ölçüt olan yaşın, dinlenen müzik türünü oldukça fazla etkilediği, yaş arttıkça müzik tercihlerinin çeşitlendiğini ve beğenilerin değiştiğini söylemektedir.

Ehliz Çeçen (2019), geleneksel Türk müziği kazanımlarıyla ilgili çalışmasında sekiz tane müzik öğretim programındaki Türk müziği içeriklerini incelemiş ve doküman analizi yöntemini kullanmıştır. Yapılan incelemede Geleneksel Türk müziği kazanımlarının 2018 Ortaokul Müzik Dersi Öğretim Programında yerinin az olduğundan bahsetmiştir.

Keçeci (2017), geleneksel Türk müzik kültürünün müfredatla beraber gençlere aktarımı ile ilgili çalışmasında, 2006-2017 yılları arasında uygulanmış MEB ortaokul müzik dersi öğretim programlarının Türk müzik kültürünü sonraki kuşaklara aktarmadaki rolünü incelemiştir. Sekizinci sınıf düzeyindeki öğrencilerin görüşlerinden yola çıkarak, anket aracılığıyla milli müzik kültürüne yönelik bilgi düzeyleri ölçülmüştür. Araştırma sonucunda öğrencilerin geleneksel müzik kültürüne yönelik bilgi sorularına yeterince cevap veremedikleri, sonuç olarak öğretim programının Türk müzik kültürünü aktarında yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Keçeci (2017)'in çalışması Ehliz Çeçen (2019)'in bulgularına benzer şekilde Türk müziği kazanımlarının az olduğunu göstermiştir. Ortaokul müzik dersi öğretim programında geleneksel çalgılar, müzik kültürünü yansıtan eserler, aşıklık geleneği, geleneksel sanatçılar ve tarihi şahsiyetlerimiz gibi kültürü yansıtan konuların bulunması ve konuların artırılması önerilmiştir.

Andaç (2016), teknoloji kullanımı ile ilgili çalışmasında 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin, teknoloji destekli müzik eğitimiyle ilgili tutumları incelenmiştir. Araştırmanın sonucunda müzik dersine ilişkin tutumların pozitif yönde geliştiği tespit edilmiş ve müzik derslerinde teknolojiden yararlanmanın öğrenmeye ve ilgiye olan etkisinden bahsedilmiştir.

Babacan (2016), öğrencilerin müziksel beğeni ve farklılıklarının nedenlerini incelemek amacıyla bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Şarkıların orijinal kayıtları ile yeniden düzenlenmiş versiyonlarının beğeni durumu incelemiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin daha çok cover eserleri beğendiği sonucuna ulaşmıştır.

Okay, Gençel Ataman ve Kırtak Ad, (2015), müziğe ilgi ve tutumla ilgili bu çalışmada, müziğe ilgi seviyesini tutum yönünden belirleyebilmek amacıyla bir ölçme aracı geliştirilme amaçlanmıştır. Geliştirilen ölçeğin geçerlik ve güvenirliğini belirlemek için analiz yapılmıştır. Çıkan sonuçlar ölçeğin, öğrencilere uygulanabilir olduğunu ve müziğe yönelik ilgilerini etkileyen tutumlarını ölçmek amacıyla kullanılabileceğini göstermiştir.

Eldemir (2015), geleneksel müzikle ilgili bu çalışmasında, TSM dersine yönelik tutumları içeren likert tipi bir ölçek geliştirmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre, bu dersine yönelik öğrenci tutumlarını ölçen bu çalışma, müziğe yönelik ilgileri etkileyen tutumları ölçen Okay, Gençel Ataman ve Kırtak Ad (2015)'ın çalışması gibi geçerli ve güvenilir nitelikte bir ölçek olduğu belirtilmiştir.

Yılmaz (2015), Osmanlı döneminden günümüze dek Türkiye'de uygulanan müzik eğitiminin genel durumunu, ilkökul ve ortaokullarda kullanılan müzik türlerinin öğretim programı içerisindeki yeri ve önemini incelemiştir. Araştırmanın sonunda, geleneksel ezgilerin, ulusal müzik eğitiminin önemli bir unsuru olduğu görüşü belirtilmiş, bu görüşten hareketle, eğitim müziğinin sorununa cevap vermek amacıyla geleneksel Türk müziğini çağdaş bir yaklaşımla ele alarak Türk okul müziği eserleri yaratmak, bu örnekleri çoğaltmak ve bu müzik türünden daha fazla yararlanmak amacıyla bu çalışma ortaya konmuştur.

Çakır (2013), ülkemizde cover kavramını popüler müzik kültürü içerisinde incelediği çalışmasında, müzik türlerinin birbirlerinden etkilenmesi sonucunda kimi sanatçının kendi tarzının dışında cover yaptığını, pop müziğin daha çok tercih edilmesinden dolayı en fazla coverın pop müzik türünde yapıldığını bulgulamıştır. Manga, Duman gibi popüler grupların eski parçaları cover yaparak bu parçaların tekrar gün yüzünde çıkmasına sebep olduğunu, bazı coverlerin ilk halinden daha başarısız olduğunu, bazılarının ise eski halinin önüne geçtiği belirtmiştir.

Şen (2011), geleneksel müziklere olan tutum ile ilgili çalışmasında, müzik öğretmenliği bölümü lisans 4 öğrencilerinin geleneksel Türk halk müziği (GTHM) ve geleneksel Türk sanat müziği (GTSM) derslerine yönelik tutumlarını farklı değişkenler yönünden incelemiştir. Araştırmanın bulguları sonucunda GTHM ve GTSM derslerine yönelik öğrencilerin tutum puanlarının yüksek oranda olumlu olduğu, yine öğrenci tutumlarının erkeklerde kızlara göre daha fazla olduğu bulgulanmıştır.

3.2. Uluslararası Araştırmalar

Ayrıca odaklanılan konu ile doğrudan ilgili olabilen uluslararası araştırmalara rastlanmaktadır. Bu araştırmalar müzik eğitiminde geleneksel müziğin konumunu belirleyerek tartışmaya fırsat vermektedir.

Hou (2024), geleneksel müzik kültürünün modern bilgilendirici müzik öğretimine entegrasyonu ile ilgili çalışmasında, okullarda müzik öğretimine geleneksel müziğin entegrasyonunu gerçekleştirmek için bir müzik tanıma algoritması önermektedir ve geleneksel müzik kültürünü bilgilendirme amacıyla arka planında entegre eden müzik öğretimini araştırır ve analiz eder. Halk şarkılarını geleneksel müzik kültürünün temsilcisi olarak ele alır, insanların halk şarkılarının değeri konusunda farkındalığını artırdığından ve müzik kültürü mirasının önemini anlamalarını geliştirdiğinden bahseder.

Li (2024), Yapay Zekâ (YZ) çağında geleneksel kültürün müzik öğretimine entegre edilmesi yoluna ilişkin araştırmasında, müzik eğitimi için zorluklar ve fırsatlardan bahseder. Bu çalışma, YZ'nin Çin'in zengin geleneksel kültürünün modern müzik pedagojisi içinde bütünleşmesini ve iletilmesini nasıl kolaylaştırabileceğini araştırmaktadır. Literatür taraması, anketler ve deneysel öğretimi kullanarak, araştırma YZ'nin öğretim verimliliğini artırdığını ve öğrencilerin geleneksel kültürle etkileşimini önemli ölçüde artırdığını göstermektedir; bu, geleneksel yöntemlere kıyasla geleneksel müziğe ilişkin anlayış ve takdirlerinde %30'luk bir artışla kanıtlanmıştır. YZ teknolojisi, geleneksel müziği korumak ve dijitalleştirmek için güçlü bir araç olarak ortaya çıkmakta, böylece öğrencilerin ilgisini çekmekte ve kültürel miraslarıyla daha derin bir bağ kurmalarını sağlamaktadır. Bu makale, YZ'nin müzik öğretiminin kalitesini ve verimliliğini önemli ölçüde artırabileceğini, sanatsal eğitim ve mirasın korunmasına yönelik yeni bir yaklaşım sunabileceğini öne sürmektedir.

Rexhepi, Breznica ve Rexhepi (2024) çalışmasında, dijital teknolojilerin müzik eğitimindeki etkinliğini incelemiş, modern müzik eğitiminin dijital dünyanın gereksinimlerine uyarlanması gerektiğinden bahsetmiştir. Bu çalışmanın amacı, dijital teknolojilerin müzik eğitimindeki etkinliğini değerlendirmek ve müzik eğitiminin kalitesi üzerindeki etkilerini belirlemektir. Çalışmanın sonuçları, modern dijital teknolojilerin müzik eğitiminde kullanılmasının öğrenme sürecini daha etkili ve erişilebilir hale getirebileceğini göstermiştir. Dijital kaynakları ve araçları kullanan öğrenciler müzik materyalini daha iyi öğrenmiş, öğrenmeye daha fazla ilgi göstermiş, daha iyi yaratıcı beceriler geliştirmiş ve müzik projelerinde ekip çalışmasına katılmıştır. Dijital teknolojinin kullanımı ayrıca zamanı optimize etmeye ve müzik kaynaklarını korumaya yardımcı olmuştur. Genel olarak, müzik eğitimi ve öğrencilerin gelişimini iyileştirmede bu çalışma önemli bir adım olarak görülmektedir.

Shen (2024), ekolojik estetik eğitim perspektifinde derin öğrenmeyi birleştiren bir müzik öğretim modeli olduğu ve geleneksel müzik kültürünün entegrasyonu ile ilgili çalışmasında çağdaş eğitim ortamında, geleneksel müzik kültürünün korunması ve zorluklarından, müzik eğitiminin mevcut ihtiyaçlarından, geleneksel müzik kültürünü entegre etmek ve öğrencilerin estetik ve kültürel okuryazarlığını geliştirmek için yenilikçi bir öğretim modellerine ihtiyaç duyulmasından bahseder. Bu makalede, ekolojik estetik eğitim perspektifi altında derin öğrenmeyi birleştiren müzik öğretim yöntemi, geleneksel müzik kültürünü etkili bir şekilde entegre edebilir, öğrencilerin müzik okuryazarlığının gelişimini teşvik edebilir ve geleneksel müzik kültürünün mirası ve gelişimi için yeni bir öğretim stratejisi sağlayabilir sonucuna ulaşmıştır.

Yao (2024), dijital bilgi teknolojisinin müzik eğitiminde, özellikle de geleneksel müzik öğretiminde uygulanmasını araştırmaktadır. Geleneksel müzik kültürü ve uygulamalı öğretim pratiğinin kesişimini ele alan makale, geleneksel müziğin duygusallığının ve üslubunun yenilikçi bir modelini oluşturmak için gelişmiş algoritmik teknikler kullanmaktadır. Bu model, standart müzik duygu ve stil sınıflandırmasını, modern müzik öğretimiyle bütünleştirmektedir. Modelin etkinliğini doğrulamak için araştırmacı, örnek olarak 500 tane geleneksel Çin müziği parçası seçmiş, oluşturulan modeli kullanarak test etmiş ve diğer algoritmik modellerle karşılaştırmıştır. Özetle, bu çalışmada önerilen model, geleneksel müziğin duygusal bilişinin ve stil sınıflandırmasının doğruluğunu ve verimliliğini iyileştirir. Geleneksel müziği modern

bilgilendirici müzik öğretimine etkili bir şekilde entegre etmek için temel teknik destek sağlar.

Hou, Ma ve Xue (2023), ortaokul müzik derslerinde multimedya teknolojisinin uygulanmasına ilişkin bir araştırma sürdürmüştür. Müzik eğitiminin, kaliteli eğitimin önemli bir parçası ve müziksel gelişimi teşvik etmenin önemli bir yolu olduğundan bahseder. Ortaokul müzik öğretimi sürecinde, geleneksel öğretim modelinin yenilikçi olması gerektiğini vurgulamıştır. Günümüzde, bilim ve teknolojinin sürekli güncellenmesi ve multimedya eğitim teknolojisinin hızla gelişmesiyle, geleneksel müzik eğitimi modern multimedya eğitim teknolojisiyle birleştirilmesini önermiştir.

Cvitković Kalanjoš ve Ružić (2021), ilkokul öğrencilerinin müziğe olan ilgisini içeren çalışmada, ilkokulda müzik kültürü konusu üzerinden gerçekleştirilen müzik öğretiminin, öğrencilerin kültürel gelişiminin bir parçası olarak önemli bir rol oynadığını ve öğrencilerin müziksel yeterliliklerini oluşturduğundan bahsetmektedir. Dinleme, müzikte estetik kaygı içeren bir etkinlik olduğu için bu etkinliğe ayrılan zamanın öneminden söz edilmiştir. Çocukların müziğe olan ilgisi kültürel çevre üzerinde en büyük etkiye sahiptir, ancak kitle iletişim araçlarıyla müzik dinlemek ne kadar erişilebilir olursa olsun, ailenin etkisi daha da büyüktür. Müziğe yönelik tutum çoğunlukla ebeveynlerden miras alınır. Araştırmanın ana amacı hem müzik kültürünün öğretilmesinde hem de öğrencilerin müzik yaşamında olası sorunları belirleyip bunlara çözüm bulmaya çalışarak, bunların öğrenciler için daha ilgi çekici ve yararlı olmasını sağlayarak öğrencilerin ilgisini uyandırmaktır.

Good, Sims, Clarke ve Russo (2021), yerli gençleri zorla asimile etme politikalarının kuşaklar arası etkilerini iyileştirebilmek için kendi gelenekleriyle yeniden buluşturmayı hedeflemişlerdir. Önceki çalışmalar, bireyin kendi kültürünün müziğini öğrenmesinin, kültürel kimliği ve toplumsal bağlarını geliştirebileceğini ve bunun da refah için koruyucu faktörler olarak hizmet edebileceğini göstermektedir. Yerli gençler için bir okul ortamında sekiz haftalık geleneksel müzik ve dans programı uygulanmıştır. Araştırmaya, 35 yerli genç katılmıştır. Nitel ve nicel verilerin bir arada kullanıldığı bu çalışmada, kişisel gelişim, kültürel gelişim, sosyal gelişim, okul tabanlı programlamaya öğrenci katılımı ve kültürel bilgiyi sürdürme dahil olmak üzere birkaç önemli temayı ortaya çıkarmıştır. Çalışma, gençlere kendini ve kültürel ifadeyi teşvik eden etkinlikler

aracılığıyla, kültürel gelenekleriyle bağlantı kurma fırsatı sağlamıştır. Katılımcı yanıtları, bu tür programlamanın yerli topluluklar arasında oldukça değerli olduğunu göstermiştir. Geleneksel müziklerin gençlere aktarımı yine aynı müziklere temas etmesiyle, maruz kalmasıyla gerçekleşebilir.

Blagova (2018), modern kültürde şarkı coverlarını incelemek için müzikolojik bir olgu olarak canlı cover konserleri düzenlemiştir. Günümüz müzik piyasasındaki cover şarkıların miktarı, bunların kalitesi hakkında soruları gündeme getirmiştir. Bu tür sorunları araştırmak için canlı bir cover konseri düzenlemiş ve bu vaka çalışmasının bir parçası olarak konserden hemen sonra izleyicilerden 24 kişiyle röportaj yapılmıştır. Sonuçların anlaşılmasını en üst düzeye çıkarmak için performansların repertuarına pop ve rock müziğinin çeşitli dönem ve türlerinden 10 adet cover şarkı dahil edilmiştir. Katılımcılara bir cover şarkının tanımı, karşılaştırmanın önemi, onları en çok etkileyen yorum ve konserde edindikleri izlenim hakkında sorular sorulmuş, katılımcıların çoğu orta yaşlı olmasına rağmen, yakın zamanda çıkan bir dans hiti olan “Cake By the Ocean”ı beğenmiştir. Modern dünyada her alanda yenilenmenin zorunlu olduğundan, müzikte de modern halin cover yoluyla olabileceğinden bahsetmiştir.

Leung (2018), modern dünyada müzikseverlerin, teknoloji sayesinde çeşitli geleneksel müzik türlerine ulaşma fırsatı bulduklarını, bu müziklerin aktarımında pek çok zorlukla karşı karşıya kalındığından bahsetmektedir. Gençlerin popüler müziğe yönelmesi ve geleneksel müzikleri göz ardı etmesi, eğitim sistemindeki yetersizlikler ve ebeveynlerin geleneksel müziği öğrenme konusundaki isteksizlikleri, bu mirasın aktarımını zorlaştırmaktadır. Sonuç olarak, akademisyenlerin ve eğitimcilerin bu kültürel mirası koruma çabaları geleneksel müziğin aktarımında kritik bir önem taşımaktadır.

Xiaoyan (2018), araştırmasında şarkıların anlam yüklü mesajlar ilettiğini ve şarkıların bu özelliğini bilgi edinmek için de kullanılabileceğini açıklamıştır. Birçok öğrenci dinledikleri şarkı sözlerinin anlamını bilmemektedir. Bu çalışma, pedagojik bir araç olarak Tayca şarkıların cover versiyonlarının derslerde uygulanmasının, öğrencilerin Çince dinleme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olup olmayacağını incelemeyi amaçlamıştır. Bu deneysel araştırma, Tayland'daki özel ilkokullarda biri deney grubu, diğeri kontrol grubu olarak gerçekleştirilen iki sınıf öğrenciyi kapsamaktadır. Bu çalışma, Çince dinleme becerilerinde Tayca şarkıların kullanılmasının Çince şarkılara göre daha

etkili bir şekilde geliştirildiğini bulmuştur. Deney ve kontrol grupları arasındaki Çince dinleme becerileri düzeyinin deney grubu ile kontrol grubu arasındaki sontest puanlarının karşılaştırılmasında anlamlı bir fark olduğunu göstermiştir. Cover Tay şarkılarının öğrencilerin öğrenme memnuniyetini çok olumlu bir düzeyde artırdığını göstermiştir.

Mataruse (2017), geleneksel müzikle okullarda kültürel kimliğin aktarımı konusuyla ilgili örnek olarak Zimbabwe'deki üç ilçenin vaka çalışması incelemiş, geleneksel müziklerin okullarda toplumların kültürlerini aktarmak ve korumak için kullanıldığından bahsetmiştir. Araştırmacı, Zimbabwe'nin üç farklı bölgesindeki geleneksel müzik performansları üzerine bir çalışma yürütmüş, nitel bir yaklaşım kullanarak veri toplamak için görsel-işitsel kayıtlar, görüşmeler ve anketler kullanılmıştır. Çalışma grubu, üç bölgedeki üyelerden ve seçilen okullardaki müzik öğretmenlerinden oluşmuştur. Çalışma, geleneksel müziklerin kullanıldığında müzik eğitiminin toplumlar için anlamlı bir değere sahip olabileceğini ortaya koymuştur. Ayrıca katılımcılar, geleneksel müziğin çocuklarda beklenen normları, değerleri ve standartları aşılarda önemli bir rol oynadığını, geleneksel şarkıların genç nesillere öğretilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Azman ve Kamaruzaman (2016), Malezyalı gençlerin coşkısına ilham vermek için geleneksel müziğin mobil oyun yoluyla entegrasyonu ile ilgili çalışmada, Malezya'ya ait geleneksel müziğin, korunması gereken bir miras olduğu ve geleneksel müziğin genç nesiller arasında bilinmediğinden bahsediliyor. Geleneksel müzikler yerine popüler müziklerin tercih edilmesinin büyük bir sorun olduğundan ve bu nedenle, yapılan araştırmada Malezyalı gençlerin geleneksel müziğe olan ilgisini aşılama amacıyla geleneksel müziği mobil bir oyuna entegre ederek korumayı amaçladıkları biliniyor. Bu araştırmadan önce gençlerin geleneksel müziğe yönelik farkındalıklarını ölçmek ve bu oyunun tasarlanmasında en uygun oyun tasarımı içeriklerini belirlemek amacıyla pilot anket, röportaj ve görsel analizlerden oluşan pilot çalışma yapılmıştır. Pilot çalışmadan toplanan verilere dayanarak mobil oyunu geliştirilmiştir. Sonuç, mobil oyunun gençlerin ilgisini geleneksel müziğe çekmede etkili bir araç olduğunu göstermiştir.

Koops (2012), erken çocukluk dönemi müzik dersinde video paylaşımı ve sosyal ağ aracılığıyla müzikal oyun keşfetmek amacıyla, erken çocukluk dönemi müzik dersinde ebeveynler ve öğretmenler tarafından dijital platformlardan video paylaşımı yapılarak

okul öncesi öğrencilerin ev ve sınıf ortamlarında müzikal oyunlarını etkileyen faktörleri araştırmıştır. Hepsi en az bir dönem önceki araştırmaya katılan altı aile, dokuz hafta boyunca her hafta 45 dakikalık bir müzik dersine katılmıştır. Araştırma soruları, ebeveynler, öğretmenler ve dışarıdan gözlemciler tarafından belirlenen müzikal oyunu, geliştiren ve engelleyen faktörleri, davranışların ortamlara göre nasıl değiştiğini araştırmıştır. Veriler arasında saha notları, sosyal ağ sitesinde ebeveynler tarafından yazılan gönderiler, ev ve topluluk ortamlarındaki çocukların video görüntüleri, sınıf videoları yer almaktadır.

Veblen (1994), İrlanda geleneksel müziğinin aktarımında öğretmenin rolünü araştırmış, müzik eğitimcilerinin, geleneksel müziklerin aktarımındaki rolünün büyüklüğü ve öneminden bahsetmiştir. Geleneksel İrlanda müziğinin hem İrlanda'da hem de İrlandalıların göç ettiği başka yerlerde yaygınlaşmasının sebebini, müziğin toplumsal doğasında ve müzik öğretmenin geleneğin aktif taşıyıcısı olarak rolünde olmasına bağlamaktadır. Ülkenin dört farklı bölgesinden 26 müzik öğretmeniyle görüşmeler yapmış, öğretmen ve öğrencilerin eğitimde üstlendiği rolleri, derste kullanılan öğretim yöntemlerini, geleneksel müzik repertuarı gibi özellikleri incelemiştir.

BÖLÜM IV

4. YÖNTEM

Bu bölümde; araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanmasına ilişkin aşamalar açıklanmış ve elde edilen verilerin çözümlemesi ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

4.1. Araştırmanın Modeli

Ortaokul öğrencilerinin geleneksel Türk müziğine olan ilgilerini belirlemeyi amaçlayan bu çalışmada, nicel ve nitel veriler birlikte kullanıldığı için karma yöntem benimsenmiştir. Creswell (2021, s. 2) karma yöntemi, sağlık, sosyal ve davranış bilimleri alanında kullanılan, araştırmayı yapan kişinin alt problemlerini anlamak için hem nicel veriler (kapalı uçlu) hem de nitel veriler (açık uçlu) topladığı iki veri setini birbiriyle bütünleştirdiği ve daha sonra bu bütünleştirmenin faydalarını kullanarak sonuçlar çıkardığı bir araştırma yaklaşımı olarak tanımlar.

Karma yöntem adı verilen araştırma (Balcı, 2011, s. 49), araştırma yapan kişinin, araştırmanın bir aşamasında nicel verileri, diğer aşamasında da nitel verileri kullanması şeklinde de uygulanmaktadır. Nicel ve nitel verilerin birbirini destekler nitelikte olduğu bu model, her iki veri grubunun da güçlü yönlerinden yararlanarak daha kapsamlı ve derinlemesine bilgi sağlamayı hedefler. Farklı yöntemlerin farklı dünyalar yarattığı göz önüne alındığında, karma yöntemli araştırma farklı dünyaları keşfetmeyi ve koordine etmeyi amaçlar (Schoonenboom, 2024, s. 131). Araştırma sürecinde elde edilen nicel verilerle nitel verilerin tamamlanması veya geliştirilmesi, nitel verilerle nicel verilerin tamamlanması veya geliştirilmesi gereksinimi sonucunda karma yöntem yaklaşımını benimsenmiştir. Araştırmada karma yöntem desenleri arasından yakınsak desen kullanılmıştır. Yakınsak desen, araştırma problemini en iyi biçimde ele alabilmek için aynı konu üstünde birbirini tamamlayıcı verileri toplamayı amaçlar (Morse, 1991). Tek bir araştırma sorusunu cevaplamak için farklı ama tamamlayıcı veriler elde etmek amacıyla nicel ve nitel verilerin birbirinden bağımsız olarak toplanıp analiz edildiği yakınsak/paralel/eşzamanlı da denilen desen tercih edilmiştir (Halcomb, Massey ve

Gunowa, 2023, s. 127). Araştırmada bu desenin tercih edilme sebeplerinden biri de nicel ve nitel verilerin birbirini tamamlayarak geniş bir perspektifle bakabilmeyi sağlamasıdır (Creswell ve Plano Clark, 2011, s. 5).

Araştırmanın nicel kısmında öntest-sontest kontrol gruplu deneysel desen (ÖSKGDD) kullanılmıştır. Araştırmada bu yöntemin seçilme nedeni, araştırma verilerine göre sebep-sonuç ilişkisi kurup değerlendirme yapılabilmesi açısından daha avantajlı bir yöntem olarak görülmesidir. ÖSKGDD tablo 1.1’de detaylı olarak açıklanmıştır.

Tablo 1.1. Öntest- Sontest Kontrol Gruplu Desen (ÖSKGD)

		ÖNTEST		SONTEST
G _D	R	O ₁	X	O ₃
G _K	R	O ₂		O ₄

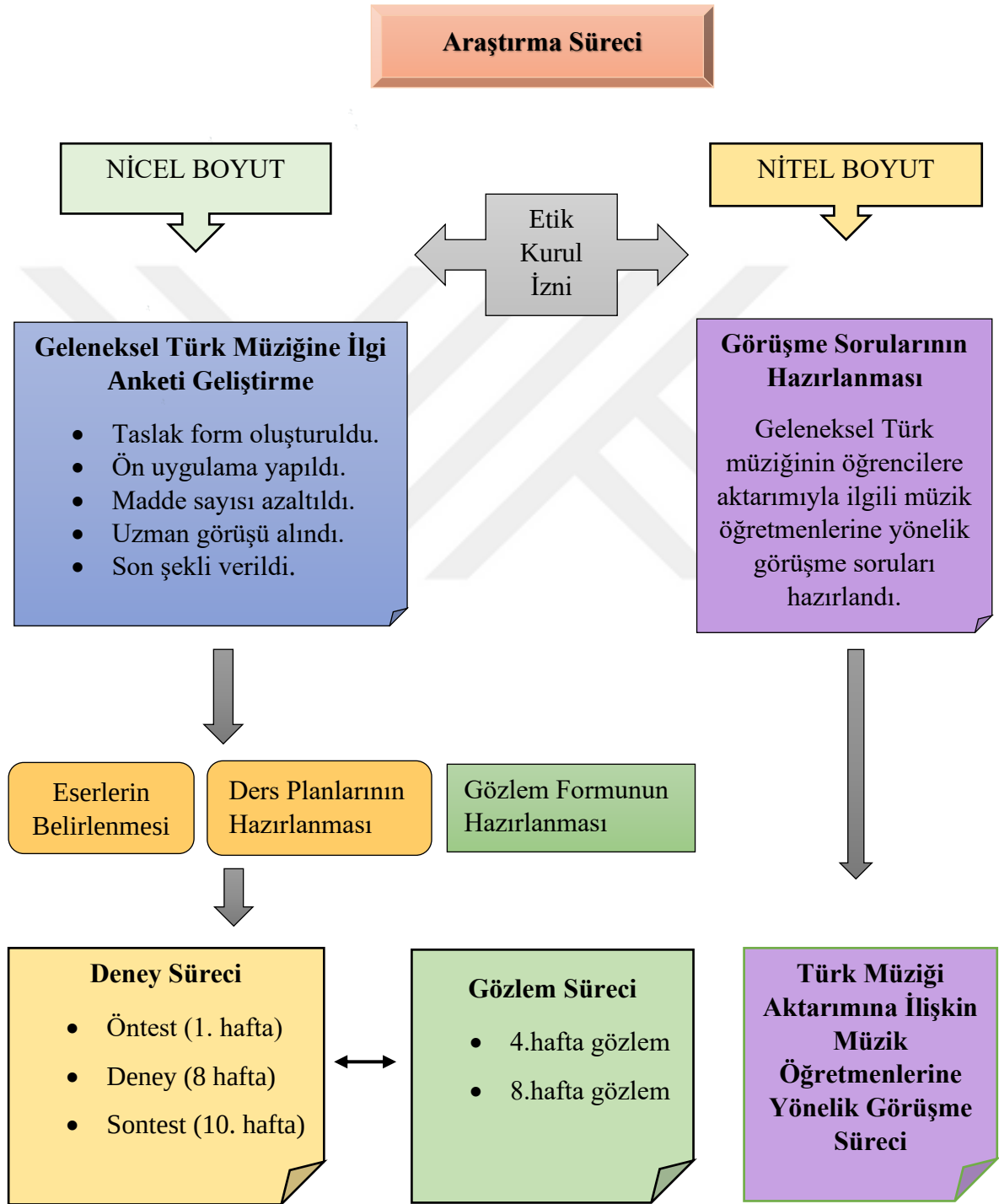
G_D deney grubunu, G_K kontrol grubunu, R deneklerin gruplara yansız atandığını, O₁ ve O₃ deney grubunun öntest ve sontest ölçümlerini, O₂ ve O₄ kontrol grubunun öntest ve sontest ölçümlerini, X ise deney grubundakilere uygulanan değişkeni ifade eder (Büyüköztürk, 2021, s. 21).

Öntest-sontest kontrol gruplu deneysel desende yansız atama ile oluşturulmuş iki grup bulunmakta; biri deney, öteki kontrol grubu olarak kullanılmakta ayrıca her iki grubun da eşit koşullarda deney öncesi ve sonrası ölçmeleri yapılmaktadır (Karasar, 2022, s. 97). Deneysel süreç içerisinde kullanılmak üzere bir gözlem formu geliştirilmiştir. Gözlemin ana amacı doğal ortamlarda ve farklı zamanlarda bireylerden bilgi toplamaktır.

Araştırmanın nitel kısmında ise yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Nitel görüşmelerde yarı yapılandırılmış görüşmeler, katılımcının kendini daha özgürce ifade edebilmesi ve derinlemesine bilgi edinme yönünden avantajlıdır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2013, s. 159). Görüşmeci, soruları belirli bir sıraya göre değil, görüşmenin akışına göre yönlendirebilir, bu da dinamik ve etkileşimli bir ortam yaratır. Bu teknikte hem kapalı uçlu sorular hem de açık uçlu sorular yer almaktadır. Açık uçlu sorular sayesinde katılımcılar düşüncelerini daha iyi aktarabildiği için bu teknik kullanılmıştır.

4.2. Araştırma Süreci Aşamaları

Çok aşamalı gerçekleşen araştırma sürecini belirtmek için, Şekil 1.2’de gösterilen araştırma süreci akış şeması oluşturulmuştur.

Şekil 1.2. Araştırma Süreci Akış Seması

4.3. Çalışma Grubu

Araştırmada iki farklı çalışma grubu bulunmaktadır. Araştırmanın nicel kısmında yer alan çalışma grubunun demografik özellikleri tablo 1.2’de verilmiştir.

Tablo 1.2. Nicel Çalışma Grubu

		f	%	Toplam
Cinsiyet	Kız	77	50	154
	Erkek	77	50	
Sınıf	5	37	24	
	6	47	30,5	
	7	36	23,4	
	8	34	22,1	
Şube	A	78	50,6	
	B	76	49,4	

Araştırmanın deneysel kısmında yer alan çalışma grubunu, uygun örnekleme göre belirlenmiş Tokat ili Merkez ilçede bulunan İbni Sina Ortaokulunda 2023-2024 eğitim-öğretim yılında öğrenim görmekte olan ortaokul öğrencileri oluşturmuştur. Bu öğrencilerin toplam sayısı 154’tür. Çalışmaya katılım göstermek zorunlu olmamakla birlikte, gönüllülük esastır. 5., 6., 7. ve 8. sınıflarda uygulanan deneysel çalışmada kontrol grubu ve deney grubu şube bazında atanmıştır. Çalışma grubunun demografik özellikleri incelendiğinde kız ve erkek öğrenci sayılarının eşit olduğu, sınıf seviyelerine göre öğrenci sayısının farklılaştığı, şube bazında ise öğrenci sayılarının birbirine yakın olduğu görülmüştür.

Nitel araştırma kısmında yer alan çalışma grubunun demografik özellikleri tablo 1.3’te verilmiştir.

Tablo 1.3. Nitel Çalışma Grubu

		f	%	Toplam
Cinsiyet	Kadın	31	56,36	
	Erkek	24	43,64	
Öğrenim Durumu	Lisans	42	76,4	55
	Yüksek Lisans	13	23,6	
	Doktora	-	-	
	1-5 yıl	3	5,45	
Hizmet Yılı	6-10 yıl	5	9,09	
	11-15 yıl	20	36,36	
	16 yıl ve üzeri	27	49,10	
	Ortaokul	24	43,64	
Çalıştığı Öğretim Kademesi	Lise	23	41,81	
	Diğer	8	14,54	

Nitel çalışma grubunu, 2023-2024 eğitim öğretim yılında Tokat ili merkez ilçeye bağlı olarak görev yapan müzik öğretmenlerinin tamamı (n=70) oluşturmaktadır. Araştırmaya Tokat ilinde çalışan 55 müzik öğretmeni katılmıştır. Çalışma grubuna bakıldığında öğretmenlerin öğretim kademesi açısından ise en çok ortaokulda görev yaptığı görülmektedir. Bu öğretmenlerin hizmet yılına bakıldığında %5,45'i (n=3) 1-5 yıl, %9,09'u (n=5) 6-10 yıl, %36,36'sı (n=20) 11-15 yıl ve %49,10'un (n=27) ise 16 yıl ve üzeri çalıştığı görülmektedir. Yani çalışmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğunun hizmet yılının yüksek olması, müzik eğitimi alanında oldukça deneyimli olduklarını göstermektedir.

4.4. Veri Toplama Araçları

Araştırmada nicel veri toplama amacıyla, öntest ve sontestte kullanılmak üzere araştırmacı tarafından hazırlanan “Geleneksel Türk Müziği İlgi Anketi”, süreci yakından takip etmek ve öğrencileri her an gözlemlemek için ise “Türk Müziğine İlgi Öğrenci Gözlem Formu” oluşturulmuştur. Araştırmanın ilk üç alt problemi bu araçlarla incelenmiştir.

Araştırmanın son alt problemi olan öğretmen görüşlerinde ise nitel veriler için araştırmacı tarafından geliştirilmiş “Türk Müziği Aktarımıyla İlgili Görüşme Soruları” kullanılmıştır. Aşağıda, araştırmanın verilerini elde etmek amacıyla kullanılan ölçme araçları hakkındaki açıklamalara yer verilmiştir.

4.4.1. Geleneksel Türk Müziği İlgi Anketi (GTMİA)

Araştırmanın temellendirilmesi için öncelikle literatür taranmıştır. Müziğe dair var olan ilgiyi ölçme araçları derse yönelik ilgi bağlamında oluşmuştur. Bunlar öğrencilerin müzik dersine olan ilgisini ölçmek istemektedir. Yapılan literatür taramasında müzik derslerine ilişkin tutum ölçeği (Uçal Canakay, 2006), özyeterlik ölçeği (Özmenteş, 2011), motivasyon ölçeği (Özevin, 2006), ilgi ölçeği (Bilen, 2020; Okay, Gençel Ataman ve Kırtak Ad, 2015) gibi çeşitli araçlar bulunsa da geleneksel müzikler için doğrudan ilgiye yönelik bir ölçme aracı bulunmamaktadır. Geleneksel müziklerle ilgili yapılan bu çalışmanın bilimsel temellere oturtulmasına destek olabilecek bir ölçme aracı sağlaması için, bu çalışmada geliştirilmiş olan GTMİA oluşturulmuştur.

Ortaokul öğrencilerinin geleneksel Türk müziğine olan ilgilerini ölçebilecek bir ölçme aracı geliştirmek için yürütülen bu çalışma, literatürde var olan müzik dersi odaklı anketlerden farklıdır. Mevcut anketler, öğrencilerin müzik derslerindeki ilgi ve tutumlarını ölçerken durumsal bir ilgi bağlamında görev yapmaktadır. Oluşturulan anket ise kişisel bir tercih ve özellik olarak bireysel ilgiyi ölçmeyi hedef almıştır. Böylece anketin, geleneksel Türk müziğin, öğrencilerin yaşamlarındaki yerini anlamaya yardımcı olması düşünülmektedir.

Anket geliştirilirken şu aşamalar kullanılmıştır;

- Problemi tanımlama (amaç ve soru belirleme)
- Madde (soru) yazma (taslak form oluşturma)
- Uzman görüşü alma (ön uygulama formu oluşturma)
- Ön uygulama yapma ve ankete son şeklini verme (Büyüköztürk,2005).

Anket geliştirilmenin sebepleri, ortaokul öğrencilerinin geleneksel Türk müziğine olan ilgi durumlarını öğrenmek ve çalışmanın ikinci basamağında yapılan deneyde kullanmaktır. Anket maddeleri oluşturulurken literatüre uygun yazılmıştır. Maddeler yazılırken bir havuz oluşturulmuş, müziğin alt boyutlarını (dinleme, çalma, söyleme,

paydaşı olma, bilgi edinme) içerir şekilde farklı maddeler yazılmıştır. Bu aşamada 21 madde elde edilmiştir. Taslak form en az on yıl görev yapmış iki müzik öğretmeni, iki doçent ve bir profesör müzik eğitimcisinin uzman görüşüne sunulmuş, bu doğrultuda ön uygulama formu oluşturulmuştur. MEB Sosyal Etkinlik İzinleri Yönergesi'nin 6. maddesinin birinci fıkrası hükmü doğrultusunda, uygulama öncesi, MEB'e ait Araştırma, Yarışma ve Sosyal Etkinlik (AYSE) modülünden, araştırma uygulama izni ön başvurusu yapılmıştır. MEB uygulama izni ön başvuru formu, MEB araştırma izni başvuru taahhütnamesi, veli izin belgesi gibi başvuruda istenen tüm belgeler hazırlanmış, etik kurul izni ile eklenerek gönderilmiştir.

Gerçek anketi uygulamadan önce anketin denenmesi, aracın iyi çalışıp çalışmadığını gösterir (Baş, 2010, s. 102). Ön uygulama için anket ile ilgili yönerge 14.11.2023 tarih 358220 sayılı etik kurul izniyle, Tokat ili Merkez ilçeye bağlı olan Halil Rıfat Paşa Ortaokulunda gerçekleşmiştir. Velilerden onam formu doldurmaları istenmiş ve katılım gönüllülük esasına bırakılmıştır. Basılı halde dağıtılan anket formu, derse giren müzik öğretmeni tarafından müzik ders saatlerinde onar dakika süre verilerek uygulanmış ve 470 öğrenciden (%95,52'sinden) yanıt alınmıştır. Uygulayan ve araştırmaya katılan öğrencilerden anket maddeleriyle ilgili fikir beyan eden dönütler sözel olarak alınmıştır. Ortaokul öğrencilerinin algılayabileceği düzeyde olacak şekilde bazı maddeler düzenlenmiş, bazı ters maddeler ise yanlış anlaşıldığı için düzenlenmiştir. Madde sayısı 15'e düşürülmüş, daha kolay okunur ve anlaşılır hale getirilmiştir. Müzik eğitimi alanında en az on yıl çalışmış bir profesör, iki doçent ve doktora derecesinde iki müzik öğretmeni görüşüyle ankete son şekli verilmiştir.

Araştırmacı tarafından geliştirilen, 15 maddeden oluşan GTMİA'da yer alan maddelerin yanıt kesimleri, "Evet (3)", "Kısmen (2)", "Hayır (1)" olmak üzere derecelendirilmiştir. Seçenek sayısının belirlenmesinde katılımcıların demografik özelliklerinden yaş belirleyici olmuştur. Yaşı küçük olan katılımcılara uygularken seçeneklerin az sayıda olması önerilmektedir (Adelson ve McCoach, 2010). Anket maddelerinin Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı .838'dir. Maddelerin birbirleri arasındaki homojen yapıyı ve iç tutarlılığını açıklamak için kullanılan Cronbach Alpha, $0.80 < R^2 < 1.00$ ise yüksek güvenirlik olarak tanımlanmaktadır (Yıldız ve Uzunsakal, 2018).

4.4.2. Türk Müziğine İlgili Öğrenci Gözlem Formu (TMIÖGF)

Araştırmada kullanılan Türk müziğine ilgi öğrenci gözlem formu, deney ve kontrol gruplarını süreçte gözlemlemek, öğrencilerin eğitim ortamındaki ilgi, yetenek, akademik gelişimini değerlendirmek ve sınıf içindeki etkileşimi anlamak amacıyla araştırmacı tarafından oluşturulmuştur. TMIÖGF hazırlanmış, müzik eğitimi alanında en az on yıl çalışmış bir profesör, iki doçent, doktora derecesinde iki müzik öğretmeni tarafından uzman görüşleri alınmıştır. Deney sürecinin 4. ve 8. haftalarında uygulanmasına karar verilmiştir.

TMIÖGF'nin kapsam geçerliliği için Lawshe tarafından geliştirilmiş olan teknik kullanılmıştır. Lawshe tekniği aşağıda yer alan adımlardan oluşmaktadır;

- Alan uzmanlarını belirleme
- Örnek formu tamamlama
- Uzman değerlendirmelerini elde etme
- Maddelere dair kapsam geçerlilik niceliğini oluşturma
- Gözlem formunun kapsam geçerlilik göstergelerini belirleme
- Kapsam geçerlilik sonucuna göre forma son halini verme (Yurdugül, 2005).

Lawshe yönteminde, alan uzmanı en az 5 en çok 40 kişi olmalıdır. Her madde için uzman görüşleri "madde hedeflenen yapıyı ölçer", "madde yapı ile ilişkili ancak gereksiz" ve "madde hedeflenen yapıyı ölçmez" şeklinde derecelendirilmektedir (Yurdugül, 2005). Uzmanların her bir madde için verdiği cevaplar, Peach (2017) tarafından hazırlanmış Excel formatındaki araca girilerek Lawshe içerik geçerlilik oranı elde edilmiştir. Lawshe tekniğinin formülü Şekil 1.3'te gösterilmiştir.

$$KGO = \frac{Nu - N/2}{N/2} \text{ ya da } KGO = \frac{Nu}{N/2} - 1$$

Şekil 1.3. Lawshe Formülü

"Burada; Nu, maddeye "Uygun" ibaresini yerleştiren alan uzmanı miktarını ve N soruya dair fikir bildiren alan uzmanı miktarını belirtmektedir. KGO, -1 (mutlak red) ile +1 (mutlak kabul) arasında bir değere sahiptir. Katılımcıların tamamı ölçekteki herhangi bir maddeyi "Uygun" olarak derecelendirirse o maddenin KGO değeri 1 olur" (Yeşilyurt

ve Çapraz, 2017). Lawshe tekniğinde uzmanların her bir madde için görüşleri toplanarak kapsam geçerlilik oranları belirlenir. Kapsam geçerliliği her bir madde için gerekli görüşünü işaretleyen uzman sayısının, toplam uzman sayısına bölümünün 1 eksiği ile bulunur.

Tablo 1.4. Lawshe İçerik Endeksi

	Uzman 1	Uzman 2	Uzman 3	Uzman 4	Uzman 5	CVR
Soru 1	✓	✓	✓	✓	✓	1
Soru 2	✓	✓	✓	✓	✓	1
Soru 3	✓	✓	✓	✓	✓	1
Soru 4	✓	✓	✓	✓	✓	1
Soru 5	✓	✓	✓	×	✓	0.6
Soru 6	✓	✓	✓	✓	✓	1
Soru 7	✓	×	✓	✓	✓	0.6
Soru 8	✓	✓	✓	✓	✓	1
Soru 9	✓	✓	✓	×	✓	0.6
Soru 10	×	✓	✓	✓	✓	0.6
CVI						0.84

Tablo 1.4’te uzmanlar tarafından her bir soruya verilen puanlama bulunmaktadır. Lawshe içerik geçerlilik endeksi sonucu 0,84’tür.

TMiÖGF, on maddeden oluşmaktadır. Bloom taksonomiye göre uygulama, analiz, sentez gibi üst düzey becerilere ilişkin sorular yazılmıştır. Bu form, ders akışını korumak ve doğal ortamda gözlemlemek için dersi yürüten sorumlu müzik öğretmeni tarafından doldurulmuştur. İki kez uygulanan Türk müziğine ilgi öğrenci gözlem formu, öğrencilerin ders içerisinde geleneksel Türk müziğine olan ilgileri, etkinliklere katılımı, soru sormaya istekli olmaları gibi maddeler içermektedir.

Likert tipi ölçekler ilgi ve tutumun ölçülmesinde sıklıkla kullanılan bir yöntemdir. Türk müziğine ilgi öğrenci gözlem formunda dörtlü likert tipi ölçek kullanılmıştır. Literatüre uygun olarak “hiçbir zaman (1)”, “nadiren (2)”, “sıklıkla (3)”, “fazlasıyla (4)”

şeklinde oluşturulmuştur. Ara cevap olmaması, daha net ve anlaşılır olması için 4'lü likert tercih edilmiştir. Bu ölçekteki her bir madde 1.00 ile 4.00 arasında puanlanmıştır.

4.4.3. Türk Müziği Aktarımıyla İlgili Görüşme Soruları (TMAİGS)

Araştırmada kullanılan görüşme soruları müzik öğretmenlerine yönelik olup araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Müzik öğretmenleri, müzik eğitiminde ve geleneksel Türk müziği aktarımındaki rolü nedeniyle onların değerli görüşleri ve durum tespiti için ilgili sorular hazırlanmıştır. Bu sorularda demografik özellikler ve geleneksel Türk müziğinin öğrencilere aktarımı hakkındaki öğretmen görüşleri yer almaktadır. Yedi maddeden oluşan TMAİGS'da hem kapalı uçlu sorular hem de yoruma dayalı açık uçlu sorular yer almaktadır. Müzik öğretmenlerine yönelik TMAİGS oluşturulurken, müzik eğitimi alanında en az on yıl çalışmış bir profesör, bir doçent ve doktora derecesinde bir müzik öğretmenin uzman görüşlerinden yararlanılmıştır. Bu araştırmada Miles ve Huberman'ın (1994, s. 64) önermiş olduğu güvenilirlik formülü ($\text{Güvenirlik} = \frac{\text{görüş birliği}}{\text{görüş birliği} + \text{görüş ayrılığı}}$) kullanılmış ve güvenilirlik % 85 olarak hesaplanmıştır. Nitel çalışmalarda, %70'in üzerinde güvenilirlik çıkması, araştırmanın güvenilir olduğunu gösterir (Miles ve Huberman, 1994).

Araştırmanın bu aşamasında uygulanmasındaki esnek yapı nedeniyle yarı yapılandırılmış görüşme tekniği tercih edilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşmeler hem sabit seçenekli soruları cevaplamayı hem de ilgili alanda derinlemesine gidebilmeyi birleştirir. Bu yüzden, bu tür görüşmelerde analizlerin kolay olması, kişinin kendini rahat ifade edebilmesi, daha detaylı bilgi sağlaması gibi avantajları vardır (Büyüköztürk ve diğerleri, 2013, s. 159).

4.5. Materyaller

4.5.1. Deneyde Kullanılan Eserlerin Belirlenmesi

Eser havuzu oluşturmak için MEB ortaokul müzik kitaplarında yer alan tüm eserler incelenmiş ve geleneksel Türk müziğine ait eserler ayırt edilmiştir. Ortaokul müzik kitaplarında yer alan geleneksel Türk müziği eserleri sayısı (5. sınıflarda 18, 6. sınıflarda 13, 7. sınıflarda 36, 8. sınıflarda 51 adet) belirlenmiştir. Eser bilgileri tablolştırılmıştır (EK 3). Bu eserlerin tamamı dijital platformlarda taranmış olup aranjman hali araştırılmış, tüm sınıf seviyelerinden, her hafta bir eser olacak şekilde sekiz

hafta boyunca uygulamak üzere eserler seçilmiştir. Eser havuzunda bulunan her eserin aranjman hali ve orijinal hali özenle ve dikkatle araştırılmış, dijital platformlardan yararlanılarak kayıtları bulunmuştur (EK 4). Aranjman eserlerle orijinal eserler arasında enstrüman, orkestrasyon, ritim, solist ve armonizasyon gibi farklılıklar görülebilmektedir. Araştırmanın ana amacı eserin orijinaline sadık kalarak öğretilmesi ve söylenmesidir. Bu farklılaşmalar göz önünde bulundurularak eser seçimi yapılmıştır. Seçilen eserler Tablo 1.5’te belirtilmiştir.

Tablo 1.5. Sınıf Seviyelerine Göre Belirlenmiş Eserler

5. Sınıf Eserleri	6. Sınıf Eserleri
Bizim eller ne güzel eller	Yörük Ali
Gökte yıldız ay misun	Deniz üstü köpürür
Kızıroğlu	Sen bu yaylaları yayliyamazsun
Havada bulut yok	Otomobil uçar gider
Yangın olur biz yangına gideriz	Tiridine bandım
İzmir’in kavakları	Çanakkale türküsü
Hey onbeşli	Çemberimde gül oya
Gesi bağları	Hoş gelişler ola
7. Sınıf Eserleri	8. Sınıf Eserleri
Bilmem şu feleğin	İzmir’in kavakları
Gel gönlümü	Çemberimde gül oya
Karam	Aşk rüyadır çok zaman
Ben yürürüm yane yane	Ne olursun güzelim sevsen beni
Allı turnam	Yörük Ali
Uzun ince bir yoldayım	Gesi bağları
Çanakkale türküsü	Ben seni sevduğumi
İki keklik bir kayada ötüyor	Değdi saçlarıma bahar gülleri

İlgili uzman görüşü alma aşamasında ise en az doktora derecesine sahip iki TSM, iki THM ve iki müzik eğitimi alanında uzman altı kişiden görüş alınmış ve deneyde kullanılacak eserlere karar verilmiştir.

4.5.2. Çalışma Grubu Ders Planlarının Oluşturulması

Bu çalışma için yenilenmiş Bloom taksonominin üst düzey becerilerinden faydalanarak oluşturulmuş müzik kazanımları seçilmiş ve ona uygun ders planları oluşturulmuştur. Sekiz haftalık deney sürecinde kullanılmak üzere her sınıf seviyesi için iki farklı (deney ve kontrol grubu olmak üzere) toplamda 64 adet ders planı hazırlanmıştır (EK 5). Çeşitli etkinlikler ders planında yer almıştır. Müzik ders saatlerine göre planlama yapılmıştır. Her sınıf seviyesi için iki farklı ders planı uygulanmış ve her dersin video kaydı veli izni ve bilgisi dahilinde alınmıştır.

4.6. Verileri Toplama Süreci

Araştırmanın veri toplama süreci üç aşama olarak gerçekleştirilmiştir. Bu aşamalardan ilki deney öncesi ve sonrasında gerçekleştirilen anketin uygulanmasıdır. İkinci aşamada, araştırmacı tarafından uygulanan müzik dersi gözlem süreci, son aşamada ise müzik öğretmenlerine yönelik görüşme soruları ile veri toplama süreci tamamlanmaktadır.

4.6.1. Deney

Anket formu “gözlem altında anket yapma” şeklinde uygulanmıştır. Araştırmacının bulunduğu ortamda, anket formları öğrencilere dağıtılır ve nasıl uygulanması gerektiği açıklanır. Öğrenciler anket formlarını kendileri uygular ve forma kaydederler (Oğur ve Tekbaş, 2003). Araştırmacı tarafından tasarlanan GTMİA öğrencilere basılı olarak dağıtılmış ve on dakika süre verilmiştir. GTMİA tüm çalışma grubuna uygulanmış ve grubun homojenliğine bakılmıştır. Öğrencilerin geleneksel Türk müziği ilgi düzeylerine ait öntest puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı bulgulanmıştır. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin geleneksel Türk müziği ilgi düzeylerine ait öntest puanlarını içeren bilgiler tablo 1.6’ da gösterilmiştir.

Tablo 1.6. Öntest Sonuçları

	n	$\bar{x}$	ss	F	t	p
Deney	78	1.57	.223	.094	.633	.528
Kontrol	76	1.55	.220			

Çalışma grubunun öntest puan ortalamalarına bakıldığında deney grubunun öntest puanının $\bar{x}$: 1.57, kontrol grubunun ise $\bar{x}$: 1.55 olduğu görülmektedir. Gerçekleştirilen t testi sonucunda bu iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır (t: .663, $p>.05$). Bu durum deney ve kontrol grubu öntest puan ortalamalarının istatistiksel olarak birbirinden farklı olmadığını desteklemektedir. Böylece deney öncesi süreçte her iki grubun ilgi düzeylerinin aynı derecede olduğu ve grupların Levene testine göre (Sig: .759) homojen olarak dağıldığı söylenebilir. Deney ve kontrol gruplarının hazırbulunuşluk düzeylerinin aynı olduğu, deney öncesi süreçte öğrencilerin müzikal altyapılarının eş değer olduğu kabul edilmiştir.

Homojen dağılım sağlayan gruplar arasından şube bazında deney ve kontrol grubu olmak üzere iki ayrı grup oluşturulmuştur. A şubeleri deney, B şubeleri ise kontrol grubunu oluşturmuştur. Sekiz hafta süren deney sürecinde; deney grubunda yer alan öğrenciler geleneksel eserlerin dijital platformlarda yer alan aranjman halinin kullanıldığı etkinliklere katılırken, kontrol grubunda yer alan öğrenciler ise geleneksel eserlerin orijinal haliyle kullanıldığı etkinliklere katılmıştır. Deney süreci tamamlandığında iki grup arasında geleneksel Türk müziği ilgi düzeylerinde anlamlı bir fark olup olmadığı tespit edilmiştir. Çalışmanın aşamaları, Tablo 1.7’de bulunan çalışma takviminde belirtilmiştir

Tablo 1.7. Çalışma Takvimi

Süreç	Tarih Aralığı
Öntest	05.02.2024
Uygulama	12.02.2024- 05.04.2024 (8 hafta)
Sontest	08.04.2024
Öğretmen Görüşme Soruları Uygulama	11.03.2024– 08.04.2024
Gözleme Dayalı Ara Rapor	04.03.2024- 01.04.2024 (4. ve 8. hafta)

Deney süreci etik kurula bildirilen çalışma takviminde belirtildiği süre içerisinde gerçekleşmiştir. Öntest (ilk hafta), uygulama (8 hafta), sontest (son hafta) olmak üzere toplamda 10 haftalık süre içerisinde deney süreci tamamlanmıştır.

Anket geliştirme sürecindeki pilot uygulama, Halil Rıfat Paşa Ortaokulunda görev yapmakta olan başka bir müzik öğretmeni tarafından öğrencilere uygulanmıştır. Deney

süreci ise ilk gruptan farklı bir grupla ve farklı bir popülasyonda gerçekleşmiştir. Sekiz hafta boyunca sekiz sınıfın müzik dersleri, ders sürelerine ve öğretim programına uygun, doğal akış korunarak, okulun kendi müzik öğretmeni tarafından konu sırasına göre işlenmiştir.

4.6.2. Gözlem

Deney ve kontrol gruplarını süreçte gözlemlemek, öğrencilerin eğitim ortamındaki ilgilerini değerlendirmek ve sınıf içindeki etkileşimi anlamak amacıyla öğrenciler deney sürecinin belirlenmiş kesimlerinde gözlenmiştir. On maddeden oluşan Türk müziğine ilgi öğrenci gözlem formu her öğrenci (154) için ayrı ayrı oluşturulmuştur. İşlenen dersin hemen ardından derse giren müzik öğretmeni tarafından dikkatle doldurulmuştur. Araştırmada kullanılan Türk müziğine ilgi öğrenci gözlem formu, deney ve kontrol gruplarını süreçte gözlemlemek amacıyla 4. ve 8. haftalarda uygulanmıştır.

4.6.3. Görüşme

Tokat ili Merkez ilçede görev yapan müzik öğretmenlerine geleneksel Türk müziğinin eğitimle öğrencilere aktarımı ve öğrencilerin geleneksel Türk müziğine olan ilgileri hakkında görüşme soruları sunulmuş, on beş dakikalık süre zarfında da öğretmenlerden cevaplamaları istenmiştir. Yedi maddeden oluşan TMAİGS, Google Forms'da online olarak oluşturulmuştur. Gerek zümre toplantılarında gerek whatsapp müzik zümre gruplarında duyurusu yapılmış ve tüm öğretmenlere ulaşılmaya çalışılmıştır. Form doldurma süresi sonra erdiğinde 55 kişiye ulaşılmıştır.

4.7. Verilerin Analizi

Araştırmada nicel verilerin çözümlenmesinde SPSS 26.0 paket programı kullanılmıştır. Elde edilen verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini anlamak amacıyla Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk normallik testlerinden yararlanılmıştır. Sonuçlar neticesinde verilerin dağılım sonuçlarına ulaşılmıştır (KS .093, SW .072). Yapılan normallik testlerinin ardından anket genelinde anlamlılık değeri verilerin normal dağılım gösterdiği sonucundadır ($p > .05$). Normallik testlerine ek olarak verilerin çarpıklık ve basıklık değerleri de incelenmiştir. Sonuçlar neticesinde çarpıklık değerlerinin $-.195/.195$, basıklık değerlerinin ise $-.629/.389$ aralığında olduğu belirlenmiştir. Çarpıklık ve basıklık değerlerinin ± 1.00 değerleri arasında olmasının

dağılımın normal varsayılmasında yeterli olduğu düşünülmektedir (Büyüköztürk, Çokluk ve Köklü, 2011, s. 48). Bu sonuçlardan hareket ile araştırmanın parametrik testlerle devam etmesi uygun görülmüştür. Verilerin analizinde ankette yer alan her bir maddeye ilişkin frekans (f) ve ortalama ($\bar{x}$) değerleri hesaplanmıştır. Anketten elde edilen puanlar aritmetik ortalamalara ($\bar{x}$) dayanmaktadır. Öğrencilerin ankete verdikleri cevaplar evet (3), kısmen (2), hayır (1) olmak üzere üç farklı puanlama derecesi ile derecelenmiştir. Derecelendirilmiş olan anket puanları, 1 ile 3 puan arasında istatistiksel olarak eşit oranlara ayrılmıştır (Aslan ve Kılıç, 2020). Derecelendirmede puanlara karşılık gelen puan aralığı 1.00-1.66 arası kötü, 1.67-2.33 arası orta ve 2.34-3.00 arası iyi derecelendirmeleri kullanılmıştır. Ayrıca t-testi ve ANOVA analizlerinden yararlanılmıştır. Güçlü bir istatistik olan t-testi (Ravid, 1994, s. 124), grupların fark puanlarının analizinde kullanılır. Ayrıca grupların fark puanları ortalamaları arasındaki farkın anlamlılığı için ANOVA analizi yapılmıştır.

Türk müziğine ilgi öğrenci gözlem formu uygulamayı gerçekleştiren araştırmacı tarafından, uygulamanın dördüncü ve sekizinci haftalarında 154 ortaokul öğrencisine uygulanmıştır. Uygulama sonucunda elde edilen verilerin dördüncü ve sekizinci hafta sonuçları arasında ortalama ($\bar{x}$) değerleri incelenmiştir.

Araştırmada nitel veri toplama aracı olarak uygulanan müzik öğretmenlerine yönelik TMAİGS analizinde ise MAXQDA 24 paket programından yararlanılmıştır. Öncelikle görüşmelerden elde edilen veriler Excel tablo olarak aktarılmıştır. Araştırmanın alt problemiyle paralel iki ana tema belirlendikten sonra tabloda var olan yazılı dokümanlar birkaç kez okunarak temizlenmiştir. Kodlamalarda kullanılan terimler, ilgili literatüre dikkat edilerek belirlenmiştir. Aynı anlama gelen veya birbiriyle ilişkili olabilecek ifadeler aynı kod verilerek bu kodlar alt temalarla bir araya getirilmiştir. Nitel veriler olan metinler, görüşmeler MAXQDA programı aracılığıyla analiz edilebilmekte, bu verilerin deşifre edilmesi, kodlanması, görselleştirilmesi ve modellerin oluşturulması gibi konularda araştırmacılara kolaylık sağlamaktadır (Dereli, 2023). Araştırma kapsamında katılımcılara K1, K2 ve K3 (Katılımcı 3) şeklinde kodlar verilmiş ve isimleri gizlenmiştir.

BÖLÜM V

5. BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde problem ve alt problemlere ait bulgular ve yorumlar yer almaktadır.

5.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın bir numaralı alt problemi “Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin geleneksel Türk müziği ilgi düzeylerine ait sontest puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?” şeklinde oluşturulmuş, öğrencilerinin geleneksel Türk müziği ilgi düzeylerine ait sontest puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı bulgulanmıştır. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin geleneksel Türk müziği ilgi düzeylerine ait sontest puanlarını içeren bilgiler tablo 1.8’ de gösterilmiştir.

Tablo 1.8. Sontest Sonuçları

	n	$\bar{x}$	ss	F	t	p
Deney	78	2.33	.291	.877	11.572	.000
Kontrol	76	1.77	.312			

Çalışma grubunun sontest puan ortalamalarına bakıldığında deney grubunun sontest puanın $\bar{x}$: 2.33, kontrol grubunun ise $\bar{x}$: 1.77 olduğu görülmektedir. Gerçekleştirilen t testi sonucunda bu iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur (t: 11.572, $p < .05$). Bu durum deney ve kontrol grubu sontest puan ortalamalarının istatistiksel olarak birbirinden anlamlı olarak farklı olduğunu desteklemektedir.

5.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın iki numaralı alt problemi “Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin öntest-sontest fark ortalama puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?” şeklinde oluşturulmuş, öğrencilerinin geleneksel Türk müziği ilgi düzeylerine ait öntest-sontest fark ortalama puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı bulgulanmıştır. Geleneksel eserlerin dijital platformlarda yer alan aranjman halinin kullanıldığı etkinliklere katılan

deney grubu ile, eserlerin orijinal haliyle kullanıldığı etkinliklere katılan kontrol grubunun sontest puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirtmek amacıyla ortalamalar arasında oluşan fark bulunarak t-testi uygulanmıştır. Sontest puan farklarının bilgileri tablo 1.9’da gösterilmektedir.

Tablo 1.9. Öntest-Sontest Fark Ortalamaları Sonuçları

		n	$\bar{x}$	ss	F	t	p
Öntest	Deney	78	1.57	.223	.094	.633	.528
	Kontrol	76	1.55	.220			
Sontest	Deney	78	.760	.348	.352	9.45	.000
	Kontrol	76	.220	.361			

Deney ve kontrol gruplarının öntest-sontest fark ortalamaları sırasıyla $\bar{x}$: .760 ve $\bar{x}$: .220 bulunmuştur. Yapılan t-testi sonucunda bu iki grup arasında istatistiksel olarak farklılık bulunmuştur (t: 9.45, $p < .05$). Bu durum deney ve kontrol grupları öntest-sontest fark ortalamalarının istatistiksel olarak birbirinden farklı olduğunu desteklemektedir. Bu fark deney grubu lehinedir.

5.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın üç numaralı alt problemi “Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin gözlem formlarıyla elde edilen puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?” şeklinde oluşturulmuş, öğrenciye uygulanan Türk müziğine ilgi öğrenci gözlem formu ile elde edilen puanlar arasında anlamlı bir fark olup olmadığı bilgileri Tablo 1.10’da gösterilmektedir.

Tablo 1.10. Gözlem Sonuçları

		n	$\bar{x}$	ss	Std. Ht.	F	t	p
1. Gözlem	Deney	78	2.36	.605	.068	9.408	1.482	.140
	Kontrol	76	2.19	.801	.091			
2. Gözlem	Deney	78	3.58	.448	.050	35.061	9.558	.000
	Kontrol	76	2.54	.842	.096			

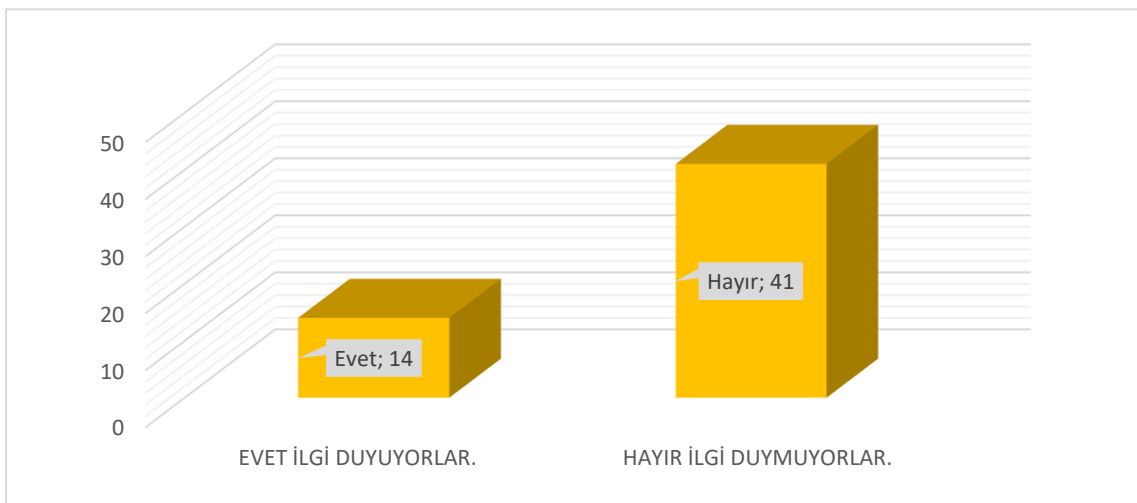
Deney ve kontrol gruplarının ilk gözlem sürecinde gerçekleşen Türk müziğine ilgi öğrenci gözlem formu ortalamaları sırasıyla $\bar{x}$: 2.36 ve $\bar{x}$: 2.19 olarak bulunmuştur. 1. gözlemin sonucunda gerçekleşen puan ortalamalarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. Deney ve kontrol gruplarının 2. gözlem sürecinde Türk müziğine ilgi öğrenci gözlem formu ortalamaları ise sırasıyla $\bar{x}$: 3.58 ve $\bar{x}$: 2.54 olarak bulunmuştur. 2. gözlem ölçümleri sonucunda grup ortalamalarının birbirinden farklılaştığı gözlemlenmiştir. Bu farklılaşma deney grubunun lehine gerçekleşmiştir. Bu bulgulardan hareketle deney grubunun ilk gözlemde ilgi düzeylerinde farklılık bulunmazken 2. gözlemde ilgi düzeylerinin değiştiği saptanmıştır.

5.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın son alt problemi “Geleneksel Türk müziğinin öğrencilere aktarımı hakkındaki öğretmen görüşleri nelerdir?” şeklinde oluşturulmuş, çalışma grubunda yer alan müzik öğretmenlerine geleneksel Türk müziğinin öğrencilere aktarımı hakkında görüşleri sorulmuş ve verilen cevaplar doğrultusunda bulgulanmıştır. Aşağıda görüşme sorularından alınan veriler paylaşılmaktadır.

5.4.1. Öğrenciler Geleneksel Türk Müziğine İlgi Duyuyorlar Mı?

Ortaokul öğrencilerinin geleneksel Türk müziğine ilgi duyup duymadıkları sorusuna katılımcılar tarafından verilen cevaplar aşağıda yer alan Şekil 1.4’te gösterilmiştir.

Şekil 1.4. Öğrenciler Geleneksel Türk Müziğine İlgi Duyma Durumlarına İlişkin Grafik

Çalışma grubunun %25,45'i (n=14) “evet” cevabını verirken, %74,55'i (n=41) “hayır” cevabını vermiştir.

5.4.2. Öğrencilerin Geleneksel Türk Müziğine Olan İlgisizlikleri Neden Kaynaklanıyor?

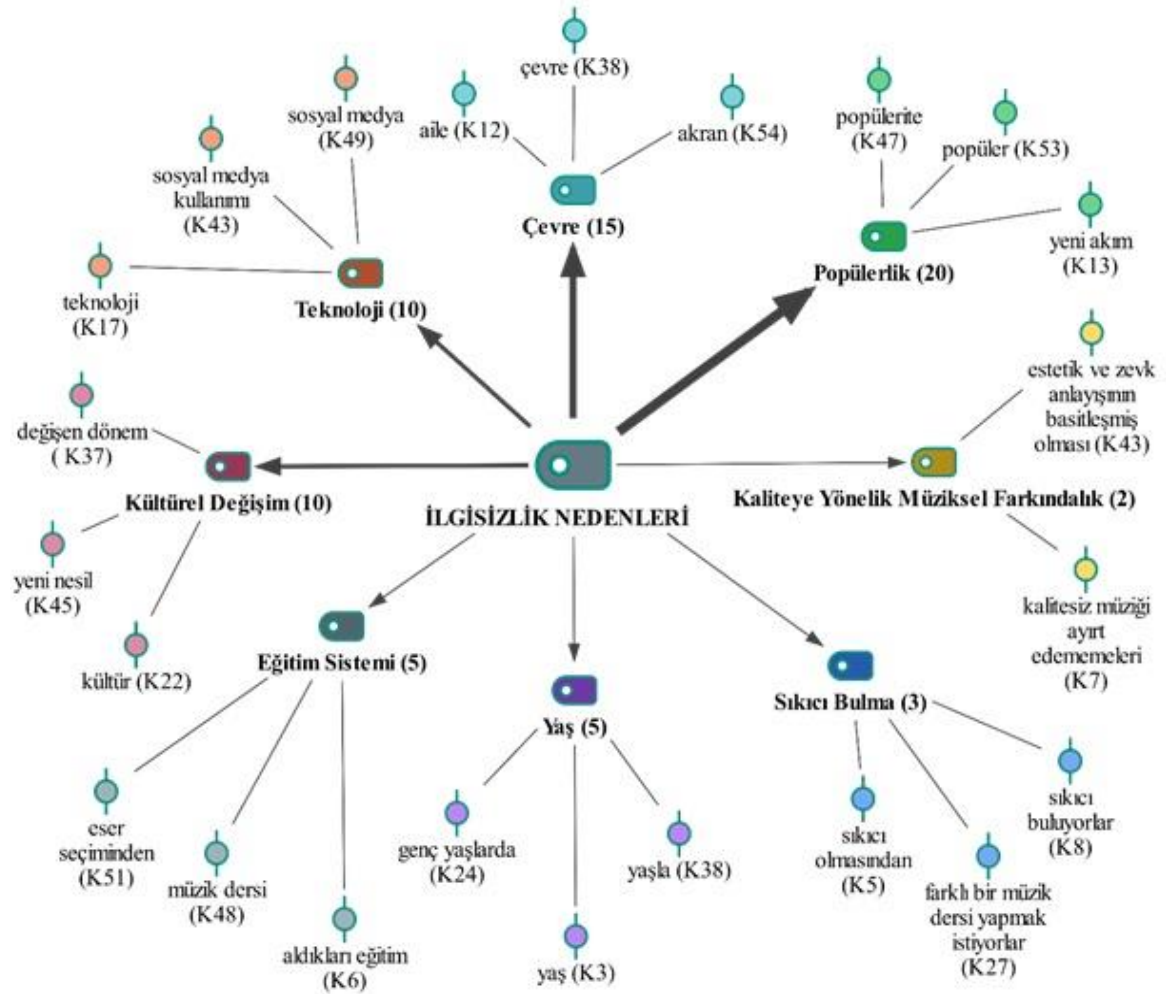
Öğrencilerin geleneksel Türk müziğine olan ilgisizlikleri Şekil 1.5'te yer alan kelime bulutuyla gösterilmiştir.

Şekil 1.5. Geleneksel Türk Müziği İlgisizlik Nedenleri Kelime Bulutu

Edinilen veriler ışığında öğrencilerin geleneksel Türk müziğine ilgisizlik nedenleri kodlarla ifade edilmiştir. MAXmaps haritalama sisteminde ana tema altında oluşturulan kodlar, saat yönünün tersine, sıklıklarına göre okların kalından inceye doğru sıralanmasıyla ifade edilir. Bir tema birden fazla katılımcı tarafından söylenmiş olabilir. Dolayısıyla cevaplar katılımcı sayısından fazla olabilir.

Öğrencilerin ilgisizliklerinin nedeni sık olarak popülerlik (n=20) koduyla açıklanmıştır. Ardından çevre (n=15), teknoloji (n=10), kültürel değişim (n=10), eğitim sistemi (n=5), yaş (n=5), sıkıcı bulma (n=3) ve kaliteye yönelik müziksel farkındalık (n=2) kodlamaları ilgisizlik nedenleri arasında yer almaktadır. Ayrıca tabloda alt kodlar yanında belirtilen (K48) gibi ifadeler çalışma grubundan hangi üyeye ait olduğunu belirtmektedir. Katılımcıların, öğrencilerin geleneksel Türk müziğine ilgi duymamalarının nedenleri ile ilgili görüşleri sıklık düzeyine göre sıralanarak doğrudan alıntı ile verilmiştir.

Şekil 1.6. Geleneksel Türk Müziğine Olan İlgisizlik Nedenleri Temasına Ait Kod Modeli

Popülerlik

K1, “Öğrenciler, popülerliği yüksek olan şarkılar dinlemekten keyif alıyorlar.”

K10, “Günümüzde popüler müzik türünün daha yaygın ve ön planda olmasından kaynaklanıyor.”

K20, “Popüler müzikler gündemde olduğu için kliplerde, medyada, hep pop müzik dinledikleri için geleneksel müzikleri dinlemeyi tercih etmiyorlar.”

K47, “Popüler müziğin televizyon, YouTube, tiktok gibi platformlarda sürekli olması Türk müziğinin öğrencilerin dikkatini çekmesini önleyebilir.”

K53, “Popüler kültürün etkisi altında kaldıklarını ve bunun da en önemli sebebinin Sosyal medya araçları olduğunu düşünüyorum.”

Çevre

K12, “Ders kitabındaki eser seçimlerinin yetersizliği, müzik ders saatlerinin azlığı ve aile.”

K16, “Çevresel faktörler.”

K35, “Çevresel şartlar, teknolojinin yanlış kullanımı (kısa videolar izlerken çalan basit müzikler) ailenin bu konudaki bilinçsizliği.”

K38, “Yaşadıkları çevre, ilgi alanları ve yaş grupları.”

K54, “Sosyal medya ve akran kaynaklı olabileceğini düşünüyorum.”

Teknoloji

K17, “Yeni nesil çok farklı. Maalesef geleneksel müziklerimizi dinlemiyorlar hatta bilmiyorlar bile. Evde de dinlenmiyor. Teknoloji çağı müziği de etkilemiş durumda.”

K43, “Sosyal medyanın öğrencilerin müzik zevkine olan menfi tesiri, öğrencilerin musiki algısının değişmiş olması, estetik ve zevk anlayışının basitleşmiş olması.”

K49, “Popüler kültür ve sosyal medya.”

K50, “Dünyadaki müzikal gelişmeler doğrultusunda, zaman, iletişim hızı ve teknoloji aracılığıyla gençliğin müzik zevki ve algılarının farklılaşması, kültürel değişim, her alanda geleneksel olana ilginin azalmasını beraberinde getiriyor.”

Kültürel Değişim

K2, “Kültürel yapının hızla değişiminden kaynaklandığını düşünüyorum.”

K37, “Günümüz popüler müziği ve sosyal medyadaki müzikler etkindir. Kültürel değişim ve dönemsel şartlar da ilgisizlik sebeplerindendir.”

K50, “Dünyadaki müzikal gelişmeler doğrultusunda, zaman, iletişim hızı ve teknoloji aracılığıyla gençliğin müzik zevki ve algılarının farklılaşması, kültürel değişim, her alanda geleneksel olana ilginin azalmasını beraberinde getiriyor.”

Eğitim Sistemi

K12, “Ders kitabındaki eser seçimlerinin yetersizliği, müzik ders saatlerinin azlığı ve aile.”

K48, “Yıllardır piyasada ve ekranlarda arabesk gibi türlerin gençlere empoze edilmesi, onların da savrulmuşçasına devam eden hayatlarında diğer var olan güzellikleri fark edememeleri bence. Tabi eğitim sistemi içinde yitip giden öğretmen değerinin müzik dersi gibi dikkate alınmayan güzellikleri dikkate aldırma becerilerinin giderek azalması da cabası. Şöyle ki; lisede sınav testleri içinde boğulan gençlere seçmeli olduğu halde 2 saat olan müzik dersi ortaokulda sadece bir saat. En kötüsü de ilkokulda müzik dersine branş öğretmeni giremiyor.”

K51, “Müfredattaki eser seçiminden kaynaklanıyor.”

Yaş

K3, “Yaşlarından dolayı.”

K17, “Yeni nesil çok farklı. Yaşlarından dolayı maalesef geleneksel müziklerimizi dinlemiyorlar hatta bilmiyorlar bile. Başta evde dinlenmiyor Teknoloji çağı müziği de etkilemiş durumda.”

K24, “Güncel olmaması, genç yaşları etkileyen dinamiklikte olmaması, günlük hayatta çok sık karşılaşılmaması.”

K38, “Yaşadıkları çevre, ilgi alanları ve yaş grupları.”

Sıkıcı Bulma

K5, “Aslında kulakları geleneksel müziğe yatkın olduğu için daha kolay öğrenebilirler. İlgisizliğin nedeni ise doğru müzik dinleme kültürü olmadığından ve geleneksel müziğin sıkıcı olmasından kaynaklı olduğunu düşünüyorum.”

K8, “Evde dinleyip aşına olmadıkları için derste dinleyince sıkıcı buluyorlar.”

K27, “Fazlaca yaygın olan, müzikalitesi düşük, akranları tarafından popüler olan diğer müzik türlerini dinlemeyi tercih ediyorlar. Maalesef Türk müziğini gençler sıkıcı buluyorlar.”

K28, “Eskiden dinlenen ezgiler olarak düşünüyorlar ve sıkıcı buluyorlar.”

Kaliteye Yönelik Müziksel Farkındalık

K7, “Ailesindeki kimsenin geleneksel Türk müziği dinlememesi, popüler müziğe ilgi duymaları ve alternatif aramamaları, kaliteli ve kalitesiz müziği ayırt edememeleri”

K43, “Sosyal medyanın öğrencilerin müzik zevkine olan menfi tesiri, öğrencilerin musiki algısının değişmiş olması, estetik ve zevk anlayışının basitleşmiş olması.”

Bulgular, öğrencilerin geleneksel Türk müziğine duydukları ilgisizliğin nedenlerini, çevreden gelen uyarılarla, yaş, sosyal medya, teknoloji, arkadaş grubu gibi değişkenlerin etkisiyle olduğunu bildirmektedir.

5.4.3. Öğrencilerin Geleneksel Türk Müziğine İlgi Duymaları İçin Neler Yapılabilir?

Öğretmenlerden edinilen veriler doğrultusunda, öğrencilerin geleneksel Türk müziğine ilgi duymaları ya da var olan ilginin artırılması için neler yapılabileceği ile ilgili görüşler belirtilmiştir. Sıklıkla bahsedilen konu öğrencilerin müziğe maruz kalmalarıdır. Maruz kalma etkisi öğrencilerin geleneksel Türk müziğine karşı ilgi ve tutumlarının olumlu yönde gelişmesine faydalı olacaktır.

Geleneksel Türk müziğini dinlemek, söylemek, Türk müziği konserine gitmek, enstrüman çalmak gibi unsurlarla öğrencilerin maruz kalarak ilgilerinin olacağı ya da artacağı belirtilmiştir. Bu sebeple ana tema “maruziyet için araç kullanma” olarak belirlenmiştir. Bu ana tema “aktif olarak müziği tanımada rol oynama” ve “pasif olarak müziği tanımada rol oynama” şeklinde ikiye ayrılmıştır. Aktif olarak müziği tanımada rol oynama, türkü hikayelerini canlandırmak, enstrüman çalmak, türkü söylemek gibi etkinlikleri içerirken; pasif olarak müziği tanıma rol oynamada, öğrencinin konsere gitmesi, türkü hikayesi dinlemesi gibi etkinlikler yer alır.

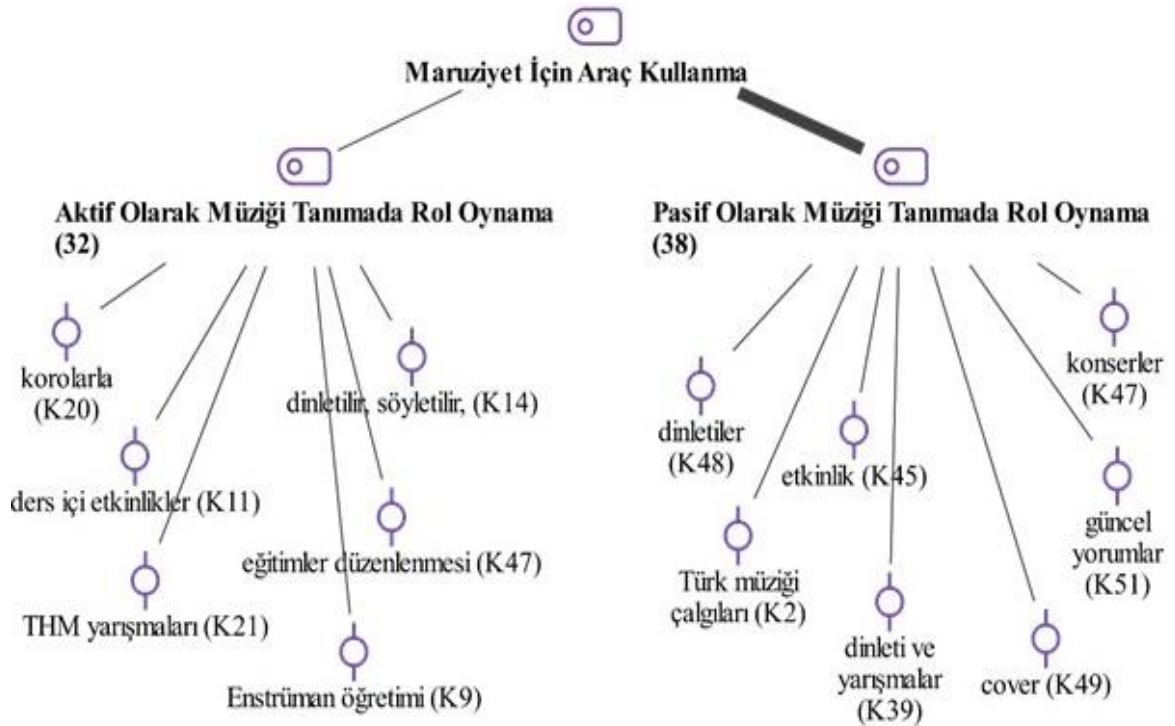
Verilen cevaplar oluşan kelime bulutu nota şeklinde planlanmış ve Şekil 1.7’de gösterilmiştir.

Şekil 1.7. Geleneksel Müziğe İlgi Duymak İçin Neler Yapılabilir Kelime Bulutu

Verilen cevaplar ışığında ilk sırada “pasif olarak müziği tanımada rol oynama” (n=38) yer alırken, ikinci sırada ise “aktif olarak müziği tanımada rol oynama” kodu (n=32) yer almaktadır. İki derecelendirmenin yakınlığı dikkat çekmektedir.

Alt kodlara baktığımızda ise Şekil 1.8'deki gibidir.

Şekil 1.8. Maruziyet İçin Araç Kullanma Temasına Ait Alt Kod Modeli

“Aktif olarak müziği tanımda rol oynama” adlı kategoride müzik öğretmenleri öğrencilerin müzik derslerinde ders içi etkinliklere aktif katılmaları gerektiğini, Türk müziği eserleri seslendirmek üzere korolar oluşturulması ve bunlarla ilgili öğrencilerin aktif olarak katılabileceği yarışmalar, eğitimler düzenlenmesi gerektiğini belirtmiştir. “Pasif olarak müziği tanımda rol oynama” adlı kategoride ise müzik öğretmenleri öğrencilerin sıklıkla Türk Müziği konserlerine götürülmesi, dinletilmesi ve maruz kalmaları gerektiğini, geleneksel Türk müziği eserlerinin güncel yorumlarıyla öğrencilerin müzikleri sevebileceği, ilgilerinin artabileceği söylenmiştir.

Katılımcıların, öğrencilerin geleneksel Türk müziğine ilgi duymaları ya da var olan ilgiyi artırmaları için neler yapılabileceği ile ilgili görüşleri sıklık düzeyine göre sıralanarak doğrudan alıntı ile verilmiştir.

Pasif Olarak Müziği Tanımda Rol Oynama

K2, “Konserler, dinletiler gibi etkinliklere katılım sağlanabilir. Derslerde Türk müziği çalgıları sık sık kullanılabilir. Türk müziği eserleri sıklıkla dinletilebilir.”

K4, “Daha çok duymaları ve dinlemeleri gerekli. Okullarda özellikle müzik derslerinde bol bol şarkı ve türkü söylettirmeli. Ne kadar çok türkülerini tanırırlarsa ne kadar çok duyar ve dinlerlerse o kadar ilgi duyarlar diye düşünüyorum.”

K5, “Genç kuşağın çoğunda doğru müzik dinleme kültürü ve alışkanlığı maalesef yok. Hatta çoğunluğu müzik dahi dinlemiyor. Ağırlıklı olarak tüketime yönelik müzikal değeri olmayan şeyler tercih ediliyor. Ben geleneksel müzik baskısı yapmaktan çok evrensel olan müzik sanatının her türünün ayırt edilmeden eşit şekilde sevdirmesi, öğretilmesi ve doğru müzik dinleme kültürü kazandırılması gerektiğini düşünüyorum. Filhakika Sanat Müziği, Halk Müziği, Deneyisel Türk Müziği (Arabesk, Fantezi, Taverna vs.) gibi türler ağır, iç bayan, özel ilgi isteyen müzik türleri. Genç kuşağın, enerjisini yükselten popüler formları tercih etmesi yerinde bir tutumdur. Eğer ki söylediklerim yanlış olsaydı son 100 yılda Anadolu Pop, Anadolu Rock gibi formlar ortaya çıkmazdı ve herkes geleneksel müziği dinler, icra ederdi. Dolayısıyla bu ilginin herkese kazandırılmayacağını düşünüyorum.”

K7, “Müzik derslerinde farklı müzik türlerini tanıtmak, alternatif müzik önerileri sunmak, geleneksel Türk müziği ile ilgili örnekler dinletmek ve merak uyandıracak sunumlar hazırlamak.”

K22, “Pop müzik sanatçıları türkülerini ya da sanat müziği eserlerini beste bulamadığı için yorumlamışsa öğrenci dinliyor ve tanıyor, internet ve teknolojinin sunduklarına bizim açımızdan erişmek çok zor. Hiçbir sınıfta, hiçbir öğretmen arkadaşım o hızda ve renklilikte ders yapamıyor. Yapsa bile o pop sanatçısının verdiği etkiyi öğrenciye veremiyor.”

K34, “Öğrenciler sosyal platformlarda ve müzik sitelerinde çok çeşitli müziklerle karşılaşılıyorlar ve sürekli maruz kalıyorlar. Bu da öğrencilerin bu müzik türlerine yönelmesine sebep oluyor. Biz de öğrencilerimize ilk önce neşeli Türk müziği eserlerinden öğreterek popüler müziğe yakın bir sound kullanarak etkinliklerde koro halinde söylenmelerini sağlarsak hem kendilerinin hem de dinleyen öğrencilerin Türk müziğine olan ilgisini artıracaklarını düşünmekteyim.”

K39, “Dizi ve filmlerde kullanılan eserler akıllarında kalıyor, dinleti ve yarışmalar ilgilerini artırabilir.”

K47, “Sosyal medya platformları, televizyon ve radyoda Türk müziği eserleri sıklıkla çalınabilir, okul zili olarak Türk müziği eserleri seçilebilir, öğrencilerin geleneksel Türk müziği konserlerine götürülmesi gibi etkinlikler yapılabilir.”

K48, “Çocukluktan itibaren geleneksel Türk müziği yaşamlarına dahil olmalı. Aile evde, arabada ne dinlerse çocuk büyük ölçüde o müziğe yöneliyor. Bu konu eğitim sistemince gerçekten bir proje şeklinde ele alınır, okullarda geleneksel Türk müziği tanıtımları ve dinletileri yapıp, çoğu çocuğun ya da gencin hayatlarında duymadıkları müzik onlara hoş örnekleriyle sunulursa belki ilgileri artabilir.”

K49, “Cover eserler dinletilirse öğrencilerin ilgileri artabilir.”

Aktif Olarak Müziği Tanımada Rol Oynama

K2, “Konserler, dinletiler gibi etkinliklere katılım sağlanabilir. Derslerde Türk müziği çalgıları sık sık kullanılabilir. Türk müziği eserleri sıklıkla dinletilebilir.”

K6, “Onlara geleneksel Türk müziğini doğru anlatarak, sevecekleri ve daha çok ilgilerini çekecek eserleri öğretmek ve icra ettirerek ilgileri çekilebilir.”

K9, “Gençlik projeleri yapılabilir. Enstrüman öğretimi ile aktif olarak dahil olup içselleştirilebilir.”

K11, “Türk müziği ile ilgili ders içi etkinlikler arttırılabilir. Türk müziği eserlerinden oluşan koro çalışmaları olabilir.”

K14, “Parçalar dinletilir, söylenir, koreografiye uygunsa dans denenebilir, ritim çalgılarıyla çaldırılır.”

K16, “Sevilen örneklerin dinletilmesi, çalgısıyla çalabileceği eserlerin öğretilmesi günlük yaşamına dahil edilmesi ilgilerini artırabilir.”

K20, “Halk müziği, sanat müziği ses yarışmaları olabilir, korolarla teşvik edilebilir.”

K21, “Müfredatta geleneksel Türk müziği konularının eksiksiz işlenmesi, örnek eser uygulamalarına önem verilmeli. Geleneksel çalgıların tanıtımı ile ilgili videolar izletilmeli. Geçmişte yapılan Liseler arası Türk Halk Müziği yarışmaları, günümüzde de mutlaka yapılmalı.”

K51, “Öğrenciler konserlere götürülebilir. Okullarda Türk müziği korusu kurulabilir.”

K54, “Derslerde sıklıkla yer verilebilir ve müzikal oyunlar ile desteklenebilir.”

Bulgular, pasif olarak müziği tanımada rol oynama koduyla öğrencilerin daha çok geleneksel müzik dinlemeleri gerektiğini, konserler, dinletiler ve müzik yarışmaları gibi etkinliklere izleyici ve dinleyici olarak katılmaları gerektiğini, geleneksel müziklerin aranjman ya da cover halinin derslerde dinletilebileceğini belirtmiştir. Aktif olarak müziği tanımada rol oynama koduyla ilgili bulgulara ise Türk müziği çalgılarının eğitimi yapılabileceğini, Türk müziği koroları kurulup bunlarla ilgili hem solo hem de koro yarışmaları düzenlenebileceğini, derslerde sıklıkla Türk müziği eserleri söyletilebileceğini, derslerin müzikal oyunlarla desteklenebileceğini, öğrencilerin sevdikleri eserlerden başlayarak ilerlemek gerektiğini belirtmişlerdir.

BÖLÜM VI

6. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda sonuç, tartışma ve önerilere yer verilmiştir.

6.1. Sonuçlar

Yapılan çalışmanın amacı, geleneksel Türk müziği orijinal eserlerinin kullanıldığı etkinliklere katılan kontrol grubu öğrencileri ile dijital platformlarda yer alan aranjman eserlerin kullanıldığı etkinliklere katılan deney grubu öğrencileri arasındaki ilgi düzeylerinde anlamlı bir fark olup olmadığı amacıyla yapılan bu çalışmada ayrıca geleneksel Türk müziğinin öğrencilere aktarımı bağlamında müzik öğretmenlerinin görüşleri alınmıştır. Bundan hareketle her alt problemin sonuçları detaylı bir şekilde açıklanmıştır.

6.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin geleneksel Türk müziği ilgi düzeylerine ait sontest puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığına ilişkin bulgulara göre iki grubun sontest puanları arasında anlamlı bir fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum deney ve kontrol grubu sontest puan ortalamalarının istatistiksel olarak birbirinden anlamlı olarak farklı olduğunu göstermektedir. Geleneksel Türk müziği ilgi düzeylerini incelemek için, öğrencilere uygulanan sontest puanları dikkate alındığında, deney grubu lehinde istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir fark tespit edilmiştir. Öte yandan her iki grubun, kendi içlerindeki geleneksel Türk müziği ilgisiyle ilgili öntest ve sontest puanları arasında tespit edilen istatistiksel anlamlılığa göre, grupların geleneksel Türk müziğine ilgileri noktasında önemli düzeyde artış gösterdiği söylenebilir.

6.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin geleneksel Türk müziği ilgi düzeylerine ait öntest ve sontest fark ortalama puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığıdır. Elde

edilen bulgulara göre iki grup arasında anlamlı bir fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu fark deney grubu lehinedir. Sonuç olarak; geleneksel eserlerle gerçekleşen öğretimin öntest ve sontest puanları arasında öğrenciler üzerinde herhangi bir farklılık görülmediği sonucuna ulaşılrken, aranjman eserlerle etkinlikler gerçekleştirilen deneysel işlemin etkili olduğunu göstermektedir.

Deney grubundaki öğrenciler aranjman eserleri dinlerken kendinden bir parça bulmakta ve ilgileri hep eserde olmaktadır. Kontrol grubundaki öğrenciler ise eserlerin orijinal kayıtlarını dinlerken sıkılmakta ve bazen de kayıtsız kalmaktadır. Literatürde müzik öğretmenlerinin derslerinde eserleri öğretirken çeşitli etkinliklere sıklıkla yer verdikleri, eserlerin çeşitli aranjman halini genellikle kullandıkları ve derslerde en çok Youtube kullanmayı tercih ettikleri (Özdemir, 2023), eserlerin düzenlenmiş (aranje edilmiş) versiyonlarının beğeni oluşturduğu (Arslan, 2023; Babacan, 2016) benzer çalışmalara da rastlanmaktadır. Deney grubunun derslerinde aranjman eserlerin kullanılması ve bununla ilgili etkinliklerin yapılması öğrencilerin geleneksel Türk müziğine olan ilgilerinin arttığını göstermektedir. Literatürde öğrencilerin müziğe yönelik ilgi düzeylerinin; cinsiyet ve sınıf değişkenlerine göre anlamlı bir fark oluşturduğu (Sönmezöz, 2022), yüksek olduğu (Açılmış ve Kuşdemir Kayıran, 2021), farklı bölüm öğrencilerinin arasında anlamlı bir farklılığın bulunduğu (Baydağ, 2020), orta düzeyde olduğu ve bu ilgiyi artırmak için bilinçlendirme çalışmaları, enstrüman kursları veya müzikal etkinlikler planlanabileceğini belirtildiği (Parpucu, 2024) çalışmalar bulunmaktadır.

6.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Öğrenci süreç içinde form aracılığıyla gözlemlenmiştir. Bu form müzik öğretmeni tarafından deney sürecinin 4. ve 8. haftalarında tüm öğrencilere uygulanmıştır. Veriler öğrenciye uygulanan TMIÖGF ile elde edilen puanların deney ve kontrol grupları arasında anlamlı bir fark olduğunu belirtir. Elde edilen bulgulara göre araştırma sürecinde, deney grubu öğrencileriyle hem bireysel hem de grupta ders işlemeye yönelik oldukça istekli davranışlar gözlemlenmiştir.

Ortaokul müzik derslerinde kullanılan geleneksel Türk müziği orijinal eserlerin yerine aranjman eserlerin kullanılmasının derse katılımı artırdığı ve ders içeriğini zenginleştirdiği görülmektedir. Müzik derslerinde geleneksel Türk müziği ile ilgili

etkinlikler planlanırken Bloom taksonomisinin üst düzey becerilerinden faydalanılmış ve deney sürecinin sonunda öğrenciler açısından olumlu etkileri görülmüştür. Öğrencilerin her ders farklı bir etkinlik gerçekleştirerek heyecanla bir sonraki haftayı beklemeleri ve merak içerisinde öğrenme sürecine katılmalarını sağlamıştır. Bu süreç video kayıtlarında da gözlenmektedir. Deney grubu öğrencileri Türk müziğiyle ilgili sorulara cevap verebilen, kendinden yaratıcı görevler ekleyen, geleneksel Türk müziklerini ilgiyle dinleyen, onlara rahatlıkla eşlik eden, eserlere uygun ritim tutabilen, türkü hikayelerini canlandırabilen bir grup olarak gözlenmiştir.

Kontrol grubu öğrencilerine ise farklı etkinlikler yapılmamış, günlük planda yazılan ders işleyişi gerçekleştirilmiştir. Ritim tutarak eşlik etme becerileri orta düzeyde iken geleneksel müziklere ilgi düzeyleri oldukça düşüktür. Kontrol grubunda ders işlenirken seslendirme etkinliğinde öğrenciler ilgisiz kalmakta sadece iki ya da üç tanesi geleneksel müziklere eşlik etmektedir. Doğal akışında olması ve ders işleyişini bozmaması için öğrencilere özel uyarılar yapılmamıştır. Ayrıca müzik derslerinde eserlerin orijinaline sadık kalınarak aranjman eserlerin dinletilmesi öğrencilerin ilgisini çekmiş ve derslere katılımı artırmıştır.

Bloomfied'in müzik eğitiminin temel basamaklarında bahsettiği gibi tek taraflı öğrenme değil, çok yönlü bir etkileşim söz konusudur. İlkokulda oluşturulacak olan bu müziksel farkındalık ve yaratıcılık doğru öğretim yöntemleriyle ilerlerse ortaokulda da devam edebilir. Öğrenciler müzik dinlemeyi öğrenirken (katılım), müzikle hikâye sunabilir(repertuvar), sınıfta eğitim grubuyla müzikle çalışırken (ortam), müzikal dilini geliştirebilir (eleştirel farkındalık). Deney grubu öğrencilere müzikal farkındalık sağlamak, türkü hikayelerini canlandırmalarını sağlamak, geleneksel bir eser dinlediğinde yaratıcılığını kullanarak (resim çizme/dansla ifade etme/şiir ya da hikâye yazma) etkinlikler düzenlenmiş ve öğrencilerden olumlu dönütler alınmıştır.

6.1.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Geleneksel Türk müziğinin öğrencilere aktarımı hakkındaki öğretmen görüşleriyle ilgili olan alt problemin sonucunda, çalışma grubunda yer alan öğretmenler, eğitim öğretim sürecinde öğrencilerinin geleneksel Türk müziğine ilgi düzeyinin düşük olduğunu bildirmişlerdir. Toplam çıktıya bakıldığında bu durumun dörtte üç oranında

varlığı ifade edilebilir. Bu da öğretmen görüşlerine göre, öğrencilerin müzik derslerinde geleneksel Türk müziğine istenilen düzeyde ilgili olmadıklarını göstermektedir.

Ortaokul öğrencilerinin geleneksel Türk müziğine karşı ilgilerinin istenilen düzeyde olmamasının sebepleri incelendiğinde, “ilgisizlik nedenleri” teması altında çeşitli kodlamalar yapılmış, teknolojik gelişmeler, popüler kültür, eğitim sistemi, kültürel değişim, yaş ve çevre gibi çeşitli faktörlerle yakından ilişkili olduğu belirtilmiştir. Öğrencilerin geleneksel Türk müziğine ilgi duymaları için “maruziyet için araç kullanma” teması belirlenmiş bu ana tema altında aktif ve pasif şekilde kodlamalar yapılmıştır. Öğretmenler, geleneksel Türk müziğinin öğrencilere aktarımıyla ilgili birtakım sorunların var olduğunu bildirmiş ve öğrencilerin geleneksel Türk müziğine daha fazla ilgi duymaları için önerilerde bulunmuşlardır.

6.2. Tartışma

Bu çalışma, geleneksel Türk müziği aranjman eserlerin ortaokul müzik derslerinde kullanılmasının öğrenci ilgi düzeylerine etkisini, müzik öğretmenlerinin mesleki deneyimleri ve müzik derslerindeki gözlemleri doğrultusunda, öğrencilerin geleneksel Türk müziğine olan ilgilerini, bu müzik türünün öğrencilere aktarımı ile ilgili deneyimlerini içermektedir.

Öğrencilerin geleneksel Türk müziğine olan ilgi düzeylerini inceleyen bu çalışmada; geleneksel Türk müziğinin öğrenciler tarafından yeterince tanınmadığı, bu müzik türüne yeterince ilgi duymadıkları ve hatta eski, sıkıcı buldukları, teknolojinin ilerlemesiyle birlikte daha çok pop müzik dinledikleri, arkadaşları dinlemediği için kendilerinin de geleneksel müzik dinlemeyi tercih etmediklerine ulaşılmıştır. Bu sonuçlar müzik eğitiminde teknoloji kullanılarak olumluya doğru yönelebilir, öğrencilerin müzikle ilgili tutum ve beğenileri değişebilir. Maruz kalma etkisiyle, müzik derslerinde geleneksel müzikler dinlemek durumunda olan öğrenciler, Türk müziğine ilgi duymaya başlayabilir. Bu ilgi, teknolojiyle birlikte sevilen müziklerle (pop müzik, cover, aranjman gibi) desteklenebilir.

Öğretmen görüşlerine göre öğrencilerin geleneksel Türk müziğine olan ilgileri oldukça azdır. Literatür (Budak ve Dinç Altun, 2022; İlhan ve Erol, 2024; Üstün ve Albuz, 2020) bu sonucu desteklemektedir. Bu ilgisizliğin sebepleri olarak Türk müziği

konularının öğretim programında yeterince yer almaması (Üstün ve Albuz, 2020), öğrencilerin ve ailelerin geleneksel müziğe karşı olumsuz tutumları, sosyal medya ve popüler kültürün Türk müziği üzerindeki olumsuz etkileri, öğrencilerin müzik tercihlerinin sıklıkla popüler müzik olması (İlhan ve Erol, 2024), kazanımların yaş ve sınıf düzeyine uygun olmadığı görüşü, popüler müziğin geleneksel müzik karşısında daha fazla dinlenir olması (Budak ve Dinç Altun, 2022) gibi etkenler belirtilmiştir.

Çalışma bulgularına göre, öğrencilerin geleneksel müziğe olan ilgisizliğin en önemli nedenlerinden biri sosyal medya platformlarında popüler müziğin daha çok ön planda olmasıdır. Öğrenciler, sosyal medyada gördükleri ve hızla tüketilen popüler müziğe yönelmekte, geleneksel müziği ise sıkıcı veya modası geçmiş olarak görebilmektedir. Bu durum, öğrencilerin daha hızlı erişilebilir ve moda olan müziklere yönelmesine sebep olurken, geleneksel müziğin fark edilmesini ve anlam bulmasını zorlaştırmaktadır (Frith, 2004, s. 22). Popüler kültürün etkisi, aynı zamanda geleneksel müziğin gençler tarafından anlaşılmasını ve takdir edilmesini engelleyebilir, çünkü geleneksel müziğin daha uzun süreli bir dikkat ve bilgi gerektiren yapısı, gençler arasında sıkıcı olarak algılanabilmektedir (Hesmondhalgh, 2013, s. 17). Dahası öğrenciler, kendi müzik kültürlerine yabancı olmalarına rağmen, diğer kültürlerin müziklerini ve sanatçılarını büyük bir ilgiyle takip etmektedirler (Nurlu ve Gülден, 2017).

Araştırmadan elde edilen sonuçlar neticesinde öğrencilerin sıklıkla popüler müzikleri dinlemeyi tercih ettikleri şu dönemde geleneksel müzikleri dinlemek istemedikleri belirtilmiştir. Yapılan çalışmalar öğrencilerin sıklıkla pop müzik dinlemeyi tercih ettiklerini göstermektedir (Angı ve Şendurur, 2015; Doğan, 2020; İlhan ve Erol, 2024; Kamalı ve Temiz, 2017; Özdemir ve Can, 2019; Taş, 2020; Ulutürk, 2008; Yağışan, 2013). Ülkemizde yaygın olarak tercih edilen pop müzik, dünyanın geri kalanında da en çok dinlenen müzik türü olarak karşımıza çıkmaktadır (Dearn, 2013; Williams, 2001). Öğrencilerin sıklıkla dinlemeyi tercih ettiği diğer müzik türleri arasında ise, klasik, rock, caz (Williams, Geringer ve Brittin, 2018), rock, blues (Tekin Gürgen, 2016) gibi müzik türleri gelmektedir.

Öğrencilerin geleneksel müzikleri dinlemeyi tercih etmemelerinin sebeplerinden biri de teknoloji olarak gösterilmektedir (Bölükbaş, 2022; Çebi Taş ve Dayanç Kıyat, 2019). Müziğin kolay erişilebilirliği ve ucuz olması müzik tüketim alışkanlıklarını

değiştirmiştir (Oğuz, 2016). Popüler kültürün ve hızlı erişebilirliğin, hayatın birçok alanını etkilediği gibi öğrencilerin müzik tercihini de etkilediği düşünülmektedir. Teknolojinin günlük hayata entegre olmasıyla birlikte, öğrenciler daha fazla dijital platformlara yönelmekte ve müzik tüketim alışkanlıkları buna paralel olarak hızla değişmektedir. Yeni iletişim teknolojilerinin gençler tarafından büyük ölçüde kabul edildiği ve yaşamlarının ayrılmaz bir parçası haline geldiği gözlemlenmektedir (Oğuz, 2016). Müzik dinleme platformları, geleneksel radyonun gerçek zamanlı yayınlarının aksine, kullanıcıların çevrimiçi veya çevrimdışı radyo, albüm, single, konser, podcast ve DJ paketleri gibi özelleştirilmiş içeriklerine erişim sağlamalarına olanak tanır (Gürkan, 2021).

Dijital müzik platformları ve sosyal medya, popüler kültürün etkisiyle gençlerin müzik tercihlerini şekillendirirken (Prior, 2018, s. 84), geleneksel müzik sıkça dinlenen bir tercih olmamaktadır. Geleneksel müzikler, belirli bir grubun veya toplumun maddi ve manevi değer yargıları ile felsefi derinliği doğrultusunda, zaman içinde kendilerini üreten, yorumlayan ve tüketen topluluklar tarafından şekillendirilmiştir (Paşaoğlu, 2009). Geleneksel müzikler, günden güne müzik dünyasında değerini kaybederken popüler müzik ise besteleme, gösteri ve eğitim alanlarında hızla yaygınlaşmaya devam etmektedir (Leung, 2018). Bulgular teknolojinin, eğitim öğretim sürecinde geleneksel Türk müziğinin öğrencilere aktarımında önem taşıdığını, aranjman eserlerin müzik derslerinde yer almasının gerekliliğini göstermiştir. Buna bir çözüm olarak geleneksel öğelerin elektronik müzik bestelerine entegre edilmesi, risk altındaki gelenekleri koruyabilir, çeşitli dinleyici kitlesini teşvik edebilir ve geleneksel kimliği güçlendirebilir (D'Agostino, 2020). Geleneksel kimlik ve müzik birbirini besleyen iki unsurdur. Müzik, geleneklerin aktarımında ve toplumsal bellek oluşturma sürecinde önemli bir rol oynar ve geleneksel müzikler, toplumsal kimliği şekillendirebilir.

Sonuçlar, öğrencilerin müzik tercihlerinin yaş ve çevresel faktörlerle de bağlantılı olduğunu göstermiştir. Çevresel faktörler içerisinde okul, akran, aile ve toplum yer almaktadır. Aile, çocukların müzikal gelişiminde önemli bir rol oynar (Bogunović, 2008, s. 341; Hrñjica, 1997). Ailede müzik dinleme ve müzikle ilgilenme sıklığı yüksek olan çocukların, okullardaki müzik eğitime ilişkin tutumlarının da olumlu yönde olduğu (Baydağ, 2020; Güdek ve Karakaya, 2013) bilinmektedir. Aile içinde ve sosyal çevrede müzik, geleneksel değerlerin aktarılmasında önemli bir rol oynar. Bireyler, çocukluk

dönemlerinde ailelerinden duydukları müziklerle büyüyerek, bu müzikleri kendi kimliklerinin bir parçası haline getirirler.

Çalışma grubunda yer alan öğretmenler, öğrencilerin yaşları itibariyle geleneksel müziklere mesafeli olduklarını, çevrenin de bunu destekler şekilde konumlandığını bildirmiştir. Bireylerin müzik türlerine yönelik ilgilerinde yaş ilerledikçe değişiklikler gözlemlenmekte (Umuzdaş, 2012), sosyo-kültürel çevre de bu tercihleri etkileyebilmekte (Bennett, 2000, s. 142) ve genel olarak, müzik tercihlerinin yaşam boyu çeşitli gelişimsel etkilere tabi olduğunu göstermektedir (Bonneville-Roussy, Rentfrow, Xu ve Potter, 2013). Ayrıca diğer çalışmalarda öğrencilerin müzik tercihleri konusunda; yaygın olan müzik türü olduğu (Taş, 2020), arkadaş çevrelerinden büyük ölçüde etkilendikleri (Ulutürk, 2008) yaşadıkları yerin etkili olduğu (Angı ve Şendurur, 2015) belirtilmiştir. Müziksel beğeni ve müzik kültürünün ilk ailede başladığı (Zhang, 2023), oyunlar ve arkadaşlarla ilerlediği, okul sürecinde de eğitimle geliştiği süreçte (Koops ve Tate, 2021) geleneksel Türk müziği aktarımı da yaşa ve ortama uygun olmalıdır.

Küçük yaşta teknoloji ile tanışan genç nesilleri teknolojiden uzak, geleneksel yöntemlerle yetiştirmek günümüzde pek mümkün değildir (Elmas ve Geban, 2012). Teknoloji ve bilgi çağında yetişen gençlerin başarılı ve donanımlı olabilmesi, teknolojinin eğitim ortamlarında aktif kullanımına bağlıdır (Eyüp, 2022). Etkili bir müzik öğretmeni, pedagojik formasyon, müzik alan bilgisi, genel kültür ve iletişim becerileri gibi mesleki niteliklerin tüm boyutlarına yeterli düzeyde sahip olmalıdır (Akbulut, 2006). Tüm bu donanıma sahip olabilmek için öğretmenler bu teknolojik gelişmeleri yakından takip etmeli, eğitim ortamında etkin bir şekilde kullanabilmelidir. Eğitim-öğretim sürecinin yöneticisi olan müzik öğretmenlerinin, kendi alanıyla ilgili teknolojik gelişmeleri takip etmeleri, müzik derslerinin işlenmesinde kolaylık sağlayabilir (Ayhan ve Aydınli Gürler, 2023). Öğrenciye sunulan bu yeniliklerle öğrencide geleneksel Türk müziğine ilgi oluşabilir. İlginin daha da artması için öğrenciler (hatta aileleriyle beraber), geleneksel Türk müziği konserlerine gidebilir, yeteneği doğrultusunda ses yarışmalarına katılabilir, korolarda yer alabilir, geleneksel Türk müziği çalgısı öğrenebilir. Ailenin de bilgisi ve yönelimiyle, eğitim aracılığıyla Türk müziğine olan ilgi daha da artırılabilir.

Çalışmada, öğrencilerin müzik derslerinde, geleneksel Türk müziği aranjman eserlerini dinlediklerinde ilgi düzeylerinin arttığı görülmüştür. Literatürde geleneksel

müziklerin aktarımında müziklerin farklı tarzlarda yorumlanması ve teknoloji kullanımının gerekliliğinden (Keleş ve Demir, 2022), dijital medya platformlarının etkin kullanımı, etkileşimli uygulamalar ve oyunsal etkinliklerle gençlerin geleneksel müziğe ilgisinin artırılmasından bahsedilmiştir (Akdağoğlu, 2024). Başka bir çalışmada, öğrencilerin müzik tercihlerini etkileyen aranjman eserler farklı bir beğeni oluşturma eğilimindedir ve dinleyicide orijinal kayda kıyasla daha fazla olumlu etki yaratmıştır (Babacan, 2016). Bununla birlikte aranjman ve cover eserlerin müzik derslerinde yer almasının (Arslan, 2023; Özdemir, 2023) öneminden bahseden çalışmalar da yer almaktadır. Çalışmaların sonuçları araştırmayla örtüşür niteliktedir.

Teknoloji kullanımının öğrencilerin Türk müziği aktarım, bilgi ve algılarında değişikliğe neden olduğu ve aranjman eserlerin öğrencilerin geleneksel Türk müziği ilgi düzeylerine katkı sağladığı literatürce desteklenmektedir. Geleneksel müziklerin geleneksel biçimlerinin değiştirilerek sunulmasına karşı duran çalışmaların da olduğu söylenebilir. Bu çalışmalar incelendiğinde, öğretmenlerin Türk müziği öğretiminde geleneksel müziklerin geleneğin dışına çıkılarak öğretilmesinin Türk müziğine zarar verdiği ve kültür aktarımında geleneksel yapısının bozulmasına neden olduğu (Üstün ve Albuz, 2020), geleneksel müziğin sonraki kuşaklara orijinal haliyle aktarılması gerektiği (Paşaoğlu, 2009) sonuçlarına ulaşılmıştır.

Araştırmaya göre öğrencilerin geleneksel Türk müziğini dinlemeye maruz kaldıkça müziğe olan ilgileri arttığı belirtilmiştir. Müziğe maruz kalma, bireylerin psikolojik ve duygusal durumları üzerinde etkilere sahip olabilir. Literatürde, maruz kalma etkisiyle, öğrencilerin daha önce dinlemeyi tercih etmediği müzik türlerinin, zamanla alışkanlık haline gelebileceği (Kuyucu, 2020), maruz kalma aşamasında daha sık duyulan müzik için ilgi düzeylerinin daha yüksek olduğu (Szpunar, Schellenberg ve Pliner, 2004) belirtilmiştir. Maruz kalma etkisi, bireylerin belirli bir durum veya etkinlik ile sürekli etkileşimde bulunma sonucunda o duruma ya da etkinliğe karşı olumlu bir duygu geliştirmeleri anlamına gelir. Müziğe ilgi burada önemli bir boyut kazanır. Müziğe sık sık maruz kalan bireyler, o müziğin tarzına, ritmine veya melodisine daha fazla aşına olur ve zamanla o müziğe karşı bir ilgi ve beğeni oluşmasına yol açabilir. Böylece maruz kalma etkisiyle, müziğe ilgi oluşabilir.

Geleneksel müziklerin müzik derslerinde kullanılması, bireylerin yaşadığı toplumun inanç, değer ve anlayışlarını öğrenmelerine yardımcı olabilir, müziğe ilgiyi artırabilir. Müzik öğretmenleri, derslerini daha planlı ve programlı bir biçimde işleyebilmek için müzik ders kitaplarından faydalanmaktadır. Milli eğitim sistemi içerisinde bulunan müzik kitapları hem ekonomik hem de kullanışlı materyallerdir. Devlet tarafından her öğrenciye ücretsiz olarak temin edilen bu kitaplarda bulunan geleneksel Türk müziği eserlerinin sayısı, yapılan çalışmalar ve araştırmalar (Kendüzler, 2020; Satır, 2019; Toptaş ve Güler, 2016) ile yetersiz olduğu belirlenmiş ve ar-ge çalışmaları ile eser sayısı artırılmıştır. Çalışma grubunda yer alan öğretmen görüşlerine göre; müzik kitaplarında bulunan, derslerde gerçekleşen dinleme ve söyleme etkinliklerinde, öğrencilerin nicelik olarak yeterli olmasına rağmen tutum ve ilgi olarak isteksiz oldukları anlaşılmıştır. Bu sorunun giderilmesi için yeni çalışmalar önerilmiştir.

Öğretmenler, öğrencilerin tutum değişikliğini sağlamak için dinleti, konser, müzikal oyunlar gibi etkinliklerle desteklenmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Öğrencilerin geleneksel Türk müziğine olumlu tutum geliştirebilmesi için öğretmenlerin canlı dinleme fırsatı oluşturmalarını, müziği sevdirmelerini ve ilgiyle aktarmalarını önermişlerdir. Bu canlı dinleme ve canlı örneklemelerin müzik uzmanları tarafından verilmesinin uygun olacağını, bu nedenle müzik derslerinde müzik öğretmenlerinin, sınıf öğretmenlerine göre daha faydalı olabileceğini bildirmişlerdir.

Yapılan bir çalışmada müzik derslerinde geleneksel Türk müziği eserlerini öğreten öğretmenlerin Türk müziği çalgılarıyla derslerde eşlik ettiklerini ve öğrencilerin derslerde keyif aldıklarını, eserleri kolayca öğrendiklerini savunmuşlardır (Adar, 2019). Veri sağlayan öğretmenlerin de aynı şekilde; doğru örnek sunma doğrultusunda ders içi etkinliklerin başarısını müzik öğretmenin uzmanlığı ve öğretmenin özyeterliliği ile ilişkili olarak yorumladığı anlaşılmaktadır. Yine sınıfta canlı örnekler sunmanın Türk müziğinde tutumsal başarı farkı sağladığı (Adar, 2021; Umuzdaş, Kızıklı ve Umuzdaş, 2019; Üstün ve Demirtaş, 2023) bilinmektedir.

İlköğretim adı verilen ilkokul ve ortaokullarda her sınıf düzeyinde zorunlu olmak üzere haftada bir ders saati müzik dersi bulunmaktadır. İlkokullarda müzik dersleri sınıf öğretmeni tarafından işlenirken ortaokullarda ise alan uzmanı olan müzik öğretmeni tarafından işlenmektedir. Literatüre bakıldığında sınıf öğretmenlerinin üniversitede

müzik eğitimi dersi aldığı ancak aldıkları bu eğitimin yetersiz olduğu (Akgül Barış ve Özata, 2009; Kaptan, 2004; Küçüköncü, 2000), bu dersin müzik öğretmenleri tarafından işlenmesi gerektiği (Dinç Altun ve Uzuner, 2018), müzik derslerinin verimli bir şekilde yürütülemediği (Göğüş, 2008), müzik eğitimi açısından kendilerini geliştirmede sorunlar yaşadıkları (Kılıç, 2009) ve kendilerini müzik öğretimi için yeterli görmediğine (Kocabaş, 2000; Umuzdaş ve Işıldak, 2019) ilişkin bulgular mevcuttur. 2018-2019 eğitim-öğretim yılında yürürlüğe girmiş olan öğretmen yetiştirme programında, sınıf öğretmenlerine yönelik müzik dersinin bir yarıyıl ile sınırlandırılması bu durumu daha da zorlaştırmaktadır (Mete ve Çoban, 2022).

Türkiye'de yüksek öğretim kurumlarında müzik alanında eğitim veren konservatuvarlar, güzel sanatlar fakülteleri ve eğitim fakültelerinde çeşitli bölümler bulunmakta ve farklı amaçlarla öğrenci yetiştirmektedir. Bu süreçte hem Yüksek Öğretim Kurulu'nun belirlediği programlar hem de üniversitelerin kendi eğitim anlayışları etkili olmaktadır (Akıncı, Sazak Pınar ve Alpagut, 2019). Bu birimlerin öğretim programları birbirleri ile farklılık gösterirken aynı zamanda tümünde müzik öğretmeni yetiştirilmektedir. Bu durum, farklı fakültelerden mezun olmuş müzik öğretmenlerinin çeşitliliğine yol açmakta ve müzik öğretmeni yetiştirme süreçlerinde farklı uygulamaların olduğu görülmektedir. Temiz (2016)'e göre müzik öğretmeni olacak adayın mesleki yeterlik açısından formasyon almasının yanında, müzik alan uzmanlığı ve mesleki gereklilikleri yerine getirip getirmeyeceği de test edilmelidir. Literatürde de gerçekleştirilen çalışmalara bakıldığında, müzik öğretmenleri ile gerçekleştirilen çalışmalarda bu hususun araştırma sonuçlarına etki ettiği görülmektedir (Demirci, 2017; Duru ve Köse, 2012; Mete ve Çoban, 2022).

Geleneksel eğitim yaklaşımı yerini çağdaş eğitim yaklaşımına bırakarak, eğitimde kaliteyi artırmak, öğrencilerin derse etkin katılımını sağlamak için bir gereklilik olarak görülmektedir (Ayhan ve Aydınli Gürlü, 2023). Müzik derslerinde kullanılan e-kitaplara, etkinliklere, şarkılara ve dijital platformlarda yer alan geleneksel müziklere FATİH projesinde yer alan akıllı tahtalar ile ulaşılabilir. Eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak ve okullardaki teknolojiyi iyileştirmek amacıyla oluşturulan FATİH projesi, bilişim teknolojileri araçlarının öğrenme-öğretme sürecinde daha fazla duyu organına hitap edecek şekilde derslerde daha etkin kullanımı için başlatılan bir eğitim projesidir (MEB, 2024b). Bu projeye eğitim hayatına katılan akıllı tahtalar, teknolojinin okulda

faydalı kullanılması amacıyla sınıflarda bulunmaktadır. Saruhan (2021), akıllı tahtalarla ilgili müzik öğretmeni görüşlerine yer verdiği çalışmada; müzik öğretmenlerinin akıllı tahtaları aktif olarak kullanıldığını, zamandan büyük tasarruf edildiğini, öğrencilerin derse katılımlarının fazla olduğunu, öğrencilerin ve müzik öğretmenlerinin motivasyonunu arttırdığını ve öğrenmenin kalıcılığını sağlamakta başarılı olduğunu vurgulamıştır.

Müzik derslerinde, akıllı tahta kullanımı hem öğrenci hem de öğretmen için büyük kolaylık sağlamaktadır. Ders kitaplarının Eğitim Bilişim Ağı uygulamasına entegre edildiği akıllı tahtalarda, dijital platformlarda yer alan eserler dinletilebilmekte ve geleneksel Türk müziği çalgıları öğrencilere tanıtılabilmektedir. Küçük şehirlerde yaşayan öğrencilerin en büyük sorunlarından biri de tiyatro, konser, opera gibi sanat dallarının kendi şehrinde icra edilememesidir. Ekonomik şartlardan ötürü de başka şehre gidip bir tiyatro izlemek maliyetli olacağı için pek mümkün değildir. Sınıflarda bulunan bu teknolojik cihaz sayesinde öğrenciler konser, tiyatro, opera, bale, pandomim gibi gösterilere ücretsiz olarak ulaşabilmekte ve öğretmeni eşliğinde izleyebilmektedir.

Geçmişten günümüze geleneksel Türk müziğinin unutulmaması ve sonraki nesillere aktarılması için çeşitli uygulamalar meydana gelmiştir. Hem Osmanlı döneminde hem de Cumhuriyet döneminde Türk müziğinin motifleri ile Batı müziği tekniklerini birleştiren çalışmalar yapılmıştır (Akkol, 2018; Demirçe Altıntaş, 2022; İrtten, 2018; Şanlıer, 2011). Cumhuriyet döneminde de müzik politikaları açısından modernleşme çabaları, geleneksel müziklerimizin Batı müziği teknikleriyle harmanlanıp çoksesli hale gelmesiyle (Demirçe Altıntaş, 2022; Işıktaş, 2016; Yılmaz ve Adar, 2023), Türk müziğinin uluslararası çerçevede duyulması istenmiştir (Erdoğan, 2022; Özcanlı Mirzayev, 2018). Türk Beşleri çokseslendirmenin ilk örnekleriyle bu yolda ilerlerken günümüzde bu yol çokça çeşitlenmiş (Baydar, 2022; Say, 2005, s. 231; Sayın, 2019) ve geleneksel müziklerin bugüne ulaşmasına yardımcı olmuştur (Yücel, 2022). Bu çalışmada geleneğin, sürekli değişim gösterdiği belirtilmiştir.

Gelenekler, toplumların kültürel ve sosyal yapılarına bağlı olarak değişebilir. İnsanların yaşam tarzları, değerleri ve kültürel etkileşimleri değiştikçe müzik de bu değişimden etkilenir. Geleneğin devamı için kültürel değişim ve kültürel süreklilik dengede olmalı (Ayas, 2019), geleneklerle beraber geleneksel müziklerimiz de çağa

uyum sağlamalıdır. Geleneksel müzik, bir toplumun kültürel kimliğinin ve tarihsel geçmişinin önemli bir parçasıdır. Gelenekle gelecek arasında köprü görevini üstlenen aranjman eserler geleneksel Türk müziği eserlerinde kullanılabilir. Bu değişimlerde farklı kültürlerden etkilenilse de geleneksel müziklerin özü değişmez (Smith ve Sally, 2001).

Bu çalışmanın yapıldığı dönemde Türkiye yüzyılı maarif modeli eğitim anlayışı ortaya çıkmıştır. Çalışma, amacına uygun olarak, köklerden geleceğe doğru ilerleyen bu eğitim anlayışı perspektifiyle şekillenmiştir. Gelenekten geleceğe, gelenekselden moderne bir köprü görevi gören aranjman eserlerin, yeni yüzyılda müzik eğitiminde kullanılması açısından önem taşımaktadır. Güncel müzik kitaplarının içerisinde bulunan geleneksel Türk müziği eserleri için “... isimli türküyü/şarkıyı dinletiniz.” şeklinde belirtilen etkinlikler yer almaktadır. Ancak bu geleneksel müziğin hangisinin dinletileceği, öğretmenin inisiyatifine bırakılmıştır. Çalışma bulgularından hareketle müzik derslerinde geleneksel müziklerin dinleme etkinliklerinde aranjman eserlerin dinletilmesi önerilmektedir. Müzik öğretim yöntemlerinden Dalcroze, Kodaly, Orff ve Suzuki’nin gelenekselden evrensele olan bakış açısıyla uyumlu olarak aranjman eserlerin de aynı ilkeyle ilerlemesi Türk müziği öğretim yöntemlerinin çeşitlendirilmesi açısından önemli bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır.

Literatürde (Akarsu, 2017; Doğanyigit ve Afacan, 2020) müzik öğretim programında duyuşsal ve devinişsel kazanımlara daha fazla yer verilmesi, kazanımların esnek olması, üst düzey bilişsel öğrenmeleri kapsaması, öğrencinin bilgiyi ve etkinliği yapılandırması, uzun dönemli öğrenme ürünlerine yönelik olarak düzenlenmesi gerektiği belirtilmiştir. Öğretim programında aranjman eserlerin yer alması gibi yeni yaklaşımlar ve teknolojilerle yapılan yenilikler eğitim sürecine katkıda bulunmakta, böylece kültürel mirası da korumaya çalışmaktadır. Bu bağlamda, öğretim programları ve küresel etkileşimler, geleneksel Türk müziğinin sürdürülebilir geleceği için büyük önem taşımaktadır (Akgün, 2024). 2018 yılından itibaren kullanılmakta olan müzik öğretim programında da Türk müziği unsurlarının, kültürel mirası, geleneği korumak ve geleceğe aktarma üzerine etkilerinin yeterliliğiyle ilgili kuşklar bulunmaktadır.

Müzik, insanları bir araya getiren güçlü bir araçtır. Konserler, festivaller gibi yerel etkinlikler, insanların ortak bir deneyim paylaşarak aidiyet duygusunu geliştirmesine

olanak tanır. Müzik, toplumsal yapıların ve kültürel normların şekillenmesinde aktif bir rol oynarken, bu normların içselleştirilmesini ve kabul görmesini de hızlandırır (DeNora, 2000). Toplumsal yaşam üzerinde müziğin yönlendirici etkisi, bireylerin davranışlarını, duygusal tepkilerini ve sosyal ilişkilerini şekillendiren güçlü bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır (Shepherd ve Wicke, 1997, s. 438). Değişim zamanla kendiliğinden meydana gelebilmektedir ancak kültürel mirasın korunması için gençlerin kendilerine kalan değer ve normları bilinçle takip etmesi önemsenmektedir. Toplamların kendi geçmişiyle bağ kurması ve bu bağın sürekliliği için müzik önemli bir araçtır (Akın, 2018). Müzik aracılığıyla kültürel bellek sonraki kuşaklara aktarılır (Ersoy, 2016). Geleneksel Türk müziğinin gelecek nesillere aktarılması, kültürel süreklilik, kimlik inşası ve toplumsal hafızanın korunması açısından kritik bir rol oynamaktadır. Geleneksel müzik, günümüz müziği ile etkileşime girebilir. Genç nesil, geleneksel melodileri modern unsurlarla harmanlayarak yeni formlar yaratabilir. Bu durum, aidiyet hissini hem güçlendirir hem de dönüştürür. Öğrencilerin bu müziğe olan ilgisi, sadece geçmişle olan bağı korumakla kalmayacak, aynı zamanda bu zengin mirasın gelecekte de var olmasını sağlayacaktır.

6.3. Öneriler

Çalışma sonucunda, deney grubunun aranjman eserlere olan ilgileri ve müzik öğretmenlerinin ders işleyiş süreçlerinde eser öğretirken aranjman eserleri yüksek düzeyde kullandıkları tespit edilmiştir. Bu çalışmanın sadece ortaokul düzeyinde değil, tüm eğitim kademelerinde çalışan müzik öğretmenlerinin, müzik dersi süreçlerine ve müzik eğitimi alanına aranjman eser sunma bağlamında önemli katkılar sunacaktır.

Bu çalışmada geleneksel Türk müziğinin öğrencilere aktarımı ile ilgili müzik öğretmen görüşlerine yer verilmiştir. Bundan sonra yapılacak çalışmalarda, öğrenci görüşlerinin de alınması, yine öğrencilerin popüler müziğe olan bakış açılarının değerlendirilmesi ve derslerde kullanılan aranjman eserler hakkında görüşlerinin alınması da müzik eğitimine önemli katkılar sağlayarak alana farklı bakış açıları kazandıracağı düşünülmektedir.

Öğretmen görüşlerine göre, öğrencilerin geleneksel müzikleri dinlemeyi tercih etmeme sebeplerinden biri teknolojidir. Popüler kültürün birçok alanını etkilediği gibi öğrencilerin müzik tercihinin de etkilemesi, dijital platformlara yönelmesi ve müzik tüketim alışkanlıkları buna paralel olarak hızla değişmesidir. Bu sonuçtan hareketle

teknolojinin hızla geliştiği bu dönemde müzik eğitimcileri de bu çağa uyum sağlayarak öğrencilerin ilgileri doğrultusunda ve öğretim programı dahilinde uygun aranjman eserleri belirleyip uygulayabilirler.

Bu çalışmanın sınırlılığından biri çalışma grubudur. Benzer okulların öğrencilerinin, başka ilçeler veya şehirlerdeki öğretmenlerin araştırmaya dahil edilmesi, araştırmayı daha da genişletebilirdi. Ancak on haftalık süreçte kayıt altına almak, veli iznine başvurmak, yerinde gözlemlemek, raporlamak, değerlendirmek, süreci zorlaştırmıştır. Sonraki çalışmalarda daha geniş araştırmalar yapılabilir.

Öğretim programında yer alan geleneksel Türk müziği eserlerinin öğrenme ve öğretme süreci açısından düzeyi dikkate alınarak, programın yeniden gözden geçirilmesi önerilmektedir.

Müzik öğretmen görüşleri sonuçlarından yola çıkarak, okullarda geleneksel Türk müziğine yönelik atölye çalışmaları düzenleyerek, öğrencilerin çeşitli geleneksel Türk müziği çalgıları tanımasına ve çalmayı öğrenmesine olanak sağlanabilir. Geleneksel Türk müziği sanatçılarını okula ya da yerel etkinliklere davet ederek öğrencilerin canlı performanslar izlemeleri teşvik edilebilir.

KAYNAKÇA

- Açılmış, H. ve Kuşdemir Kayıran, B. (2021). Sınıf öğretmenlerinin ve sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine ilişkin duyuşsal özelliklerinin incelenmesi. *OPUS International Journal of Society Researches*. 18(Eğitim Bilimleri Özel Sayısı): 4746-4773. <https://doi.org/10.26466/opus.890948>
- Adar, Ç. (2019). İlk ve ortaöğretim müzik derslerinde Türk müziği kullanımına yönelik görüşleri üzerine bir araştırma. *YEDİ: Sanat, Tasarım ve Bilim Dergisi*. Kış 2019(21): 61-75. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/629606>
- Adar, Ç. (2021). Milli eğitim müzik dersinde Türk müziği çalgıları kullanımına yönelik öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*. 2021(43): 425-451. <https://doi.org/10.33418/ataunikkefd.835941>
- Adelson, J.L. ve McCoach, D.B. (2010). Measuring the mathematical attitudes of elementary students: the effects of a 4-point or 5-point likert-type scale. *Educational and Psychological Measurement*. 70(5): 796-807. <https://doi.org/10.1177/0013164410366694>
- Akarsu, S. (2017). Ortaokul (5-8) Müzik öğretimi programı kazanımlarının Bloom taksonomisi çerçevesinde yapılandırmacı yaklaşım ilkelerine göre değerlendirilmesi. *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*. 39(7): 152-170. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/391251>
- Akbulut, E. (2006). Günümüz müzik eğitimcisi nasıl olmalıdır? *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 20(20), 23-28. <https://dergipark.org.tr/en/pub/pauefd/issue/11123/133023>
- Akçay, Ş. Ö. ve Erden, E. (2020). Türkiye’de müzik beğenisi üzerine yapılmış olan akademik çalışmaların bibliyografik yöntemle incelenmesi. *Sanat Dergisi*, (36): 117-134. <http://doi.org/10.47571/ataunigsfd.763079>
- Akdağ, A. K. (2021). *Bağlama eğitiminin psikomotor davranış basamaklarına göre yapılandırılması* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Yıldız Teknik Üniversitesi.
- Akdağoğlu, T. (2024). Günümüz popülizminde Türk müziği dinleyicisinin korunması ve geleneğin aktarılması: yöntemler ve yaklaşımlar. *Yegâh Müzikoloji Dergisi*, 7(1): 35-47. <https://doi.org/10.51576/ynd.1447374>

- Akgül Barış, D. ve Özata, E. (2009). Sınıf öğretmenliği anabilim dalında alınan müzik-müzik öğretimi derslerinin öğretmenlik uygulamalarındaki yansımaları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 9(18): 27-42. https://dergipark.org.tr/en/pub/maeuefd/issue/19392/205922#article_cite
- Akgün, Ş. O. (2024) Akın Özkan: Geleneksel Türk makamsal müziğinin modernizasyon sürecindeki rolü ve yenilikçi yaklaşımları. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*. 10(2): 90-96. <https://doi.org/10.22252/ijca.1561417>
- Akın, B. (2018). Kültürel bellek ve müzik. *Eurasian Journal of Music and Dance*. (13): 101-17. <https://doi.org/10.31722/konservatuvardergisi.496835>
- Akıncı, M. Ş., Sazak Pınar, E. ve Alpagut, U. (2019). Müzik öğretmenlerinin özel gereksinimli öğrencilerle müzik uygulamalarına ilişkin özyeterlik algıları. *Kastamonu Education Journal*. 27(4): 1609-1622. doi:10.24106/kefdergi.3171
- Akkol, M. L. (2018). Tanzimattan günümüze müzikte modernleşme. *The Journal of International Lingual Social and Educational sciences*, 4(2): 310-318. <https://dergipark.org.tr/en/pub/jilses/issue/41927/353990>
- Akkoyunlu, B. (1995). Bilgi teknolojilerinin okullarda kullanımı ve öğretmenlerin rolü. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(11): 105-109. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/hunefd/issue/7826/102897>
- Aktay, S. ve Keskin, T. (2016). Eğitim Bilişim Ağı (Eba) incelemesi. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*. 2(3): 27-44. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/286580>
- Albuz, A. ve Demirci, B. (2018). 2006 İlköğretim müzik dersi öğretim programı ile 2018 ilkokul ve ortaokul müzik dersi öğretim programının karşılaştırılmalı kuramsal çerçeve analizi. *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*. (41): 86-95. <https://doi.org/10.32547/ataunigsed.463634>
- Alpar, D., Batdal, G. ve Avcı, Y. (2007). Öğrenci merkezli eğitimde eğitim teknolojileri uygulamaları. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*. 4(1): 19-31. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/iuhayefd/issue/8786/109853>
- Andaç, Y. (2016). *Müzik dersinde teknoloji kullanımının ilköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin müzik dersine karşı tutumlarına etkisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Niğde Üniversitesi.

- Angı, Ç. E. ve Şendurur, Y. (2015). Lise öğrencilerinin demografik özellikleri ile dinledikleri müzik türleri arasındaki ilişki. *The Journal of Academic Social Science Studies*. 3(33): 223-238. <http://dx.doi.org/10.9761/JASSS2801>
- Arapgırlıoğlu, H. (2003, Ekim 30-31). *Müzik teknolojisi ve yeni yüzyılda müzik eğitimi*. [Sözlü Sunum]. Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu, Malatya, Türkiye.
- Arslan, E. (2023). *Kültürel süreklilik bağlamında Türk halk müziğinde düzenleme (cover) kavramına yönelik görüşler* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Cumhuriyet Üniversitesi.
- Aslan, O. ve Kılıç, D. (2020). Ortaokul öğrencilerinin ‘etkili öğretim ve etkili öğretmen davranışlarına’ ilişkin görüşleri. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 20(1): 375-395. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2020.20.52925-583804>
- Ayas, O. G. (2018). The socio-historical background of the classifications on popular music in Turkey and the west: A comparison between the hierarchies of taste. *Alternatif Politika*. 10(1): 91-110. <http://alternatifpolitika.com/site/cilt/10/sayi/1/5-Ayas-Popular-Music-in-Turkey.pdf>
- Ayas, G. (2019). *Müzik sosyolojisi* (2. Baskı). İthaki Yayıncılık.
- Ayas, G. (2020). *Musiki İnkılabı'nın sosyolojisi* (1. Baskı). İthaki Yayıncılık.
- Aydar, D. (2010). *Türk müziğinin değişimindeki toplumsal etkenler bağlamında Türk müziğinde 21. yy. oluşumlarının değerlendirilmesi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Haliç Üniversitesi.
- Aydar, D. (2012). Müzikte batılılaşma kapsamında 3. Selim ve 2. Mahmud. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*. 3(5): 38-44. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/odusobiad/issue/27569/290080>
- Ayhan, F. ve Aydınli Gürler, D. (2023). Müzik öğretmenlerinin teknoloji kullanımına yönelik görüşlerin incelenmesi. *Folklor Akademik Dergisi*. 6(1): 291–309. <https://doi.org/10.55666/folklor.1263703>
- Aytüre, G. G. (2017). *Cumhuriyet dönemi müzik modernleşmesinin Türk Beşleri'nin keman konçertolarına yansımaları* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Başkent Üniversitesi.

- Azman, F. Z. R. ve Kamaruzaman, M. F. (2016, Aralık 7-8). *Integration of traditional music through mobile game in inspiring Malaysian youths' enthusiasm*. [Sözlü Sunum]. IEEE 8th International Conference on Engineering Education (ICEED), Kuala Lumpur, Malezya.
- Babacan, M. D. (2016). Effect of popular music covers designed in different styles on acclaim of pre service teachers. *Educational Research And Reviews*, 11(8): 812-822. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1099970.pdf>
- Balcı, Ş. ve Ayhan, B. (2007). Üniversite öğrencilerinin internet kullanım ve doyumları üzerine bir saha araştırması. *Selçuk İletişim*. 5(1): 174-197. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/177932>
- Balcı, A. (2011). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntem, teknik ve ilkeler* (9. Baskı). Pegem Akademi.
- Balkılıç, Ö. (2009). *Cumhuriyet, halk ve müzik: Türkiye’de müzik reformu 1922–1952* (1. Baskı). Tan.
- Baş, T. (2010). *Anket nasıl hazırlanır?* (6. Baskı). Seçkin.
- Başuğur, İ. D. (2009, Eylül 23-25). *Müzik eğitiminde interaktif yazılımların kullanımı* [Sözlü Sunum]. 8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, Samsun, Türkiye.
- Bauer, W. I. (2020). *Music learning today: Digital pedagogy for creating, performing, and responding to music*. (2. Baskı). Oxford University Press.
- Baydağ, C., (2020). Üniversitelerin farklı lisans bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerin müziğe yönelik ilgi düzeylerinin incelenmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 30(1): 145-158. <https://doi.org/10.18069/firatsbed.623077>
- Baydar, E. K. (2011). 19. yüzyıl Osmanlı padişahlarının müzik politikalarından kesitler. *Yakın Doğu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(1): 92-111. <https://dergi.neu.edu.tr/public/journals/7/pdf/sayi1-nisan2011-Evren-Kutlay-baydar.pdf>
- Baydar, T. (2022). Necil Kazım Akses ve viyola konçertosunun çağdaş Türk müziğine katkısı. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. (50): 311-332. <https://doi.org/10.30794/pausbed.1007732>
- Bazancir, R. (2023). Orta Asya’dan Anadolu’ya göç sonrasında Türklerin yaşadığı kültür değişimleri ve bu değişimlerin folklor metinlerine yansımaları. *Türük Uluslararası*

- Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi*. 11(33): 108-122.
DOI:10.12992/TURUK1315
- Bennett, A. (2000). *Popular music and youth culture: Music, identity and place* (1. Baskı). Macmillan.
- Bilen, S. (2020). Müzik öğretmeni adaylarına yönelik müzikal ilgi ölçeği geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 11(2): 460-472.
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/baebd/issue/58594/779315>
- Blagova, E. A. (2018). *Cover songs in modern culture "A live cover concert as a musicological phenomenon"* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Oslo Üniversitesi.
- Bloom, S. (2012). *İnsan nitelikleri ve okulda öğrenme* (D. A. Özçelik Çev.). MEB Basımevi. (Orijinal çalışma 1979 yılında yayımlanmıştır).
- Bloomfield, A. ve Childs, J. (2000). *Teaching integrated arts in the primary school: Dance, drama, music and the visual arts*. (1. Baskı). Davit Fulton Publishhers.
- Bogunović, B. (2008). *Musical talent and successfulness*. (1. Baskı). Belgrade: Faculty of Music and Institute for Educational Research.
- Bonneville-Roussy, A., Rentfrow, P. J., Xu, M. K. ve Potter, J. (2013). Music through the ages: Trends in musical engagement and preferences from adolescence through middle adulthood. *Journal of Personality and Social Psychology*. 105(4): 703-717.
<https://doi.org/10.1037/a0033770>
- Bölükbaş, K. (2022). Dijitalleşen müzik sektöründe çevrim içi müzik platformları: TRT dinle örneği. *Asya Araştırmaları*. 6(19): 245-262.
<https://doi.org/10.31455/asya.1030479>
- Budak, M. M. ve Dinç Altun, Z. (2022). Ortaokul müzik dersi öğretim programında yer alan türk halk müziğine yönelik kazanımlara ilişkin müzik öğretmeni görüşlerinin incelenmesi. *Turkish Studies- Education*, 17(4): 563-582.
<https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.58059>
- Bulut, M. H. (2020). Bloom'un revize edilmiş taksonomisinin müzik öğretiminde kullanımına yönelik önermeler. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*. 6(2): 109-118. <https://doi.org/10.22252/ijca.798005>

- Büyükalın Filiz, S. (2003). Ders kitabı ve öğretim programı ilişkisi (Ders kitabında eğitsel tasarım). C. Şahin (Ed.), *Konu alanı ders kitabı inceleme kılavuzu Sosyal Bilgiler* (97-120). Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş. (2005). Anket geliştirme. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(2): 133-151. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tebd/issue/26124/275190>
- Büyüköztürk, Ş., Çokluk, Ö. ve Köklü, N. (2011). *Sosyal bilimler için istatistik* (7. Baskı). Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (31. Baskı). Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş. (2021). *Deneyisel desenler* (6. Baskı). Pegem Akademi.
- Camgöz, N. (2019). *Anadolu türkülerinin Anadolu pop-rock müzik türüne uyarlanması halkbilimsel incelenmesi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. İstanbul Üniversitesi.
- Can, M. C. ve Levendoğlu, N. O. (2002). Geleneksel Türk sanat müziği terminolojisinde çok kültürlü unsurlar. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 22(3): 239-245. <https://dergipark.org.tr/en/pub/erusosbilder/issue/25118/265227>
- Coleman, V. M. (2013). *National music education standards and adherence to Bloom's revised taxonomy* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Walden Üniversitesi.
- Coşkun, S. (2025). Konservatuvar öğrencilerinin müzik dinleme yaklaşımları. *Afyon Kocatepe Üniversitesi AMADER*. 11(21): 110-115. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/amader/issue/89961/1563642>
- Creswell, J. W. ve Plano Clark, V. L. (2011). *Designing and conducting mixed methods research* (2. Baskı). Sage Publications.
- Creswell, J. W. (2021). *Karma yöntem araştırmalarına giriş*. (M. Sözbilir, Çev.). (3. Baskı). Pegem Akademi.
- Cvitković Kalanjoš, I. ve Ružić, V. (2021). Interest of primary school students in music. *Magistra Iadertina*, 16(2): 23-40. <https://hrcak.srce.hr/file/396670>
- Çağlak, E. ve Filiz, S. (2018). Türk devlet geleneğinde askerî müzik ve askerî müzik eğitimi. *Sahne ve Müzik*. 7(3): 29-56. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/smead/issue/38164/440779>

- Çakır, M. S. (2013). Türkiye’de popüler müzik kültürü içerisinde “cover” kavramı üzerine bir inceleme. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*. 2(6): 323-335. <https://dergipark.org.tr/en/pub/iujad/issue/8725/108934>
- Çebi Taş, B. H. ve Dayanç Kıyat, G. B. (2019). Türk sanat müziğinin dijital müzik dinleme platformlarındaki mevcut konumu ve pazarlama iletişimi üzerine bir araştırma. *Journal of International Social Research*. 12(62): 1204-1220. https://www.academia.edu/download/85112997/cebitas_beyzahavva.pdf
- Çelik, Ş., Özaydın, N. ve Barışeri Ahmethan, N. (2023). Ortaokul düzeyinde kullanılan müzik ders kitapları ve içerik yönünden incelenmesi: (Türkiye, İngiltere ve İtalya Örneği). *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 43(3): 2329-2368. <https://doi.org/10.17152/gefad.1308876>
- D’Agostino, M. E. (2020). Reclaiming and preserving traditional music: Aesthetics, ethics and technology. *Organised Sound*. 25(1): 106-115. <https://doi.org/10.1017/S1355771819000505>.
- Dearn, L. (2013). *Young people and popular music culture: The impact of popular music within the everyday lives of children aged 10–16*. [Yayımlanmamış doktora tezi]. York Üniversitesi.
- Demiral, B. T. ve Yenilmez, K. (2023). Ortaokul matematik ders kitaplarındaki geometri ve ölçme öğrenme alanı etkinlik ve problemlerinin yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelenmesi. *Journal of Interdisciplinary Education: Theory and Practice*. 5(1): 51-71. <https://doi.org/10.47157/jietp.1283234>
- Demirci, B. (2017). Türkiye’de müzik öğretmeni yetiştirme politikaları ve temel sorunlar. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 21(3): 1061-1077. <https://dergipark.org.tr/en/pub/ataunisobil/issue/34498/421213>
- Demirçe Altıntaş, P. (2022). Cumhuriyet dönemi modernleşme sürecinde Türk müziği politikaları. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*. 11(98): 1507-1515. <https://www.idildergisi.com/makale/pdf/1666357622.pdf>
- Denac, O. (2008). A case study of preschool children’s musical interests at home and at school. *Early Childhood Education Journal*. 35(5): 439-444. Doi: 10.1007/s10643-007-0205-4
- DeNora, T. (2000). *Music in everyday life* (1. Baskı). Cambridge University Press.

- Dereli, A. B. (2023). MAXQDA: Yaratıcı veri analizi üzerine notlar. *Karadeniz Teknik Üniversitesi İletişim Araştırmaları Dergisi*. 13(1): 149-152. DOI: 10.53495/e-kiad.1319405
- Dinç Altun, Z. ve Uzuner, F. G. (2018). Sınıf öğretmenlerinin müzik öğretimine yönelik görüşlerinin incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 18(3): 1416-1432. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/554910>
- Doğan, U. (2020). Ortaöğretim öğrencilerinin müzik beğeni ve tercihlerinin çeşitli değişkenler yönünden incelenmesi (Sivas/Zara Örneği). *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*. 19(76): 1579-1600. DOI:10.17755/esosder.669678
- Doğanyığıt, S. ve Afacan, Ş. (2020). Müzik dersi öğretim programı kazanımlarının “yenilenen Bloom taksonomisine” göre incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 16(3): 517-528. <https://doi.org/10.17860/mersinefd.735002>
- Dökmeci, S. C. (2021). Osmanlı Devleti’nde Batı müziği ve keman ailesi enstrümanları üzerine inceleme. *Rast Musicology Journal*. 9(1): 2553-2572. <https://doi.org/10.12975/rastmd.2021916>
- Durmuşçelebi, M. ve Mertoğlu, B. (2018). Ortaokul öğrencilerinin eğitiminde seçmeli derslerin yeri. *OPUS International Journal of Society Researches*. 8(1): 170-211. DOI: 10.26466/opus.359758
- Duru, E. G. ve Köse, H. S. (2012). Müzik öğretmenliği eğitiminde yapılanma modelleri (Türkiye, Avusturya, Finlandiya, Danimarka ve Texas örnekleri). *Fine Arts*. 7(3): 235-245. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/186527>
- Ehliz Çeçen, T. (2019). *T.C. Millî Eğitim Bakanlığı ilkokul ve ortaokul müzik dersi 2018 öğretim programının Türk müziği açısından incelenmesi* [Yüksek lisans tezi]. Haliç Üniversitesi.
- Ege, G. (2019). Kültürel miras olarak geleneksel müzik kültürlerinin anlaşılması ve korunması, “Türk Klasik Müziği” ve “Geleneksel Kore Müziği”. *Eurasian Journal of Music and Dance*. (14): 230-238. <https://doi.org/10.31722/ejmd.584415>
- Eğitim Bilişim Ağı (2024). Eba nedir? <https://www.eba.gov.tr/nasil-eba> (Erişim tarihi: 12.10.2024)

- Ekici, M. (2008). Geleneksel kültürü güncellemek üzerine bir değerlendirme. *Milli Folklor Dergisi*. 20(80): 33-38.
<https://millifolklordergisi.com/PdfViewer.aspx?Sayi=80&Sayfa=30>
- Eldemir, A. C. (2015). Geleneksel Türk sanat müziği dersine ilişkin tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *Journal of International Social Research*. 8(39): 622-628.
<https://www.sosyalarastirmalar.com/articles/development-of-the-attitude-scale-for-the-course-of-traditional-turkish-musiccourse.pdf>
- Elmas, R. ve Geban, Ö. (2012). 21. yüzyıl öğretmenleri için web 2.0 araçları. *International Online Journal of Educational Sciences*. 4(1): 243-254.
https://www.researchgate.net/publication/264856610_Web_20_Tools_for_21st_Century_Teachers
- Erdoğan, E. (2022). Müzik eğitiminde Türk devrimi: Hasan Ferit Alnar'ın Türk beşlerindeki yeri ve sekiz piyano parçası. *Siirt Eğitim Dergisi*. 2(1): 57-78.
https://dergipark.org.tr/en/pub/sedder/issue/70547/1130623#article_cite
- Erdoğan, G. (2019). Türk popüler müzik tarihinde Barış Manço'nun yeri ve önemi (1960-1980). *Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 5(1): 105-116. <https://doi.org/10.31463/aicusbed.529782>
- Erdoğan, İ. ve Alemdar, K. (2002). *Öteki kuram: Kitle iletişime yaklaşımların tarihsel ve eleştirel bir değerlendirmesi* (1. Baskı). Erk Yayınları.
- Ergün, M. (1994). *Eğitim sosyolojisi* (5. Baskı). Ocak Yayınları.
- Erol, A. (1994). *19. yüzyıl Osmanlı geleneğinde musiki toplum etkileşimi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Ersoy, İ. (2016). Kırım Tatar müzik geleneğinde taşıyıcı bir unsur olarak Kırım Tatar kadınları: “Apakaylar” ve “Kartanaylar”. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*. 5(8): 2390-2406. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/263004>
- Ertürk, S. (2014). *Diktacı tutum ve demokrasi* (6. Baskı). Edge Akademi Yayıncılık.
- Eyüp, B. (2022). Türkçe öğretmenlerinin Web 2.0 araçlarını kullanma yetkinliklerinin incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 23(1): 307-323.
<https://doi.org/10.17679/inuefd.952051>
- Frith, S. (Ed.). (2004). *Popular music: critical concepts in media and cultural studies* (Vol. 1) (1. Baskı). Psychology Press.

- Gazimihal, M. R. (2019). *Türk askeri muzikaları tarihi (History of turkish military bands)* (1. Baskı). Doğu Kütüphanesi Yayınları.
- Good, A., Sims, L., Clarke, K. ve Russo, F. (2021). Indigenous youth reconnect with cultural identity: The evaluation of a community- and school-based traditional music program. *Journal of Community Psychology*. 49(2): 588-604. <https://doi.org/10.1002/jcop.22481>.
- Göçer, H. (2018). *Genç dinleyicilerin geleneksel Türk müziğine yönelik düşünceleri 'Malatya ili örneği'* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İnönü Üniversitesi.
- Göğüş, G. (2008). İlköğretim I. kademe müzik eğitiminde öğretmenin etkinliği. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 21(2): 369-382. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/153345>
- Gök, M. ve Tufan, E. (2016). Müzik öğretmenlerinin ilköğretim müzik dersi 2006 müfredatı hakkındaki görüşleri (Ankara'ya özel). *Kastamonu Eğitim Dergisi*. 24(3): 1385-1402. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kefdergi/issue/22607/241626>
- Gusfield, J. R. (1967). Tradition and modernity: misplaced polarities in the study of social change. *American Journal of Sociology*. 72(4): 351-362. <http://www.jstor.org/stable/2775860>
- Güdek, B. ve Karakaya, İ. (2013). İlköğretim okullarındaki müzik eğitimine ilişkin anne-baba tutumları ölçeğinin geliştirilmesi ve tutumların çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *İlköğretim Online*. 12(2): 308-319. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/90482>
- Güllü, M., Arslan, C., Uğraş, S. ve Görgüt, İ. (2011). Yeni ortaöğretim beden eğitimi ders programı kazanımlarının değerlendirilmesi. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 8(Özel): 122-133. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/146270>
- Gündüz, M. (2023). *Türkiye'de ders kitapları tarihi* (1. Baskı). MEB, Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı.
- Gürkan, C. G. (2021). İnternet ile gelişen ve değişen radyo kültürü: Spotify incelemeleri. *İstanbul Aydın Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dergisi*. 7(13): 101-110. https://dergipark.org.tr/en/pub/aydinsanat/issue/64912/868505#article_cite
- Güven, A. K. ve Çelenk, K. (2020). Müzik öğretmeni görüşleri doğrultusunda 2018 müzik dersi öğretim programı 8. sınıf kazanımları üzerine bir değerlendirme.

- Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 24(1): 447-469.
<https://dergipark.org.tr/en/pub/ataunisobil/issue/53123/702023>
- Halcomb, E., Massey, D. ve Gunowa, N. O. (2023). Mixed methods research. D. Jackson, E. Halcomb ve H. Wathall (Ed.), *Navigating the maze of research: Enhancing nursing and midwifery practices* içinde (s. 125-137). Elsevier.
- Hanna, W. (2007). The new Bloom's taxonomy: Implications for music education. *Arts Education Policy Review*. 108(4): 7-16. doi:10.3200/AEPR.108.4.7-16
- Hesmondhalgh, D. (2013). *Why music matters* (1. Baskı). Wiley-Blackwell.
- Hou, Z., Ma, R. ve Xue, C. (2023, Haziran 30). *Research on the application of multimedia technology in junior high school music classrooms* [Sözlü Sunum]. Proceedings of the 2023 4th International Conference on Education, Knowledge and Information Management (ICEKIM 2023), Nanjing, Çin.
- Hou, C. (2024). The integration of traditional music culture in modern informational music teaching. *Applied Mathematics and Nonlinear Sciences*. 9(1): 1-17.
<https://doi.org/10.2478/amns.2023.2.01627>
- Hrnjica, S. (1997). Ksenija mirković-radoš: psihologija muzike, zavod za udžbenike i nastavna sredstva, *Psihologija*, 30(1-2), 149-152.
<https://scindeks.ceon.rs/article.aspx?artid=0048-57059702149H>
- Imiti, M. ve Liu, J. (2024). Exploring the path of integrating traditional music into music teaching in colleges and universities. *Applied Mathematics and Nonlinear Sciences*. 9(1): 1-14. <https://doi.org/10.2478/amns-2024-1996>.
- Işıktas, B. (2016). "Mûsikî İnkılâbı"nı Osmanlı-Türk modernleşmesinin kültürel ve siyasi mirası olarak yorumlamak. *Rast Müzikoloji Dergisi*. 4(1): 1111-1126.
<https://dergipark.org.tr/en/pub/rastmd/issue/36959/465981>
- İlhan, E. ve Erol, T. (2024). 2018 MEB ortaöğretim müzik öğretim programında yer alan Türk müziği içeriklerinin uygulanabilirliğine yönelik öğretmen görüşleri. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*. (43): 435-460. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14058888>
- İlyasoğlu, E. (1998). *Zaman içinde müzik* (1. Baskı). Yapı Kredi Yayınları.
- İrten, S. (2018). Gelenek ve modernizm ikileminde bir ses (sizlik): "musiki inkılabı". *Online Journal Of Music Sciences*. 3(2): 98-121.
<https://doi.org/10.31811/ojomus.481135>

- İşman, A. (2011). *Öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı* (4. Baskı). Pegem Akademi.
- Jia, Z. (2019, Ağustos 15-17). *On the role of modern media technology in music communication* [Sözlü Sunum]. In 2nd International Conference on Arts, Linguistics, Literature, and Humanities (ICALLH 2019), Sidney, Avustralya.
- Kağıtçıbaşı, Ç. ve Cemalcılar, Z. (2014). *Dünden bugüne insan ve insanlar: Sosyal psikolojiye giriş* (16. Baskı). Evrim Yayınları.
- Kamalı, C. ve Temiz, E. (2017). Ortaokul öğrencilerinin müzik tercihlerinin ve bu tercihleri etkileyen faktörlerin belirlenmesi, *Fine Arts (NWSAFA)*. 12(4): 280-298. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/352777>
- Kaptan, M. (2004). *Bolu ili ilköğretim kurumlarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin müzik derslerini işleyişi ile ilgili karşılaştıkları sorunların incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Bolu Abant İzzet Baysal.
- Karagül, S. (2019). *Osmanlı İmparatorluğu'nda modern müziğin doğuşu: Musika-ı Hümayun* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Karasar, N. (2022). *Bilimsel araştırma yöntemleri: Kavramlar, ilkeler, teknikler* (10. Baskı). Nobel Akademik.
- Kaya, E. E. (2011). Cumhuriyet sonrası müzik politikamız ve batıya yönelim. *Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*. (17): 116-126.
- Kaya, E. E. (2012a). Türk ordu geleneğinde askeri müzik olgusu. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*. 1(03): 93-105. DOI: 10.7816/idil-01-03-06
- Kaya, E. E. (2012b). Yeni Türk müzik inkılabına bir "hazırlık evresi" olarak 1826-1920 dönemi. *Electronic Turkish Studies*, 7(1): 1451-1460. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.3025>
- Keçeci, A. (2017). Millî Eğitim Bakanlığı ortaokul müzik dersi müfredatının Türk müzik kültürünü gelecek nesillere aktarmadaki rolü (Karamürsel örneği). *Electronic Turkish Studies*. 12(33): 605-624. DOI: 10.7827/TurkishStudies.12582
- Keleş, E. ve Çepni, S. (2006). Beyin ve öğrenme. *Türk Fen Eğitimi Dergisi*. 3(2): 66-82. <https://www.tused.org/index.php/tused/article/view/494>
- Keleş, F. ve Demir, S. (2022). Müzikte popülerlik ve geleneksellik kavramlarının, müzik tarzının icra biçimi ile olan ilişkisinin incelenmesi üzerine bir değerlendirme: Yürüyorum dikenlerin üstünde örneği. *Socrates Journal of Interdisciplinary Social*

Studies.

8(21):

18-33.

<https://socratesjournal.org/index.php/pub/article/download/105/96>

Kendüzler, M. (2020). Türkiye’de 1995-2018 yılları arasında okutulmasına izin verilmiş ortaokul (5., 6., 7. ve 8. sınıf) müzik ders kitaplarında sözlü geleneksel Türk müzik türlerinin yer alma durumu. *Balkan Müzik ve Sanat Dergisi*. 2(2): 67-82.

<https://doi.org/10.47956/bmsd.803161>

Kılıç, I. (2009). İlköğretim birinci kademe sınıf öğretmenlerinin müzik öğretiminde karşılaştıkları sorunlar. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 10(1): 123-138. https://dergipark.org.tr/en/pub/inuefd/issue/8706/108700#article_cite

Kırmızıbayrak, N. (2009). *İlköğretim okullarında müzik ders programının öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi (Kars ili örneği)* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Kafkas Üniversitesi.

Kocabaş, A. (1997). Temel eğitim II. kademe öğrencileri için müziğe ilişkin tutum ölçeğinin geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. (13): 141-145. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/88137>

Kocabaş, A. (2000). Sınıf öğretmenlerinin müzik derslerindeki yetersizliklerine ilişkin görüşleri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 7(7): 7-11. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/114901>

Koops, L.H. (2012). ‘Now can I watch my video?’: Exploring musical play through video sharing and social networking in an early childhood music class. *Research Studies in Music Education*. 34(1): 15-28. <https://doi.org/10.1177/1321103X12442994>

Koops, L.H. ve Tate, K. (2021). A framework for considering teacher-child musical interactions in the early childhood classroom. *Early Child Development and Care*. 191(12): 1956-1971. <https://doi.org/10.1080/03004430.2020.1862820>

Korkmaz, C. ve Şahin, M. (2019). Liselere kayıt sistemine yönelik öğretmen görüşleri. *Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 3(4): 9-20. <https://doi.org/10.31455/asya.936181>

Köksal, S. ve Çiftci, E. (2020). Ortaokul müzik ders kitaplarında yer alan okul şarkılarının incelenmesi. *Ondokuz Mayıs University Journal of Education Faculty*. 39(2): 22-44. <https://doi.org/10.7822/omuefd.681971>

Krathwohl, D. R. (2002). A revision Bloom's taxonomy: An overview. *Theory into Practice*. 41(4): 212-218. <https://haqaa2.obsglob.org/wp->

[content/uploads/2020/11/2002_Krathwohl_A-Revision-of-Bloom%E2%80%98s-Taxonomy.pdf](https://www.kulturportali.gov.tr/Common/DownloadFile.aspx?f=7.osmanlimuzik_kulturu_20160125052101842.pdf)

- Kuloğlu, Ü. ve Gülmemed S. (2009, Aralık 30). Osmanlı müzik kültürü (Ottoman music culture), *Kültür ve Turizm Bakanlığı Türkiye Kültür Portalı Projesi*, https://www.kulturportali.gov.tr/Common/DownloadFile.aspx?f=7.osmanlimuzik_kulturu_20160125052101842.pdf (Erişim tarihi: 11.11.2024)
- Kuyucu, M. (2024). Bir müzik mecrası olarak radyonun üniversite öğrencilerinin müzik tüketim alışkanlıklarına olan etkisi, *Kesit Akademi Dergisi*. 6(22): 9-29. DOI: 10.29228/kesit.41970
- Küçüköncü, Y. (2000). Sınıf öğretmenliğinde müzik eğitimi. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 7(7): 8-12. https://dergipark.org.tr/en/pub/pauefd/issue/11136/133196#article_cite
- Leung, BW. (2018). Traditional musics in the modern world. Leung, BW. (Ed.), *Traditional Musics in the Modern World: Transmission, Evolution, and Challenges. Landscapes: the Arts, Aesthetics, and Education* içinde (s. 1-9). Cham.
- Levendoğlu, O. (2004, Nisan 7-10). *Teknoloji destekli çağdaş müzik eğitimi* [Sözlü Sunum]. 1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu, Isparta, Türkiye.
- Levendoğlu, O. (2005). Tarih içinde geleneksel Türk sanat müziği ve diğer kültürlerle etkileşimleri. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 1(19): 253-262. <https://dergipark.org.tr/en/pub/erusosbilder/issue/25118/265227>
- Li, X. (2024). Research on the path of integrating traditional culture into music teaching in colleges and universities in the era of artificial intelligence. *Applied Mathematics and Nonlinear Sciences*. 9(1): 1-16. <https://doi.org/10.2478/amns-2024-0868>.
- Mataruse, S. (2017). Transmitting cultural identity in schools through traditional music: A case study of three districts in Zimbabwe. *Global Journal of Educational Studies*. 3(1): 61-70. <https://doi.org/10.5296/gjes.v3i1.10638>
- Mete, M. ve Çoban, S. (2022). Müzik öğretmenlerinin Kodály yaklaşımına ilişkin bilgileri ve uygulama durumları. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*. (53): 540-557. <https://doi.org/10.53444/deubefd.1083145>
- Meyer, M. (1903). Experimental studies in the psychology of music. *American Journal of Psychology*. 14(3/4): 192-214. <https://www.jstor.org/stable/1412315>

- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expended sourcebook* (2. Baskı). Sage Publications.
- Millî Eğitim Bakanlığı, (2018). Müzik dersi öğretim programı. <https://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/2018129173048695-1-8%20M%C3%BCzik%20%C3%96%C4%9Fretim%20Program%C4%B1%2020180123.pdf> (Erişim tarihi: 29.12.2023)
- Millî Eğitim Bakanlığı, (2021). *Ortaokul ve imam hatip ortaokulu müzik ders kitabı 5* (4. Baskı). Devlet Kitapları.
- Millî Eğitim Bakanlığı, (2021). *Ortaokul ve imam hatip ortaokulu müzik ders kitabı 6* (4. Baskı). Devlet Kitapları.
- Millî Eğitim Bakanlığı, (2021). *Ortaokul ve imam hatip ortaokulu müzik ders kitabı 8* (4. Baskı). Devlet Kitapları.
- Millî Eğitim Bakanlığı, (2023). *Ortaokul ve imam hatip ortaokulu müzik ders kitabı 7* (1. Baskı). Devlet Kitapları.
- Millî Eğitim Bakanlığı-Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı, (2023). İlköğretim kurumları haftalık ders çizelgesi güncellenmiştir. <https://tegm.meb.gov.tr/www/ilkogretim-kurumlari-haftalik-ders-cizelgesi-guncellenmistir/icerik/863> (Erişim tarihi: 19.11.2024)
- Millî Eğitim Bakanlığı, (2024a). Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni. <https://tymm.meb.gov.tr/ortak-metin> (Erişim tarihi: 12.11.2024)
- Millî Eğitim Bakanlığı, (2024b). Fatih Projesi. <http://fatihprojesi.meb.gov.tr/> (Erişim tarihi: 02.10.2024)
- Morgan, C. T. (2009). *Psikolojiye giriş* (7. Baskı). Eğitim Yayınevi.
- Morris M. ve Ogan C. (2004). The internet as mass medium. D. McQuail (Ed.), *McQuail's Reader in Mass Communication Theory* içinde (s. 134-145). Sage Publications.
- Morse, J. M. (1991). Approaches to qualitative-quantitative methodological triangulation. *Nursing Research*. 40(2): 120-123. https://www.academia.edu/download/50661203/Approaches_to_Qualitative-Quantitative_M20161201-12236-14q0kc0.pdf
- Nacakçı, Z. (2010). Müzik öğretmenlerinin yeni ilköğretim müzik dersi öğretim programına ilişkin görüşleri ve programı uygulama yöntemlerinin belirlenmesi.

- Milli Eğitim Dergisi.* 40(185): 353-364.
https://dergipark.org.tr/tr/pub/milliegitim/issue/36199/407107#article_cite
- Nurlu, M. ve Gülden, B. (2017). Kültür aktarımı çerçevesinde ortaokul öğrencilerinin Türk ve yabancı müziklere bakışının incelenmesi. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi.* 7(1): 9-24. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/273937>
- Oğur, R. ve Tekbaş, Ö. F. (2003). *Anket nasıl hazırlanır.* STED. 12(9): 336-340. <https://www.ttb.org.tr/STED/sted0903/anket.pdf>
- Oğuz, T. (2016). Dijital müzik tüketim alışkanlıkları. *Kurgu.* 24(1): 44-62. <https://dergipark.org.tr/en/pub/kurgu/issue/59644/859569>
- Okay, H.H., Gençel Ataman, Ö. ve Kırtak Ad, V.N. (2015). Müziğe yönelik ilgi ölçeği (myiö)nin geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Akademik Bakış Dergisi.* (51): 62-71. <https://dergipark.org.tr/en/pub/abuhssbd/issue/32945/366067>
- Öner, A. (2011). *Geleneksel Türk müziği öğelerinin flüt eğitiminde kullanılmasına yönelik bir model önerisi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. İnönü Üniversitesi.
- Özcanlı Mirzayev, B. (2018). Works of Turkish composers for ethnic instruments accompanied by orchestra: Dialogue of East and West. *Ukrainian Musicology.* (44): 46-57. <https://doi.org/10.31318/0130-5298.2018.44.0.152846>.
- Özdemir, C. Ş. ve Can, A. A. (2019). Müzikte dinleme, dinleme türleri ve müzik öğretmenliği öğrencilerinin müzik dinleme yaklaşımları. *İlköğretim Online.* 18(1): 367-388. doi: 10.17051/ilkonline.2019.527631
- Özdemir, M. E. (2023). *Ortaokul müzik dersi öğretim programında yer alan eserlerin cover videolarının belirlenmesi ve incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Balıkesir Üniversitesi.
- Özer, Z. ve Onuray Eğilmez, H. (2022). MEB 2017 ortaokul müzik dersi öğretim programının öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi.* 51(234): 1181-1208. <https://doi.org/10.37669/milliegitim.837290>
- Özevin, B. (2006, Nisan 26-28). *Oyun, dans ve müzik dersine ilişkin motivasyon ölçeği* [Sözlü Sunum]. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, Denizli, Türkiye.
- Özmenteş, S. (2011). Müzik öğretimine yönelik özyeterlik ölçeğinin geliştirilmesi. *Dünya'daki Eğitim ve Öğretim Çalışmaları Dergisi.* 1(1): 30-36.

<https://arastirmax.com/en/system/files/dergiler/116392/makaleler/1/1/arastirmax-muzik-ogretimine-yonelik-ozyeterlik-olceginin-gelistirilmesi.pdf>

- Öztürk, H. (1993). *Eğitim sosyolojisi* (8.Baskı). Hatiboğlu Yayınları.
- Öztürk, O. M. (2002, Mart 15-16). *Türkiye'de yaşanan modernleşme süreci ve Anadolu yerel müzikleri* [Sözlü Sunum]. 21.YY Başında Türkiye'de Müzik Sempozyumu, Ankara, Türkiye.
- Öztürk, O. M. (2005, Mayıs 4-6). *Geleneksel müziklerin “westernizasyonu”: binilen dalın kesilmesi*. [Sözlü Sunum]. Genel Müzik Eğitiminde Geleneksel Müziklerimiz Sempozyumu, Van, Türkiye.
- Pamuk, E. ve Kiraz, Z. (2016). Ortaokullarda okutulan seçmeli ders uygulamalarında okul yöneticilerinin karşılaştıkları problemler. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 16(3): 977-1003.
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/aibuefd/issue/24917/263024>
- Parpucu, H. (2024). Nitelikli liselerde öğrenim gören öğrencilerin müziğe yönelik ilgilerinin incelenmesi. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*. 14(2): 488-507.
<https://doi.org/10.48146/odusobiad.1304329>
- Paşaoğlu, S. (2009), Müzikal Kimlik Oluşumu ve Kültürel Aidiyet Duygusu Gelişiminde Geleneksel Müzikler. P. Susanni ve U. Bora (Ed.), *İzmir Ulusal Müzik Sempozyumu* içinde (170-176), İzmir.
- Peach, H. (2017). Calculates Lawshe Content Validity Ratios (CVR) for an item and a Content Validity Index (CVI) value for the overall instrument.
<https://www.youtube.com/watch?v=GtdtOqbNgOA> (Erişim Tarihi: 02.08.2024)
- Perdakçioğlu, K. ve İnancıcı, M. K. (2021). Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin Türk müziği biçimlerini tanıma durumlarının incelenmesi. *OPUS International Journal of Society Researches*. 17(33): 477-500. <https://doi.org/10.26466/opus.799734>
- Peretz, I., Gaudreau, D. ve Bonnel, A. M. (1998). Exposure effects on music preference and recognition. *Memory & cognition*. 26(5): 884-902.
<https://link.springer.com/content/pdf/10.3758/bf03201171.pdf>
- Pesen, A. (2010). *Aranjman: Rewriting Foreign Pop Songs Fort the Turkish Cultural Repertoire* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Boğaziçi Üniversitesi.
- Prior, N. (2018). *Popular music, digital technology and society* (1. Baskı). Sage.

- Ravid, R. (1994). *Practical statistics for educators* (7. Baskı). New York: University Press of America Inc.
- Rentfrow, P. J., McDonald J. A. ve Oldmeadow J. A. (2009). "You are what you listen to: Young people's stereotypes about music fans". *Group Processes & Intergroup Relations*. 12(3): 329–344. <https://doi.org/10.1177/1368430209102845>
- Rexhepi, F. G., Breznica, R. K. ve Rexhepi, B. R. (2024). Evaluating the effectiveness of using digital technologies in music education. *Journal of Educational Technology Development and Exchange*. 17(1): 273-289. <https://doi.org/10.18785/jetde.1701.16>
- Sağlık, Ş. (2009). *Yapılandırmacı öğrenme kuramına dayalı olarak kütle çekim kanunu konusunda hazırlanan ders yazılımının öğrencilerin akademik başarısına etkisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Çukurova Üniversitesi.
- Saruhan, S. (2021). Müzik derslerinde akıllı tahta kullanımına ilişkin öğretmen görüşleri. *Balkan Müzik ve Sanat Dergisi*. 3(1): 121-138. DOI: 10.47956/bmsd.881705
- Satır, Ö. C. (2019). Kültürel mirasın aktarımında müzik ders kitapları. *The Journal of Academic Social Science Studies*. 8(49): 241-256. DOI : 10.9761/JASSS3595
- Say, A. (2000). *Müzik tarihi* (6. Baskı). Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Say, A. (2001). *Müzik öğretimi* (3. Baskı). Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Say, A. (2005). *Müzik sözlüğü* (1. Baskı). Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Sayın, E. (2019). *Türk Beşleri'nin müzik dili, geleneksel Türk müziği ve halk müziği ile etkileşimi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Schoonenboom, J. (2024). A performative approach to mixed methods research. Y. Shan (Ed.). *Philosophical foundations of mixed methods research: Dialogues between researchers and philosophers* içinde (s. 127-151). Routledge.
- Seeger, A. (1986). Ethnomusicology in the United States: An overview. *Ethnomusicology* 30(1): 21-27.
- Shen, Y. (2024). A music teaching model combining deep learning in the perspective of ecological aesthetic education: The integration of traditional music culture. *Applied Mathematics and Nonlinear Sciences*. 9(1): 1-14. <https://doi.org/10.2478/amns-2024-0880>
- Shepherd, J. ve Wicke, P. (1997). *Music and cultural theory* (1. Baskı). Polity Press.

- Smith, S. ve Sally, K. (2001). Irish traditional music in a modern world. *New Hibernia Review*. (5): 111-125. <https://doi.org/10.1353/NHR.2001.0036>.
- Sönmez, M. H. (2019). *Devlet okulları ve özel okullardaki müzik öğretmenlerinin 5. sınıf müzik dersinde teknoloji kullanımına yönelik görüşleri (Kayseri ili örneği)* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Cumhuriyet Üniversitesi.
- Sönmezöz, F. (2022). Okul öncesi öğretmeni ve sınıf öğretmeni adaylarının müziğe yönelik ilgi düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Journal of Awareness (JoA)*. 7(4): 199-211. <https://dergipark.org.tr/en/pub/joa/issue/73523/1209725>
- Spatar, M. H. (1994). Batı Müziği. *Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi* içinde. (Cilt 5).
- Sucu, İ. (2019). Kullanımlar ve Doyumlar Yaklaşımı perspektifinden dijital oyunlar ve Second Life örneği. *Abant Kültürel Araştırmalar Dergisi*. 5(9): 44-57. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1081085>
- Sun, M. (1969). *Türkiye'nin kültür-müzik-tiyatro sorunları* (1. Baskı). Kültür Yayınları.
- Szpunar, K. K., Schellenberg, E. G. ve Pliner, P. (2004). Liking and memory for musical stimuli as a function of exposure. *Journal of Experimental Psychology: Learning, Memory, and Cognition*. 30(2): 370-381. <https://doi.org/10.1037/0278-7393.30.2.370>
- Şanlıer, A. C. (2011). *Müzik politikaları ve modernleşme bağlamında cumhuriyet döneminde Türk sanat müziği alanındaki başlıca gelişmeler* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Afyon Kocatepe Üniversitesi.
- Şen, Y. (2011). *Müzik öğretmenliği öğrencilerinin geleneksel Türk müziği derslerine ilişkin tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Şenel, O. (2014). Müzik tercihinin karmaşık arka planı. *Journal of International Social Research*. 7(30): 213-227. <https://www.sosyalarastirmalar.com/articles/complex-background-of-music-preference.pdf>
- Şimşek, A. (2011). *Öğretim tasarımı* (2. Basım). Nobel.
- Şimşek, C. ve Nuhoğlu, H. (2009). Fen konularına yönelik geçerli ve güvenilir bir ilgi ölçeği geliştirme. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. (18): 28-41. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/115609>

- Tarman, S. (2006). *Müzik eğitiminin temelleri* (1. Baskı). Müzik Eğitimi Yayınları.
- Taş, H. (2020). İlkokul öğrencilerinin müzik türü tercihleri üzerine bir inceleme. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*. (44): 355-378. <https://doi.org/10.21497/sefad.845433>
- Taşpınar, A. ve Winter, R. (2024). Osmanlı'nın doğu ve batı arasındaki müzikal yapısı. *Sahne ve Müzik*. 10(19): 15-42. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/4084360>
- Tatar, T. (2000). Gelenek ve gelecek. *Istanbul Journal of Sociological Studies*. (26): 199-215. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/101045>
- Tekelioğlu, O. (2001). Modernizing reforms and Turkish music in the 1930s. *Turkish Studies*. 2(1): 93-108. <https://doi.org/10.1080/14683849.2001.11009175>
- Tekin Gürgen, E. (2016). Güzel Sanatlar Fakültesi öğrencilerinin günlük yaşamda müzik dinleme durumları ve müzik tercihleri Dokuz Eylül Üniversitesi örneği. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*. 6(2): 186-194. <https://doi.org/10.5961/JHES.2016.155>
- Temiz, E. (2016). Pedagojik formasyon alan müzik öğretmeni adaylarının mesleki yeterlikleri. *Electronic Turkish Studies*. 11(3): 2165-2174. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.9139>
- Toptaş, B. ve Güler, E. (2016). İlk ve ortaöğretim müzik kitaplarında Türk halk müziği eserlerinin içerik analizi. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*. 2(1): 1-20. <https://doi.org/10.22252/ijca.259356>
- Tosun, N. (2006). *Bilgisayar destekli ve bilgisayar temelli öğretim yöntemlerinin, öğrencilerin bilgisayar dersi başarıları ve bilgisayar kullanım tutumlarına etkisi: Trakya üniversitesi eğitim fakültesi örneği* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Trakya Üniversitesi.
- Tuğlacı, P. (1986). *Mehterhane'den Bando'ya: Turkish bands of past and present* (1. Baskı). Cem Yayınevi.
- Tura, Y. (1988). *Türk mûsikîsinin mes'eleleri* (1. Baskı). Pan Yayıncılık.
- Tureng (t.y). Cover. *İngilizce-Türkçe Güncel Sözlük* içinde. 27.10.2024 tarihinde erişildi, <https://tureng.com/tr/turkce-ingilizce/cover>
- Türk Dil Kurumu (t.y). Aranjman. *Türkçe Güncel Sözlük* içinde. 27.10.2024 tarihinde erişildi, <https://sozluk.gov.tr/>

- Türk Dil Kurumu (t.y). Geleneksel. *Türkçe Güncel Sözlük* içinde. 24.02.2024 tarihinde erişildi, <https://sozluk.gov.tr/>
- Türk Dil Kurumu (t.y). İlgi. *Türkçe Güncel Sözlük* içinde. 02.11.2024 tarihinde erişildi, <https://sozluk.gov.tr/>
- Türkmen, E. F. (2024). *Müzik eğitiminde öğretim yöntemleri* (12. Baskı). Pegem.
- Uçal Canakay, E. (2006, Nisan 26-28). *Müzik teorisi dersine ilişkin tutum ölçeği geliştirme* [Sözlü Sunum]. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi, Denizli, Türkiye.
- Uçan, A. (2005a). *Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar ve Türkiye'deki durum* (3. Baskı). Evrensel Müzik ve Yayınevi.
- Uçan, A. (2005b). *Geçmişten günümüze günümüzden geleceğe: Türk müzik kültürü* (2.Baskı). Evrensel Müzik ve Yayınevi.
- Uçan, A. (2005c). *Genel müzik eğitiminde geleneksel müziklerimizin yeri ve önemine genel bir bakış* [Sözlü Sunum]. Genel Müzik Eğitiminde Geleneksel Müziklerimiz Sempozyumu, Van, Türkiye.
- Uğurlu, S. (2010). *Gelenek ve kimlik ilişkisi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Sakarya Üniversitesi.
- Ulutürk, N. (2008). *Anadolu güzel sanatlar lisesi müzik bölümü öğrencilerinin dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleri* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- Umuzdaş, S. (2012, Ekim 1-3). *15-35 yaş arası öğrencilerin dinlemeyi tercih ettikleri müziklerin öğrenim düzeylerine göre incelenmesi* [Sözlü Sunum]. Uluslararası Türk Kültür Coğrafyasında Eğitim Bilimleri Araştırmaları Sempozyumu, Sinop, Türkiye.
- Umuzdaş, S. ve Levent, A. (2012). Müzik öğretmenlerinin ilköğretim müzik dersi işleyişine yönelik görüşleri. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 9(1): 56-73. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/146249>
- Umuzdaş, S. ve Işıldak, K. C. (2019). İlköğretimde müzik dersine ilişkin mevcut durumun sınıf öğretmeni adaylarının görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Kalem Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*. 9(1): 117-133. doi: 10.23863/kalem.2019.122
- Umuzdaş, S., Kızılkılı, H. O. ve Umuzdaş, M. S. (2019). Türk sanat ve halk müziği çalgılarıyla yürütülen müzik dersi uygulamalarının ilköğretim öğrencilerinin ders

- başarı ve tutumlarına etkisi. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 16(1): 1515-1538. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/888947>
- Üstün, H. ve Albuz, A. (2020). Genel müzik eğitiminde Türk müziği unsurlarının öğretilmesine yönelik çalgı boyutuna ilişkin öğretmen görüşleri. *Turkish Studies-Education*. 15(3): 2191-2209. <https://dx.doi.org/10.29228/TurkishStudies.42222>
- Üstün, H. ve Demirtaş, E. (2023). Ortaokul müzik dersinin kültür aktarımı bağlamında incelenmesi. *Motif Akademi Halkbilimi Dergisi*. 16(41): 347-366. <https://doi.org/10.12981/mahder.1212137>
- Veblen, K. (1994). The teacher's role in transmission of Irish traditional music. *International Journal of Music Education*. 24(1): 21-30. <https://doi.org/10.1177/025576149402400103>
- Wanli, W. (2020, Mart 18-20). *On the practical significance of traditional music in preschool music education system* [Sözlü Sunum]. Annual Conference of Education, Teaching and Learning, Winnipeg, Kanada.
- Williams, C. (2001). Does it really matter? Young people and popular music. *Popular Music*. 20(2): 223-242. <https://www.jstor.org/stable/853653>
- Williams, M., Geringer, J. ve Brittin, R. (2018). Music listening habits and music behaviors of middle and high school musicians. *Update: Applications of Research in Music Education*. 37(2): 38-45. <https://doi.org/10.1177/8755123318791216>.
- Xiaoyan, H. (2018). *The effectiveness of cover Thai songs in Chinese listening skills improvement for grade 6 students at a private primary school in Thailand* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Rangsit Üniversitesi.
- Xu, L. (2017, Nisan 29-30). Basic music education on the background of quality education [Sözlü Sunum]. *2nd International Conference on Education, Sports, Arts and Management Engineering (ICESAME)*, Zhengzhou, Çin.
- Yağışan, N. (2013). Üniversite öğrencilerinin müzik tercihleri ve saldırganlıkla ilişkisi. *Sanat Eğitimi Dergisi*. 1(2): 96-113. <https://doi.org/10.7816/sed-01-02-07>
- Yao, H. (2024). The two-way drive in modern informational music teaching and traditional music culture inheritance. *Applied Mathematics and Nonlinear Sciences*. 9(1): 1-14. <https://doi.org/10.2478/amns-2024-0598>.

- Yazıcıoğlu, A. H. (2023). *20. yüzyıl Avrupa atonal müziğinin Türkiye'de algılanma ve uygulanma biçimleri* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Okan Üniversitesi.
- Yeşilyurt, S. ve Çapraz, C. (2017). Ölçek geliştirme çalışmalarında kullanılan kapsam geçerliliği için bir yol haritası. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 20(1), 251-263. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/459092>
- Yıldız, D. ve Uzunsakal, E. (2018). Alan araştırmalarında güvenirlik testlerinin karşılaştırılması ve tarımsal veriler üzerine bir uygulama. *Uygulamalı Sosyal Bilimler Dergisi*. (1): 14-28. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/507218>
- Yılmaz, N. (2015). General music training and the place of music types used in Turkey from the Ottoman period till today. *Procedia- Social and Behavioral Sciences*. 197: 554-558. <https://doi.org/10.1016/J.SBSPRO.2015.07.191>.
- Yılmaz, M. S. ve Adar, Ç. (2023). Geleneksel Türk müziğinin çokseslendirilmesine yönelik besteci görüşleri. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi*. 9(17): 155-173. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/amader/issue/75941/1219222>
- Yurdugül, H. (2005). *Ölçek geliştirme çalışmalarında kapsam geçerliliği için kapsam geçerlik indekslerinin kullanılması* [Sözlü Sunum]. XIV.Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, Denizli, Türkiye.
- Yücel, H. (2022). Cumhuriyet dönemi müzik politikaları üzerine bir inceleme. *Tykhe Sanat ve Tasarım Dergisi*. 7(12): 9-20. <https://doi.org/10.55004/tykhe.1104017>
- Zajonc, R. B. (1968). Attitudinal effects of mere exposure. *Journal of personality and social psychology*. 9(2): 1-27 <https://doi.org/10.1037/h0025848>
- Zhang, M. (2023). Analysis and research on the role of family music education in children's music education. *Journal of Intelligence and Knowledge Engineering*. 1(4): 32-35. <https://doi.org/10.62517/jike.202304408>

EKLER

EK:1 Etik Kurul Kararı

T.C.
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER
ARAŞTIRMALARI ETİK KURULU
KARARLARI

KARAR TARİHİ	OTURUM NO	KARAR SAYISI
14.11.2023	18	01-30

Üniversitemiz Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu Başkanı Prof. Dr. Nail YILDIRIM Başkanlığında toplandı.

KARAR 18.16- Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğünün 01.11.2023 tarih ve 358220 sayılı yazısı görüşüldü.

Aşağıda bilgileri yer alan araştırmacıların yapmak istediği uygulamaların ve kullanacağı veri toplama araçlarının etik açıdan uygunluğuna oy birliği ile karar verildi.

ÇALIŞMANIN TÜRÜ	Doktora Tezi
BAŞLIK	Dijital Platformlardaki Aranjman Eserlerin Ortaokul Müzik Derslerinde Kullanılmasının Öğrencilerin Geleneksel Türk Müziği İlgi Düzeylerine Etkisi
TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ/ YAZARI	Prof. Dr. Serpil UMUZDAŞ Ayşenur ÜSTÜN (Türk Müziği Anabilim Dalı)
RAPORTÖR GÖRÜŞÜ	OLUMLU

EK:2 Ölçme Araçları

Geleneksel Türk Müziği İlgi Anketi

Sevgili öğrenci, bu test, ortaokul öğrencilerinin Geleneksel Türk Müziğine yönelik ilgi düzeyini ölçmeyi amaçlıyor. Dikkatlice okuyarak sana uygun gelen seçeneği işaretlemenı rica ediyorum. Teşekkür ederim.

Uygulayıcı: Ayşenur ÜSTÜN

Maddeler	Evet	Kısmen	Hayır
Geleneksel Türk Müziğini zevkle dinlerim.			
Geleneksel Türk Müziği çalgılarından birini çalmak isterim.			
Sesimle ya da bir çalgıyla Geleneksel Türk Müziği topluluğunda olmaktan mutluluk duyarım.			
Geleneksel Türk Müziğini daha çok tanımak isterim.			
Geleneksel Türk Müziği konserine gitmeye istekliyim.			
Geleneksel Türk Müziği eserlerinin hikayeleri ilgimi çeker.			
Geleneksel Türk Müziği şarkılarının sözleri bana anlamlı gelir.			
Geleneksel Türk Müziği öğrenmekten memnun olurum.			
Geleneksel Türk Müziği araştırma, çalma, söyleme ya da besteleme ile ilgili bir mesleği yapmak isterim.			
Geleneksel Türk Müziği beni yansıtıyor.			
Geleneksel Türk Müziğini duyduğumda ilgimi yöneltirim.			
Günlük hayatımda Geleneksel Türk Müziği eserlerini dinlerim.			
Geleneksel Türk Müziği şarkılarını söylemek hoşuma gider.			
Lise öğrenimimi Geleneksel Türk müziği üzerine gerçekleştirmek isterim.			
Geleneksel Türk Müziği çalgılarından birini çalabilmek kendimi daha özel hissettirir.			

Türk Müziğine İlgili Öğrenci Gözlem Formu

Öğrencinin adı soyadı:

Sınıfı ve numarası:

Yönerge: Öğrenciyi kendi yaş grubundaki akranlarıyla karşılaştırarak değerlendiriniz ve aşağıdaki her bir ölçütün yeterliliğini dikkate alarak öğrenciyi en iyi yansıtan puanı işaretleyiniz. Puanlamanın sağlıklı yapılabilmesi için boş madde bırakmayınız.

1: Hiçbir zaman

2: Nadiren

3: Sıklıkla

4: Fazlasıyla

ÖLÇÜTLER	1	2	3	4
Türk Müziği ile ilgili sorulara cevap vermeye çalışır.				
Öğretim sürecine yaratıcı görevler ekler.				
Türk Müziği örneklerini ilgiyle dinler.				
Grup çalışmalarına ve tartışmalarına katılır.				
Türk Müziği ile ilgili sorular sorar.				
Müziksel etkinliklere katılmaya isteklidir.				
Türk Müziği eserlerini seslendirmekten hoşlanır.				
Türk Müziği eserlerine ritim tutarak eşlik eder.				
Türk Müziği ile ilgili ilgisini çeken şeyleri not alır.				
Dinlediği Türk Müziği eserlerini etkinliğe* yansıtır.				

* çizmek(resmetmek), çalgıları keşfetmek, türkü hikayelerini kurgulamak/canlandırmak, şiir/düz yazı ile ifade etmek, dans etmek.

Türk Müziği Aktarımıyla İlgili Görüşme Soruları

Değerli müzik öğretmenleri,

Bu araştırma Geleneksel Türk Müziği'nin öğrencilere aktarımı hakkındaki öğretmen görüşleri ile ilgilidir. Vereceğiniz yanıtlar isim veya okul belirtmeden tezin bir bölümünde veri olarak kullanılacaktır. Bilgileriniz gizli tutulacaktır. Kıymetli zamanınızı ayırdığınız için teşekkürler.

Araştırmacı: Doktora Öğrencisi Ayşenur ÜSTÜN

1. Cinsiyetiniz

☐ Kadın ☐ Erkek

2. Öğrenim Durumunuz

☐ Lisans ☐ Yüksek Lisans ☐ Doktora

3. Hizmet yılınız?

☐ 1-5 yıl ☐ 6-10 yıl ☐ 11-15 yıl ☐ 16 yıl ve üzeri
--

4. Çalıştığınız Öğretim Kademesi?

☐ Ortaokul ☐ Lise ☐ Diğer
--

5. Öğrencileriniz Geleneksel Türk Müziği'ne ilgi duyuyorlar mı?

--

6. Derslerdeki gözlem ve görüşleriniz doğrultusunda sizce bu ilgi ya da ilgisizlik neden kaynaklanıyor olabilir?

--

7. Öğrencilerin Geleneksel Türk Müziği'ne ilgini artırmak için neler yapılabilir?

--

Ek:3 Müzik Kitaplarında Yer Alan Eserler

5. Sınıf Eserleri		
Eserin Adı	Türü	Kaynak Kişi (Söz-Müzik)
Kara basma iz olur	THM	Mustafa Ahıskalı
Bizim eller ne güzel eller	THM	Saadettin Kutlu
Gökte yıldız ay misun	THM	Hasan Sözeri
Kızıroğlu*	THM	Aşık Dursun Cevlani
Bingöl halayı	THM	Yöre Ekibi
Eski dostlar	TSM	Hayri Mumcu-Gültekin Çeki
Yine bir gülnihal*	TSM	İsmail Dede Efendi
Bahar gelir bülbül öter*	TSM	Dramalı Hasan Hasgüler
Ha buradan aşağı	THM	Mustafa Tahmaz
Meşeli dağlar meşeli	THM	Yöre Ekibi
Havada bulut yok	THM	Düriye Keskin
Yangın olur biz yangına gideriz*	TSM	Belirtilmemiş
İzmir'in kavakları*	THM	Ekrem Güyer
Çanakkale türküsü*	THM	İhsan Ozanoğlu
Makaram sarı bağlar	THM	Selahattin Mazlumoğlu
Hey onbeşli	THM	Hamdi Tüfekçi
Bahçalarda börülce	THM	Hikmet Tuncer
Gesi bağları*	THM	Ahmet Gazi Ayhan

6. Sınıf Eserleri

Eserin Adı	Türü	Kaynak Kişi (Söz-Müzik)
Yörük Ali	THM	Muzaffer Sarısözen
Deniz üstü köpürür	THM	Şerafettin Civelek
Sen bu yaylaları yayliyamazsun	THM	Cemile Cevher
Otomobil uçar gider	TSM	Vecdi Bingöl-M. Nurettin Selçuk
Nar danesi	THM	Neşet Ertaş
Tiridine bandım	THM	Muzaffer Sarısözen
Eski ordu marşı	Mehter	İsmail Hakkı Bey
Ben ağlarım yane yane	Dini	Yunus Emre
Çanakkale türküsü	THM	İhsan Ozanoğlu
Çemberimde gül oya	THM	Ahmet Yamacı
Hoş gelişler ola	THM	Muzaffer Sarısözen
Zobalarında guru da meşe	THM	Özay Gönülüm
Kahve Yemen'den gelir	THM	Zeki Babadağ

7. Sınıf Eserleri

Eserin Adı	Türü	Kaynak Kişi (Söz-Müzik)
Sunalar	THM	Gülbüz Tüfekçi
Koyuna bak koyuna	THM	Necati Başaran
Karadeniz türküsü	THM	Mustafa Tahmaz
Gel gitme kalmasın gözüm yollarda	TSM	Kaptanzade Ali Rıza Bey
İndim havuz başına	THM	Ahmet Yamacı
Bilmem şu feleğin	THM	Cemil Cankat
Dondurmacı	THM	Vedat Altıngediz
İzmir'in kavakları*	THM	Ekrem Güyer
Yine yakmış yar mektubun ucunu*	TSM	Erol Sayan-Mehmet Gökkaya
Kaleden top atarlar	TSM	Anonim
Gel gönlümü	TSM	Mustafa Töngemen
Karam	TSM	Anonim
Açılır gonca gül yar	TSM	Erol Sayan
Segâh tekbir	Dini	İtri Efendi
Salat-ı ummiye	Dini	İtri Efendi
Kalenin başına ekerler darı	THM	Bebek İsmail
Eski dostlar	TSM	Hayri Mumcu-Gültekin Çeki
Ben yürürüm yane yane	Dini	Yunus Emre
Eski ordu marşı	Mehter	İsmail Hakkı-A.Rıza Şengel
Dere geliyor dere	THM	Türkan Ebcioglu
Allı turnam*	THM	Salman Çoker-Hacı Taşan
Fidayda*	THM	Sadık Ergun-Bayram Aracı
Sazlar çalınır Çamlıcanın bahçelerinde*TSM		Yesari Asım Arsoy

Bülbülün çilesi yanmakmış güle*	TSM	Yusuf Nalkesen
Sunayı da deli gönül sunayı*	THM	Karacoğlan-Bahri İlhan
Uzun ince bir yoldayım*	THM	Aşık Veysel Şatıroğlu
Neredesin sen*	THM	Neşet Ertaş
Ahirim sensin*	THM	Neşet Ertaş
Tatlı dile güler yüze*	THM	Neşet Ertaş
Çanakkale türküsü	THM	İhsan Ozanoğlu
İki keklık bir kayada ötüyor	THM	Mustafa Sarı
Kerimoğlu zeybeği*	THM	Yöre Ekibi
Açılan bir gül gibi*	TSM	Drama'lı Hasan Hasgüler
Demedim mi demedim mi*	Dini	Pir Sultan Abdal
Ey şanlı ordu, ey şanlı asker*	Mehter	İsmail Hakkı Bey
Kızılıcıklar oldu mu*	THM	Yöre Ekibi

8. Sınıf Eserleri

Eserin Adı	Türü	Kaynak Kişi (Söz-Müzik)
İzmir'in kavakları	THM	Muzaffer Sarısözen
Kahveyi kavururlar	THM	Ali Fuat Aydın
Çambaşı'na çıktım	THM	Muzaffer Sarısözen
Çemberimde gül oya	THM	Ahmet Yamacı
Beyaz giyme	THM	Emin Aldemir
Malatya	THM	Selahattin Alpay
Mihriban	THM	A. Karakoç M. Eroğlu
Evlerinin önü yaldız piyade	THM	Emin Aldemir
Aşk rüyadır çok zaman	TSM	Y. Benlican-Turhan Taşan
Kır atıma bineyim	TSM	Nasibin Mehmet Yürü
Bak yine geçti bahar	TSM	M.Nihat Etiz-İzzet Altınbaş
Nar tanem bir tanem	TSM	Yusuf Nalkesen
Ne olursun güzelim sevsen beni	TSM	Rüştü Demirci
Şad olup gülmedim de*	THM	Neşet Ertaş
Hüma kuşu yükseklerden seslenir*	THM	Hulusi Seven
Yörük Ali	THM	Muzaffer Sarısözen
Bitlis halayı*	THM	Anonim
Silifke'nin yoğurdu*	THM	Cavit Erden
Dargın ayrılmayalım	TSM	Yusuf Nalkesen
Salat-ı ummiye	Dini	İtri Efendi
Demedim mi demedim mi*	Dini	Pir Sultan Abdal
Zahit bizi tan eyleme	Dini	Muhyittin Abdal
Seherde bir bağa girdim	Dini	Nida Tüfekçi

Segah tekbir*	Dini	İtri Efendi
Akasyalar açarken	TSM	Yesari Asım Arsoy
Çile bülbülüm çile	TSM	Vecdi Bingöl-S. Kaynak
Rüzgar susmuş ses vermiyor	TSM	Halit Çelikoğlu-Ziya Taşkent
Bahar bitti, güz bitti*	TSM	S. Kaynak-R. Gökalep Arkın
Günaydınım nar çiçeğim*	TSM	Cinuçen Tanrıkorur
Konma bülbül konma nergis dalına	THM	Muzaffer Sarısözen
Bahçe duvarından aştım	THM	Neşet Ertay
Gül yüzün soldukça	TSM	H. M. Ebcioglu-V. Daryal
Kara üzüm salkımı	THM	Özay Gölüm
Ordu'nun dereleri	THM	Ahmet Yamacı
Gesi bağları	THM	Muzaffer Sarısözen
Garip bir kuştı gönlüm	THM	Muzaffer Sarısözen
Ben seni sevdiğimi	THM	Hasan Tunç
Bahçalarda barım var*	THM	Fatih Kısaparmak
Size selam getimişem	THM	Huşeng Azeroğlu
Eziz dostum mennen küsüp incidi	THM	Azize Gürses
Ay saçını burma	THM	Fatih Gürgün
Davul çalar	THM	Muazzez Türüng
Sensen benim dilberim	THM	Anonim
Eski dostlar	TSM	Hayri Mumcu-Gültekin Çeki
Ayva çiçek açmış	THM	Anonim
Mendilimin yeşili*	THM	Nuri Halil Poyraz
Iğdır'ın al alması	THM	Muzaffer Sarısözen

Zeytin gözlüm	TSM	H. Aksavırın-Selahattin İçli
Değdi saçlarıma bahar gülleri	THM	Bekirof
Manastır'ın ortasında	THM	Hayriye Hoşsu
Kırmızı gülün alı var	THM	Aşık Ali Tanburacı

Listede bulunan eserler, müzik ders kitaplardaki sırasına göre yazılmıştır.

* işaretli olanlar kitapta yer alan ve notası yayınlanmayan eserler içindir.

Ek:4 Dijital Platformlarda Yer Alan Örnek Eserler ve Karekodları

5. Sınıf Eserleri

Orijinal Eser	Aranjman Eser
Bizim Eller Ne Güzel Eller	
	
Gökte Yıldız Ay Misun	
	
Kızıroğlu Mustafa Bey	
	
Havada Bulut Yok	
	

Yangın Olur Biz Yangına Gideriz

İzmir'in Kavakları

Hey Onbeşli

Gesi Bağları

6. Sınıf Eserleri

Orijinal Eser	Aranjman Eser
Yörük Ali	
	
Deniz Üstü Köpürür	
	
Sen Bu Yaylaları Yayliyamazsun	
	
Otomobil Uçar Gider	
	

Tiridine Bandım

Çanakkale Türküsü

Çemberimde Gül Oya

Hoş Gelişler Ola

7. Sınıf Eserleri

Orijinal Eser	Aranjman Eser
Bilmem Şu Feleğin	
	
Gel Gönlümü	
	
Karam	
	
Ben Yürürüm Yane Yane	
	

Allı Turnam

Uzun İnce Bir Yoldayım

Çanakkale Türküsü

İki Keklik Bir Kayada Ötüyor

8. Sınıf Eserleri

Original Eser	Aranjman Eser
İzmir'in Kavakları	
	
Çemberimde Gül Oya	
	
Aşk Rüya'dır Çok Zaman	
	
Ne Olursun Güzelim Sevsen Beni	
	

Yörük Ali

Gesi Bağları

Ben Seni Sevdiğimi

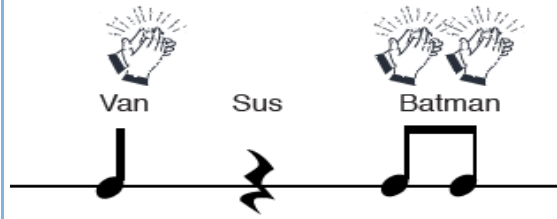

Değdi Saçlarıma Bahar Gülleri

Ek:5 Deney Grubu Ders Planları

Dersin Adı	Müzik 5. SINIF DERS PLANI 1. HAFTA
Sınıf	5
Öğrenme Alanı/Ünite	Mü. 5. A. DİNLEME – SÖYLEME Mü. 5. C. MÜZİKSEL YARATICILIK
Alt öğrenme Alanı/Konu	Ritim Oluşturalım.
Önerilen Süre	40 Dakika
Kazanımlar	Mü.5.A.2. Farklı ritmik yapıdaki ezgileri seslendirir. Mü.5.C.5. Farklı ritmik yapıdaki müziklere uygun hareket eder.
Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri	Anlatım, Gösteri (Demonstrasyon), Kulaktan Şarkı Öğretimi, Yansılama, Soru-Cevap
Kullanılan Eğitim Teknolojileri Araç-Gereçler ve Kaynakça	Etkileşimli Tahta, Ritim Çubukları, Çeşitli Video ve Görseller
Öğrenme-Öğretme Etkinlikleri	“Bu konuda neler biliyorum?” bölümünde yer alan etkinlikle derse giriş yapılır. Aşağıdaki resimleri inceleyelim. Vurmalı çalgıları işaretleyelim. Ritim sadece bir müzik terimi değil, doğada ve evrende var olan bir olgudur. Kalp atışı, gece ve gündüzün hiç durmadan birbirini izlemesi, nefes alış ve verişimiz buna örnektir. Müzikte ritim ise çeşitli aletlere vurarak çıkarılan, düzenli ve akıcı seslerin oluşturduğu bütündür. Ritim, müziğin en önemli öğelerinden biridir. Her ne kadar serbest eserler, şarkılar varsa da müziğin çoğunluğu ritim üzerine kuruludur. Peki basit olarak ritim nasıl kullanılır ve ne anlama gelir. En basit şekliyle, birbiri ardına eşit aralıklı, düzenlerle sıralanan vuruşlara ritim denir. Şehir isimleriyle kitapta yer alan ritim kalıplarına değinilir.

Yansılama yöntemiyle bu ritim kalıplarını içeren basit ritimler el çırpma olarak sorulur ve aynısını öğrencinin cevaplaması beklenir. Verilen yanıtı göre dönüt yapılır.

1.

2.

3.

Öğrencilere ritim çubukları dağıtılır. Örnekteki basit ritimler sorularak öğrencinin uygun şekilde vurması beklenir.

Ülkemizde farklı ritmik yapıların yer aldığından bahsedilir. Söz konusu ritmik yapı; 5/8, 7/8 ve 9/8'lik aksak ölçüler ile sınırlandırılır ve bu usuller hissettirilerek verilir. Etkinlikte yer alan 5/8'lik "Bizim Eller" türküsünün aranjman hali dinletilir. Türkünün yöresi tanıtılır. Türkünün sözleri okunur ve aranjman hali dinletilir. 5/8'lik ölçüye uygun ritmik hareketler öğretilir. İlk önce dizlere sonra ellere alkış şeklinde vurulur. Böylelikle öğrenci hem ritim çubuklarıyla hem de el ve dizleriyle ritim tutarak türkünün 5/8'lik ölçüsünü pekiştirir.

BİZİM ELLER NE GÜZEL ELLER

Yöresi: Van

Bizim eller ne güzel eller,
Söylesin şirin diller.
Oynasın koç yiğitler,
Bizim eller ne güzel eller.

Bu dağda maral gezer,
Zülfünü tarar gezer.
Dağ bizim maral bizim,
Avcı burda ne gezer.

Türkünün ritmine uygun hareketlerle, türküyü eşlik edilir.

Ölçme-Değerlendirme

Dersle ilgili öğrenci geri bildirimlerinin alınması amacıyla bu derste öğrenilen ritim kalıpları sorulur.

1.

2.

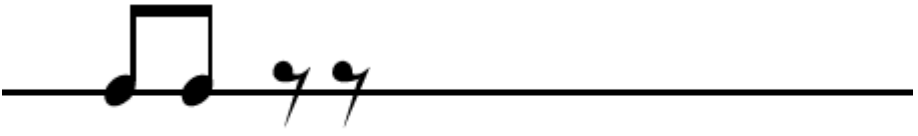

3.

Tüm öğrenciler ritim kalıplarını sırasıyla ritim çubuklarıyla veya elleriyle vurur.

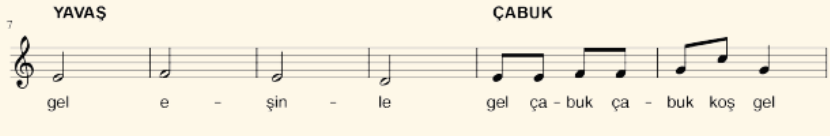
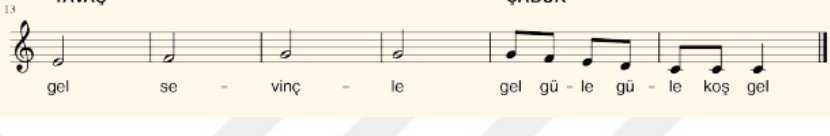
5. SINIF DERS PLANI 2. HAFTA

Dersin Adı	Müzik
Sınıf	5
Öğrenme Alanı/Ünite	Mü. 5. A. DİNLEME – SÖYLEME Mü. 5. C. MÜZİKSEL YARATICILIK
Alt öğrenme Alanı/Konu	Ritim Oluşturalım.
Önerilen Süre	40 Dakika
Kazanımlar	Mü.5.A.2. Farklı ritmik yapıdaki ezgileri seslendirir. Mü.5.C.5. Farklı ritmik yapıdaki müziklere uygun hareket eder.
Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri	Anlatım, Gösteri (Demonstrasyon), Kulaktan Şarkı Öğretimi, Yansılama, Soru-Cevap
Kullanılan Eğitim Teknolojileri Araç-Gereçler ve Kaynakça	Etkileşimli Tahta, Ritim Çubukları, Çeşitli Video ve Görseller
Öğrenme-Öğretme Etkinlikleri	Bir önceki derste öğrenilen ritim kalıpları ile ilgili soru cevap şeklinde ritimler vurularak derse giriş yapılır. Şehir isimleriyle kitapta yer alan ritim kalıplarına (Van, İzmir(Batman); Sus) değinilir. Etkinlik a) Şehir isimlerini ritim kalıpları ile tekrarlar. b) Verilmiş olan ritim kalıbını nota yazısı ile tamamlar. Batman Es Es Van Sus Batman Sus Van c) Verilmiş boş dizekte sol çizgisi üzerine 2/4'lük ritim kalıbı yazar. Aşağıda verilmiş boş dizekte sol çizgisi üzerine $\frac{2}{4}$ 'lük ritim kalıbı yazalım. ç) Yazdığı ritim kalıbını “Sol” notası ile seslendirir. Bir önceki ders ritim çubuklarıyla çalınan ritimler tekrar edilir. Ülkemizde farklı ritmik yapıların yer aldığından bahsedilir. Söz konusu ritmik yapı; 5/8, 7/8 ve 9/8'lik aksak ölçüler ile sınırlandırılır ve bu usuller hissettirilerek verilir. 7/8'lik “Gökte Yıldız Ay Misun” türküsü dinletilir. Karadeniz yöresinde yer alan Geleneksel Türk Müziği eserlerinde 7/8'lik aksak ölçüler bulunduğu, halk oyunlarında horona eşlik edildiğinden bahsedilir. Karadeniz yöresine ait çalgılardan bahsedilir (kemençe, tulum...). Ardından ritim çalgılarıyla nasıl eşlik

	edileceği gösterilir. Kulaktan şarkı öğretimi yöntemiyle türkü öğretilir. Kitapta yer alan türkünün sözlerine bakarak seslendirmeleri istenir. GÖKTE YILDIZ AY MİSUN Yöresi: Rize Gökte yıldız ay misun da, Kemençeme yay misun. Alsam seni elime şşşt şşşt (ıslık), Baksam çalayı misun. Kemençeme tel misun da, Derdimi bilir misun. Hayde gidelim desem, Benimle gelir misun. Öğrenciler iki gruba ayrılır. A grubu 7/8'lik aksak ritimle ve ritim çubuklarıyla türküyü eşlik eder. B grubu ise türkünün sözlerini söyler. A ve B grupları yer değiştirilebilir.
Ölçme-Değerlendirme	Dersle ilgili öğrenci görüşlerinin ve geri bildirimlerinin alınması amacıyla sorular sorulur. İsteyen her öğrenci görüşünü sunar. Öğretmenin yönlendirmeleri ve sorularıyla konu pekiştirilir. Sonrasında öğrencilerin 7/8'lik olan “Gökte yıldız ay misun?” adlı türküyü uygun ritimlerle seslendirmeleri istenir.

5. SINIF DERS PLANI 3. HAFTA

Dersin Adı	Müzik						
Sınıf	5						
Öğrenme Alanı/Ünite	Mü. 5. B. MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİLENME						
Alt öğrenme Alanı/Konu	Hız ve Gürlük						
Önerilen Süre	40 Dakika						
Kazanımlar	Mü.5.B.6. Müziklerde temel hız ve gürlük basamaklarını ayırt eder.						
Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri	Anlatım, Gösteri (Demonstrasyon), Kulaktan Şarkı Öğretimi, Soru-Cevap						
Kullanılan Eğitim Teknolojileri Araç-Gereçler ve Kaynakça	Etkileşimli Tahta, Blok flüt, Çeşitli Video ve Görseller						
Öğrenme-Öğretme Etkinlikleri	Bu derste, müzikte kullanılan ana hız terimlerini tanımaları ve parçalarda fark edebilmeleri sağlanmalıdır. Ana hız basamaklarını dinleyecekleri eserlerde anlayabilecek ve söyleyebilecekleri eserlerde uygulayabileceklerdir. Her müzik eserinin bir hızı vardır. Her parçaya göre değişebilen bu hız terimleri, eserlerin sol üst köşesine yazılır. Şarkılar, türküler, ninniler gibi eserler uygun hızda seslendirildiğinde anlam kazanır. Bir ninniye hangi hızda seslendiririz? diyerek öğrencilerden dönüt alınır. Ardından etkinlik cevaplanır. Aşağıdaki müzikleri anlamına en uygun söyleme ve çalma hızlarıyla eşleştirelim. <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 60%;"> Dandini Dandini Dastana (ninni)</td><td style="width: 40%; text-align: right;">a Yavaş</td></tr> <tr> <td> Gökte Yıldız Ay misun (türkü)</td><td style="text-align: right;">b Hızlı</td></tr> <tr> <td> Kara Basma İz Olur (türkü)</td><td style="text-align: right;">c Orta</td></tr> </table> Etkinlik * Verilen müzikleri anlamına en uygun söyleme ve çalma hızlarıyla eşleştirir. Üç ana hız basamağından bahsedilir. Yavaş Orta – Moderato Çabuk Etkinlik * “Oyun” şarkısını dinleyelim, uygun hız basamaklarına göre söyleyelim.	 Dandini Dandini Dastana (ninni)	a Yavaş	 Gökte Yıldız Ay misun (türkü)	b Hızlı	 Kara Basma İz Olur (türkü)	c Orta
 Dandini Dandini Dastana (ninni)	a Yavaş						
 Gökte Yıldız Ay misun (türkü)	b Hızlı						
 Kara Basma İz Olur (türkü)	c Orta						

	OYUN Söz: Hasan Toraganlı Müzik: Johannes Brahms Orta YAVAŞ ÇABUK YAVAŞ ÇABUK Oyun şarkısı sınıfta bulunan blok flüt ile öğretmen tarafından seslendirilir. Sonra kulaktan şarkının ezgisi ve sözleri öğretilir. Hız terimlerine dikkat edilerek şarkının söylenmesi sağlanır. Ana hız basamaklarını işledikten sonra bu derste öğrenilen orta(moderato) hızla ilgili olarak “Kızıroğlu Mustafa Bey” türküsünün aranjman hali dijital platformdan dinletilir. Sözleri akıllı tahtada hazır bulundurulur. Orta hızda olan bu eserin özellikle nakarat kısmında, öğrencilerin beden perküsyonu kullanarak esere eşlik etmeleri istenir.
Ölçme-Değerlendirme	Öğrencilerden orta hızda(moderato) olan şarkı ve türkülere örnek verilmesi istenir. Öğretmenin ve akranlarının yönlendirmeleri ve sorularıyla konu pekiştirilir. Dijital platformda yer alan örnek eserler dinletilerek hızları tahmin etmeleri istenir. Doğru yanlış şeklinde değerlendirme yapılır.

5. SINIF DERS PLANI 4. HAFTA

Dersin Adı	Müzik
Sınıf	5
Öğrenme Alanı/Ünite	Mü. 5. D. MÜZİK KÜLTÜRÜ
Alt öğrenme Alanı/Konu	Atatürk ve Müzik
Önerilen Süre	40 Dakika
Kazanımlar	Mü.5.D.4. Atatürk'ün müziğe verdiği önemi araştırır.
Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri	Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Eğitim Teknolojileri Araç-Gereçler ve Kaynakça	Etkileşimli Tahta, Çeşitli Video ve Görseller
Öğrenme-Öğretme Etkinlikleri	“Atatürk’ün sevdiği şarkı ve türkülerin isimleri nelerdir?” sorusu sorularak derse giriş yapılır. Daha önce Atatürk’ü anma haftasında dinletilen ve bilinen Atatürk’ün sevdiği şarkılar, türküler sorulur. Bilinenden bilinmeyene doğru gidilir. Bilinen ezgiler (Fikrimin ince gülü, Manastır türküsü, Vardar ovası gibi örnekler) kısa kısa sınıfta seslendirilir. Atatürk Klasik Türk Müziği’ni çok severdi. Şarkı ve türkülerini dinlemekten büyük zevk alan Atatürk, zaman zaman okunan şarkılara eşlik etmiş, oynanan halk danslarına katılmıştır. Bazı Rumeli türkülerini onun sayesinde notalara dökülmüş ve müzik repertuarında yer almıştır. Mustafa Kemal ATATÜRK; “Sanatsız kalan bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir.” sözü ile sanata verdiği önemi dile getirmiştir. neşesi hayatın sevinci ruhu a Yukarıda kutu içinde verilen sözcüklerle Atatürk’ün aşağıda verilen özdeyişini tamamlayalım. Müzik _____, _____, _____ ve her şeyidir. M. Kemal Atatürk b Atatürk “a” etkinliğinde verilen bu sözü ile ne anlatmak istemiştir? Kısaca yazınız. Etkinlik *Yukarıda bulunan boşluklar doldurulur ve ortaya çıkan bu sözle Atatürk’ün ne anlatmak istediği detaylıca açıklanır. Atatürk’ün müzik alanında yaptığı yeniliklerle ilgili örnekler verilir. - Musiki Muallim Mektebi’nin kurulması - Konservatuvarların açılması - Genç müzisyenlerin yurt dışına gönderilip eğitim almaları - Türkü derleme çalışmalarının başlatılması - İlk operanın bestelenmesi...

	Atatürk'ün sevdiği türkülerden olan “Havada Bulut Yok (Yemen Türküsü)” dijital platformdan açılır, öğrencilere dinletilir. Müziği dinlerken hayal etmeleri ve hayal ettiklerini kağıtlara çizerek ifade etmeleri istenir. Öğrencilere Atatürk'le ilgili bir soru sorularak ders bitirilir. Aşağıdaki sözlerden hangisi Atatürk'ün müziğe verdiği önemi vurgulamaktadır? a) Ben sporcunun zeki çevik ve ahlâklısını severim. b) Sanat güzelliğin ifadesidir. c) Müzik hayatın sevinci, neşesi, ruhu ve her şeyidir. d) Bir milletin sanat yeteneği güzel sanatlara verdiği değerle ölçülür.
Ölçme-Değerlendirme	Öğrencilerden bir sonraki derse kadar, Atatürk'ün sanata ve müziğe verdiği önem ile ilgili kısa bir araştırma yapmaları ve bununla ilgili içinde görsel bulunan bir poster hazırlamaları istenir. Görsel ve içerik uyumu (25 puan), yazının kurallara uygun olması (25 puan), düzen (25 puan), kaynak kullanımı (25 puan) toplamda 100 puan üzerinden değerlendirilecektir.

5. SINIF DERS PLANI 5. HAFTA

Dersin Adı	Müzik
Sınıf	5
Öğrenme Alanı/Ünite	Mü. 5. A. DİNLEME - SÖYLEME
Alt öğrenme Alanı/Konu	Türk Müziği
Önerilen Süre	40 Dakika
Kazanımlar	Mü.5.A.5. Türk müziğinin makamsal yapısını fark eder.
Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri	Anlatım, Gösteri (Demonstrasyon), Soru-Cevap
Kullanılan Eğitim Teknolojileri Araç-Gereçler ve Kaynakça	Etkileşimli Tahta, Çeşitli Video ve Görseller
Öğrenme-Öğretme Etkinlikleri	Konunun giriş kısmında yer alan soru ile derse başlanır. Daha önce dinlediğimiz, söylediğimiz, bildiğimiz şarkı ve türkülerin isimlerini yazmaları istenir. TÜRK MÜZİĞİ BU KONUDA NELER BİLİYORUM? Bildiğimiz türkü ve şarkı isimlerini yazalım. Öğrenciler cevaplarken isterlerse minik minik seslendirebilirler. Ülkemizde müzik çeşitliliği yönünden eşine ender rastlanır bir zenginliğe sahip olduğundan bahsedilir. Geleneksel Türk Müziği'nin makamsal yapısından ve kitapta değinilen rast ve hüseyini makamlarından kısaca bahsedilerek öğrencilere makamlar duyurulur. Etkinlik * "Rast" makamındaki eserler dinletilir. Öğrenciler üzerindeki etkisi sorulur. Etkinlik * "Hüseyini" makamındaki eserler dinletilir. Öğrenciler üzerindeki etkisi sorulur. Türk müziğinin temel dokusu göz önünde bulundurularak öğrencilerin rast ve hüseyini makamlarına yönelik dinleti (türkü, şarkı, alıştırma vb.) çalışmaları yapılır. Önce sınıf düzeyinde istenen makamlardan birine yönelik dinleti

	çalışmaları yapılır. Öğrenciler ilk makamı işitsel olarak algıladıktan sonra diğer makama yönelik dinleti yapılır. Etkinlik * İsimleri verilmiş olan farklı makamlardaki eserler dinletilir. “Yangın Olur Biz Yangına Gideriz” adlı eserin aranjman halini dijital platformdan dinlerken, hangi enstrümanların şarkıya eşlik ettiğini duyarak keşfeder ve sonrasında sözlü ifade eder. Dijital platformdan açılan Geleneksel Türk Müziği örneğinin daha önce dinletilen eserlerden farklı bir makamda olduğu ve bu şarkının makamın “Uşşak” makamı olduğu belirtilir.
Ölçme-Değerlendirme	Öğrencilerden dinledikleri Geleneksel Türk Müziği eserleriyle ilgili düşünce ve duyguları sorulur. Ne hissettiklerini birkaç kelimeyle ifade etmeleri istenir. Farlılıkları tanımlar.

5. SINIF DERS PLANI 6. HAFTA

Dersin Adı	Müzik
Sınıf	5
Öğrenme Alanı/Ünite	Mü. 5. A. DİNLEME - SÖYLEME
Alt öğrenme Alanı/Konu	Türk Müziği
Önerilen Süre	40 Dakika
Kazanımlar	<i>Mü.5.A.5. Türk müziğinin makamsal yapısını fark eder.</i>
Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri	Anlatım, Gösteri (Demonstrasyon), Soru-Cevap
Kullanılan Eğitim Teknolojileri Araç-Gereçler ve Kaynakça	Etkileşimli Tahta, Çeşitli Video ve Görseller
Öğrenme-Öğretme Etkinlikleri	Bir önceki derste işlemiş olduğumuz Geleneksel Türk Müziği makamları nelerdir? Hatırlayanlardan cevaplamaları beklenir. Verilen cevaplara göre Rast, Hüseyini ve Uşşak makamında dinlediğimiz eserler kısa kısa hatırlatılır. Türk müziğinin temel dokusu göz önünde bulundurularak öğrencilerin rast ve hüseyini makamlarına yönelik dinleti (türkü, şarkı, alıştırma vb.) çalışmaları yapılır. Önce sınıf düzeyinde istenen makamlardan birine yönelik dinleti çalışmaları yapılır. Öğrenciler ilk makamı işitsel olarak algıladıktan sonra diğer makama yönelik dinleti yapılır. Etkinlik * İsimleri verilmiş olan farklı makamlardaki eserler dinletilir. “İzmir’in Kavakları” adlı eserle ilgili olarak “Segah” makamında olduğu ve 9/8lik zeybek türünde olduğu gibi ayrıntılar paylaşılır. Araştırılan türkünün hikayesi öğrencilere anlatılır. Ardından dijital platformlardan yararlanılarak eser sınıfa dinletilir. Etkinlik * Dijital platformdan yararlanarak dinlediği farklı makamdaki eserlerde hissettiği duygu ve düşünceleri sözlü olarak sınıfta paylaşmaları istenir. Etkinlik * “Unutulmuş Birer Birer Eski Dostlar” şarkısı dinlenir, söylenir. Bir önceki derste dinlediğimiz rast eser tekrar dinlenir, nota ve sözlerinin takip edilerek öğrencilerden eseri söylemeleri beklenir. Öğrenciler eserlerin makamlarını belirlemede belli bir başarı elde ettikten sonra bu makamlardan farklı karakterde üçüncü ve dördüncü makama ait eserler de

	arada bir sorulur ancak bu makamlarla ilgili ayrıntıya girilmez. Her çalışma sınıf düzeyinde istenen makamlara yönelik söyleme etkinlikleri ile desteklenerek öğrencilerde makamsal farkındalık sağlanır.
Ölçme-Değerlendirme	Öğrencilerden dinledikleri Geleneksel Türk Müziği eserleriyle ilgili düşünce ve duyguları ifade etmeleri istenir. Kitapta yer alan neler öğrendik bölümü yapılır. Ayrıca bölüm sonu değerlendirmesi yapılır.

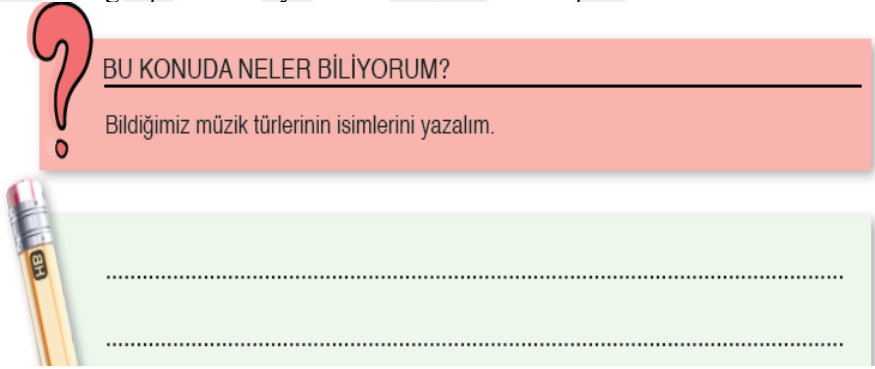

5. SINIF DERS PLANI 7. HAFTA

Dersin Adı	Müzik
Sınıf	5
Öğrenme Alanı/Ünite	Mü. 5. A. DİNLEME - SÖYLEME
Alt öğrenme Alanı/Konu	Belirli Gün ve Haftalar
Önerilen Süre	40 Dakika
Kazanımlar	Mü.5.A.3. Belirli gün ve haftalarla ilgili müzik etkinliklerine katılır.
Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri	Anlatım, Gösteri (Demonstrasyon), Kulaktan Şarkı Öğretimi, Soru-Cevap
Kullanılan Eğitim Teknolojileri Araç-Gereçler ve Kaynakça	Etkileşimli Tahta, Çeşitli Video ve Görseller
Öğrenme-Öğretme Etkinlikleri	Konunun giriş kısmında yer alan soru ile derse başlanır. BU KONUDA NELER BİLİYORUM? Şimdiye kadar katıldığımız ya da izlediğimiz belirli gün ve haftaların isimlerini söyleyelim. Verilen cevaplar Cumhuriyet Bayramı, Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, Atatürk'ü Anma Haftası, Gençlik ve Spor Bayramı... şeklinde olmalıdır. BİLGİ KUTUCUĞU Belirli gün ve haftalar toplum değerlerine yönelik kutlama ve anma günleridir. Bu günlerde düzenlenen etkinliklerle dini ve millî bayramlarımızın, gelenek ve göreneklerimizin toplumsal yaşamımızdaki önemini kavrarız. Daha önce belirli gün ve haftalarda görev alıp almadıkları sorulur. Öğrenciler genellikle ilkokulda halkoyunları ve gösterilerde yer alırken; ortaokulda şiir, düz yazı ve korolarda görev almaktadırlar. 18 Mart Çanakkale Zaferi ve Şehitleri Anma Günü dolayısıyla bugün önemli bir gündür. Tarihte en önemli zaferlerden biri olan Çanakkale Zaferi, kahraman Türk ordusunun Çanakkale Cephesi'nde verdiği mücadeleyi gösterir. Türk tarihi başta olmak üzere bütün dünya tarihini etkileyen bir zaferdir. Bu sebeple hem şehitlerimizi anmak hem de atalarımızla gurur duymamız gereken bir gündür. Tokat yöresine ait olan ve etkinlikte yer alan “Hey Onbeşli” türküsü dijital platformlardan yararlanılarak dinletilir. Türkünün hikayesinden, neden onbeşliler denildiğinden, aslında oyun havası değil bir ağıt olduğundan detaylıca bahsedilir. Hikayeden sonra karakterler belirlenip dramatizasyon yöntemiyle canlandırma

	yapılır. Sayfa 59’da yer alan sözlerinin ve notalarının incelenmesi istenir. Ardından türkü kulaktan şarkı öğretimi yöntemiyle seslendirilir. a) Millî, dinî ve manevi günler ile belirli gün ve haftalarda bu kazanıma yer verilmelidir. b) Öğrencilerin önemli gün ve haftalar dolayısıyla düzenlenecek Atatürk ile ilgili müzik etkinliklerine katılmaları için gerekli yönlendirmeler yapılır. Bu etkinliklerde öğrenciler, oluşturdukları özgün çalışmaları da sergileyebilirler. c) Drama, koro, müzikli oyun, kukla, Hacivat-Karagöz vb. halk oyunları ile yardımlaşma, iş birliği, çalışkanlık ve sabır değerleri kazandırılmalıdır.
Ölçme-Değerlendirme	Belirli gün ve haftalarla ilgili öğrenci görüşlerinin ve geri bildirimlerinin alınması amacıyla sorular sorulur. İsteyen her öğrenci görüşünü sunar. Aşağıdakilerden hangisi anma günüdür? a) 29 Ekim b) 23 Nisan c) 19 Mayıs d) 10 Kasım

5. SINIF DERS PLANI 8. HAFTA

Dersin Adı	Müzik
Sınıf	5
Öğrenme Alanı/Ünite	Mü. 5. D. MÜZİK KÜLTÜRÜ Mü. 5. C. MÜZİKSEL YARATICILIK
Alt öğrenme Alanı/Konu	Farklı Müzik Türleri
Önerilen Süre	40 Dakika
Kazanımlar	<i>Mü.5.D.3. Farklı türdeki müzikleri dinleyerek beğeni ve müzik kültürünü geliştirir.</i> <i>Mü.5.C.1. Dinlediği müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder.</i>
Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri	Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Eğitim Teknolojileri Araç-Gereçler ve Kaynakça	Etkileşimli Tahta, Çeşitli Video ve Görseller
Öğrenme-Öğretme Etkinlikleri	Konunun giriş kısmında yer alan soru ile derse başlanır. Verilen cevaplar Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği, Pop Müzik, Yabancı Müzik şeklinde olabilir. Öğrencilere özellikle yakın çevrelerinde ve bölgelerinde dinlenen geleneksel müziklerimize ilişkin örnekleri araştırmaları ve bunları dinlemelerine ilişkin yönlendirmeler yapılır. Öğrencilerin dinledikleri müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini; yazılı, sözlü anlatım, resim, drama vb. yollarla veya bilişim teknolojilerinden yararlanarak ifade etmelerine ilişkin etkinlikler düzenlenir. Etkinlik * Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği, Pop Müzik, Çok Sesli Türk Müziği, Dinî Müzik Türlerine örnek eserler araştırır. Eserlerin isimlerini verilen boşluğa yazar.

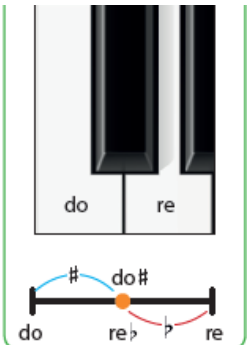
	* Bu eserler ve benzerlerini bilgisayar ortamında klasör (dizin) oluşturarak kaydeder. Sınıfta dinlenir. Etkinlik * Türk Halk Müziği örneklerinden “Gesi Bağları” türküsünün aranjman hali dijital platformlardan yararlanılarak dinletilir. * Türküyü dinlerken neler hissettiklerini yansıtmaları için seçenekler (resim, şiir, yazı, dans) sunulur. Öğrencilere boş kağıt dağıtılır. Her öğrenciye istediği şekilde kendini ifade edebilme olanağı sunulur. Öğrencilerin müzik alanı ile ilgili edindikleri veya ürettikleri her türlü çalışmayı (eser ses kayıtları, nota yazıları vb.) sınıflandırıp çeşitli bilişim teknolojisi gereçlerinin (bilgisayar, çeşitli bellek birimleri vb.) desteğiyle gerek yazılı gerek sayısal (dijital) veri olarak bir müzik arşivi oluşturmaları sağlanır. İnternet ortamında müzik dinlerken siber güvenliğe ve etik kurallara dikkat edilmesi gerekliliği hatırlatılır.
Ölçme-Değerlendirme	Konuyla ilgili öğrenci görüşlerinin ve geri bildirimlerinin alınması amacıyla sorular sorulur. İsteyen her öğrenci görüşünü sunar. Aşağıdakilerden hangisi tür olarak diğerlerinden farklıdır? a) Havada Bulut Yok b) Gesi Bağları c) Nane Limon Kabuğu d) Bahçelerde Börülce

6. SINIF DERS PLANI 1. HAFTA

Dersin Adı	Müzik
Sınıf	6
Öğrenme Alanı/Ünite	Mü. 6. D. MÜZİK KÜLTÜRÜ
Alt öğrenme Alanı/Konu	Atatürk ve Müzik
Önerilen Süre	40 Dakika
Kazanımlar	Mü.6.D.2. Atatürk'ün müzikle ilgili temel görüşlerini anlar.
Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri	Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Eğitim Teknolojileri Araç-Gereçler ve Kaynakça	Etkileşimli Tahta, Çeşitli Video ve Görseller
Öğrenme-Öğretme Etkinlikleri	Hazırlık çalışmaları bölümünde yer alan soruyla derse giriş yapılır. HAZIRLIK ÇALIŞMALARI Mustafa Kemal Atatürk'ün aşağıda verilen sözlerini okuyunuz. Bu sözlerden yola çıkarak onun sanata ve müziğe verdiği önem hakkındaki düşüncelerinizi paylaşınız. <i>"Bir millet, sanat ve sanatkârdan yoksunsa tam bir hayata sahip olamaz"</i> <i>"Hayatta müzik lazım değildir. Çünkü hayat müziktir. Müzik ile ilgili olmayan varlık insan değildir. Eğer söz konusu olan hayat, insan hayatı ise müzik mutlaka vardır. Müziksiz hayat zaten mevcut olmaz."</i> Atatürk'ün sanata ve sanatçıya verdiği önemden bahsedilir. Atatürk'ün müzik alanında yaptığı yeniliklerle ilgili örnekler verilir. - Musiki Muallim Mektebi'nin kurulması - Konservatuvarların açılması - Genç müzisyenlerin yurt dışına gönderilip eğitim almaları - Türkü derleme çalışmalarının başlatılması - İlk operanın bestelenmesi... Mustafa Kemal Atatürk, gençlik yıllarından itibaren sanatın her dalına ilgi duymuş, sanata ve sanatçıya verdiği önemi konuşmalarında şöyle dile getirmiştir: <i>"Sanat güzelliğin ifadesidir. Bu ifade söz ile olursa şiir, nağme ile olursa musiki, nakş ile olursa ressamlık, oyma ile olursa heykeltıraşlık, bina ile olursa mimarlık olur."</i> <i>"Hepiniz milletvekili olabilirsiniz, bakan olabilirsiniz, hatta cumhurbaşkanı olabilirsiniz, fakat sanatkar olamazsınız."</i> Mustafa Kemal Atatürk, sanat dalları içinde müziğe ayrı bir önem vermiştir. Müziği, toplumun kültürünü yansıtan temel değerlerden biri olarak görmüş ve bunu konuşmalarında da vurgulamıştır. <i>"Müzik hayatın neşesi, ruhu, sevinci ve her şeyidir."</i> ifadesiyle müziği, hayatın vazgeçilmez bir parçası olarak gördüğünü dile getirmiştir.

	 Bu hatırlatma notu ile derlemenin ve repertuvarın detaylı açıklaması yapılır. Atatürk'ün müzikle ilgili görüşlerini anlamak için Türk müziğinin gelişimi ile ilgili sözlerinden yola çıkılır. Örneğin öğrencilerin Atatürk'ün <i>“Ulusun ince duygularını düşüncelerini anlatan, yüksek deyişlerini, söyleyişlerini toplamak, onları genel musiki kurallarına göre işlemek gerekir, ancak Türk ulusal musikisi böyle yükselebilir, evrensel musiki de yerini alabilir.”</i> vb. sözlerinden yola çıkılarak müziğe ilişkin görüşlerini tanımları sağlanır. ETKİNLİK Kurtuluş Savaşı sırasında gösterdiği kahramanlıklarla Mustafa Kemal Atatürk'ün takdirini kazanmış Yörük Ali Efe'yi anlatan “Yörük Ali” türküsünün aranjman hali dinletilir. Dinletilecek aranjman eserde Yörük Ali'ye ait görseller ve onun yaşadığı yörenin tanıtımı yapılmaktadır. Öğrencinin Yörük Ali'yi ve zamanında yaşadığı yerleri görüp keşfetmesi öğrenmeye olan ilgisini artıracaktır.
Ölçme-Değerlendirme	Mustafa Kemal Atatürk'ün sevdiği şarkı ve türkülerini kütüphane, genel ağ (internet) vb. kaynakları kullanarak araştırır. Yaptığı araştırma sonucu edindiği bilgileri sınıfta paylaşır.

6. SINIF DERS PLANI 2. HAFTA

Dersin Adı	Müzik
Sınıf	6
Öğrenme Alanı/Ünite	Mü. 6. B. MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİLENME
Alt öğrenme Alanı/Konu	Ses Değiştirici İşaretler
Önerilen Süre	40 Dakika
Kazanımlar	Mü.6.B.1. Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır.
Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri	Anlatım, Gösteri (Demonstrasyon), Kulaktan Şarkı Öğretimi, Soru-Cevap
Kullanılan Eğitim Teknolojileri Araç-Gereçler ve Kaynakça	Etkileşimli Tahta, Melodika, Çeşitli Video ve Görseller
Öğrenme-Öğretme Etkinlikleri	Boşlukta yer alan notaların isimlerinin ne olduğu sorularak nota isimleri hatırlatılır. Do dizisi tekrarlanır ve melodika ile öğrencilere duyurulur. Melodika ve piyanoda yer alan siyah ve beyaz tuşların olduğundan, do dizisinin sadece beyaz tuşlardan oluştuğundan bahsedilir. Peki siyah tuşlar ne işe yarar? Sorusuyla dikkat çekilir. Öğrencilerden tahminler alınır. Ardından konuyla ilgili bilgilendirme yapılır. Notaların ses yüksekliğini değiştirmek için diyez (#) ve bemol (b) gibi ses değiştirici işaretler kullanılır. Örneğin piyanodaki siyah tuşlara basıldığında elde edilen sesler, bu ses değiştirici işaretlerle tanımlanır. Ses değiştirici işaretler notanın sol tarafına yazılır ve ölçü içinde aynı ismi taşıyan diğer notaları da etkiler. Diyez (#): Önüne geldiği notayı yarım ses tizleştirir (inceltir). Bemol (b): Önüne geldiği notayı yarım ses pesleştirir (kalınlaştırır). Natürel (♮): Diyez ya da bemol almış notayı eski haline (doğal haline) çevirir.

	ETKİNLİK • “Deniz Üstü Köpürür” türküsünün notalarını inceler. • Türkü içerisinde ses değiştirici işaret alan notaları renkli kalemle işaretler. • Türküyü aranjman haliyle dinler, kulaktan şarkı öğretimi ile öğrenir ve nefes yerlerine uyarak söyler. • Türküye uygun ritimlerle bir grup ritim tutarken diğer grup türküyü seslendirir. • Dinlediği aranjman eserde yer alan çalgılar tek tek tanıtılır.
Ölçme-Değerlendirme	Öğrenciler etkinlik sonunda yer alan değerlendirme bölümünü cevaplar. Aşağıdaki ifadeleri okuyunuz. Değerlendirme ölçeğine göre size uygun olan basamağı boyayarak kendinizi değerlendiriniz. Çok iyi İyi Geliştirilebilir Türkü içerisinde ses değiştirici işaret alan notaları işaretledim. Türküyü nefes yerlerine uyarak doğru seslerle söyledim.

6. SINIF DERS PLANI 3. HAFTA

Dersin Adı	Müzik												
Sınıf	6												
Öğrenme Alanı/Ünite	Mü. 6. A. DİNLEME – SÖYLEME Mü. 6. C. MÜZİKSEL YARATICILIK												
Alt öğrenme Alanı/Konu	Müzikte Gürlük												
Önerilen Süre	40 Dakika												
Kazanımlar	Mü.6.A.5. Seslendirdiği müziklerde hız ve gürlük basamaklarını uygular. Mü.6.C.4. Müziklerde aynı ve farklı bölümleri dansa dönüştürür.												
Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri	Anlatım, Gösteri (Demonstrasyon), Yansılama, Soru-Cevap												
Kullanılan Eğitim Teknolojileri Araç-Gereçler ve Kaynakça	Etkileşimli Tahta, Ritim Çubukları, Çeşitli Video ve Görseller												
Öğrenme-Öğretme Etkinlikleri	Derse ilgi çeken bir soruyla giriş yapılır. Kulaktan kulağa oyununu oynarken sesimizin tonu nasıl olmalıdır? Fısıltıyla mı yoksa yüksek sesle mi oynanır? Cevapları aldıktan sonra günlük hayatımızda sesimizin gürlüğünü değiştirdiğimiz gibi müzikte de gürlük çeşitleri vardır. Bir sesin kuvvetli ya da hafif olması, o sesin gürlüğünü belirler. Bir müzik eserinin doğru gürlükte seslendirilmesi, o eserin yansıttığı anlamın doğru ifade edilmesi açısından önemlidir. Örneğin sevgi, özlem gibi duyguları anlatan eserler hafif gürlükte; coşku, sevinç gibi duyguları anlatan eserler ise kuvvetli gürlükte seslendirilirler. Gürlük terimleri müzik eserinde notaların altına yazılarak gösterilir. Müzikte kullanılan başlıca gürlük terimleri ve kısaltmaları şu şekildedir; <table><thead><tr><th>Gürlük terimi</th><th>Kısaltması</th><th>Anlamı</th></tr></thead><tbody><tr><td>Piano</td><td>p</td><td>Hafif</td></tr><tr><td>Mezzo Forte</td><td>mf</td><td>Orta Kuvvetli</td></tr><tr><td>Forte</td><td>f</td><td>Kuvvetli</td></tr></tbody></table> Etkinlik • “Bir Dünya Bırakın” şarkısında kullanılan gürlük terimlerini renkli kalemle işaretler. • Şarkıyı dinler, yansılama yöntemi ile şarkıyı tekrarlayarak öğrenir. Nefes yerlerine ve gürlük terimlerine uyarak söyler. • Şarkının içindeki farklı bölümleri belirler. Sözlerin olduğu bölüm A bölümüdür. Nakaratın olduğu bölüm ise B bölümüdür.	Gürlük terimi	Kısaltması	Anlamı	Piano	p	Hafif	Mezzo Forte	mf	Orta Kuvvetli	Forte	f	Kuvvetli
Gürlük terimi	Kısaltması	Anlamı											
Piano	p	Hafif											
Mezzo Forte	mf	Orta Kuvvetli											
Forte	f	Kuvvetli											

	Etkinlik • “Sen Bu Yaylaları Yayliyamazsun” türküsünde yer alan gürlük terimlerini renkli kalemle işaretler. • Türkünün aranjman halini dijital platformdan dinler ve öğrendiği gürlük terimlerini eserin içinde fark eder. • Bir sonraki dinlemede beden müziği (alkış vb.) kullanarak oluşturduğu ritimlerle şarkıya eşlik eder.
Ölçme-Değerlendirme	Öğrenciler etkinlik sonunda yer alan değerlendirme bölümünü cevaplar. Aşağıdaki ifadeleri okuyunuz. Değerlendirme ölçeğine göre size uygun olan basamağı boyayarak kendinizi değerlendiriniz. Çok iyi İyi Geliştirilebilir ☐ Şarkının içindeki gürlük terimlerini işaretledim ve şarkıyı gürlük terimlerine uyarak söyledim. ☐ Şarkının içindeki farklı bölümleri belirledim. ☐ Şarkının farklı bölümlerine ritim çalgısı ya da beden müziği (alkış vb.) kullanarak kendi oluşturduğum ritimlerle eşlik ettim.

6. SINIF DERS PLANI 4. HAFTA

Dersin Adı	Müzik
Sınıf	6
Öğrenme Alanı/Ünite	Mü. 5. D. MÜZİK KÜLTÜRÜ
Alt öğrenme Alanı/Konu	Ülkemize Ait Başlıca Müzik Türleri
Önerilen Süre	40 Dakika
Kazanımlar	Mü.6.D.1. Yurdumuza ait başlıca müzik türlerini ayırt eder. Mü.6.D.4. Türk müziği kültürünü tanır.
Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri	Anlatım, Gösteri (Demonstrasyon), Kulaktan Şarkı Öğretimi, Soru-Cevap
Kullanılan Eğitim Teknolojileri Araç-Gereçler ve Kaynakça	Etkileşimli Tahta, Kavram Haritası, Çeşitli Video ve Görseller
Öğrenme-Öğretme Etkinlikleri	Severek dinlediğiniz müzikler nelerdir? Ülkemize ait olan müziklerden hangilerini biliyorsunuz? İlgi çekici sorularla konuya başlanır. Ardından tahtaya bildikleri müzik türlerinin isimleri yazılır. Bilinenden bilinmeyene doğru tüm müzik türleri tahtada kavram haritası şeklinde yerini alır. Ülkemiz, verimli topraklara sahip olması ve coğrafi konumu nedeniyle yüzyıllardır çeşitli medeniyetlere ve farklı kültürlerle ev sahipliği yapmıştır. Bu kültürlerin etkileri her alana olduğu gibi sanata ve müziğe de yansımıştır. Bu nedenle ülkemiz zengin bir müzik geçmişine ve kültürüne sahiptir. Türk Sanat Müziği’nden bahsedilir. Türk sanat müziği, yüzyıllardır gelişimini sürdürmüş makamsal bir müzik türüdür. Sözlü ve sözsüz eserlerden oluşur. Dede Efendi, Tanburî Cemil Bey, Bekir Sıtkı Sezgin, Münir Nurettin Selçuk, Alâeddin Yavaşca, Sadettin Kaynak, Zeki Müren ve Ali Ufkî Bey Türk sanat müziğinin gelişimine katkıda bulunmuş önemli isimlerden bazılarıdır. Tambur Ut Kudüm Ney Keman Tef Klasik kemençe Kanun Cümbüş

	Türk Sanat Müziği’nde kullanılan belli başlı çalgılar tanıtılır. Dijital platformlardan çalgıların sesleri dinletilir. ETKİNLİK - Bir Türk Sanat Müziği eseri olan “Otomobil Uçar Gider” şarkısı dijital platformlardan yararlanılarak dinletilir. Dinletmeden önce eser incelenir. Ölçü sayısı, sözlerini kimin yazdığı, şarkıyı kimin bestelediği, hangi hızda olduğu, tekrar işaretleri, nefes yerleri incelenir. Müziği dinlerken hayal etmeleri ve hayal ettiklerini kağıtlara çizerek ifade etmeleri istenir. - Şarkı nefes yerlerine uyarak söylenir.
Ölçme-Değerlendirme	Öğrenciler etkinlik sonunda yer alan değerlendirme bölümünü cevaplar. Aşağıdaki ifadeleri okuyunuz. Değerlendirme ölçeğine göre size uygun olan basamağı boyayarak kendinizi değerlendiriniz. Çok iyi ☐ İyi ☐ Geliştirilebilir ☐ ☐ Şarkıyı nefes yerlerine uyarak söyledim. ☐ Şarkıyı doğru seslerle söyledim.

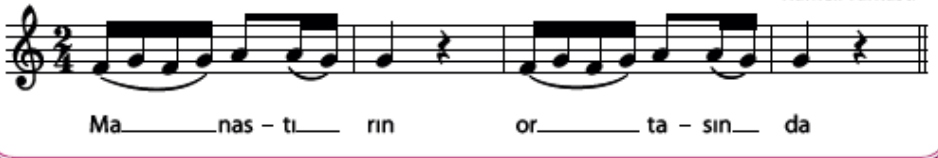
6. SINIF DERS PLANI 5. HAFTA

Dersin Adı	Müzik
Sınıf	6
Öğrenme Alanı/Ünite	Mü. 5. D. MÜZİK KÜLTÜRÜ
Alt öğrenme Alanı/Konu	Ülkemize Ait Başlıca Müzik Türleri
Önerilen Süre	40 Dakika
Kazanımlar	Mü.6.D.1. Yurdumuza ait başlıca müzik türlerini ayırt eder. Mü.6.D.4. Türk müziği kültürünü tanır.
Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri	Anlatım, Gösteri (Demonstrasyon), Kulaktan Şarkı Öğretimi, Soru-Cevap
Kullanılan Eğitim Teknolojileri Araç-Gereçler ve Kaynakça	Etkileşimli Tahta, Çeşitli Video ve Görseller
Öğrenme-Öğretme Etkinlikleri	Bir önceki derste işlenen Türk Sanat Müziği'nden bahsedilir. Türk Sanat Müziği'nde kullanılan belli başlı çalgılar sorulur. Öğrencilerin cevaplarına göre sıralanır. Tambur, ud, kudüm, ney, keman, tef, klasik kemençe, kanun ve cümbüştür. Bu haftaki konunun Türk Halk Müziği olduğundan bahsedilir. Türk halk müziği, halkın yaşanan olaylar karşısındaki duygu ve düşüncelerini yansıtan müzik türüdür. Kulaktan kulağa aktararak günümüze kadar ulaşmıştır. Türk halk müziği farklı yörelerden derlenmiş sözlü ve sözsüz eserlerden oluşur. Sözlü Türk halk müziği eserlerine genel olarak türkü adı verilir. Halk türkülerinin serbest ritimli olanlarına uzun hava, belirli ve düzenli bir ritimde olanlarına da kırık hava denir. Sözsüz eserler ise düzenli ve yöresel çalgı müzikleridir. Zengin kültürümüzün bir parçası olan halk oyunları müzikleri de halk müziğimizin seçkin örneklerindendir. Bağlama Cura Cümbüş Kabak kemane Karadeniz kemençesi Kaval Zurna Tulum Sipsi Kağık Zil Bendir Darbuka Tef Davul

	Türk Halk Müziği çalgıları tanıtılır. Dijital Platformdan yararlanarak çalgıların sesleri dinletilir. ETKİNLİK • Türk Halk Müziği eseri olan “Tiridine Bandım” türküsü dijital platformlardan yararlanılarak dinletilir. Dinletmeden önce eser incelenir. Ölçü sayısı, derlemenin ne olduğu, derleyenin kim olduğu, hangi yörenin türküsü olduğu, hangi hızda olduğu, tekrar işaretleri, nefes yerleri incelenir. • Türkünün aranjman halini dijital platformdan dinlerken, hangi enstrümanların türküye eşlik ettiğini duyarak keşfeder ve sonrasında sözlü ifade eder. • Türküyü nefes yerlerine uyarak söylenir.
Ölçme-Değerlendirme	Öğrenciler etkinlik sonunda yer alan değerlendirme bölümünü cevaplar. Aşağıdaki ifadeleri okuyunuz. Değerlendirme ölçeğine göre size uygun olan basamağı boyayarak kendinizi değerlendiriniz. Çok İyi İyi Geliştirilebilir Türküyü nefes yerlerine uyarak söyledim. Türküyü doğru seslerle söyledim.

6. SINIF DERS PLANI 6. HAFTA

Dersin Adı	Müzik
Sınıf	6
Öğrenme Alanı/Ünite	Mü. 6. B. MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİLENME
Alt öğrenme Alanı/Konu	Hece Bağı ve Uzatma Bağı
Önerilen Süre	40 Dakika
Kazanımlar	Mü.6.B.1. Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır.
Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri	Anlatım, Gösteri (Demonstrasyon), Kulaktan Şarkı Öğretimi, Soru-Cevap
Kullanılan Eğitim Teknolojileri Araç-Gereçler ve Kaynakça	Melodika, Etkileşimli Tahta, Çeşitli Video ve Görseller
Öğrenme-Öğretme Etkinlikleri	HAZIRLIK ÇALIŞMALARI Aşağıda verilen nota yazısında yer alan yay şeklindeki eğik çizgiler ne işe yarıyor olabilir? Bu konu hakkındaki düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız. Çabuk Derleyen: Muzaffer Sarısözen Yöresi: Kastamonu - Tosya Man da yu-va yap-mış sö-ğüt da lı na a - man a man Hazırlık çalışmalarında yer alan soruyla derse başlanır. Cevaplar alındıktan sonra hece bağı konusu anlatılır. Bir hecenin birbirinden farklı notalarla seslendirilmesi durumunda bu notaları birbirine bağlayan eğik çizgiye hece bağı denir. Ağadaki örneği incelemeleri istenir. Melodikayla örnekler seslendirilir. ÖRNEK DOSTLUK Alman Ezgisi Dost - lu - ğun biz sev - gi siy le Örnekteki ezgide hece bağının, bir heceyi iki farklı nota isimleriyle bağlamasının üzerinde durulur. Farklı örnekler de gösterilerek konu pekiştirilir.

	ÖRNEK MANASTIR Rumeli Türküsü Ma nas - tı rın or ta - sın da Bu örnekte ise dört notanın bir heceye bağlanması hem melodika ile hem de ses ile örneklenir. ETKİNLİK • Kitapta yer alan “Çanakkale Türküsü”nün hikayesi öğrencilere anlatılır. Hikayeden sonra karakterler belirlenip dramatizasyon yöntemiyle canlandırmaları istenir. • “Çanakkale Türküsü”nün notalarındaki hece bağlarını renkli kalemle işaretlenir. • Türkü dijital platformlardan yararlanılarak öğrencilere dinletilir. • Türküyü nefes yerlerine uyarak söyler.
Ölçme-Değerlendirme	Öğrenciler etkinlik sonunda yer alan değerlendirme bölümünü cevaplar. Aşağıdaki ifadeleri okuyunuz. Değerlendirme ölçeğine göre size uygun olan basamağı boyayarak kendinizi değerlendiriniz. Çok iyi iyi Geliştirilebilir ☐ Türkünün notaları içindeki hece bağlarını işaretledim. ☐ Türküyü nefes yerlerine uyarak doğru seslerle söyledim.

6. SINIF DERS PLANI 7. HAFTA

Dersin Adı	Müzik
Sınıf	6
Öğrenme Alanı/Ünite	Mü. 6. B. MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİLENME
Alt öğrenme Alanı/Konu	Hece Bağı ve Uzatma Bağı
Önerilen Süre	40 Dakika
Kazanımlar	Mü.6.B.1. Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır.
Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri	Anlatım, Gösteri (Demonstrasyon), Kulaktan Şarkı Öğretimi, Soru-Cevap
Kullanılan Eğitim Teknolojileri Araç-Gereçler ve Kaynakça	Melodika, Etkileşimli Tahta, Çeşitli Video ve Görseller
Öğrenme-Öğretme Etkinlikleri	Bir önceki derste işlenen hece bağı konusu kısaca hatırlatılır. Bir hecenin birbirinden farklı notalarla seslendirilmesi durumunda bu notaları birbirine bağlayan eğik çizgiye hece bağı denir. Uzatma bağı konusuna anlatılır. Aynı adı taşıyan iki ya da daha fazla notayı birbirine bağlayan işarete uzatma bağı denir. Uzatma bağı ile bağlanan notaların vuruşları birbirine eklenerek tek bir nota olarak seslendirilir. Örnekler seslendirilerek konu pekiştirilir. ÖRNEK BURUK ACI Söz: Türkan Şoray Müzik: Teoman Alpay Uzatma bağı ile hece bağı arasındaki fark örneklenir. ÖRNEK YÖRÜK ALI Yöresi: Nazilli Derleyen: Muzaffer Sarısözen ETKİNLİK

	• “Çemberimde Gül Oya” türküsündeki uzatma bağlarını renkli kalemle işaretlemeleri istenir. • Türkünün hikayesi öğrencilere anlatılır. • Türkü dijital platformlardan yararlanılarak öğrencilere dinletilir. • Türküyü nefes yerlerine uyarak söyler.
Ölçme-Değerlendirme	Öğrenciler etkinlik sonunda yer alan değerlendirme bölümünü cevaplar. Aşağıdaki ifadeleri okuyunuz. Değerlendirme ölçeğine göre size uygun olan basamağı boyayarak kendinizi değerlendiriniz. Çok iyi iyi Geliştirilebilir Türkünün notaları içinde bulunan uzatma bağlarını işaretledim. Türküyü nefes yerlerine uyarak doğru seslerle söyledim.

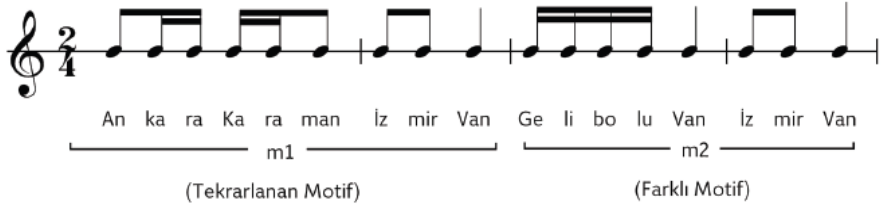
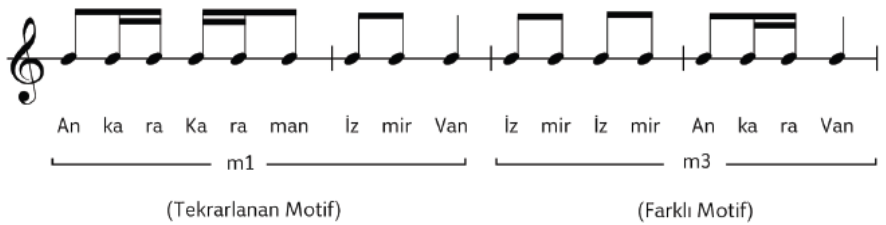
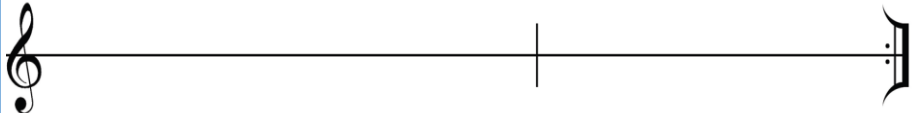
6. SINIF DERS PLANI 8. HAFTA

Dersin Adı	Müzik
Sınıf	6
Öğrenme Alanı/Ünite	Mü. 6. A. DİNLEME - SÖYLEME
Alt öğrenme Alanı/Konu	Atatürk'ün Türk Müziğine İlişkin Görüşleri
Önerilen Süre	40 Dakika
Kazanımlar	<i>Mü.6.A.2. Millî birlik ve beraberlik duygusunu güçlendiren marşlarımızı doğru söyler.</i>
Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri	Anlatım, Gösteri (Demonstrasyon), Kulaktan Şarkı Öğretimi, Soru-Cevap
Kullanılan Eğitim Teknolojileri Araç-Gereçler ve Kaynakça	Etkileşimli Tahta, Çeşitli Video ve Görseller
Öğrenme-Öğretme Etkinlikleri	Daha önceki derslerde işlediğimiz Mustafa Kemal Atatürk'ün sanata ve sanatçıya verdiği önem ile ilgili bildiklerini arkadaşlarıyla paylaşmaları istenir. Verilen cevaplar Atatürk'ün sanata ve Türk Müziği'ne verdiği değeri anlatmalıdır. Cevaplar alındıktan ve açıklama yapıldıktan sonra konuya geçilir. Türk müziğinin öz yapısının korunarak geliştirilmesi ve evrensel müzikte yerini alabilmesi Mustafa Kemal Atatürk'ün önem verdiği konulardan biridir. Bu önemi 1 Kasım 1934 tarihinde TBMM'nin açılış konuşmasında şöyle dile getirmiştir: “Güzel sanatların hepsinde, ulus gençliğinin ne türlü ilerletilmesini istediğinizi bilirim. Bu, yapılmaktadır. Ancak, bunda en çabuk, en önde götürülmesi gerekli olan Türk musikisidir. Bir ulusun yeni değişikliğine ölçü, musikide değişikliği alabilmesi, kavrayabilmesidir. Ulusal ince duyguları, düşünceleri anlatan, yüksek deyişleri, söyleyişleri toplamak, onları genel son musiki kurallarına göre işlemek gerekir. Ancak bu sayede Türk ulusal müziği yükselebilir, evrensel musiki içinde yerini alabilir.” Sanat dalları milletlerin kültürünün, gelenek ve göreneklerinin yaşandığı ortam içinde gelişir. Türk müziği de ülkemizin bütün yörelerindeki kültür zenginliklerini içinde barındırarak bize yansıtır. Mustafa Kemal Atatürk'ün “Beyler, şu gördüğünüz küçük sazın bağrında bir milletin kültürü dile geliyor. Bir milletin kültür ve sanat hareketlerini ve seviyesini, millî geleneklerine bağlı kalarak, medeni dünyanın kendisine ayak uydurmaya mecbur olduğumuzu unutmamalıyız. Bu küçük sazın bağrından kopan nağmeleri, bu istikamette geliştirmeye ve değerlendirmeye ehemmiyet ve kıymet verilmelidir.” sözü de kültürümüzü korumamız ve geliştirmemiz için bize ışık tutmaktadır. Kitapta yer alan açıklamalar yapılır. ETKİNLİK * Dijital platformlardan yararlanarak “Hoş Gelişler Ola” türküsünün aranjman hali dinletilir.

	* Türkünün hikayesinden kısaca bahsedilir. 6 Ekim 1924 tarihinde eşi Latife Hanım ile trenle Kars'a gelen ulu önder Mustafa Kemal Atatürk, Kars Garı'nda bu oyunlu türkü ile karşılaşınca çok duygulanır. Gece de Atatürk ve kurmayları için orduvinde bir gece düzenlenir. "Hoş gelişler ola" türküsü gecede de yeniden oyunlu halde sunulur. * Türküyü dinlerken neler hissettiklerini yansıtmaları için seçenekler (resim, şiir, yazı, dans) sunulur. Öğrencilere boş kağıt dağıtılır. Her öğrenciye istediği şekilde kendini ifade edebilme olanağı sunulur. * Türkü nefes yerlerine uyarak söylenir.
Ölçme-Değerlendirme	Öğrenciler etkinlik sonunda yer alan değerlendirme bölümünü cevaplar. Aşağıdaki ifadeleri okuyunuz. Değerlendirme ölçeğine göre size uygun olan basamağı boyayarak kendinizi değerlendiriniz. Çok İyi İyi Geliştirilebilir Türküyü nefes yerlerine uyarak söyledim. Türküyü doğru seslerle söyledim.

7. SINIF DERS PLANI 1. HAFTA

Dersin Adı	Müzik
Sınıf	7
Öğrenme Alanı/Ünite	Mü. 7. C. MÜZİKSEL YARATICILIK
Alt öğrenme Alanı/Konu	Müziklere Ritim Oluşturalım
Önerilen Süre	40 Dakika
Kazanımlar	Mü.7.C.1. Müziklere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder.
Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri	Anlatım, Gösteri (Demonstrasyon), Kulaktan Şarkı Öğretimi, Soru-Cevap, Yansılama
Kullanılan Eğitim Teknolojileri Araç-Gereçler ve Kaynakça	Ritim Çubukları, Etkileşimli Tahta, Çeşitli Video ve Görseller
Öğrenme-Öğretme Etkinlikleri	Hazırlık çalışmaları bölümünde yer alan soruyla derse giriş yapılır. Günlük hayatınızda duyduğunuz düzenli şekilde tekrar eden seslere örnekler veriniz. Örnekler kalp atışımız, yürüyüşümüz gibi olmalıdır. Cevaplandıktan sonra ritim konusu anlatılır. Müzik eserlerinde birbiri ardına eşit aralıklı düzenlerle sıralanan vuruşlar ritim olarak adlandırılır. Müzik eserleri düzenli ses sürelerinden oluştuğundan her müzik eserinin kendi içinde ritmi vardır. Müzik eserleri ritmine uygun seslendirilebileceği gibi esere başka bir ritim düzenlemesi de yapılabilir. Öğretmen tahtaya tablo şeklinde kitaptaki örnekler doğrultusunda ritim kalıplarını yazar (Van, İzmir, Gelibolu, Ankara, Karaman, 1 vuruşluk sus). Öğrencilerin defterlerine ritim kalıplarını yazmaları istenir. Aşağıda her farklı kalıba, ritmine uygun il ya da ilçe adı yazılarak bir ritim kalıbı oluşturulmuştur. Ritim kalıbını inceledikten sonra alkışla, sonrasında da ritim çubuklarıyla seslendirmeleri istenir. An ka ra İz mir Van Van Ge li bo lu Ka ra man İz mir Van ETKİNLİK * Bir şarkı ya da türkü seçilir ve dinletilir. * İkinci kez dinletilirken öğrencilerin, öğrendikleri veya oluşturdukları ritimleri referans alarak ritim çubuklarıyla müziğe doğaçlama yoluyla eşlik etmeleri sağlanır. Müzikte gelişmeye elverişli en küçük fikir ve eseri oluşturan temel taşı motif (m) olarak adlandırılabilir. Bir müzik cümlesi en az iki motiften oluşur. Bu açıklamadan sonra kitaptaki motiflerin yer aldığı etkinlik yapılır.

	 An ka ra Ka ra man İz mir Van Ge li bo lu Van İz mir Van m1 (Tekrarlanan Motif) m2 (Farklı Motif) An ka ra Ka ra man İz mir Van İz mir İz mir An ka ra Van m1 (Tekrarlanan Motif) m3 (Farklı Motif) ETKİNLİK * “Bilmem Şu Feleğin” adlı türkünün aranjman halı dinletilir. * Dinlemenin ardından ritim dizeğine kendi ritim eşliğini yazmaları istenir. * Sınıfça ortak karar alınarak bir ritim yazılır. * Yazdıkları ritim eşlikleri ritim çubuklarıyla seslendirilir. * Sınıf ikiye bölünür. Bir grup türkünün sözlerini söylerken diğer grup ritim çubuklarıyla ritim tutarak eşlik eder. Sonra gruplar değiştirilir.
Ölçme-Değerlendirme	Aşağıda verilen şehir ve ilçe adlarıyla 4/4'lük ritim kalıbı oluşturmaları istenir. Ankara / İzmir / Van / Van / Karaman / Ankara / Gelibolu / Van Ritim oluşturulduktan sonra alkışla çalmaları istenir.

7. SINIF DERS PLANI 2. HAFTA

Dersin Adı	Müzik
Sınıf	7
Öğrenme Alanı/Ünite	Mü. 7. A. DİNLEME – SÖYLEME
Alt öğrenme Alanı/Konu	Türk Müziğinin Makamsal Yapısı
Önerilen Süre	40 Dakika
Kazanımlar	Mü.7.A.4. Türk müziğinin makamsal bir yapıda olduğunu fark eder.
Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri	Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Eğitim Teknolojileri Araç-Gereçler ve Kaynakça	Etkileşimli Tahta, Çeşitli Video ve Görseller
Öğrenme-Öğretme Etkinlikleri	Daha önceki derslerde anlatılan Batı Müziği ses sistemi ve Geleneksel Türk Müziği makamları kısaca hatırlatılır. Müzikal kompozisyonlardaki tüm seslerin temel bir ses çevresinde bulunması ve temel sese göre değer kazanması ilkesi tonalite (ton) olarak adlandırılır. Batı müziği majör ve minor tonalite olmak üzere iki ana tonalite etrafında şekillenmiştir. Daha önceki dersimizde do majör ve la minör tonlarını öğrenmiştik. Dizilerin Geleneksel Türk Müziği ses sistemine göre işlenmesi makam olarak adlandırılır. Türk müziğinde birçok makamsal dizi vardır. Segah ve Hüzzam makamlarını öğrenmiştik. Müzikte, Batı müziği ses sistemi ile yapılan müzikler tonal(majör - minör) müzikler, Türk müziği ses sistemiyle yapılanlar ise makamsal özelliği olan müziklerdir. Dizi seslerinin Türk müziği ses sistemi kurallarına göre işlenmesiyle makamlar oluşur. Türk sanat müziği eserleri makamların özelliklerine göre yapılan bestelerdir. Her makamın farklı makamsal etkisi vardır. Bu eserleri dinlerken makamsal yapıda olduklarını fark edebiliriz. Etkinlik * Segah makamında eserler dinletilir. (Gel Gitme Kalmasın Gözüm Yollarda, Açılır Gonca Gül Yâr) * Neler hissettikleri öğrenilir. * Öğrencilerden makamı tanımları beklenir. Segâh Makamı: İnsanda dinî ve ulvî duyguları ortaya çıkaran bir makamdır. Aşağıda verilen segâh makamının dizisini inceleyiniz.

	Etkinlik *Segah makamındaki “Karam” adlı türkünün aranjman hali dijital platformlardan yararlanarak dinletilir. • Bir sonraki dinlemede beden müziği (alkış vb.) kullanarak oluşturduğu ritimlerle şarkıya eşlik eder.
Ölçme-Değerlendirme	Bu derste öğrendiğimiz makam nedir? şeklinde soru yöneltilir. “Segah” cevabı beklenir. Batı müziği ses sisteminde yer alan dizilerin isimleri sorulur. “majör ve minör diziler” cevabı beklenir. Verilen cevaplara uygun olarak ders puanlaması yapılır.

7. SINIF DERS PLANI 3. HAFTA

Dersin Adı	Müzik
Sınıf	7
Öğrenme Alanı/Ünite	Mü. 7. A. DİNLEME – SÖYLEME
Alt öğrenme Alanı/Konu	Türk Müziğinin Makamsal Yapısı
Önerilen Süre	40 Dakika
Kazanımlar	Mü.7.A.4. Türk müziğinin makamsal bir yapıda olduğunu fark eder.
Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri	Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Eğitim Teknolojileri Araç-Gereçler ve Kaynakça	Etkileşimli Tahta, Çeşitli Video ve Görseller
Öğrenme-Öğretme Etkinlikleri	Daha önceki derslerde anlatılan Batı Müziği ses sistemi ve Geleneksel Türk Müziği makamları kısaca hatırlatılır. Müzikal kompozisyonlardaki tüm seslerin temel bir ses çevresinde bulunması ve temel sese göre değer kazanması ilkesi tonalite (ton) olarak adlandırılır. Batı müziği majör ve minor tonalite olmak üzere iki ana tonalite etrafında şekillenmiştir. Daha önceki dersimizde do majör ve la minör tonlarını öğrenmiştik. Dizilerin Geleneksel Türk Müziği ses sistemine göre işlenmesi makam olarak adlandırılır. Türk müziğinde birçok makamsal dizi vardır. Segah ve Hüzam makamlarını öğrenmiştik. Müzikte, Batı müziği ses sistemi ile yapılan müzikler tonal(majör - minör) müzikler, Türk müziği ses sistemiyle yapılanlar ise makamsal özelliği olan müziklerdir. Dizi seslerinin Türk müziği ses sistemi kurallarına göre işlenmesiyle makamlar oluşur. Türk sanat müziği eserleri makamların özelliklerine göre yapılan bestelerdir. Her makamın farklı makamsal etkisi vardır. Bu eserleri dinlerken makamsal yapıda olduklarını fark edebiliriz. Etkinlik * Hüzam makamında eserler dinletilir. (İndim Havuz Başına, Kaleden Top Atarlar) * Neler hissettikleri öğrenilir. * Öğrencilerden makamı tanımları beklenir. Hüzam Makamı: İnsanda genellikle hüznün etkisi bırakan bir makamdır. Aşağıda verilen hüzam makamının dizisini inceleyiniz.

	Etkinlik *Hüzzam makamındaki “Gel Gönlümü” adlı şarkının aranjman dijital platformlardan yararlanarak dinletilir. Aranjman eserlerden bahsedilir. Orijinal haline bağlı kalınarak bazı değişiklikler yapıldığından ve farklı çalgılar kullanılmasından bahsedilir. * Ritim kalıplarından yararlanarak ritim eşliği yapılması istenir.
Ölçme-Değerlendirme	Bildiğiniz Türk müziği makamları nelerdir? şeklinde soru yöneltilir. “Segah ve hüzzam” şeklinde cevap beklenir. Verilen cevaplar doğrultusunda puanlama yapılır.

7. SINIF DERS PLANI 4. HAFTA

Dersin Adı	Müzik
Sınıf	7
Öğrenme Alanı/Ünite	Mü. 7. A. DİNLEME - SÖYLEME
Alt öğrenme Alanı/Konu	Yurdumuza Ait Müzik Türleri
Önerilen Süre	40 Dakika
Kazanımlar	Mü.7.A.5. Yurdumuza ait müzik türlerinden eserler seslendirir.
Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri	Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Eğitim Teknolojileri Araç-Gereçler ve Kaynakça	Etkileşimli Tahta, Kavram Haritası, Çeşitli Video ve Görseller
Öğrenme-Öğretme Etkinlikleri	Severek dinlediğiniz müzikler nelerdir? Ülkemize ait olan müziklerden hangilerini biliyorsunuz? İlgi çekici sorularla konuya başlanır. Ardından tahtaya bildikleri müzik türlerinin isimleri yazılır. Bilinenden bilinmeyene doğru tüm müzik türleri tahtada kavram haritası şeklinde yerini alır. Bir toplumun özelliklerini belirleyen kültür, uzun yıllar içerisinde oluşmuş değerler bütünüdür. Kuşaktan kuşağa aktarılmış gelenek, görenek, alışkanlıklar gibi ortak değerlerin tamamı kültür olgusunu oluşturur. Kültürü, bir milleti birbirine bağlayan maddi ve manevi ortak değerler olarak tanımlayabiliriz. Kültürümüz içinde yer alan geleneksel müziğimiz, tarihsel temelleri olan binlerce yıllık bir birikimin ürünü olarak günümüze kadar gelmiştir. Günümüze kadar ulaşan yurdumuza ait bu müzikler Geleneksel Türk müziği olarak adlandırılır. Geleneksel Türk müziği; Türk halk müziği, Türk sanat müziği, dinî müzik, mehter müziği, çok sesli Türk müziği olmak üzere türlere ayrılır. Türk Halk Müziği Halkın ortak malı olan, toplumda yaşanan olayları (acı, sevinç, hasret ve kederleri) konu alan halk ezgilerinden oluşan, belirli bir yörenin insanları tarafından üretilmiş, ülkenin kültürünü yansıtan sözlü ve sözsüz ezgilerdir. Kulaktan kulağa aktarılarak günümüze kadar gelmiş büyük çoğunluğu anonim olan Türk halk müziği, ritim yönünden zengin bir yapıya sahiptir. ETKİNLİK * Türk Halk Müziği örneklerinden “Kalenin Başına Ekerler Darı” adlı türküyü dinletilir. Türk Sanat Müziği Türk sanat müziği, uzun bir tarihî süreç içinde şekillenerek günümüze kadar gelmiştir. Kendine has ses, usul ve makam yapısı vardır. Sanatsal amaçla yapılan müzik türüdür. Taksim, peşrev, saz semaisi ve şarkı gibi çeşitleri vardır.

	ETKİNLİK * “Eski Dostlar” adlı Türk sanat müziği eseri dinletilir. Dinî Müzik Dinî duygu ve düşüncelerin sözlü ya da sözsüz olarak ifade edildiği müzik türüdür. Ezan, tekbir, tesbih, mevlit, ilahi, ayin ve nefes gibi çeşitleri vardır. ETKİNLİK * Yunus Emre’ye ait olan “Ben Yürürüm Yane Yane” adlı ilahi dijital platformlardan yararlanarak dinletilir. * Müziği dinlerken hayal etmeleri ve hayal ettiklerini kağıtlara çizerek ifade etmeleri istenir. * İstekli öğrencilerden söylemeleri beklenir.
Ölçme-Değerlendirme	Öğrenciler etkinlik sonunda bu soruyu cevaplar. Ezan, tekbir, tesbih, mevlit, ilahi, ayin ve nefes gibi çeşitleri olan müzik türü aşağıdakilerden hangisidir? A) Çok sesli Türk müziği B) Dinî müzik C) Mehter müziği D) Türk sanat müziği Doğru seçenek B.

7. SINIF DERS PLANI 5. HAFTA

Dersin Adı	Müzik
Sınıf	7
Öğrenme Alanı/Ünite	Mü. 7. A. DİNLEME - SÖYLEME
Alt öğrenme Alanı/Konu	Yurdumuza Ait Müzik Türleri
Önerilen Süre	40 Dakika
Kazanımlar	Mü.7.A.5. Yurdumuza ait müzik türlerinden eserler seslendirir.
Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri	Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Eğitim Teknolojileri Araç-Gereçler ve Kaynakça	Etkileşimli Tahta, Çeşitli Video ve Görseller
Öğrenme-Öğretme Etkinlikleri	Bir önceki ders yurdumuzdaki müzik türlerinden hangilerini işlediğimiz sorulur. Verilen cevaplar THM, TSM ve Dini Müzik şeklinde olmalıdır. Kısaca konular tekrarlanarak öğrencilere hatırlatılır. Kültürümüz içinde yer alan geleneksel müziğimiz, tarihsel temelleri olan binlerce yıllık bir birikimin ürünü olarak günümüze kadar gelmiştir. Günümüze kadar ulaşan yurdumuza ait bu müzikler Geleneksel Türk müziği olarak adlandırılır. Geleneksel Türk müziği; Türk halk müziği, Türk sanat müziği, dinî müzik, mehter müziği, çok sesli Türk müziği olmak üzere türlere ayrılır. Mehter Müziği Osmanlı Devleti’nde askerin moralini yükseltmek ve cesaretini arttırmak için kurulan, vurmali ve nefesli çalgılardan oluşan topluluğa mehter topluluğu denir. Mehter topluluğunun çaldığı müzik türüne mehter müziği adı verilir. Mehter müziği coşkulu, moral verici bir yapıdadır. Her ne kadar klasik Türk müziği özellikleri taşısa da kendine özgü bir yapısı vardır. ETKİNLİK * “Eski Ordu Marşı” adlı eser dinletilir ve seslendirilir. Çok Sesli Türk Müziği Müzikte çok seslilik, birbirinden farklı ezgilerin çok seslilik kuralları içinde uyumlu seslerle aynı anda seslendirilmesi ile gerçekleşir. Kültürünü yansıtan ezgilerin eserlerin çok seslilik kurallarıyla işlenerek düzenlenmesiyle çok sesli Türk müziği oluşur. ETKİNLİK * “Dere Geliyor Dere” adlı çok sesli Türk müziği eseri dijital platformlardan yararlanarak dinletilir. * Türkünün aranjman halini dijital platformdan dinlerken, hangi enstrümanların türküye eşlik ettiğini duyarak keşfeder ve sonrasında sözlü ifade eder.

ETKİNLİK

* Kitapta Türk müziğinin önemli müzisyenlerinin seslendirdiği, bestelediği, derlediği eserlerden örnekler verilmiştir. Bu eserler öğrencilere dinletilir ve bilenlerin seslendirmeleri istenir.

Hacı TAŞAN

Alı Turnam

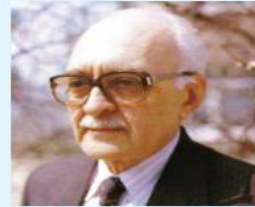

Nida TÜFEKÇİ

Fidayda

Kani KARACA

Sazlar Çalınır
Çamlıca'nın Bahçelerinde

Bekir Sıtkı SEZGİN

Bülbülün Çilesi
Yanmış Güle

Önemli müzisyenlerin eserleriyle ders bitirilir.

Ölçme-Değerlendirme

Öğrencilerden Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği, Dinî Müzik, Mehter Müziği ve Çok Sesli Türk Müziği eserlerinden farklı örnekler araştırmaları istenir.

7. SINIF DERS PLANI 6. HAFTA

Dersin Adı	Müzik
Sınıf	7
Öğrenme Alanı/Ünite	Mü. 7. D. MÜZİK KÜLTÜRÜ
Alt öğrenme Alanı/Konu	Türk Müziği Kültürünü Tanıyalım
Önerilen Süre	40 Dakika
Kazanımlar	<i>Mü.7.D.6. Türk müziği kültürünü tanır.</i>
Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri	Anlatım, Kulaktan Şarkı Öğretimi, Soru-Cevap
Kullanılan Eğitim Teknolojileri Araç-Gereçler ve Kaynakça	Yan flüt, Etkileşimli Tahta, Çeşitli Video ve Görseller
Öğrenme-Öğretme Etkinlikleri	Hazırlık çalışmalarında yer alan soruyla derse başlanır. Yurdumuza ait hangi müzik türlerini dinliyorsunuz? Söyleyiniz. Verilen cevaplardan sonra geçen haftalarda işlediğimiz Geleneksel Türk Müziği türleri ve son derste işlenen önemli müzisyenler kısaca hatırlatılır. Yüzyıllardır varlığını sürdüren Türk ulusu, çok geniş bir coğrafyada kendi köklü müzik kültürünü yaratmıştır. Aynı zamanda başka kültürlerle olan etkileşimler sonucunda da bugünkü zengin müzik kültürüne sahip olmuştur. Türk müziğine düşünceleri ve eserleri ile katkıda bulunmuş, kültürümüzde önemli bir yere sahip olan bazı kişileri tanıyacağız. * Hacı Bektâş-ı Velî * Yûnus Emre * Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî * Köroğlu * Niyaz-i Mısri * Fuzûlî * Pir Sultan Abdal * Abdulkadir-i Merâgî * Karacaoğlu * Ali Ufkî Bey * Erzurumlu İbrahim Hakkı * Âşık Veysel * Ruhsati * Seyrani * Dâvud Sulari * Neşet Ertaş ETKİNLİK • Ünlü ozanımız Aşık Veysel Şatıroğlu'na ait “Uzun ince bir yoldayım” adlı türkü dijital platformlardan yararlanılarak öğrencilere dinletilir.

	*Öğretmen sınıfa getirdiği çalgı ile öğrencilere türküyü seslendirir. * Öğrencilere kulaktan öğretim yöntemiyle türkü öğretilir. * Türküyü nefes yerlerine uyarak söylemeleri istenir.
Ölçme-Değerlendirme	Öğrenciler etkinlik sonunda yer alan bölümü cevaplar. Türk müzik kültürüne felsefesi ve eserleriyle katkıda bulunmuş sanatçılardan bildiklerinizin adlarını söyleyiniz.

7. SINIF DERS PLANI 7. HAFTA

Dersin Adı	Müzik
Sınıf	7
Öğrenme Alanı/Ünite	Mü. 7. D. MÜZİK KÜLTÜRÜ
Alt öğrenme Alanı/Konu	Türkülerin Yaşanmış Öykülerini Araştırma
Önerilen Süre	40 Dakika
Kazanımlar	Mü.7.D.5. Türkülerin yaşanmış öykülerini araştırır.
Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri	Anlatım, Gösteri (Demonstrasyon), Kulaktan Şarkı Öğretimi, Soru-Cevap
Kullanılan Eğitim Teknolojileri Araç-Gereçler ve Kaynakça	Melodika, Etkileşimli Tahta, Çeşitli Video ve Görseller
Öğrenme-Öğretme Etkinlikleri	“Türkü yakmak” ifadesinden ne anlıyorsunuz? Düşüncelerinizi söyleyiniz sorusuyla derse giriş yapılır. Verilen cevaplardan sonra açıklama yapılır. Türkü yakmanın sözleriyle ve ezgisiyle türkü oluşturmak anlamına geldiği belirtilir. Türküler diğer müzik eserleri gibi bestelenmeyip toplum ya da kişiler üzerinde derin etkiler bırakan olaylar sonucunda duyguların müzikle dile getirilmesi yani yakılması ile oluşmuştur. Türkülerin konuları toplum ruhunda izler bırakan savaşlar, savaşta yaşanan acılar, efsaneleşmiş kahramanlar, büyük felaketler, aşklar, özlemlerdir. Dilden dile nesilden nesile aktararak günümüze kadar gelen türküler, bu süreç içinde türküyü yakanın adının kaybolması ile halka mal olarak “anonim” olur. Türküler gibi türkülerin yaşanmış öyküleri de dilden dile nesilden nesile aktararak günümüze kadar gelmiştir. ETKİNLİK * “Çanakkale Türkü” I. Dünya Savaşı’nda yaşanan duyguların dile getirildiği bir türküdür. Türkünün öyküsünü ve sözlerini sınıfta okumaları istenir. * Öğretmen sınıfa getirdiği çalgı ile öğrencilere türküyü seslendirir. * Türkü dijital platformlardan açılarak aranjman hali dinletilir. * Türküyü dinlerken neler hissettiklerini yansıtmaları için seçenekler (resim, şiir, yazı, dans) sunulur. Öğrencilere boş kağıt dağıtılır. Her öğrenciye istediği şekilde kendini ifade edebilme olanağı sunulur. * Öğrencilere kulaktan öğretim yöntemiyle türkü öğretilir. * Türküyü nefes yerlerine uyarak söylemeleri istenir.

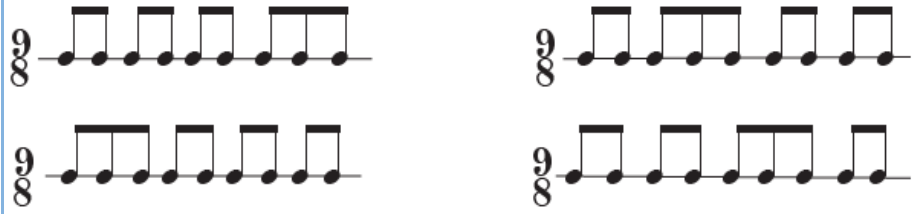
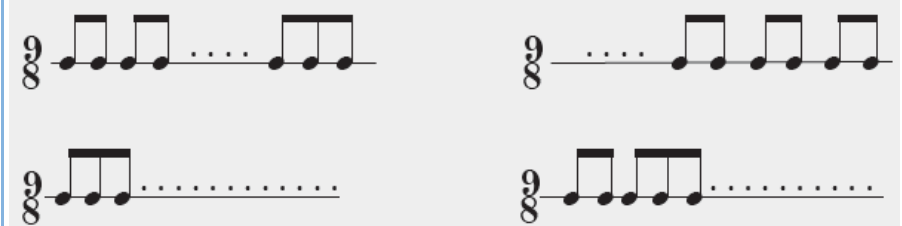
	Çanakkale Türküsü Yavaş Türkü Yöre: Kastamonu Kaynak kişi: İhsan OZANOĞLU Derleyen: Muzaffer SARISÖZEN Ça nak ka le i çin_ de_ vur du_ lar. be _ ni Öl me den me_ za_ ra_ koy du lar_ ba_ ni_ of_ genç li ğim ey_ vah (2) (4) Çanakkale içinde aynalı çarşı, Çanakkale üstünü duman bürüdü, Ara ben gidiyom düşmana karşı. On üçüncü fırka harbe yürüdü. (3) (5) Çanakkale içinde bir uzun selvi, Çanakkale içinde toprak kuruldu, Kimimiz nişanlı kimimiz evli. Vay bizim uşaklar ordavuruldu.
Ölçme-Değerlendirme	Öğrenciler etkinlik sonunda yer alan bölümü cevaplar. Türkülerin yaşanmış öykülerini araştırırken hangi kaynakları kullanırsınız? Söyleyiniz.

7. SINIF DERS PLANI 8. HAFTA

Dersin Adı	Müzik
Sınıf	7
Öğrenme Alanı/Ünite	Mü. 7. C. MÜZİKSEL YARATICILIK
Alt öğrenme Alanı/Konu	Türkülerin Yaşanmış Öykülerini Canlandırılma
Önerilen Süre	40 Dakika
Kazanımlar	Mü.7.C.4. Türkülerin yaşanmış öykülerini canlandırır.
Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri	Anlatım, Gösteri (Demonstrasyon), Soru-Cevap
Kullanılan Eğitim Teknolojileri Araç-Gereçler ve Kaynakça	Etkileşimli Tahta, Çeşitli Video ve Görseller
Öğrenme-Öğretme Etkinlikleri	Türkülerin yaşanmış öykülerini öğrenmek sizce neden önemlidir? Düşüncelerinizi söyleyiniz. Sorusuyla derse giriş yapılır. Verilen cevaplar doğrultusunda açıklanır. Bazılarında hüznü, kederli bazılarında sevinçli, coşkulu duyguların dile geldiği türkülerimiz, yaşanmış olayların ürünü olarak doğmuştur. Birçoğunun yaşanmış öyküsü dilden dile dolaşarak günümüze kadar ulaşmıştır. Türkülerin öykülerini bilmek o türkünün duygusunu, sözlerinin anlamını daha iyi anlamamızı sağlar. ETKİNLİK * Kitapta verilen “İki Keklik Bir Kayada Ötüyor” adlı türkünün öyküsünü okumaları ve ardından öyküyü canlandırmaları beklenir. Türkünün öyküsünden yola çıkılarak karakterler ve roller istekli öğrencilere dağıtılır. Minik bir prova ile canlandırmaları sağlanır. ETKİNLİK * “İki Keklik Bir Kayada Ötüyor” adlı türkünün sözleri okunur. * Türkü dijital platformlardan yararlanılarak sınıfa dinletilir. İki Keklik Bir Kayada Ötüyor İki keklik bir kayada ötüyor, Ötmede keklik derdim bana yetiyor, Aman aman yetiyor, Annesine kara da haber gidiyor. Nakarat Yazması oyalı kundurası boyalı, Yâr benim aman aman, Uzunda geceler yâr boynuma, Sar benim aman aman sar benim.

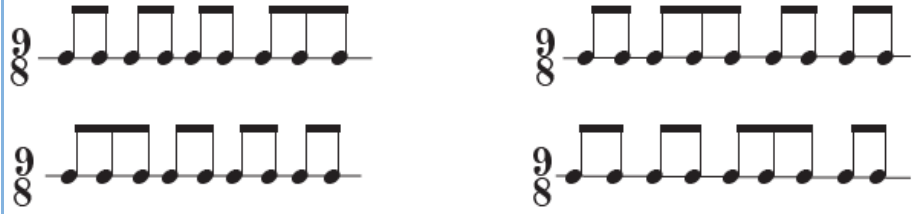
	İki keklik bir dereden su içer, Dertli de keklik dertsizlere dert açar, Aman aman dert açar, Buna yanık sevda derler tez geçer Nakarat İki keklik bir kayaya yaslanır, Teke de bıçak gümüş kında paslanır, Aman aman paslanır, Bir gün olur deli gönül uslanır. Nakarat Böylelikle öğrenciler hem türkünün hikayesini öğrenir hem hikayesini canlandırır hem de türküyü dinleyerek pekiştirirler.
Ölçme-Değerlendirme	Öğrenciler etkinlik sonunda yer alan bölümü cevaplar. “İki Keklik Bir Kayada Ötüyor” türküsünün yaşanmış öyküsünü öğrendikten sonra türküyü dinlerken neler hissettiniz? Söyleyiniz.

8. SINIF DERS PLANI 1. HAFTA

Dersin Adı	Müzik
Sınıf	8
Öğrenme Alanı/Ünite	Mü. 8. B. MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİLENME
Alt öğrenme Alanı/Konu	9/8'lik Aksak Ölçü
Önerilen Süre	40 Dakika
Kazanımlar	Mü.8.B.1. Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır.
Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri	Anlatım, Gösteri (Demonstrasyon), Soru-Cevap
Kullanılan Eğitim Teknolojileri Araç-Gereçler ve Kaynakça	Etkileşimli Tahta, Çeşitli Video ve Görseller
Öğrenme-Öğretme Etkinlikleri	Hazırlık çalışmaları bölümünde yer alan soruyla derse giriş yapılır. Daha önce öğrendiğiniz aksak ölçüler nelerdir? Cevaplar 5/8, 7/8 şeklinde olmalıdır. Cevaplandıktan sonra 9/8likaksak ölçü konusu anlatılır. 9/8'lik aksak ölçü, dört birimli (zamanlı) aksak bir ölçüdür. Üç tane ikiyeşerli, bir tane üçerli vuruşun birleşmesiyle oluşur. Yaygın olarak Trakya (Rumeli) yöresinde çalınıp söylenen türküler bu ölçüye örnektir. 9/8'lik aksak ölçü çeşitli şekillerde gösterilebilir, bu şekillerde üçerli vuruş farklı yerlerde ve biçimlerde kullanılabilir. Örnekler açıklanır. Üçlemenin her seferinde başka bir yerde olduğu ve ayırt edebilmeleri için bu yerlere dikkat çekilmesi söylenir. ETKİNLİK * Aşağıdaki ritim kalıplarını 9/8'lik aksak ölçüye uyacak şekilde tamamları istenir.

	ETKİNLİK * 9/8'lik aksak ölçüyü kavramak amacıyla "İzmir'in Kavakları" adlı türkünün aranjman hali dijital platformdan yararlanarak dinletilir. * Ölçü sayısının özellikleri türkü içerisinde incelenir. * Türkünün yöresinden bahsedilir. * Türkünün aranjman halinde yer alan İzmir görselleriyle öğrenci, türkünün ait olduğunu yöreyi kavrar. * Orkestra çalgılarını ve orkestra düzenini de seyreterek fark eder. ETKİNLİK * 9/8'lik aksak ölçüyü kavramak amacıyla "Kahveyi Kavururlar" adlı türkü dijital platformlardan yararlanarak dinletilir. * Ölçü sayısının özellikleri türkü içerisinde incelenir.
Ölçme-Değerlendirme	Öğrencilere örnek soru yöneltilir. Aşağıdaki seçeneklerden hangisi 9/8'lik aksak ölçüye örnektir? A) B) C) D) Doğru cevap: B

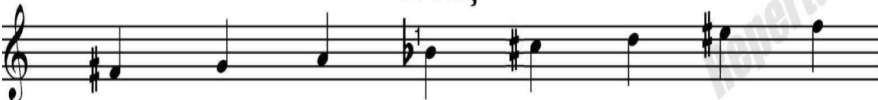
8. SINIF DERS PLANI 2. HAFTA

Dersin Adı	Müzik
Sınıf	8
Öğrenme Alanı/Ünite	Mü. 8. B. MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİLENME
Alt öğrenme Alanı/Konu	9/8'lik Aksak Ölçü
Önerilen Süre	40 Dakika
Kazanımlar	Mü.8.B.1. Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır.
Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri	Anlatım, Gösteri (Demonstrasyon), Kulaktan Şarkı Öğretimi, Soru-Cevap
Kullanılan Eğitim Teknolojileri Araç-Gereçler ve Kaynakça	Etkileşimli Tahta, Ritim çubukları, Çeşitli Video ve Görseller
Öğrenme-Öğretme Etkinlikleri	Bir önceki derste işlenen 9/8'lik aksak ölçü hatırlatarak giriş yapılır. 9/8'lik aksak ölçü, dört birimli (zamanlı) aksak bir ölçüdür. Üç tane ikişerli, bir tane üçerli vuruşun birleşmesiyle oluşur. Yaygın olarak Trakya (Rumeli) yöresinde çalınıp söylenen türküler bu ölçüye örnektir. 9/8'lik aksak ölçü çeşitli şekillerde gösterilebilir, bu şekillerde üçerli vuruş farklı yerlerde ve biçimlerde kullanılabilir. Ritim çubukları sınıfın tamamına dağıtılır. Ritim çubuklarıyla 9/8'lik ritim çeşitleri örneklenir; 2+2+2+3 2+2+3+2 2+3+2+2 3+2+2+2 şeklinde formülize edilir. En sık kullanılan çeşiti 2+2+2+3 şeklinde olanıdır. Hatırlatmalar yapıldıktan sonra etkinliklere geçilir. ETKİNLİK * 9/8'lik aksak ölçüyü kavramak amacıyla “Çambaşı'na Çıktım (Gelin Havası)” adlı türkü dijital platformlardan yararlanarak dinletilir. * Ölçü sayısının özellikleri türkü içerisinde incelenir. ETKİNLİK * Dinleme önerilerinde yer alan 9/8'lik aksak ölçü “Çemberimde Gül Oya” adlı türkü aranjman haliyle dijital platformlardan yararlanarak dinletilir. * Sözleri kulaktan öğrenme yöntemiyle öğretilir. * Nefes yerlerine ve ses sınırlarına dikkat edilerek türkü söylenir.

	* Ders sırasında 9/8'lik aksak ritimle ilgili vuruşlardan örnek alınarak türkünün ritmini ritim çubuklarıyla vurur. İsteyen öğrenci türküyü söyler, isteyen öğrenci ritmi vurur.
Ölçme-Değerlendirme	Öğrencilere örnek sorular yöneltilir. Doğru(D) – yanlış(Y) şeklinde cevaplamaları istenir. 9/8'lik aksak ölçü beş zamanlı bir ölçüdür. () Doğru cevap: Y İzmir'in Kavakları türküsü 9/8'lik aksak ölçülüdür. () Doğru cevap: D

8. SINIF DERS PLANI 3. HAFTA

Dersin Adı	Müzik
Sınıf	8
Öğrenme Alanı/Ünite	Mü. 8. B. MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİLENME Mü. 8. A. DİNLEME - SÖYLEME
Alt öğrenme Alanı/Konu	Müzikte Diziler ve Makamlar
Önerilen Süre	40 Dakika
Kazanımlar	Mü.8.A.4. Türk müziğinin makamsal bir yapıda olduğunu fark eder.
Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri	Anlatım, Gösteri (Demonstrasyon), Soru-Cevap
Kullanılan Eğitim Teknolojileri Araç-Gereçler ve Kaynakça	Etkileşimli Tahta, Çeşitli Video ve Görseller
Öğrenme-Öğretme Etkinlikleri	Düşünelim- konuşalım bölümünde yer alan sorulara dikkat çekilerek derse başlanır. 1. Dinlediğimiz ezgilerin bizlerde oluşturduğu farklı duyguların sebebi nedir? Düşüncelerinizi paylaşınız. 2. Bildiğiniz müzik türlerini birbirinden farklı kılan sebepler nelerdir? Bilgilerinizi paylaşınız. Öğrencilerin cevaplarına göre uygun açıklamalar yapılır makamlar konusuna başlanır. Dizilerin Türk müziği ses sistemine göre işlenmesine makam denir. Makam bir dizide belirli sesi veya sesleri güçlendirilerek oluşturulan ezgilerin belirli bir seste bitirilmesidir. Her şarkının veya ezginin bir makamı vardır. Makamlarımız seyir bakımından çıkıcı, inici, inici- çıkıcı özellik gösterir. Türk müziğinde makamlar üç gruba ayrılır: 1. Basit makamlar 2. Göçürülmüş makamlar 3. Bileşik makamlar Kürdi Makamı: Basit makamdır. Makam dizisi çıkıcı bazen de çıkıcı- inicidir. Kürdi makamı günümüzde arabesk ve güncel müziklerde sıklıkla kullanılan bir makamdır. Kürdi makamı dizisini incelemeleri istenir. Önemli Bir Ayrıntı Türk sanat müziğinde diziler makam, Türk halk müziğinde ise ayak olarak adlandırılır. Örneğin Türk sanat müziğinde evîç makamı dizisi, Türk halk müziğinde misket olarak adlandırılır.

	Etkinlik * Eviç makamında “Evlerinin Önü Yıldız Piyade” adlı türküyü dinleyiniz. Etkinlik * Kitapta verilen kürdi makamındaki “Aşk Rüya’dır Çok Zaman” adlı şarkı dijital platformlardan yararlanarak dinletilir. * Bir sonraki dinlemede beden müziği (alkış vb.) kullanarak oluşturulan ritimlerle şarkıya eşlik eder. Acemkürdi Makamı: Bileşik bir makamdır. Makam dizisi inicidir. Makamın adının kökeni Arapça ve Farsçadan gelmektedir. Müzik tarihimize baktığımızda acemkürdi makamının Sultan III. Selim Dönemi’nde oluşturulduğu görülmektedir. Acemkürdi makamı dizisini incelemeleri istenir. Etkinlik * Kitapta verilen acemkürdi makamındaki “Kır Atıma Bineyim” adlı şarkı dijital platformlardan yararlanarak dinletilir. Bu derste öğrenilen makamlar kısaca hatırlatılarak ders bitirilir.
Ölçme-Değerlendirme	Öğrenciler etkinlik sonunda yer alan boşluğu cevaplar. Türk sanat müziğinde dizilerin Türk müziği ses sistemine göre işlenmesine denir.

8. SINIF DERS PLANI 4. HAFTA

Dersin Adı	Müzik
Sınıf	8
Öğrenme Alanı/Ünite	Mü. 8. B. MÜZİKSEL ALGI VE BİLGİLENME Mü. 8. A. DİNLEME - SÖYLEME
Alt öğrenme Alanı/Konu	Müzikte Diziler ve Makamlar
Önerilen Süre	40 Dakika
Kazanımlar	Mü.8.A.4. Türk müziğinin makamsal bir yapıda olduğunu fark eder.
Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri	Anlatım, Gösteri (Demonstrasyon), Soru-Cevap
Kullanılan Eğitim Teknolojileri Araç-Gereçler ve Kaynakça	Etkileşimli Tahta, Çeşitli Video ve Görseller
Öğrenme-Öğretme Etkinlikleri	Önceki dersimizde Geleneksel Türk Müziği makamlarına değinmiştik. İsimlerini hatırlayanlar var mı.? Size neler hissettirdi? Gibi sorularla giriş yapılır. Ardından kısaca geçen ders işlenen Eviç, Kürdi, Acemkürdi makamları hatırlatılır ve yeni makamlara geçiş yapılır. Dizilerin Türk müziği ses sistemine göre işlenmesine makam denir. Makam bir dizide belirli sesi veya sesleri güçlendirilerek oluşturulan ezgilerin belirli bir seste bitirilmesidir. Etkinlik * “Bak Yine Geçti Bahar” ve “Nar Tanem Bir Tanem” adlı şarkıları dinleyiniz ve hangi makama ait olduklarını bulmaya çalışınız. Bak Yine Geçti Bahar: <u>Acemkürdi makamı</u> Nar Tanem Bir Tanem: <u>Kürdi makamı</u> Muhayyerkürdi Makamı: Bileşik bir makamdır. Makam dizisi inicidir. Muhayyerkürdi makamı, Lale Devri’nden gelen bir makam olarak bilinmektedir. Sultan III. Selim’den önceki devirde muhayyerkürdiye örnek bulmak çok güçtür. Sultan III. Selim’den sonra ise makam geliştirilerek makamın örnekleri artırılmıştır. Günümüzde en sık kullanılan şekli muhayyer makamı dizisiyle başlayıp kürdi makamı dizisi ile biten dizidir. Zamanımız bestekârları tarafından muhayyerkürdi makamıyla şarkılar ve fantezi eserler bestelenmiştir. Muhayyerkürdi makamı dizisini incelemeleri istenir.

	Etkinlik * Kitapta verilen muhayyerkürdi makamındaki “Ne Olursun Güzelim Sevsen Beni” adlı şarkı dijital platformlardan yararlanarak dinletilir. * Müziği dinlerken hayal etmeleri ve hayal ettiklerini kağıtlara çizerek ifade etmeleri istenir. * İstekleri öğrencilerden eşlik etmeleri beklenir. Bu derste öğrenilen makamlar kısaca hatırlatılarak ders bitirilir.
Ölçme-Değerlendirme	Öğrencilerden ders sonunda soruyu cevaplamaları beklenir. Aşağıdakilerden hangisi Türk Sanat Müziği’nde yer alan makamlardan biri değildir? A) Kürdi B) Eviç C) Misket D) Muhayyerkürdi Doğru Cevap: C

8. SINIF DERS PLANI 5. HAFTA

Dersin Adı	Müzik
Sınıf	8
Öğrenme Alanı/Ünite	Mü. 8. D. MÜZİK KÜLTÜRÜ
Alt öğrenme Alanı/Konu	Türk Müziği Biçimleri
Önerilen Süre	40 Dakika
Kazanımlar	Mü.8.D.1. Türk müziği biçimlerini tanır.
Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri	Anlatım, Soru-Cevap, Kulaktan Şarkı Öğretimi
Kullanılan Eğitim Teknolojileri Araç-Gereçler ve Kaynakça	Etkileşimli Tahta, Çeşitli Video ve Görseller
Öğrenme-Öğretme Etkinlikleri	Kitapta düşünelim- konuşalım bölümünde yer alan soruyla derse giriş yapılır. Türk kültürüne ait müziklerimiz hakkında neler biliyorsunuz? Bildiklerinizi paylaşınız. Verilen cevaplara göre Türk halk müziği, Türk sanat müziği ve tasavvuf (dinî) müziği yüzyılları kapsayan köklü kültürel özelliklere sahip olduğuna değinilir ve Türk halk müziği konusuyla devam edilir. Türk Halk Müziği: Türk halkının düşüncelerini, duygularını ve yaşantısını dile getiren, yaşadığı yörenin geleneklerini ve kendine özgü özelliklerini ifade eden sözlü ya da sözsüz ezgilerdir. Bu ezgiler kuşaktan kuşağa aktarılarak günümüze ulaşmıştır. Halk müziğinin bestecileri genellikle bilinmez. Anonimdir. Türk halk müziğini uzun hava ve kırık hava olmak üzere ikiye ayırabiliriz. * Uzun Hava Ritmî ve ölçüsü belli olmayan, serbest olarak çalınıp söylenen ezgilerdir. * Kırık Hava Halk müziğinde belli bir ritmi ve ölçüsü olan, sözlü ve sözsüz olarak çalınıp söylenen ezgilerdir. Bunlar kendi içinde türküler ve oyun havaları olarak gruplandırılır. ETKİNLİK * “Şad Olup Gülmedim De” ve “Hüma Kuşu Yükseklerden Seslenir” adlı uzun havalar dijital platformlardan yararlanarak dinletilir. Türkü Halkın sevincini, özlemlerini, mutluluğunu, üzüntüsünü, acısını, ayrılığını dile getiren ölçülü halk müziği eserleridir. Türküler halk şiirlerinin yine halk ezgileriyle birleşmesinden oluşur ETKİNLİK * Öğrenciler kulaktan dinleyerek öğrenmeleri için “Şu Dalma’dan Geçtin mi?” adlı türküyü dinletilir ve öğrendikten sonra seslendirilir.

* Türkünün aranjman halini dijital platformdan dinlerken, hangi enstrümanların türküyü eşlik ettiğini duyarak keşfeder ve sonrasında sözlü ifade eder.

Oyun havaları

Halk oyunlarına eşlik amacıyla çalınıp söylenen eserlerdir. Bunlar sözlü ya da sözsüz olabilirler. Karadeniz Bölgesi'nde horon, Trakya'da karşılama, Ege Bölgesi'nde zeybek, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde halay adı ile anılır.

ETKİNLİK

“Bitlis Halayı” ve “Silifke’nin Yoğurdu” adlı oyun havalarını dinleyiniz.

Öğrencilerden aşağıdaki görsellerin hangi halk oyununa ait olduğunu tahmin etmeleri istenir.

Doğru Cevap: Kaşık oyunu (Silifke’nin yoğurdu)

Ölçme-
Değerlendirme

Doğru Cevap: Halay

Ayrıca bir sonraki ders için “Gesi Bağları” adlı türkünün hikâyesini internetten ve kütüphanelerden araştırınız. Araştırma sonucunda öğrendiğiniz hikâyeyi sınıfta canlandırmak için hazırlanınız.

8. SINIF DERS PLANI 6. HAFTA

Dersin Adı	Müzik
Sınıf	8
Öğrenme Alanı/Ünite	Mü. 8. D. MÜZİK KÜLTÜRÜ Mü. 8. C. MÜZİKSEL YARATICILIK
Alt öğrenme Alanı/Konu	Türkü Hikâyeleri
Önerilen Süre	40 Dakika
Kazanımlar	<i>Mü.8.D.4. Türkülerin yaşanmış öykülerini araştırır.</i> <i>Mü.8.C.4. Müzikle ilgili araştırma ve çalışmalarında bilişim teknolojilerinden yararlanır.</i> <i>Mü.8.C.1. Türkülerin yaşanmış öykülerini canlandırır.</i>
Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri	Anlatım, Gösteri (Demonstrasyon), Soru-Cevap
Kullanılan Eğitim Teknolojileri Araç-Gereçler ve Kaynakça	Etkileşimli Tahta, Çeşitli Video ve Görseller
Öğrenme-Öğretme Etkinlikleri	Geçen ders verilen araştırma ödevi (Gesi Bağları türküsünün hikayesi araştırılacak.) kontrol edilir. Kriterlere göre öğrenciler değerlendirilir. Araştırılan türkünün hikayesi okunur. Gesi bağları türküsünün hikayesi şöyledir; Anadolu'da anne babasıyla yaşayan bir genç kız Kayseri'nin Gesi kasabasına gelin gider. O zamanın şartlarında araba, uçak, tren gibi ulaşım araçları olmadığından, bu kız evlendikten sonra bir daha ailesini görmeye gidemez, götüren de olmaz zaten. Bu durum kızın içine kor gibi düşer, anne özlemi onu yakar, kavurur. Kocasını da vurdumduymaz, gamsız biridir, genç kızla hiç ilgilenmez. Kayınvalidesi ise düşman başına cinsinden kötü mü kötü birisidir. Kıza yapmadığı cefayı bırakmaz. Kocasının ilgisizliği, kayınvalidesinin zulümleri altında günler geçer gider. Genç kızın delikanlıdan çocukları olur, onlarla avunmaya çalışır, anne baba özlemini onlarla geçirmeye çalışır ama nafile annesine olan özlemi bir türlü dinmemiştir. Annesinden hiç haber alamadığı için çok üzülmekte, kahrolmaktadır. Aylar yıllar geçer ve kötü haber gelir annesinin öldüğünü öğrenen gelin üzüntüsünden Gesi'nin güzel bağları arasında hem ağlar hem de Gesi Bağları türküsünü söyleye söyleye dolaşır durur. ETKİNLİK * Kitapta verilen “Gesi Bağları” adlı türkünün öyküsünü okumaları ve ardından öyküyü canlandırmaları beklenir. Türkünün öyküsünden yola çıkılarak karakterler ve roller istekli öğrencilere dağıtılır. Minik bir prova ile canlandırmaları sağlanır. ETKİNLİK * “Gesi Bağları” adlı türkünün sözleri okunur. * Türkü dijital platformlardan yararlanılarak sınıfa dinletilir.

	GESİ BAĞLARI Orta yavaş (Andante) ♩ = 105 Anonim Türkü Yöresi: Kayseri Derleyen: Muzaffer SARISÖZEN Gesi bağlarında üç top gülüm var. Hey Allah'tan korkmaz sana bana ölüm var. Ölüm varsa şu dünyada zulüm var. Gel otur yanıma hâllerimi söyleyim. Hâlimden bilmiyor ben o yâri neyleyim.
Ölçme-Değerlendirme	Öğrenciler etkinlik sonunda yer alan bölümü cevaplar. “Gesi Bağları” türküsünün yaşanmış öyküsünü öğrendikten sonra türküyü dinlerken neler hissettiniz? Söyleyiniz. Bir sonraki ders için araştırma ödevi verilir. Yaşadığınız yöredeki mahallî sanatçıları araştırınız.

8. SINIF DERS PLANI 7. HAFTA

Dersin Adı	Müzik
Sınıf	8
Öğrenme Alanı/Ünite	Mü. 8. A. DİNLEME – SÖYLEME Mü. 8. C. MÜZİKSEL YARATICILIK
Alt öğrenme Alanı/Konu	Mahalli Sanatçılar
Önerilen Süre	40 Dakika
Kazanımlar	<i>Mü.8.A.10. Mahallî sanatçıları araştırır.</i> <i>Mü.8.C.4. Müzikle ilgili araştırma ve çalışmalarında bilişim teknolojilerinden yararlanır.</i>
Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri	Anlatım, Gösteri (Demonstrasyon), Kulaktan Şarkı Öğretimi, Soru-Cevap
Kullanılan Eğitim Teknolojileri Araç-Gereçler ve Kaynakça	Etkileşimli Tahta, Çeşitli Video ve Görseller
Öğrenme-Öğretme Etkinlikleri	Bir önceki dersin sonunda verilen araştırma ödevi sonucunda mahalli sanatçılarla ilgili neler bildikleri sorulur ve cevaplanır. Mahalli sanatçılarla ilgili bilgilendirme yapılır. Bulunduğu yörenin halk kültürünün, geleneğinin, göreneğinin yerli ve yerleşik temsilcisi olan mahallî sanatçılar, kültürel mirasın sürdürülmesine ve taşınmasına büyük katkıda bulunurlar. Her yörenin mahallî sanatçıları vardır. Bir yörenin ezgilerini derleyen, çalan, söyleyen ve o yörenin müziğine her anlamda katkı sağlayan kişiler, müzik alanındaki mahallî sanatçılardır. Bu sanatçılar, bir yandan bireysel duygu ve düşüncelerini sanat eserine yansıtırken bir yandan da halkın duygu ve düşüncelerine ışık tutan kişilerdir. Mahallî sanatçılar bulundukları yörenin sesidir aynı zamanda. Hacı Taşan (Keskin), Çekiç Ali (Kırşehir), Muharrem Ertaş (Kırşehir), Kazancı Bedih (Şanlıurfa), Hasan Tunç (Trabzon), Remzi Bekar (Hemşin), Enver Demirbay (Elazığ), Rıza Konyalı (Konya), Zaralı Halil Söyler (Sivas), Nesimi Çimen (Adana), Eşref Tonbuloğlu (Tokat) mahallî sanatçılarımızdan bazılarıdır. ETKİNLİK * Mahallî sanatçı Kazancı Bedih’ten alınan “Garip Bir Kuştu Gönlüm” adlı türkü dinletilir ve isteyenler tarafından seslendirilir ETKİNLİK * Mahallî sanatçı Hasan Tunç’tan alınan “Ben Seni Sevdiğumi” adlı türkünün ölçü sayısına, yöresine, derleyenine ve hızına bakılarak incelenmesi istenir. * Türkünün aranjman hali dijital platformlardan açılarak dinletilir. * Türküyü dinlerken neler hissettiklerini yansıtmaları için seçenekler (resim, şiir, yazı, dans) sunulur. Öğrencilere boş kağıt dağıtılır. Her öğrenciye istediği şekilde kendini ifade edebilme olanağı sunulur. * Öğrencilere kulaktan öğretim yöntemiyle türkü öğretilir. * Türküyü nefes yerlerine uyarak söylemeleri istenir.

	BEN SENİ SEVDUĞUMİ Orta yavaş (Andante) ♩ = 210 Anonim Türkü Yöresi: Trabzon Derleyen: Hasan TUNÇ
Ölçme-Değerlendirme	Öğrenciler etkinlik sonunda yer alan bölümü cevaplar. Aşağıdaki cümlelerde verilen bilgiler doğru ise (D), yanlış ise (Y) yazınız. Osman Zeki Üngör, Ege yöresi mahallî sanatçılarından. () Kazancı Bedih, Şanlıurfa yöresinin sevilen sanatçısıdır. () Muharrem Ertaş, Kırşehir yöresinin sevilen sanatçısıdır. () “Garip Bir Kuştı Gönüm” adlı eser Hasan Tunç’tan alınmıştır. () Hacı Taşan, Keskin yöresi sanatçılarından. ()

8. SINIF DERS PLANI 8. HAFTA

Dersin Adı	Müzik
Sınıf	8
Öğrenme Alanı/Ünite	Mü. 8. D. MÜZİK KÜLTÜRÜ
Alt öğrenme Alanı/Konu	Müzik ve Sağlık
Önerilen Süre	40 Dakika
Kazanımlar	Mü.8.D.7. Müziğin terapi yöntemi olarak da kullanıldığını bilir. Mü.8.D.2. Dinlediği farklı türlerdeki müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini açıklar
Öğretme-Öğrenme Yöntem ve Teknikleri	Anlatım, Soru-Cevap
Kullanılan Eğitim Teknolojileri Araç-Gereçler ve Kaynakça	Etkileşimli Tahta, Çeşitli Video ve Görseller
Öğrenme-Öğretme Etkinlikleri	Müzik ve sağlık arasında bir ilişki var mıdır? Sorusuyla derse giriş yapılır. Alınan cevaplar doğrultusunda açıklamalarla birlikte konuya giriş yapılır. Okuma bölümünde yer alan bilgi öğrencilerden istekli olana okutulur. Türkiye’de ve Dünyada Müzikle Tedavi Uygulamaları Müzikle tedavinin dünyada ve Türkiye’de binlerce yıllık bir geçmişi vardır. Bu alanda özellikle Avrupa, Amerika ve Güney Amerika ülkelerinde lisans ve yüksek lisans düzeyinde müzikle tedavi eğitimi verilir dernekler kurularak bilimsel konferans ve kongreler düzenlenmektedir.... Yapılan çalışmalarda müzikle tedavi uygulamaları; iklim değişiminin yol açtığı rahatsızlıklar, ruh sağlığı, psikolojik travmalar, kişilik bozuklukları, engellilerin yaşam kalitesini artırma, yaşlıların toplumla bağlarının kopmaması, ağrının etkisini azaltması, suçluların topluma kazandırılması gibi konularda etkili ve faydalı olmuştur. Müziğin bilinçli bir tedavi yöntemi olarak kullanılabilmesi için bilimsel çalışmalar yapılmalıdır. ETKİNLİK * Öğretmeninizin sınıfa getirdiği, içerisinde doğa seslerini barındıran (yağmur sesi, dalga sesi, kuş sesi vb.) müzik örneklerini dinleyiniz. Türk müziği makamlarının tedavi aracı olarak kullanılması çok eskilere dayanmaktadır. İslam medeniyetinde özellikle tasavvuf mensupları müzikle uğraşmışlar, hastaların müzikle tedavi edildiğini savunmuşlardır. ETKİNLİK * Aşağıda verilmiş olan makamlara ait örnek eserleri dinletilir. * Makamların öğrencilerde uyandırdığı duyguları arkadaşlarıyla paylaşmaları istenir. Rast makamı: Eski Dostlar Uşşak makamı: Ayva Çiçek Açmış Saba makamı: Mendilimin Yeşili

	Buselik makamı: İğdır'ın Al Alması Hüseyni makamı: Zeytin Gözlüm Hicaz makamı: Değdi Saçlarıma Bahar Gülleri (Nazende Sevdiğim) türküsünün hikayesi öğrencilere anlatılır. Dijital platformdan aranjman hali dinletilir. Öğrencilere dijital platformlardan tüm eserler dinletildikten sonra ders bitirilir.
Ölçme-Değerlendirme	Öğrenciler etkinlik sonunda yer alan bölümü cevaplar. Makamsal ezgileri dinlerken sizi en çok etkileyen hangi eserd?

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı	Ayşenur ÜSTÜN
Kişisel Bilgiler	Uyruğu: Doğum Tarihi ve Yeri:
İletişim Bilgileri	E-posta:

Öğrenim Bilgileri

İş Deneyimi
